

DENG MING DAO

KELEBEĞİN RÜYASI

YENİ BİR
DÜNYAYA GİRİŞ
3. KİTAP

BİR TAOCU
DÜNYANIN
GİZLİ YAŞAMI

DHARMA

1. Basım: Temmuz 2004, Dharma Yayınları

KELEBEĞİN RÜYASI

YENİ BİR DÜNYAYA GİRİŞ
3. KİTAP

BİR TAOCU
USTANIN GİZLİ
YAŞAMI

DENG MING DAO

Türkçesi: Mehmet Gürsel

○
DHARMA®

İçindekiler

ÜÇÜNCÜ KİTAP:

YENİ BİR DÜNYAYA GİRİŞ	9
yirmi sekiz: Ölümsüzlüğün Otesi	11
yirmi dokuz: Boşluğu Tasarlamak.....	39
otuz: Saç Tokası	47
otuz bir: Pittsburghlu Çinli.....	55
otuz iki: Huashan'ın Sonu	85
otuz üç: Söyleyecek Şarkı Yok.....	105
otuz dört: Barış Çocuğu	129
otuz beş: İsimsizliğin Küçük Adası	135
otuz altı: Altın Eldivenler	153
otuz yedi: Feragat	175
otuz sekiz: Kurtuluşun Kapısı	187
otuz dokuz: Sebat Etmek	213
sonsöz	229

3. kitap

Y
E
N
i
B
i
R

D
Ü
N
Y
A
Y
A
G
i
R
i
Ş

yirmi sekiz

ölümsüzlüğün ötesi

Saihung, ormanda sarp patikayı tırmanırken, ilkbaharın son karları etrafım çevreliyordu. Eski çamlar, yeşil iğneli dallarıyla, ince buz tabakasının altında kalmış, adeta buzun koruması altına girmişlerdi. Yapraksız ağaçların kıraç dalları vadide yükselen duman gibiydi. Ağaçların üzerinde asılı kalmış, pek yoğun olmayan sis tabakasına baktı. Kışların yıpratıcı etkisine yüzyıllar boyu maruz kalan dikey yükselteli sarp kayalar cilalanmış gibiydi, ama fırtına habercisi bulutlar yüzünden zirve görünmüyordu.

Sarp kayalara tırmanmaya başladı. Saihung kısa bir zaman sonra ancak kayaların katı granit yüzeyine çivilediği ağır demir zincirlerin yardımını ve düğümlediği donmuş iplere tutunarak kendini yukarı çeker duruma gelmişti. Eldivenleri buzlanmış halkalara yapışıyor ve parmaklarını soğuktan koruyamıyordu. Sert esen rüzgar, zaman zaman onu kayalara itiyordu. Birçok kez dar kaya çıkıntısına rastlamış ve buzla kaplı yüzeyde baltayla çentikler açarak dikkatle tırmanışına devam etmişti.

Bir noktada kendini çok üzüntülü hissettiğini fark etti. Karla kaplı çentikler ve akça ağaç yapraklarının erimiş silüetinin görüldüğü oyuklar, Lao-Tzu'nun, dünyanın

batıya doğru yolculuğundan vazgeçmesini anımsatan öküz toynaklarının izleri gibiydi. Şimdi ise Saihung, kayaların iki bin metre yüksekğinde, kendini toplumdandan oldukça uzakta hissediyordu.

12 İlk bin adımlık tırmanışından sonra bir an için durdu, yüksek irtifada oksijen yetersizliğinden ciğerleri şişmişti. Karlara doğru baktığında Shaanxi ovasının ekili topraklarını zar zor seçebiliyordu. Daha yükseğe tırmandığında sis okyanusunun yapamadığı şeyi önünü kaplayan kayalar yapmış, görebileceği bütün ayrıntıları karartmıştı. Bu manevi hisardan günlük hayat oldukça önemsiz görünüyordu. Yalnızca dağın saf sükuneti, hiçbir şeyle kıyaslanamayacak sessizliği ve insana huzur veren sakinliği vardı. Dertler ve sıkıntılar çok uzaklarda kalmış, dünyevi sorunlar yok olmuştu sanki.

Buz gibi hava oldukça tatlı, temiz hissediliyordu. Saihung büyük bir iştahla ve açgözlülükle ciğerlerini dondurucu havayla doldururken, dudakları kurudu ve genzi yandı. Her nefes alışında değişimlere neden oluyor, içine çektiği hava, insan topluluklarının bayatlamış dumanını temizleyip dışarı atıyordu. Geri dönmek harika bir duyguydu. Bedeni rahatlamış, ruhu bir çiçek gibi açmıştı. Kendini güvende, sakin ve mutlu hissediyordu.

Kat kat pamuklu elbiselere sarınmış halde, başında kumaştan başlıkla ve ayağında hasır tabanlı ayakkabılarıyla kemik titreten soğuğu yok saymaya çalışıyordu. Dağda olmanın heyecanı bütün duyularını ele geçirmişti. Berrak su akıntıları arasında tırmanıyor, akıntı yüzeyindeki çok hafif dalgalanmaların adeta görünmeyen bir korunganlık içinde olduğunu fark ediyordu. Gözü, ince narin kristal çiviler gibi asılı duran buz saçaklarına takıldı, saçaklar

eğilmiş dal parçalan gibi titriyor ve hafif ışık saçıyorlardı. Bütün bir kış boyunca donmuş, yuvarlak kayalardan, yeşillik birikintisine düşüp orada yüzen ince ve kahverengi akçağaç yapraklarını seyretti. Su, gri kayalardan hızla ve bir engelle karşılaşmadan akıyor, yeşim yeşili bir sıvı, binlerce parıldayan kılıç haline geliyordu. Saihung bedeninin su gibi net ve ustaca kıvrılışını hayal etti. Zihninin sükunete kavuşmasını, birikinti renginin köpüren heybetliliğine dalıp çıkmasına izin verdi. Erkekler dünyasında huzursuzdu ve sürekli bir rekabet içindeydi. Huzur dolu ormanda, canlı canlı akan sular arasındayken ruhu özgürleşiyor ve neşeleniyordu.

13

Beş yıl önce burada bir dağ münzevisi olarak yaşamıştı. Şimdi otuzlu yaşlarda, evine geri dönmekte olan bir gezgindi. Yaşamı ne kadar fırtınalı olursa olsun, o her zaman Huashan'a aitti.

İki Taocu'nun ölümünden dolayı yaşadığı gerginliği, gezgin bir hayat sürerek üzerinden atmaya çalışmıştı. Zaman zaman zengin bir kürk tüccarı olan amcasına eşlik etmiş, bazen de bisiklete atlayıp, İkinci Dünya Savaşı'nın yoğun biçimde yaşandığı Almanya, Fransa ve Doğu Avrupa'yı dolaşmıştı. Gittiği her yerde oraya özgü cazibeyi ve güzelliği bulmuş, Tuna Nehri'nin üzerindeki Kara Orman'la, Chopin'le duygusal bağlar kurmuştu. Alp Dağları'nın eteklerindeki köylerde kalmaktan zevk duyar, yerel halkın yabancılara gösterdiği konukseverliği çok takdir ederdi. Ülke harap hale gelmiş de olsa, o bütün güzellikleri içine çekmiş ve yabancı bir ülkenin insanı büyüleyen duygusuyla, gençliğinin getirdiği hevesli olma hali birbiriyle iç içe geçmişti. Hatta bir ara Avrupa'ya taşınmayı bile aklından geçirmiş, ama arkadaşları o dönem ölmek-

te olan aristokrasiye mensup insanlar oldukları için bundan vazgeçmişti. Onlar, kendi başlarının çaresine bakmak durumundaydılar.

Saihung, Çin'e geri dönmüştü. Çin Halk Cumhuriyeti 1949 yılında kurulduğunda o, Yençing Üniversitesi'nde okuyordu. Yazdığı makalelerden biri, alışlagelmiş bir şekilde okullardan acemi yardımcı toplamakta olan Başbakan Zhou Enlai'nin dikkatini çekmişti. Zhou, onu davet ederek fikirlerini öğrenmiş ve seyahatinde kendisine eşlik etmesini istemişti. Yavaş yavaş Saihung'a küçük sorumluluklar yüklerken, bu sorumlulukların altından nasıl kalktığını gizlice kontrol ederdi. Zhou, Saihung'un, kendisinin birçok danışmanmdan biri olma potansiyeline sahip, yetenekli biri olduğu konusunda tatmin olduğunda, ona teklifini yaptı. Bu, tipik bir Çinli davranıştıydı. Saihung, Zhou'nun önünde diz çöktüğü bir törenle, onun öğrencilerinden biri olma yolunda adımını atmıştı.

Saihung, mükemmel ve acımasız bir politikacı olduğunu herkese göstermişti. Önceleri Halk Kongrelerinde gri renkli Mao giysileri içinde sessiz sedasız oturan, kendi icadı olan çeşitli savaş manevraların sonuçlan üzerinde çalışan, soluk, kasvetli ve ihtiyatlı bir tip olarak tanınırdı. Hükümetin bir parçası olduktan sonra Zhou'nun kendisine öğrettiği biçimde, elindeki gücü sonuna kadar kullanma yolunu seçmişti. Müttefikler tatmin edilmeli, düşmanlar ise kontrol altına alınmalı veya yok edilmeliydiler. Çocukluğundan beri savaş sanatının inceliklerini öğrenen biri için politikada zalim olmak hiç de zor değildi. Rakiplerinin hareket tarzını önceden kestirmeyi ve onlara karşı farklı koşullarda önlem almayı çok severdi. Onları kıvrandırken görmekten zevk alırdı.

Hilekârlık yapmak ve insanlıktan uzak numaralar çevirmek, politikanın olmazsa olmaz unsurlarındandı. Bütün bunlar Saihung için kabul edilebilir olsa da, onun diğer yönüne hitap ettiği söylenemezdi. Böyle bir tarz, yaratılışından gelse veya yetiştiği manastırdan aldığı eğitimle beslense de, onun vicdanı ve duygulan vardı. Bu iki unsur, gücü kullanma yeteneği kadar, onun bir parçası olarak da görülebilirdi ve bir politikacı için sorumluluk anlamına geliyordu. Eylemleri onu derin düşüncelere yöneltir, bazen gizlice de olsa kurbanlarına sempati besledi.

»5

Hükümetten 1951 yılında ayrıldı. Politik entrikaların getirdiği tehlikeler, Zhou'nun diğer öğrencileri ile rakip olma durumu ve politik reformların sürekliliğinin olmaması, onun gözünü açan ve dışardan görüldüğü kadıyla hükümetten ayrılmasına neden olan etkenlerdi. Ama gerçek etken, çıkarlarına düşkün olmakla, duygusal yanının çarpışmasının getirdiği gerilimdi. En büyük güce tamamen sahip olması sözkonusu değildi, çünkü bu aynı zamanda merhametinin yok olması anlamına gelecekti.

Saihung, içsel bölünmeleri ve kaderinin belirsizliğinin getirdiği dertlerle, yalnız bir adam olarak kalmıştı. Tamamen huzura kavuşmayı beklemese de, en azından ikilemlerinden kurtulmak için bir çıkış noktası bulmayı istiyordu. Yaptığı seyahatlerin yararsızlığı onu yıpratmıştı, toplum yaşamına karışma konusundaki tehlikeli kararsızlığı fazlasıyla göze çarpar hale gelmiş ve onu yetiştiren münzeviyi anımsar olmuştu. Artık uzun bir süredir harekete geçmeye yönelik düşüncesine odaklanmış ve Taocu öğretiyi daha üst düzeylerde öğrenmeye devam etme kararını vermişti.

Seyahatleri boyunca bu tür sırlan başka yerlerde öğrenme olasılığını asla keşfedememişti. Meditasyona yönelik teknikleri geliştirmenin, olağanüstü, hatta doğaüstü bir şey olduğu söylenirdi. Cennete yükselmek, cehenne- me dalmak, gözle görülen veya görülmeyen her şeyi an- lamak istiyordu. Daha sağlıklı olabilmek ve bunu çok çok daha uzun süre yaşayabilmek noktasına getirmek arzusun- daydı.

J6

Taocu yaşamın çok muhteşem bir yaşam olduğu söy- lenemezdi. Taocu yaşam, evde dokunan kumaşlardan giysiler, yamalı cüppeler giymek, kırık dökük, ahşap ku- lübelerde yaşayıp yavan un çorbası içmek- demekti. Hü- kümet, bir Taocu için asla bir patron değildi. En iyi ko- şulda bile onların gözünde hükümet görevlileri, tüm kut- sal insanların içinde işbirliğine en az yatkın olan insanlar- dı. Patronlar öğretileri, ulaşılması güç muğlak zirveler olarak görürlerdi. Tanrıların Taoculara katacağı bir değer yoktu, gerçek olan şey, ancak diğerleri buna benzer gay- retleri destekleme konusunda istekli davrandıkları sürece "feragat etmenin" var olabileceğiydi. Huashan dışımda yaşayanlar bazı insanlar, Huashan halkını ve onların al- çakgönüllüklerini veya batıl inançlardan kaynaklanan korkularını küçük görürlerdi. Ama yoksul çevrelerdeki ruhani zenginlik gelişme halindeydi.

Güney Cennet Kapısı'ndan geçerken gördüğü, acıma- sız bir hayat tatzının hüküm sürdüğü kesimlerde yaşama şansı bulan keşişler, katılığın ve disiplinin birer belgesi gi- biydiler. Huashan'ın bir üniversiteyi andıran bir yanı var- dı, ancak, burada yaşayan insanların hareketlerinde ve yüz ifadelerinde dikkat kesilmiş bir ciddiyetin huzuru okunabiliyordu. Genç insanlar mavi veya gri elbiseler giy-

misler, daha yaşlı keşişler ise siyalara bürünmüşlerdi. Çalışmakta olan veya derslerine yetişmek için acele eden düzinelerce adamın yanından geçti. Bu kalabalık içinde her kişi, gökyüzündeki değişime, dağdaki sükunete, yer-yüzünün sevecenliğine, şimşegin haşinliğine ve gölün meditasyonuna uyum sağlıyordu.

Saihung, şelalenin üzerinde kurulmuş tahta köprüyü geçip Güney Zirvesi'ne doğru son tırmanışına başladı. Ustasma yaklaştıkça daha çok heyecanlanıyordu. Tırmanması oldukça güç bir kayanın üzerindeki yarık boyunca, bronz görünümlü gövdesi olan çam ağaçlarının üzerinde, ustasının tapınağını gördü. Tapınak, düşen karların içinde yüzen bir düş gibiydi, çatısının üzerindeki siyah kiremitler donmuş, bembeyaz olmuştu. Yakından tanıdığı keşişlerin patika üzerinde ayakta durduklarını görebiliyordu. Kendisini ne kucaklayan, ne de sıcak bir şekilde karşılayan olmadı. Sessiz ve ağırbaşlı bir şekilde tapınağına yürüdü. Tek yapabildiği şey, başparmağı göğsünde, parmakları dikey vaziyette, sol avucunu kalbinin üzerine getirmiş şekilde selam vermek oldu.

Taş basamakları tırmanıp türbenin koyu renkli kapısından geçerken, Ormanı Kaplayan Sis ve Berrak Suyun Sesi'ne rastladı. Şimdi kırklı yaşlarına gelmiş olan iki adam onun selamını içtenlikle yanıtladılar. Dimdik ayakta dururlarken elleriyle yaptıkları birtakım jestlerin, mezhelerine özgü gizli bir anlamı vardı. Saihung kibarca karşılık verdi ama iki adam da aynı anda gülüşmeye başladılar ve sonunda kendilerini zor zaptedebildiler.

Saihung'un canı sıkılmıştı. İki bin metrelik tırmanıştan sonra eve döndüğünde sıcak bir karşılama beklerken, alay konusu olmuştu.

KELEBEĞİN RÜYASI

Fısıldarcasına, "Tapınak içinde gülmemeniz gerekir," dedi.

Saihung'un serzenişi onları daha da eğlendirmişe benziyordu. Aynı mezhebin üyesi olan kendinden daha yaşlı iki adam, onun darmadağınık görünümüne bakıyorlardı. Şapkası kafasında eğrilmiş, pantolonu kardan ve su birikintilerinden sıırsıklam olmuştu.

I"Sen de tapınağa bu halde gelmemelisin," Berrak Suyun Sesi gülüyordu.

Saihung öfkeyle şapkasını başmdan çıkardı. Saçları kısa olmasına rağmen her bir teli ayrı bir yöne yapıştırılmış gibiydi. Bunu gören çömez keşişler daha çok gülmeye başlamışlardı.

Ormanı Kaplayan Sis, "Büyük Usta'yı görmeden önce kendine çeki düzen versen iyi olur," diye uyardı. Saihung yelkenleri suya indirmişti. Kendisinden büyük sınıf arkadaşlarının karşısında hep böyle çocuk gibi mi hissedecekti kendini acaba.

"Hemen bir banyo yapayım," derken olabildiğince ağırbaşlı davranmaya çalışmıştı.

Berrak Suyun Sesi, "Bu olanaksız," dedi. "Duşlar akşama kadar kapalı."

Saihung sinirden patlayacak gibi olduğunda ustasmm tanıdık sesini duydu.

"Bunun önemi yok," diyordu Büyük Usta.

Saihung yapının içine doğru dönüp, kendinden daha genç diğer iki rahibin yanında duran ustasına baktı. Göründüğü kadarıyla bir şey tartışıyorlardı. Ustanm çömez-

leri iki adım geri çekildiler. Saihung hemen başını eğdi ve diz üstüne çökerek kafasıyla taş zemine birkaç kez dokunarak ustasını selamlarken kafasmdan akan terlere ve vücudundan akan çamurlu suya aldırış etmiyordu.

Büyük Usta sakalmı düşünceli bir tavırla okşarken Saihung'un selamına resmî bir tavırla karşılık verdi. Bu ifadesinin ötesinde ustası, o sanki uzun bir süredir oradaymış gibi davranıyordu. Büyük Usta, Saihung'un ayağa kalkmasını söyledi. Kısa bir süre öğrencisinin gözlerine derin derin bakarken Saihung, düşüncelerinin kesintiye uğradığını hissetti. Yalnızca büyülenmiş gibi ustasma bakıyordu.

19

Başındaki halka şeklindeki saç ve ince beyaz sakalı, koyu cübbesi üzerinde zıtlık oluşturuyor, mükemmel gümüş teller gibi duruyordu. Yıllarca dağ tepelerinde güneşe maruz kalan cildi kararmıştı. Üstlendiği sıkıcı sorumluluklar yüzünde kırışıklıklar meydana getirmiş ve süku-net dolu gözlerinin önüne bir ağ örmüştü. Saihung bu gözlerde üzüntünün işaretlerini, teslimiyetin izlerini gördü. Her zaman bunun geçmişe duyulan pişmanlıkla mı, yoksa bilinmeyen geleceği kabullenmeyle mi ilgili olduğunu merak ederdi.

Büyük Usta onu kutsamak için ellerini ileri doğru uzattı. Saihung sanki uzun süredir oradaymış gibi hareket etmiş, ona tapmakla ilgili birtakım görevler verip, idari konularda bazı taleplerde bulunmuştu. "Bundan böyle 'öz'ün sırrını çözmek senin görevin olacak," dedi. "Berrak Suyun Sesi'ni bulacak ve ondan sana meditasyon barakasını tahsis etmesini isteyeceksin. Şimdi senden şu soruyu yanıtlamanı istiyorum. Var olduğunu söyleyebilir misin?"

Saihung üstadına doğru şöyle bir baktı. Ne kadar tuhaf bir soru bu, diye kendi kendine düşündü. Ama soru üzerinde çok fazla düşünecek zamanı yoktu ve ustasından daha fazla açıklama yapmasını isteyemezdi. Büyük Usta çömez keşişlere kendisini takip etmeleri için işaret etmeden önce hafifçe gülümsedi. Saihung'u binada yalnız bırakarak oradan ayrıldılar.

Hava kararırken Saihung, Huashan'ı himaye eden tanrılardan biri olan Batı'nın Ana Kraliçesi'nin resmini gördü. Sunağa doğru yürüdü ve etrafı tütsüledi. Geri dönmek güzel bir duyuydu.

10

• • •

Ensuing'te geçirdiği günlerde Saihung sınıfına geri döndü ve Kuzey Zirvesi Tapınağı'nın onarımında çalışmaya başladı. Çatının bazı yerlerinde biriken kar hasara yol açmıştı ve onarım için baharın gelmesini beklemek sözkonusu değildi. Havanın açık olduğu bir günde o ve diğer keşişler bu fırsattan yararlanarak, kullandıkları dengeless merdivenlerden çatıya kiremit taşıdılar ve beton döktüler. Bu, baş döndürücü bir görevdi, düşmesi demek yere çakılması anlamına geliyordu.

Bulunduğu nokta ayaklarının altına çok güzel bir manzara sermişti. Aşağıda uzanan vadiyi şöyle bir taradığında garip bir metal parıldaması gözüne ilişti. Her ne kadar bitirmesi gereken işler olsa da merakına yenilmişti. Saihung, denetçi rahibe dinlenmesi gerektiğini söyleyerek tuğla tapınak boyunca yürüdü ve patikadan aşağı dikkatle inmeye başladı. Fırtınanın kamçılacağı bayır çorak ağaçlarla doluydu. Rüzgara ve ormana tekrar kavuştuğu için minnettarlık duyuyordu.

Saihung çamlarla kaplanmış bir yükseltinin önüne gelmişti. Bulduğu yerden iki adamın konuştuklarını duyuyor ama onları göremiyordu. Kendini belli etmeden dik-katle karların üzerinde sürünmeye başladı. Yaklaştıkça usta'sının sesini tanıdı ve çok şaşırıldı.

Büyük Usta, "Şan, şöhretin özlemini çekmeyi unuttu-muş, her şeyden feragat etmiş biriyim ben," diyordu.

Saihung derinden gelen bir sesin, "Ben aynı zamanda bir rahibim," dediğini duydu.

Ses, "Ama her ne kadar Tao dünyası, ölümlü dünya-dan ayrı olsa da, yine de yüce olanla ve değersiz olan ara-sında ayırt edici bir şey olması gerekir," diyordu.

Büyük Usta, "Olayı bu açıdan görmem gerçekten çok acı'diye mırıldandı. "Gerçek inananlar hiyerarşi içindeki yerlerini önemsemezler."

"Huashan'ın başrahibi gibi konuşuyorsun. Bu aykırı bir durum sayılmaz mı?"

"Memuriyetim yalnızca görev icabı. Eğer istenirse vaz-geçebilirim."

"Ama kişiliğin hiç değişmeyecek değil mi? "

"Hayatım devam ettiği sürece."

"Aradığım kişilik ne de olsa boş bir kimlik değil. Yete-neklerimi sınamak için gelmiş olmam senin aleyhine."

Saihung konuşanları daha iyi görmek için biraz daha yaklaşmaktan kendini alamadı. İki adam karla kaplı bir açıklıktaydılar, Saihung, ustasının konuştuğu adamı göre-miyordu. Çam ağaçları karın içinde kaskatı duruyorlar, siyah kayalar beyazlara bürünmüş bayırın kenarlarından

KELEBEĞİN RÜYASI

çıkıntı yapıyorlardı.

Büyük Usta yavaşça döndü. Saihung ustasının elinde çelikten yapılmış mükemmel bir kılıç gördü. Kılıcın kabzasına beyaz at yelesinden yapılmış uzun bir püskül bağlanmıştı.

"Ben sade ve açık konuşan bir adamım" dedi, Büyük Usta. "Benimle düello yapmanın sana ne yaran olacak ki? Benim yaşımda birinle dövüşmenin prestijine bir şeyler katmayacağı ortada."

Diğer adam güldü. "Ben Taocuyun. Prestij benim umurumda değil. Tek önem verdiğim şey öz mükemmeliyettir. Alçakgönüllülüğün takdir edilecek bir şey ama aynı zamanda gereksiz. Sen geride kalan birkaç gerçek kılıç ustasından birisin."

Büyük Usta, "Niçin gerçeği söylemiyorsun? " diye sözze girdi. "Sen Huashan'ı kötülemek ve gücü gasp etmek peşindesin."

Gergin bir sessizlik oldu. Saihung, Büyük Usta adamın gerçek dürtüsünün kaynağını biliyor olmalı diye düşündü. Adamı görebilmek için tedbiri elden bırakmadan pozisyonunu değiştirdi.

Bir cüce görmek onu çok şaşırtmıştı. Üzerinde Taocu keşişlerin giydiği gri bir cüppe vardı. Beyaz sakallıydı ve topuz yapılmış saçlarıyla en az Büyük Usta kadar yaşlı görünüyordu. Kafası büyüktü ve gözleri şaşı gibi görünse de, zeki bir adamın gözlerinin parıltılarına sahipti. Boyu, Büyük Usta'nın ancak beline kadar geliyordu fakat elleri büyük ve güçlü görünüyordu. Elinde tuttuğu kılıç olağanüstü uzundu. Nerdeyse bir buçuk metre kadar vardı.

Kılıç, savaşçılar arasında çok güçlü ve aynı zamanda esnekliği ile tanınan mor çelikten yapılmıştı. Kabzasında siyah ve kırmızı kumaştan püskülü vardı. Cüce, Büyük Usta'nın suçlamaları karşısında hiçbir tepki göstermemişti. Ona meydan okuduğunu belirtircesine sessizce kılıcı önüne doğru çekti.

Büyük Usta, "Bütün savaşlar ister silahşorlar, ister büyücüler isterse de tanrılar tarafından yapılsın, hepsi de kendini çok beğenmişliğin sonucunda ortaya çıkar," dedi.

Cüce, "Sen bilgeliğini savaşlarla kazandın" dedi. "Ben de deneyimimi sınamak için sana meydan okumaya can atıyorum."

13

"Buna mecbur musun?" diye sordu Büyük Usta. "Güç gösterileri, hırsın göstergesidir."

Cüce bu sözleri, "Bu sadece, hırs hakkında uzun uzadıya öğüt vermeye gücü yetenler içindir" diye yanıtladı. "Ben henüz sahip olmam gerektiği kadarma sahip değilim. Sen bana engel oluyorsun."

"Çok yazık... Bu kadar keskin dilli olman gerçekten çok üzücü."

"Üzüntü bir duygudur. İyi bir silahşorun duygusu olmaz."

"Sen çok iyi bir silahşor olduğuna mı inanıyorsun?"

Cüce, kılıcının sivri ucunu ileriye doğru uzatarak, "Bunu yanıtlamanın tek bir yolu var," dedi. Kılıcının ucu, yaptığı hareketin şiddetinin etkisiyle sallanmaya başlamıştı.

Bu saldırgan tavırları gören Büyük Usta, "İnsan dünyevi işlerden kendini sıyırmaya çalışsa da bela onu her zaman bulacaktır" diyerek iç geçirdi. "Bunun denemeye kararlı görünüyorsun galiba?"

"Evet " diye yanıtladı cüce. "Şerefim tehlikede."

Büyük Usta, "Belki gün gelir, şerefın ne kadar yararsız bir şey olduğunu anlarsın," dedi. "Ama şu anda yumuşamaya niyetli olmadığın için ben de karşılık vermek zorundayım. Şanın, kişiliğinin önünden gittiğine göre alacağın karşılık da hafif olmayacak."

14

"Senin için de aynı şey geçerli."

İki adam birbirlerinden yaklaşık altı metre uzaktaydılar. Açılışı yaparken her biri, rakibini selamlamak adına kendi tarzlarını sembolize eden birtakım hareketleri yapmak üzere diğerine fırsat tanıdı. Cüce, kılıcını önüne doğru çekti, serbest kalan kolunu döndürerek, hayali darbeler vurdu ve gelen darbeleri savuşturur gibi yaptı. Boş olan eliyle kılıç varmış gibi hareketler yaparken, diğer elinin işaret ve ikinci parmaklarını uzamıştı. Önce parmaklarıyla Büyük Usta'yı işaret etmiş, daha sonra da kılıcının ucunu rakibinin kalbinin hizasına getirerek selamını tamamlamıştı.

Şimdi sıra Büyük Usta'daydı. Ayın yaparcasına kendi selamını vermeye hazırlandı. Kılıcını göğsünün hizasına çekerek kaldırdı, hafifçe çömelerek hazır hale gelmeden önce bir bacağı ileri attı. Bu sırada silahı doğrudan kalbi işaret ediyordu. Rakibinin kılıcı gibi, Büyük Usta'nın kılıcının ucu da keskin çelik boyunca taşıdığı güçle titremeye başlamıştı.

Şimdi cüce onunla alay ediyordu. Büyük Usta'nın duruş pozisyonunu tanıdığını belirtircesine, "Yeşil Ejderha Kılıç stili" diyerek düşüncelerini açığa vurdu. "Oldukça sıradan bir stildir!"

Büyük Usta bu sözler karşısında sessiz kalmayı tercih etti. Bir an mutlak bir sessizlik yaşandı. Her ikisi de diğerinin ilk hareketi yapmasını beklerken küçük kar taneleri çıplak çeliğin üzerine düşüyordu.

Cüce haykırarak hamlesini yaptı. Bacakları oldukça güçlüydü ve sıçradığında Büyük Usta'nın boyuna kadar geliyordu. Büyük Usta pozisyonunu değiştirmeden geriye doğru eğilerek, cücenin ilk hamlesinden kurtuldu. Beli o kadar esnekti ki, hemen tekrar yay gibi ileri atılmayı başarmış ve rakibinin çevresinden dolaşmıştı. Kılıç çok az bir farkla ıskalasa da cüceyi tekrar karşı hamleyi yapmaktan alıkoymamıştı.

*5

Saihung, birbirlerinin kılıçlarına doğrudan vurmamanın, usta silahşorların tarzı olduğunu biliyordu. Rakibin kılıcını kilitlemek, yeteneksizliğe işaret ederdi. İyi savaşçılar, dövüş ne kadar hızlı olursa olsun rakiplerinin silahlarından sakınmayı başarırlardı.

Büyük Usta kılıcı aşağı doğru saplamak istedi ama rakibi kolayca yana kaçarak doğrudan onun bileğini hedef aldı. Büyük Usta yumuşak, dairesel bir hareket yaptı ve kılıcını aşağı doğru savurdu. Cüce, bu hamleden kurtularak çeneye doğru karşı vuruşunu yaptı. Her iki dövüşçü de yetenek doluydu, adeta bale yapıyorlardı ve bir noktada Cüce, Büyük Usta'nın etkili darbesiyle, bir kasırgaya tutulmuşçasına havaya sıçramıştı. Her ikisi de rakibinin açığını kolluyordu. Ama bu kolay olmayacaktı. Sa-

ihung cücenin çabukluğundan ve hafifliğinden dolayı bir avantajı olduğunu görüyordu. Büyük Usta'yı karşı darbelerden kurtulması için daha geniş daireler çizmeye zorluyordu.

Cüce tekrar havada sıçramış, bedeni hızla dönerken, görüntüsü yıldız kaymasma benziyordu. Kılıcını o kadar hızla savuruyordu ki, Saihung bu darbeleri göremiyordu bile. Sadece havayı yararken çıkardığı, bir çarşafın yırtılmasıyla, insan çığılığına benzeyen sesin karışımı ürkütücü sesi duyuyordu. Büyük Usta eğilmiş, aniden rakibinin arkasında bitivermişti. Hareketleri çok şiddetliydi, kılıcı bükülürken, görünür olmaktan çıkıyordu.

16

Cüce darbeyi bertaraf etmiş, bir an Büyük Usta'nın gardım düşürmüştü. Ama kılıcını zamanında döndüremediği için ancak kabzasıyla Büyük Usta'nın kalbine bir darbe indirebilmişti. Büyük Usta ise dönerek yana sıçramış ve kılıcını savurmuş, cüce de havada helezonik bir hareket yaparak bu darbeden kurtulmuştu.

Çelikten çıkan kısa parlamalar, merkezkaç kuvvetinin bir sonucuydu. Saihung, her iki adamın dönerek yaptıkları, usta savaşçılara özgü hareketlerin, kasların veya akrobatik yeteneklerinin bir sonucu olmadığını biliyordu. Her iki adam da yıllarca süren meditasyon çalışmalarının sonucunda bu gücü elde etmişlerdi. İçsel enerji bedenlerini sarmalamış ve onları hafifletmişti, işte bu yüzden sürüklenen kar taneleri gibi sıçrıyor ve dönebiliyorlardı.

Aralarındaki çekişmenin gerçek anlamı buydu. Kılıcı saplamak veya darbelerden kurtulmak daha sonra geliyordu. Strateji ve savaş deneyimi ise bu olayı uzaktan etkileyen unsurlardı. Orada sınanan şey, bir erkek olarak

sahip oldukları şeylerin tümü ve içsel enerjilerini kullanma hüneriydi. Bir savaşçı için onuç aşamadan söz edilebilirdi, bu aşamalardan birincisi bile ortalama bir silahşorun yeteneğini aşardı. İki adam o halleriyle birçok seçkin savaşçıdan üstündüler. Onlar için kılıç, bedenlerinin önemsiz bir uzantısıydı ve bedenleri de önemsiz birer araçtı. Onlar, içsel ateşlerinin en yakıcı olanını kullanarak, ruhlarını çarpıştırıyorlardı.

Sonunda cüce yere doğru bir hamle yapmış ve Büyük Usta'nın kalçasına bir darbe vurduğunda Büyük Usta ciddi bir yara almışçasına yere düşmüştü. Rakibi öldürücü darbeyi indirmek üzere yaklaştığında olduğu yerde dönmüş ve kılıcıyla cücenin kafasındaki topuzu uçurmuştu. İstese kolayca kılıcı biraz daha aşağıya doğru savurabilirdi. Cüce bir an için tereddüt ettiğinde Büyük Usta kılıcı ile onun bileğine vurmuştu. Cücenin elindeki kılıç, dökme zemine düşen bir demir külçe gibi ses çıkararak kayalara yuvarlanmıştı. Şimdi kılıç karanlıkta karların içinde bir ceset gibi hareketsizce yatıyordu. Büyük Usta sıçrayarak kılıcını göğe doğru kaldırdığında, o an korku dolu olan cüce kaçmaya başlamıştı. Saihung'un ustası onu kovalamak için hiçbir girişimde bulunmadı.

Saihung'un dövüşü izlemesi yanlıştı. Düellolar özel bir olaydı, eli bu işe yatkın olmayanlara göre bir şey değildi. Saihung cezalandırılma endişesiyle usulca oradan sıvıştı. Ustası'nın, varlığından haberdar olduğunu düşündü ama ustası söz etmedikçe bu konuda sessiz kalmaya karar verdi ve Kuzey Zirvesi Park'ındaki işine aceleyle geri döndü.

"İnsan nasıl olur da bu kadar uzaklara gider ve dinlenmesi bu kadar vakit alır?" Denetçi keşiş, sorusuna yanıt bekliyordu. Orta yaşlı, asker tavırlı bir keşişti.

Saihung kekelemesini abartarak, "Fazlasıyla rahatına düşkün olmakla ilgili bir şey bu" diye yanıtladı.

Keşiş telaşlı bir halde, "İnsan tanrılarının önünde böyle garip sözlerle konuşmamalı" dedi. Şimdi Saihung'un kabahati misliyle artmıştı.

Saihung, "Bu önemsiz şeyler kişinin günahını kabul ettiğini gösterir" diye af diledi.

"Cezalandırılmayı hak etmiş olsam da lütfen kızmayın."

18 "Bu sadece olayın basit bir sonucudur" dedi keşiş. "İşinin başına dön."

Saihung tuğlaları taşıma işine geri döndü, esen rüzgarın etkisiyle eğildiğinde, hocasının dövuşüne ait anının tadı hâlâ damağındaydı. ,

...

Büyük usta, iki gün sonra Saihung'u yanına çağırtdı. Yürüyüşünde bir aksaklık yoktu ve düelloya ait hiçbir şey söylememişti. Büyük Usta yalnızca başını eğmiş ve Saihung'a manastırın kapısına doğru bir işaret yapmıştı. Güney Zirvesinin tepesine doğru, birbirlerinin varlığının farkında olarak, hiç konuşmadan yürüyorlardı.

Yüksek bir kayanın hemen kenarına geldiklerinde, "Yoğun bir manevi yaşam ancak insanlardan uzakta gerçekleştirilebilir" dedi Büyük Usta. "Hissedebiliyor musun?"

Saihung, rüzgarın yakıcılığını hissettiğini belirtircesine başını salladı. Görünürde insanlığa dair hiçbir şey yoktu, yalnızca saf doğa ufuğa doğru genişliyordu. Yıllar süren

eğitimden sonra algılamanın, öğretilerden ve uygulamalardan daha üstün olduğu sonucuna varmıştı.

"Yalnız burada, diğer düşüncelerin etkisinden uzak-
tayken kişi sükunete ulaşabilir," diye devam etti Büyük
Usta. "Sükunet, sessizliğe önyak olur. Sessizlikte ise bil-
gelliğe ulaşma olanağı vardır."

Saihung, ustasının en sevdiği konuyu açtığını umarak,
"Meditasyonun anahtar olduğunu söylemişsiniz" dedi.

"Ama yalnızca meditasyon değil. Yaşam sadelik değil-
dir. Tao değişim içindedir. Yöntemlerimizin farklı biçim-
lere büründüğü bilinmelidir. Disiplinli bir yaşam sür ve
sürekli keşfetmeye açık ol. Meditasyon yoluyla bile olsa,
kendini kısıtlama."

19

"Peki niçin o zaman yaşamın kısıtlanmasına dair vaaz-
lar veriyorsunuz?"

"Bu disiplini güçlendirecektir. Kendine karşı olan so-
rumluluğun bir borçtur. Tao, özgürlükle tanınır. Yalnız-
ca disipline edilmiş şeyler akışı takip etmekte özgür ola-
bilir. İçsel değişimler, evreni yönetir. Tao'yu hareketsiz-
lik yönüyle tanı. Onun sırlarını öğrenmenin yolu budur.
Arayışlarını sürdürmeye devam et. Tao'nun sonuçlarını
yaşamının yolu budur."

Saihung, kutsal kitaptan alıntı yaparak, "Tao'nun özü-
nü anlamak için arzularından arın. Arzunu, onun tezahü-
rünü anlamak için kullan" dedi.

"Evet" diye yanıtladı Büyük Usta. "Ama kendi dene-
yimlerine dayanarak konuşmalısın. Kutsal kitaptan alıntı-
lar yapmanın yararı yoktur. Kutsal kitap yalnızca eskiye
işaret eder. Hepsi de, 'Özünü keşfet' der. Gerçek değeri

ise, ilk elden yaşanan deneyimler yansıtır."

30

Saihung hayranlıkla, kendi kendine ustasının ne kadar güçlü olduğunu itiraf etti. Büyük Usta'da, sertliğin ve disiplinin özel bir üslubu vardı. Uzun ömürlülük, kişiliğin günah işlemekten ötürü hissedilen pişmanlığı belirten davranışların ve öz fedakârlığın sadeleştirilmesi sürecinin uzantısıydı. Tamamıyla ağır ve zorlu bir işti; yaşamın kısıtlanması, insan potansiyelinin bütünüyle baskı altına alınması için zorlanması anlamına geliyordu. Biraz daha ileri doğru yürüdüler ve kısa bir süre başka bir bayırda durdular. Etrafta zorlu iklimden dolayı serpilememiş küçük ağaçlar ve yer yer çok eski zamanlara ait kayalar görünüyordu. Daha güçlü ağaçlar kurşuni cennete karşı dimdik ayaktaydılar.

"Bak! Bak!' diye dürttü Büyük Usta. "Bunun için kitaba ihtiyacın olabilir mi? Bak! Hisset! Tao etrafını çevreliyor!"

Önlerinde yaşlı tepelerin engin bir manzarası uzanıyordu. Tepelerin kenarları pürüzsüzlüklerini hâlâ gururla koruyor ve ufuğa doğru uzayıp, yüzyıllara meydan okuyarak azametlerini devam ettiriyorlardı. Tepeler ejderhalara benzer bir görüntüye sahipken, yükselen sis, kıyıya vuran dalgalar gibi girdap oluşturuyordu. Kar, dağların tepelerinde, havadaki gel-gitin azalmasıyla donmuştu. Bulutlar, yeniden silahlarını dolduran askerler gibi toplaşmaya başlamıştı. Rüzgar aniden şiddetlenmiş, gözcü çam ağaçlarını sallayarak onlara işkence ediyordu. Doğa mükemmeldi, doğa tertemizdi. Sürekli değişim içindeydi ve onun bu dönüşüm özelliği orada bulunanları da etkiliyordu.

Burada onlar, hiçbir şey ifade etmiyordu. Gayeleri yalnızca birer zerrecikti, bedenleri aptalcasına kırılıyordu. Yaşam süreleri, sonsuzlukta sadece bir an'dı. Fanilikleri içinde orada öylece duruyorlardı; usta ve öğrencisi, cennet ve yeryüzü destanının birer dipnotları gibiydiler.

Büyük Usta, "Tao'yu bilmek çok önemlidir" dedi. Saihung'a döndü ve güvenini tazelercesine ona gülümsedi. "Meditasyon, Tao'yu öğrenmenin bir yoludur. Lütfen bana gösterdiğin gelişmeden söz et."

"Pek emin değilim... Bana yönelttiğiniz soruyu yanıtlamak kolay değil."

3i

Büyük Usta nazikçe, "Bu kadar zor olan şey nedir?" diye sordu. "Soru, sadece üç kelimedenden oluşuyordu."

"Doğru. Döndüğümden beri meditasyon yapıyorum. Yine de..."

Ustası, "Tekrarlamak istiyorum" dedi. "Sana sadece şunu sormuştum: Var olduğunu söyleyebilir misin?"

Saihung hiçbir şey söylemedi. Bir şekilde, vereceği yanıt ne olursa olsun, yanlış olacağını düşünüyordu.

Büyük Usta onu sıkıştırıyordu. "Dilin mi tutuldu? Sen ki tartışmaktan, karşılıklı görüş alıp vermektan çok zevk alan birisin. Sen ki üniversitelere gitmiş, uzak diyarları gezmiş birisin. Yanıtlarla! Yanıtlarla!"

Saihung, "Evet!" diyerek adeta patladı. "Var olduğumu söyleyebilirim!"

"Öyle mi? Peki öyleyse öz'ün nerede? Göster bana."

"Neden, zaten yanınızda duruyorum."

KELEBEĞİN RÜYASI

"Yanımda mısın? Benim var olduğumdan emin misin peki?"

Saihung hiddetle, "Evet ustam!" dedi.

"Ama benim sana göstereceğim bir öz'üm yok."

"Sizi görüyorum" dedi, Saihung. Ustam acaba bunadı mı, diye merak etmeye başlamıştı.

"Sen sadece ödünç alınmış bir tekne, bir beden görüyorsun."

3i

Saihung, kendisine söylenmek istenen şeyin ne olduğunu anlama gayretiyle ustasına bakıyordu. Büyük Usta'nın hayatı boyunca edindiği derin irfan ve incelik duygusu yüzüne tuhaf bir şekilde yansımıştı. Hem savaşçı hem de bilgin yönünü gösteriyor, iki aşırı ucun arasındaki gerilim, münzevi çehresinde eriyordu. Bu adam var olmuş muydu acaba? Saihung için bunun su götürür bir yanı yoktu. Saihung düşüncesinden oldukça emindi. Öz'ü materyal ve bedensel anlamda kısıtlama aptallığına düşmeyecekti. Tekrar tartışmaya geri döndü.

"Tabii ki, bedenın yanısıra görülmeyen başka şeyler de vardır."

Büyük Usta, "Nedir bunlar?" diye sordu.

"Zihin. Ölümsüz ruh. Var olan şeyler bunlardır. Kut-sal kitap içimizde üç kılıfın olduğunu söyler bize. Ruh, zihin ve beden."

Büyük Usta alay edercesine, "Sen çok iyi bir öğrencisin" dedi. "Ama bu sözlerin senin deneyimlerini yansıtmadığını görüyorum."

Saihung sabırlı bir tonda, "Ustam" diye yanıtladı.

"Yıllar boyu meditasyon yaptım. Zihinin ne olduğunu bilirim."

"Zihini tanımış olsaydın bu kadar pervasızca konuşmazdın. Zihini gerçekten tanıyanlar, onun hem dost, hem de düşman olduğunu bilirler. Seni alt üst eden şeyin zihin olduğunu fark etmiyor musun?"

Saihung, "Zihin gerçektir" diye sözlerine açıklama getirdi.

Büyük Usta aynı şiddette ona, "Hayır, zihin gerçek değildir" diye karşılık verdi.

"Gerçek olmadığını kabullenecek kadar çok zihin gücüne şahit oldum."

Büyük Usta, "Güçler!" diyerek kestirip attı." Gerçek doğanın anlaşılmasını zorlaştırmaktan başka ne yapmışlar ki?"

Saihung sinirlendiğini hissediyordu. Hocasının bilerek olayı yokuşa sürdüğünü, hatta ikiyüzlü davrandığını düşünmeye başlamıştı. Adam Saihung'a göre on kat daha yetenekliydi ve yetenekleri ilahi sınırları zorluyordu. Gücün engelleyici olduğunu iddia etmesi çok gülünçtü. Saihung, kendisine bu kadar zıt görüşlere sahip başka biri olsa onu tuzağa düşürebilirdi.

Ama sözkonusu olan ustasıydı ve onu alt etmenin olanağı yoktu. O nedenle kendini ustasının söyledikleri üzerinde düşünmeye zorladı. Ustası, Saihung'un gerçek doğasından söz etmişti. Bir ipucu bulmak umuduyla ona bakıyordu.

Saihung tekrar, "Zihin güçlüdür" diyerek konuşması-

na devam etti. "Bunun benim bedenim olmadığını biliyorum. Savaş sanatları deneyimim olmasına rağmen, beden dışı yolculuklara da çıktım. Size tutunarak, başka diyarlarda gezindim. Anımsamıyor musunuz Usta?"

Büyük Usta, "Ne kadar önemsiz şeyler" diyerek düşüncesini açıkladı. "Birkaç önemsiz savaşın, öz'ü oluşturduğunu mu düşünüyorsun? Sağda solda dolaşmanın çıkardığı önemsiz toz demetinde etkileyici bir yön göremiyorum."

Saihung inatla, "Zihin, benim gerçek doğamdır" dedi.

34

"Birkaç zihinsel numara öğrendiğinden beri öz'ü açıklayabileceğini mi sanıyorsun?"

"Aslında... evet"

"Bu, yalnızca zihninde sana tuzaklar kurar. Gücün ve idrak etmenin peşinde koşmak, beden dışı yolculuklar ve gözle görülmeyen şeyleri görme gücü - hepsi de bu tuzakların gücüne güç katacaktır."

"Peki öyleyse niçin bunları öğrendim?"

"Çünkü sen açgözlülükle güç peşinde koşuyorsun. Yararsız olduklarını idrak etmek için onları öğrenmelisin. Büyüyü öğren ama aynı zamanda ondan sakın."

Saihung, tartışmanın mağlubu olmak istemiyordu. Yeni bir yola sapmayı denedi.

"Ya saygı gösterdiğimiz tanrılar? Onların varlığı kesin." Ustasının dindar olduğunu biliyordu.

Büyük Usta, bu aldatmacaya gelmeyerek, "Daha bile kötü!" dedi. "Onlara hakaret gibi olacak ama tanrılar da kendi zihinlerinde tuzığa düşmüşlerdir. Kimliklerine ve

rollerine tutunarak sonsuzluk için yaşarlar. Yeşim İmparatoru'nun her şeye gücü yeter, her şeyi bilir, her zaman her yerde hazır bulunur ama daha fazlası değil."

Saihung, "Daha fazlası değil mi?" diye söze karıştı. "Daha fazla ne olabilir ki?"

"Evet daha fazlası var. Taocu olan bizler, tanrıların yanısıra başka şeyler olduğuna inanırız. Yeşim İmparatoru sadece bir varlıktır. Diğer bütün varlıklar, o değildir ve o, evrenin veya tüm evrenlerin kendisi değildir. Tanrılar, güce olan düşkünlükleri anlamında, insanlar kadar acınasıdır. Sınırları da buraya kadar uzanır: Onlar, hâlâ öz'e inanırlar."

35

"Peki Kutsal Kitap yeterli değilse, aklım yeterli değilse, hatta tanrılar bile yeterli değilse, o zaman Tao da olmaz. "

Büyük Usta, sonunda bakışlarını sabitleyerek, "Yanıyorsun' dedi. "Kutsal Kitap olmadığında, zihin olmaz ve tanrılar olmadığında da, Tao olmaz."

Bir süre sessiz kaldılar. Saihung kemikleri uyuşturan soğukta acemice ayakta dururken, Büyük Usta gözlerini kapatmıştı. Onun, konuşmanın ortasında gözlerini kapatma alışkanlığı Saihung'un cesaretini kırardı. Gitse mi, kalsa mı hiçbir zaman emin olamazdı. Her zaman olduğu gibi beklemeye karar verdi. Bu kez Büyük Usta bir saatlik aradan sonra konuşmaya başladığında, kendini şanslı sayıyordu.

"Ölümü anlıyormusun?"

Saihung, dişlerinin birbirine çarpmasını engellerken, "Anladığıma inanıyorum" diye yanıtladı. Savaşlarda, kıt-

lık zamanlarında ve dövüşler sırasında birçok ölüme tanık olmuştu.

"Ölüm bir son mudur yoksa yalnızca bir dönüşüm müdür?"

Saihung aldığı derslerden çıkardığı sonuçları düşünerek, "İçgüdünün öz'ü bedenle beraber çürür. Zihnin ve ruhun öz'ü ise tekrar vücut bulurlar" diye açıkladı." Manevi bir eğitim almışsa, kişinin bireysel farkında olma duygusuna dokunulmadan ölümü aşmak potansiyeli de vardır."

36

"Senin istediğin de bu mu?"

Tabii ki öyleydi. Ama bunu itiraf etmek konusunda tedbirli davranmalıydı. "Bana bunun en iyisi olduğu öğretildi."

"Haklısın ama esas hedeften oldukça uzaksın. Gözönünde bulundurman gereken tek şey azat edilmektir."

"Gerçekten de öyle."

"Ama söylediğim sadece yaşam ve ölümden, yeniden doğmaktan ve kişinin kendi arzularından azat edilmek değil, kişinin kendi zihninden de azat edilmesi gereğidir. Zihnin kendisi ölümü aşmaya muktedirdir: Bizler kişinin ölüm anında kendi istediği yere gidebileceğine inanırız. Bu konuda kafası karışmış olanlar kayıtsızlığa düşecekler veya zindana hapsedileceklerdir. Bazen öldüklerinin bile farkında olmayacaklardır. Bunu başarabilen diğerleri, yani hayatta iyi işler yapmış kararlı insanlar, ilahiliğe ulaşacaktır. Ama çoğunluk arada kalacaktır. Hâlâ hayata tutunma arzusunda olanlar veya ihtiyacı yeterince karşılanmamış olanlar tekrar, tekrar geri geleceklerdir. Aşklarını

yeterince yaşamak ve özgürlüğe kavuşmak için altmış kez tekrar bedenlenmesi gereken Kelebek şıkları gibi ortalama bir insan da, kendi kaderini tamamlamak için sürekli olarak, tekrar tekrar bedenlenecektir."

Büyük Usta, Saihung'a baktı. "Bütün bu insanların ortak bir noktası vardır: Hepsi de zihnin tutsaklarıdır. İster ölümü idrak etmeyi beceremeyecek kadar ahmak olsunlar, ister tanrı katına yükselmiş bilge kişi olsunlar, hepsi de kimliklerine tutunmaya çalışırlar. Ama hâlâ daha yüce olan başka bir şey vardır."

Bu sözler Saihung'u canlandırmıştı. Büyük Usta öğrencisini iyi tanıyordu. Saihung daima en iyiyi elde etmeye çalışırdı.

Büyük Usta, "En iyi olan şey boşluktur" dedi. "Boş olmak için gayret göstermelisin. Uzun ömürlü olmanın yollarını öğrenmeye evet, ama ölümsüz olmaya çalışma. Tanrılar bile ölür. Kaderini dolu dolu yaşayacak kadar uzun ömürlü ol."

"Bu nasıl yapılabilir?"

"Hayatta bir amaca sahip olarak... Bir gaye edin ve yaşamın ona yönelik olsun. Bir amacın olsun, hayatın da anlamlı olsun. Bir karar verip ona sıkıca sarıl ama bu vazgeçilmez de olmasın. Sebat et ve esnek ol. Hedefini belirledikten sonra hiçbir şey seni yolundan saptırmam. Manayı bulma adına sıradan düşünceleri bir yana at. Kişinin güçlü bir yaşama arzusu varsa, seçimleri de net ve doğru olacaktır. Disiplin içinde daha yüksek hedeflere varmak için fedakârlıklar yapan kişi, kendine güven duyacak ve hedefe doğrudan ulaşacaktır.

KELEBEĞİN RÜYASI

Sonra da yeryüzündeki yaşamının tamamlandığı konusunda tatmin olacak kaynağa erişirsin. Hiçbir şey seni geri döndüremeyecek ve özgür olacaksın."

"Ustam, bu kaynak nedir?"

"Şimdi bunu sana söylemeyeceğim. Bunu sen bulmalı ve bana söylemelisin. Sonra da ben senin bunu gerçekten bulduğuna kanaat getireceğim."

Tekrar tapınağa geri döndüler. Akşam çanı çalmaya başlamıştı. Saihung hâlâ ustasının sözlerini düşünüyordu.

yirmi dokuz

Boşluğu

Tasarlamak

Saihung, dondurucu gecenin içinde yürüyor, yolunu yalnızca kağıt bir fener aydınlatıyordu. Gece ibadeti ni bitirmişti. Geceyarısından önceki kalan saatlerde, günün dördüncü meditasyonu sırasında *yiriin** zirvede olmasından yararlanmak istiyordu. Kaldığı hücreye doğru yürürken altın bir ışığın fırlatıldığını fark ettiğinde, eski bir deyiş aklına geldi: "Yolunu arayan bilge insan, önünde bir mum taşır." Mum, burada bilgi anlamına geliyordu ama yalnızca yolu gösteriyordu. Kişi hedefine, adım adım yürümeliydi.

O anki meditasyon sistemi küçük bir kulübede yaşamasını öngörüyordu. Kendisine yalnızca bir yatak, masa ve kitap rafının sığabileceği büyüklükte, bir odalık yer verilmişti. Burayı sadece ustası ziyaret edebilir, yemesi içmesi, çalışması ve meditasyonunu, altı oyulmuş bir kayanın üzerine tünemiş bu ufacık, ıssız barakada yapardı.

Tuğla, ahşap ve kiremitten oluşan tipik bir Taocu barakası olan bu yer, çıkıntılı kaya tabakasının üzerinde, diğer kaya duvarlarından zorlukla ayrılmış bir biçimde in-

*Yın : Çin felsefesine göre yaşamın dişil ilkesi. (Çev. n.)

şa edilmişti. Nesiller boyu keşişler, algılama yeteneklerini bu kırılğan korunakta kazanmışlardı. Söylenenlere göre yıllar süren bu tarz meditasyonlar, yapının en küçük parçalarına kadar sinmişti. Saihung, meditasyondaki mevcudiyetinin açılışını yapmak için, bu insanların aydınlanmasını sağlayan, aynı bilinç düzeyinin yansımalarını kullanacaktı.

40

Baraka, kabaca beyaza sıvanmıştı. Duvarda birkaç kır manzarası resmi asılıydı ama bunun dışında başka bir dekorasyon malzemesi yoktu. Birkaç tahta çıkıntı ortaya çıkmış, gri ve kaba keresteler açıkça kendilerini belli ediyordu. Rahatsız edilmemek için dışarıya 'meditasyon' yazılı bir tabela asmış ve rüzgardan açılmaması için çam ağacından yapılmış kapısını sıkıca kapatmıştı. Saman bohçasını tutuşturarak tuğla yatağının altındaki ateşi yeniden canlandırdı. Yalnızca ince pamuklu şilte ve üzerinde yattığı platform onu gece boyunca soğuktan koruyacaktı. Hava çok soğuk olduğundan soyunmamaya, elbiseleriyle ve başına bağladığı başlık ve burnunun üzerine attığı atkıyla beraber yatmaya karar verdi.

Elini başlığının içine soktuğunda saçlarını hissedebiliyordu. Saçları omuzlarına kadar gelmişti. Yakında, Tao sembolünü ilıştirebilecekti. Tahta bir sandıktan bir parça gümüş çıkardı. Bu, üç santimetre genişliğinde, kör ucuna doğru daralan onbeş santimetre uzunluğunda, kör bıçak şeklinde bir saç tokasıydı. Bir ucuna karmaşık biçimde ejderha başı işlenmişti.

Elindeki tokaya baktı, san safir rengi, fenerin ışığında ortaya çıkıyordu. Bu, ustasının onu kabul ettiğı zaman kendisine verdiğı tokaydı. Hiç kimse bu saç tokasına dokunmamıştı. Aynen, maneviyatının kişisel naklinin belir-

tisi gibi, kendisine bizzat verilmiş ve kutsanmıştı.

Koyu bir dindar yaşamı sürdürdüğü yıllar boyunca bunu takmış ve yolculukları sırasında yanından ayırmamıştı. Bu feragat etmesinin sembolü ve Taoculuğun gücünün bir işaretiydi. Tokayı, takacağı günü özlemle bekleyerek kaldırdı.

Saihung, mürekkebin akmasının getireceği sıkıntıyı önlemek için boş bir kağıt hazırlayıp, bir kitap çıkardı ve eline dolmakalemi aldı. Öğlen ustasıyla beraber tartıştıkları her şeyi kağıda döktü. Aralarında geçen konuşma üzerinde düşünürken endişeliydi. Büyük Usta'nın kendisine öğretmeye çalıştığı her şeyi anladığından pek emin değildi. Aslında boşluk kavramı ile ilgili korku dolu kuşukları vardı, belki de Büyük Usta önüne değeri olmayan bir şeyler koymuştu.

41

Her şeyin iç yüzünü anlamamış olsa da yazmasını bitirmiş ve kendini meditasyona hazırlamıştı. Platformun üzerinde otururken bir anlık isteklilik duygusu onu sardı. Dağda olmak çok güzel bir histi ama aynı zamanda da yalnızlık demektir. Bazen ustalarıyla ilişkisinin daha az resmî olmasını, onlarla oyunlar oynayıp, şakalaşabilmeyi arzu ederdi. Saihung gülümsedi. Böyle şeylere izin verilmezdi. Ama ne kadar cefa çekerse çeksin, bunun için geri dönmüşü o.

Oturdu. O an, fiziksel sessizliği sağlıyordu. Bedenini hazırladı. Bacaklarını çarpaz konuma getirip, ellerini dizlerinin üzerine koydu. O şimdi dağ'la bütünleşmişti.

Derin sessizlikte ustasının sözlerinin kendisine dönmesine izin verdi. Engin sessizlikte, kalbini özgürleştirecek bir yalnızlığı, dünyanın başka hiçbir yerinde bulamazdı.

KELEBEĞİN RÜYASI

Ustasının öğüdünü duyuyordu: "Fanilik üzerinde düşün." Her zaman gururla açığa vurduğu aklıyla, yaşamda hiçbir şeyin sonsuza kadar devam etmeyeceği gerçeğini araştırmak durumundaydı.

Saihung, ustasının sözlerine itaat edip, ezberlediği süreci takip ederek önce her şeyin nasıl geçici olduğunu anlamak için diğerleriyle olan ilişkisini gözden geçirdi. Bu, her bir insanın dünyevi şeylere olan bağlılığından sıyrılmasını ve bu bağı yontmasını sağlayan, hayatı diğer insanlara bağımlı bir halde sürdürmekten kaçınmanın bir yoluyla. Bu onun için kolay olmayacaktı. O duygusal bir insandı.

İdol olarak kabul ettiği büyükannesini ve büyükbabasını düşündü. Gözünde büyükannesinin hayali canlandı. Bir metre seksen santimetre boyuyla acımasız bir kadın savaşıydı o. Savaşçılar arasında "Budist Kelebek" olarak tanınsa da, narinliği sadece görüntüsü ve admdaydı. Saihung onun kadını püskülleriyle alay ettiğinde, Saihung'un bedeninde kırmızı bir iz bırakmasına yol açan bir darbeye, üzerindeki yeleği ve elbiseyi parçalamıştı. Bunu yaparken bıçak bile kullanmamış, çok az bir güç harcamıştı. Yıllarca eğitim gördükten sonra bile büyükannesi, Saihung için hiçbir zaman meydan okumaya yeltenmeyeceği biri olarak kalmıştı.

Bir keresinde Saihung büyükanne ve büyükbabasının, kendilerini öldürmeye gelen komşuları Wu elan ile kavgasına tanık olmuştu. Saldırganlar, büyükbabasının doğumgününde iyi dileklerini sunma bahanesiyle, avluda bulunan Saihung'un akrabalarının yanma gelmişlerdi. Saihung'un büyükannesi bahçedeki kulübede oturuyor ve arp çalıyordu. Kadın hançerin parıltısını görür görmez,

saç tokası olarak kullandığı küçük oku saldırganın eline batırmıştı. Aniden orada biten kocası elindeki palmye ağacı dalıyla adama o kadar sert bir darbe vurmıştu ki, adamın çenesi kırılmıştı.

Diğer saldırganlardan iki süvari birden kılıçlarını çekmiş ama büyükanne ve büyükbabası, içlerinde daha yaşlı olanı kolayca etkisiz hale getirip, onu öldürmüştü. Sonra kalan iki saldırgan da bahçe kapısından kaçtıktan sonra, Saihung'un büyükbabası tekrar konutların yanına gelmişti. Adam âlicenap bir adamdı ve o gün onun doğumgünüydü. Saldırganları katletmek için hiçbir neden görmemişti.

43

Karısı, "Hayır!" diye gözyaşı dökmüş, "Kişi yabani otları kesip atmalı ve onları kökünden koparmalı!" diyerek adamların peşinden gitmiş, onları kendi elleriyle öldürmüştü.

Saihung işte bu insanların kanından geliyordu. Hayatının kaynağı onlardı. Ama onlar ölmüşler, değişen koşullara yenik düşmüşlerdi, böylesine kahramanca bir yaşam sürenler bile buna karşı koyamıyorlardı. Bu insanların dünyevi varlıkları üzerinde düşünür ve ölmelerinin önemini sindirirken, hiçbir duygusallığa yer olmadığını, bağlılığın zulümden ve hayalden öte bir şey olmadığını noktasına gelinceye kadar, meditasyon koşullarına uyum sağlamaya çalışıyordu. Hayatta hiçbir şey süreklilik göstermiyordu. Hayatta hiçbir şey kişinin kendi var oluşuna bağlı kılınamazdı.

Tao hiç durmadan değişiyordu. Bir şeye sabitlenmemişti. Sevilen kişiye tutunmak, fikirleri bağrına basmak, hatta belki de kişinin kendi bedenini aziz tutması için bi-

le bir neden yoktu. Saihung, meditasyonunun odak noktasını değiştirdi. Bedenini gözlüyordu. Her ne kadar atletik bir üstünlüğe sahip olsa da bunun sonsuza kadar sürmeyeceğini fark etti. Uzun süreli yaşamak istiyordu ama bunu yaptığı düşünülse bile zamanın gittikçe azalacağı gerçeği kaçınılmazdı. Parmakları sertleşecek, kol ve bacakları güçten kesilecek, organları kuruyacaktı. Bedeni yalnızca geçici bir şeydi. Beş unsur esasen görünmeyen bir düzlemde biraraya gelip donuyordu. Bilinç tarafından birarada tutulan sayısız düzgün zerrecik, zihni izin verdiği anda dağılacaktı. İster cennet, cehennem var olsun, ister hiçbir şey olmasın kimse bedenini ölümün ötesine taşıyamayacaktı. Ona tutunmaya çalışmak yararsızdı. Onu öbür dünyaya bile taşıyamayacakken niçin onun himayesine sığınılsın ki?

Saihung, yaşını başını almış birinden bile daha yaşlı görünen ve bu hayattan ayrılacak olan ustasını düşündü. Evet ayrılacaktı ama küçük bir ateş böceği bile bir gecede değişikliğe uğruyordu. Ama ustası ölümü bir dönüşüm olarak ele alıyordu.

Ölüm. Evet ölümü görmüştü. O sadece hayatı istiyordu. Ölümsüzlüğü istiyordu. Ama hayatından kopup giden insanlara baktığında, zihnin ve ruhun sürekli olup olmadığını merak ediyordu. Acaba zihin gerçekten ölümü aşıyor ve ölümsüzlüğe sahip olabiliyor muydu?

Tekrar ustasının sorusu kulağında çınladı. Zihin neredeydi?

Arayışlarının sonu gelmeyecekti. Her olasılık, hiçbir sonuca erişmeden eriyip gidiyordu. Zihin belli bir anda atomik bir düzlemde miydi? Bir zerreciğin içinde mi sak-

lanıyordu? Yoksa evren kadar büyük bir şey miydi?

Tüm direnci, bilinmeyen hakkındaki basit belirsizlik yüzünden kırılıyordu. Yeni bir bakış açısından bakmaya başladı, bu heyecan verici, engin bir genişliğe sahip bir olasılıktı: Belki de hayatının üzerinde şekillendiği tüm mücadeleler, tüm fikirlerden ümidini kesmeliydi. Hem başkalarınca yaratılan hem de içgüdü ve hırsı yoluyla kendisinin yarattığı, kendine ait her parçanın sürüklenip gitmesine izin verilebilirdi. Gözü dönmüş bir biçimde bedenini ve ruhunu Kwan Saihung adı verilen yoğun bir birikintinin içinde zaptedilen zihin, kolayca gevşetilebilir ve fiziksellikten hayale kadar her şeyiyle, birden parlayan yıldız gibi patlayabilirdi.

45

Bu yaklaşımın uç noktasında bir an tereddüte düştü. Hâlâ zihnin parıldaması, insan evladının donuk nefesinin, gerçek olmayanın doğasında var olma düşüncesine terk edilmesi sözkonusuydu. Ustaları birçok kez ona, "Dünya bir yanılsamadır" demişlerdi. Aklını karıştırmamak için bu kadar uzun süre beklemişler ve şimdi onun, "*Ben* bir yanılsamayım" gerçeğini fark etmesini sağlamışlardı.

Ben, bir tertibin sonucuyum; *Ben*, bilincin ve öz'ün beraberliğinin bir yan ürünüyüm. *Ben*, kendisi bir raslantı olan kozmik düşüncenin mikroskobik bir parçasıyım, tesadüfi bir olguyum, asla zihinle kavranamayacak denli sonsuz sayıda evrenin arasında önemsiz bir dalgayım.

otuz

Saç

Tokası

Havalar ısındığında Saihung'a iki görev verilmişti: Bahçıvanlık ve balık çiftçiliği.

47

Bu görevlerin kendisine verilmesinden memnundu çünkü canlılarla uğraşmaya bayılıyordu; büyümelerini izlemek onu en çok mutlu eden şeylerden biriydi.

İbadetini ve meditasyonunu bitirdikten sonra verimli toprağı kazmak, yabancı otları toplamak için sabah erken bir saatte dışarıya çıktı. Saihung korunaklı ve belli bir sıcaklıkta tutulan, içinde filizler fişkırان serayı kontrol etti. Fidelerden bazılarını düzenli bir sırayla ekti

ve onları şevkatle suladı.

Daha çok olgunlaşmış sebzelerin bulunduğu küçük tarlalar, sert rüzgarlardan etkilenmemek için korunaklı alanlarda kurulmuşlardı. Taocular bu bahçeleri, ışığın vadeden ve dağların yarıkları arasından geçip etkili biçimde ulaşabileceğı yerlere kurmuşlardı. Tam bir kararlılık ve sıkı çalışmayla, çok da bereketli olmayan toprakları adam etmişler, birçok rahibi besleyecek kadar ürün almayı başarmışlardı.

Tarlada birkaç saatlik çalışma sonrasında Saihung, ba-

lıkları kontrol etmeye gitti. Taocular, doğal mağaralarda sazan ve turna balıklarının barınabilecekleri, çok sayıda farklı ahşap tekne inşa etmişler, parmak büyüklüğündeki yavru balıklardan, irileşmiş balıklara kadar çeşitli boylarda balıkları buralarda tutuyorlardı. Soğuk geçen sabahlarda olduğu gibi buzun, yüzeyi yine cam gibi kapladığını gördü. Saihung kristal tabakayı kırdı ve tekneyi kir ve deniz yosunlarından temizlemek için iyice ovaladı, tekneye su taşıyan bambu borulardan oluşan sistemin içindeki suyun ayarını yapıp, suyun tazyikli olarak aktığını kontrol etti. Tekrar tekneye geri dönerek sinekler, hububat taneleri ve doğranmış mantardan oluşan karışımla balıkları besledi.

Saihung tapınağa giden yolda yorgunluktan zorlukla ilerlerken, çiftliklerde yavaş yavaş boy göstermeye başlayan makineler hakkında düşünüyordu. Hükümet görevlisiyken tarımda kolektif bir düzene geçme ve makineleşme konusunda yaptığı çalışmalarını anımsadı. Keşişler işlerini kolaylaştıracaklarını bilmelerine rağmen, makine alacak maddi güce sahip değildiler. Onlar için çalışmanın ölçüsü hâlâ insan emeğinden geçiyordu.

Çalışma, manevi gelişim için potansiyel bir zamanı ifade ediyordu. Onlar doğa ile kol kola çalışıyorlar, doğaya karşı geliniyorlardı. Topraktan alıyor ve toprağa veriyorlar, toprağı arsızca sömürüyorlardı. Elde ettikleri hasat, sadece balık veya sebze değildi, aynı zamanda Tao'nun da hasadını yapıyorlardı. Saihung ellerini nemli, yumuşak toprağa daldırdığında, Tao'yu kavriyordu. Akan suya dokunduğunda, Tao'ya dokunuyordu. Mevsimleri takip ettiğinde, Tao'yu da takip etmiş oluyordu. Çalıştığı her an ona, aydınlanmayı, bilgelik sahibi olma

olanağını getirebilirdi. İdrak etme, üzerinde dua edilen kilimden, tapınaktaki sunaktan, hatta Kutsal Kitap'tan kaynaklanmıyordu. O, yaşamın bir parçasıydı, yaşamın bir armağanıydı ve idrak etmeyi ayrı bir şey olarak düşünmek aldatıcı bir şeydi. Balık gölünden çamur taşıyan kişi, tanrılara olan bağlılığını da taşımış olurdu.

Saihung, dağın temiz havasında, sıkı çalışmanın dürüstlüğünde ve meditasyonun getirdiği huzurda, kendisini dünyevi şeylerden arındıran bir barınak bulurdu. Belki bu kez hareketsiz kalmayacak ve günlerini, tasarlayarak, diğer keşişlerin çalışmasına katkıda bulunması hakkındaki bağlılığı üzerinde düşünerek geçirecekti.

49

Üç Saf Varlık Tapmağı'na girdi. Taş havuzda yıkılarak, üstüne temiz bir cübbe giydi. Soğuk su parmaklarını uyuşturmuştu ama kutsal görevini yerine getirmekte çok kararlıydı. Saihung, yıkandı ve karanlıklar içindeki tapınağa yöneldi. Kimseyi selamlamadan ve kimseyle konuşmadan düzinelerce rahibin bulunduğu sıraya girdi. Sandal ağacı tütsüsü, oda boyunca isteksizce sürükleniyor, mumlar karanlığın içinde loş noktalar halinde, yıldızlarla süslü oyuklara yansiyordu. Nakışlı ipek perdelerin arkasında, tapmak içindeki küçük yapılarda Taoculuğun gerçek boyutlardaki en önemli tanrı figürleri bulunuyordu. Saihung, hâlâ tapmalara girmekten korktuğu, o çocukluk günlerini düşündü: Bu tanrılar canlı gibiydiler, sanki onunla konuşacak, harekete geçip, onu günahları yüzünden cezalandıracak gibi görünüyordular. Bu duyulan anımsamasının nedeni, içinde hâlâ önemli korkulann olmasıydı.

Şarkı söylemeye başladı. Ormanı Kaplayan Sis, parlak ipeklili renklere bürünmüş, Saihung ve koro nakarat bölü-

KELEBEĞİN RÜYASI

münü söylerken, o şarkının diğer sözlerini okuyordu. Çanların, zillerin, davulların ve büyük zillerin kullanımıyla, ibadetleri adeta opera havasına bürünmüştü. Ezberden okudukları şarkılar tanrıları yeryüzüne indiriyor, güçleri dengelerken, doğal ve ilahi güçlerin yardımıyla, her şeyin üzerinde, insanlığa denge getiriyordu. Taocular, insan kalbine bağlı olmaksızın, şeytana veya en basit sistemin evrenle birlikte düzensizliğe ve etkisizliğe olan eğiliminin dengeye oturtulamayacağını iddia ediyorlardı.

Saihung rahatlıkla şarkıyı okumaya devam ediyordu. Saygı göstermek ve bağlılık onun için yaşamsal ifadelerdi. Kutsal Kitabın öngördüğü şekilde, kutsanmış yapı içinde gerçekleşen tören boyunca, yapması gerekenin en iyisini yapıyordu. Yaptıkları onun yeteneklerini tam anlamıyla yansıtmaya da veya konuşmalarında bir akıcılık olmasa da, ruhunun en sade ve dürüst niteliğini ortaya koyuyordu.

Tören neredeyse iki saat sürmüştü. Saihung törenin son bölümünde sunağa gitti. Diz çöküp, başıyla selam verdi, ayağa kalkıp tekrar diz çöktü. Tanrıların önünde bunu dokuz kez tekrarladı. Sonra yavaşça geri geri giderek döndü ve tapınaktan ayrıldı.

Dışarıda, akşamın soğuk havasının yaklaşmakta olduğunu hissetmişti. Kararmakta olan gökyüzünü ve ufukta donuk bir şekilde titreşen kırmızılığın, semaya doğru gittikçe koyulaşmasını izledi. Şimdiden bir yıldız görmüştü, Ay kendini belli etmeye başlıyordu. Vadiden ve zirvelerden gelmekte olan dondurucu soğğun öncüsüydü bu görüntü. Ürperdiğini hissetti. İçi pamukla doldurulmuş elbiseleri giyme zamanı gelmişti yine.

Güz mevsimi yaklaşmaktaydı. Akçaağaçları şimdiden kırmızılaşmış ve dağın yüksek yerlerinde hafif kar atıştırmaya başlamıştı. Huashan'ı çevreleyen dağların üzerindeki yeni karın turuncumsu yansımalarını gördü. Yakında hazırlıklara başlaması gerektiğini biliyordu. Kar bir kez yerleşti mi, dağlardan inmek olanaksızlaşır. Buzun üzerinde en küçük bir kayma bile yüzlerce metre aşağılara çakılmak demektir.

Ana tapınakta bulunan mutfağa gitti. Bu büyük, içine birçok şey yığılmış odada, duvarlara şifalı otlar ve tencereler asılmıştı ve çevredeki tek sıcak yerdi. Uzun saçlarını kumaşla sarmalamış aşçılar, akşam yemeğini hazırlama telaşına düşmüşlerdi. Sebzeler, tuğladan yapılmış ocakların üzerindeki büyük tencerelerde hafif ateşte kaynatılıyordu. Aşçılardan bazıları da, az nişastalı unda kalan sebzeleri kızartıyorlardı. Başka ocaklarda ise başlıca yiyecek olan ekmek pişiriliyor, pilav yapılmıyordu. Genç çiraklar, odun atarak ateşi canlandırıyorlardı.

Saihung bir elinde şehriye ve sebze dolu bir kap taşıyan, diğer elinde de feneri tutuyordu. O gün kutsal bir gün olduğu için, keşişler balık yemezlerdi. Sürekli aç olan Saihung, bu tür özel günlerin haddinden fazla olduğunu düşünüyordu. Barakasma dönmek ve o gece yemeğini yalnız yemek istiyordu. Sessizliği içine sindirerek, çabalarını geliştirmeyi umut etti. Neredeyse her gün ustasını tatmin edecek yanıtı bulduğunu düşünüyor ve her defasında da nazik bir azarlanma veya paylama ile ödüllendiriliyordu.

Odada acı bir soğuk vardı. Bir gaz lambası yakıp, tunc mangala bir kucak odun attı. Yemeğine tam başlamak üzereyken ustasının kapıda durduğunu görerek irkildi.

KELEBEĞİN RÜYASI

Saihung aceleyle dizlerinin üzerine çöktü. Büyük Usta yavaş adımlarla odaya girdi. Siyah cübbesi içinde kusursuz görünüyordu.

Büyük Usta bir süre hiçbir şey söylemeden öylece ayakta durdu. Saihung, uzun bir süre boyunca dünyada onun için başka hiçbir görüntünün uygun düşmeyeceğini düşündü. Büyükbabasının ölümünden dolayı üzüntü duyuyordu. İçinden keşke ustası da büyükbabasına daha çok benzeseydi ve ilişkilerinde daha çok sıcaklığa ve yakınlığa yer olsaydı diye geçirdi. Ama tapınak içinde usta ve öğrencinin rolleri çok kesin sınırlarla çizilmişti.

Saihung, Büyük Usta, uzun süren sessizlikten sonra bir açıklama yapana kadar, düşünceler içinde kaybolduğunun farkına varamamıştı.

"Kaderin tamamlanmadı" diyerek konuşmaya başladı Büyük Usta. "Onu burada, Çin'de değil, okyanusun ötesinde aramalısın."

Saihung, ustasının açıklamasındaki sertlik karşısında şaşkınlığa düşmüştü.

"Ustam, tek isteğim size hizmet etmek" dedi.

"Henüz bunu yapamazsın. Araştırmanı tamamlamalısın."

Bu sözleri Saihung aceleyle, "O zaman araştırmamı hemen yapıp, çabucak geri dönerim" diye yanıtladı.

"Hayır. Geri dönme."

Saihung sessizliğe bürünmüştü.

Ustası, "Geri döndüğünde ben burada olmayabilirim" diye ekledi.

Saç Tokası

"Ne diyorsunuz? Niçin burada olmayacaktıydınız?"

"Soru sorma! Git ve araştırmanı tamamla."

"Ama görevim ne olacak Ustam!" Bunları söylerken sesi umutsuzca çıkıyordu.

Ustası metanetle, "Bu senin ortaya çıkarman gereken bir şey" dedi. "Ben hem soruyu, hem de yanıtı biliyorum. Bunu bana söyleyebilecek duruma gelene kadar geri gelme." Büyük Usta arkasını dönüp, barakadan çıktı.

Saihung, ağzı açık biçimde oturup kaldığını fark edene kadar aradan birkaç dakika geçmişti. İçinde büyük bir öfke dalgası yayılıyordu. Yemek kabını eline aldı ve duvara fırlattı. Öfkeli tavırlarla odanın köşesine doğru yöneldi. Saçına tutturduğu gümüş tokayı çekip aldı ve önüne koydu.

Saihung, yumruklayarak pencereyi açtı ve tokayı dağlara doğru fırlattı.

otuz bir

Pittsburghlu

Çinli

Saihung bir arkadaşı ile beraber Altıncı Cadde'deki köprünün üzerinde duruyordu. Allegheny nehri altlarından akarken, geceyarısının yansımaları nehrin kopkoyu yüzeyinde dalgalanıyordu. Pennsylvania ve Pittsburgh'un merkezindeki çürümekte olan iç içe girmiş tuğla binalar, arkasında kalıyordu. Arabalar, köprü ayakları arasındaki kambur açıklık üzerinde sürekli olarak gürlü-yerek kırıları sarsıyorlar ve yere henüz düşmüş olan kırıları kirletiyorlardı.' Saihung can yakan rüzgara karşı hareketsiz dururken, elindeki alışveriş torbalarının sapını sıkıca tutuyordu. Ellerinde eldiven olmasına rağmen aldığı meyve ve sebze dolu torba, avuç içini kesmiş gibi görünüyordu. Arkadaşı Sam Lee'nin yardım önerisini reddetmişti. Bu, iş çıkışında eve beraber ilk yürüyüşleriydi.

55

Sam, yirmili yaşlarda, ince, zayıf bir adamdı. Çin'ce Lee San olan adı, ailedeki üçüncü çocuk olduğu anlamına geliyordu ve çevresindeki arkadaşları onun bu adını sade biçimde İngilizce'ye uyarlamıştı. Boynundaki atkıyı daha bir sıkı sararak, "Uzun zamandır mı Amerika'dasın? "diye sordu.

Saihung, "Aşağı yukarı iki yıl oluyor" diye yanıtladı. Yıl 1953 idi.

"Öyleyse bu ülkeyi yakından tanımışsındır."

Saihung bir an için düşündü. "Hayır, bu ülkeye pek alıştığımı söyleyemem. İnsanlarını anlamak her zaman için kolay olmuyor. Yakından tanıdığında bazdan sana iyi davranıyor ama çoğu zalim insanlar. Burada her şey çok farklı" derken, hâlâ çok korktuğunu ve kendini yalnız hissettiğini de söylemek isterdi.

56

Sam, "Evet "diyerek aynı fikirde olduğunu belirtti. "Burada yaşamak çok mücadele gerektiriyor. Yaşam kolay değil. İnsanın evi, para kazandığı yerdir. Ben tepelerde çiftçilik yapıyordum. Dayım maddi olarak beni desteklemeseydi, hâlâ köylerde hayatımı kazanmak için sağdan soldan otlanıyor olurdum."

Saihung, uzun bir süre önce geçmişini bir sır olarak saklamaya karar vermişti. "Evet, ben de öyle. Yee dayım ve teyzem masraflarımı karşılıyorlar. Sadece hayatımı sürdürmek için değil, onlara olan borcumu ödemem ve onları desteklemem için de çalışmam gerek. Artık yaşlan ilerledi ve onlara yardım edecek kimseleri yok."

Sam, pişmanlık dolu bir gülümsemeyle, "Yee'ler mi? "diye sordu. "Aslına bakarsan bizim arkadaşlık etmememiz gerek."

Saihung, "Dayım ve teyzemin kan bağlan yok' diye yanıtladı. "Ama Lee'lerin ve Yee'lerin birbirlerinin can düşmanları olduğunu biliyorum."

Sam, "Kimbilir ne için savaşıyorlar? "dedi. "Sadece büyükbabamın Yee'lerden nefret ettiğini biliyorum. Kan davasının neden kaynaklandığı kimse tam olarak anımsamıyor bile."

Pittsburghlu Çinli

Saihung, "Burası Amerika" dedi. "Şu anda ne fark eder ki? "

Sam, nehrin karşısına bakarak, "Evet, kan davası vatanımızın bir parçası" dedi. "Ve vatan da çok uzaklarda kaldı."

Sarıllı yeşilli asma köprünün en yüksek kemeri üzerinde bir an durdular. Lee, gecenin o saatinde trafiğin en yoğun yaşandığı yerde Saihung'un olabildiğince yalnız kalmasın izin verecek kadar düşünceli davranmış ve sessiz kalmıştı. Saihung, ikisinin de yaşadığı yer olan Kuzey Sahili'ne doğru yürürken, onun iyi bir arkadaş olduğunu düşündü. Her ikisinin de anavatanları ile ilgili özlem dolu anıları ve umutları vardı ve bunlar keyifsizce sınırlanmış rüyalarıydı.

Suyun üzerinde metanetle dururken, kendisini terk etmiş cenneti için haykırmak istedi.

Cennetinde yaşamak yerine, şimdi toplum dışına itilmişti. Kendini bahtsız ve perişan hissediyordu. Adı konulmamış bir kaderin arayışı için sağda solda dolaşmaya mahkum edilmişti.

Sessizce iç geçirmesinde, gölgelenen nefesini sezmek olasıydı. Hiçbir ek açıklama yapılmadan ve kendisine bir talimat verilmeden, Huashan'dan sürgün edilmişti.

Lee sakin bir sesle, "General Yang'ı mı düşünüyorsunuz?" diye sordu.

Saihung ona bakmak için döndü. Lee'nin zayıf ve çarpılmış yüzü geçen arabaların ışıklarının etkisiyle, sırasıyla önce solgun, sonra da kararmış görünüyordu. Lee, onlarla beraber çalışan aşçıdan söz ediyordu. Saihung ve

KELEBEĞİN RÜYASI

Lec'yi, General Yang tanıştırmıştı.

Saihung dürüstçe, "Hayır" diye yanıtladı. "Oldum olası köprüleri sevmişimdir. Köprü üzerinden suya bakmak **hoşuma** gider. Her zaman çok huzur verici gelir bana."

Lee, "Evet, bizim ülkemizde de böyle köprüler vardı" diyerek aynı fikirde olduğunu belirtti. "Ay Köprüsü gibi, **mükemmel** yuvarlaklığa sahip olanlar. Özellikle küçük bir çocukken köprülerin üzerinde yürümeyi çok severdim. Bana hayaletlerin suyu geçemeyeceklerini söylemişlerdi. Bundan hoşlanmıştım. Ama bu bir yalan değil mi?"

"Niçin böyle konuşuyorsun? "

Lee ona, hem kınarcasına hem de sempatik bir yüz ifadesiyle baktı.

"İş'te sana söylemediler mi? General Yang dün gece intihar etti. Bu köprüden atlamış ve kafası nehrin yatağına çarparak parçalanmış."

Nehrin dalgalanan sularına bakıyordu. Saihung, bir mavnanın sulan tarayarak altlarından geçerken aldığı haberle sersemlemişti. Köprü o kadar da yüksek değildi. Duydukları karşısında, "Hayır!" diye haykırmak istedi ama **ne** kadar boğucu olursa olsun, ölümü sessizce kabullenmeyi öğrenmişti.

Saihung, Allegheny'nin, Ohio Nehriyle birleştiği yere doğru bakarken, "İnanması çok güç "dedi. "İnsan bir gün var, ertesi gün yok. Rüya gibi." Yang'm askerce tavırlanmasını, mutfağını sanki bir meydan savaşını yönetircesine düzene sokmaya çalışmasını düşündü. Saihung derin derin düşünürken, "Çok şey kaybetti "dedi. "Milliyetçi Çin'e olan inancını, rütbesini, karısını, hepsini kaybetti. Yalnız-

ca kuman ve oğlunu severdi."

Lee, Saihung'un düşüncelerinden uzaklaştığını gö-
rek, yumuşak bir tonda, "Oğlu yüzünden öldü" dedi. Sai-
hung yirmi yaşında, gözlüklü bir gencin resmini anımsa-
dı. Resim, generalin cüzdanında adaklık bir nesne gibi
duruyordu.

"Nasıl olur?"

"Oğlu tüberküloza yakalanmıştı. Tedaviye ihtiyacı var-
dı."

"Bana gelmeliydi."

59

Lee üzgün bir tavırla, "Zengin olduğun için mi? " diye
sordu. "Onun hepimizin sahip olduğundan daha fazla
paraya ihtiyacı vardı."

"Ne yaptı peki?"

Lee, açık açık, "Kumar oynadı" dedi.

"Hayır, olamaz!" Saihung olan biteni anlamaya başla-
mıştı.

Lee, "Evet" diyerek devam etti. "Dün gece sabaha ka-
dar kumar oynadı. Hemen hemen bütün parasını kaybet-
ti. Son oyunda kalan parasını ortaya koydu ve onu da
kaybetti. Yang o kadar çaresizdi ki, biraz borç para, bi-
raz yardım istedi. Ama kumarbazların ne kadar acımasız
olduklarını bilirsin. Onu bu sabah buldular. Yakınlan ce-
nazıyla ilgilenecekler."

Saihung acı acı, "Biraz geç olmadı mı?" diye söylendi.
"O para iki adamın hayatını kurtarabilirdi."

Sam tekrar yürümeye başladıklarında omuz silkerek,

"Onlar böyle düşünmüyorlar" dedi.

Bir demiryolu geçidinin altından yürüyerek, Doğu Ohio'nun köşesindeki Sandusky sokağını geçtiler. Köşede bir asker anıtı vardı. Rüzgardan, yağmurdan yıpranmış mermerin alt kısımlarında düzinelerce, çoğu yapay olan çiçeğin yanısıra, neden olduğu bilinmez, parçalanmış bir Amerikan bayrağı vardı. Çin'de yol kenarında bulunan, içinde dua edebileceği türbeleri düşündü. Ama burada bir adamın ruhu için dua edilebilecek hiçbir yer yoktu.

60

Doğu Ohio sokağından aşağı baktı. Komşuları için alışveriş yapabileceği bir caddeydi burası. Çoğu 1880'li yıllarda yapılmış tuğla binalardan oluşan karanlık bir koridor görünüyordu. Bu binalar Viktorya döneminin Gotik tarzını yansıtan, bel vermişcesine birbirlerine yaslanan karanlık sığınaklardı. Kapı ve pencerelerinde kardan derin su birikintileri oluşmuştu. Çoğu şatafatlı, Ortaçağ tarzında dekore edilmiş, buzun aşındırmasıyla ve zamana karşı koyamamaları yüzünden, çok uzun bir süreden beri cazibelerini yitirmişlerdi.

Saihung, iki blokluk bir alana yayılmış, içinde birçok ağaç bulunan geniş Sandusky Parkı'na geldiklerinde hâlâ Yang'ı düşünüyordu. Güneşli günlerde Yang ile birlikte bu parkta otururlardı. Her ne kadar parkta bank, çimenlik ve ağaçtan başka bir şey olmasa da, ikisi de trafik gürültüsünün ötesindeki sükuneti hayal etmeye çalışıyorlardı.

Park, kent merkezi ile yaşadıkları çevre arasında kalan bir bölgedeydi. Evlerine kestirmeden gitmek için parkın içinden geçerlerdi. Saihung bu düşünceleri kafasından atmak isterken, aniden Sam endişeli göründüğünü fark etti.

Saihung'a titreyen bir sesle, "Kwan, sana söylemediğim bir şey var," dedi.

"Ne demek istiyorsun?"

"Her gece bu parkta beni takip ediyorlar ve dövüyorlar. Ben de eve kaçıp, kapıyı arkamdan sürgülüyorum. Pencerelerimi katranla kilitleyip, beni karıma saldırmakla tehdit ediyorlar."

Saihung, "Sakinleş" dedi. "Ben kimseyi görmüyorum. Belki iki kişi olduğumuzu görünce gelmezler."

Lee kuşkuyla, "Umarım öyle olur" dedi. Endişeli tavırlarla bir sigara yaktı.

61

Uzun, yapraksız ağaçlar çevrenin kasvetli görünmesine yol açıyordu. Etraftan arabalar geçiyor ama bu hareketlilik de insana güven vermiyordu. Başlarına bir bela gelse, besbelli kimse arabasmdan inip yardıma koşmayacaktı, hatta belki kimse fark etmeyecekti bile. Arabalar parkın dört bir yanını çevrelemişlerdi. Çelikten yapılmış, anonim bir kabuk gibiydiler.

Lee'nin korktuğu başına gelmişti, üç adam onları bekliyordu. Saihung ani bir refleksle adamların vücut yapılarını inceledi. İçlerinden yağlı saçlı olanı, iri ve şişmandı. Ortada duran adam uzun boylu, göğsü ve omuzları oldukça kaslı biriydi. Üçüncü adamsa zayıf, sırık gibiydi ama içlerinden en zalim suratlı olanı da oydu. Saihung, tatmin olmuş bir biçimde adamların özelliklerini kafasının bir kenarına yazdı. Vereceği kavganın kilit noktası, sözler söylenmeden ve saldırı başlamadan önce düşmanlannın zayıf yönlerini anlamaktı.

Uzun boylu olanı başını yana eğerek, alaycı bir ifadey-

le, "Hey, çan çun! Yanında arkadaşını da mı getirdin?" diye sordu.

Saihung hiçbir şey söylememiştir. Lee'nin ona söylenenleri anlamasının olanaksız olduğunu biliyordu. Ama tehdit edici tavırlar, kelimelerden çok daha sarsıcı olabirdi.

Şişman adam, "Ne oldu çan çun? Dilini kedi mi yuttu?" dedi.

61 Uzun boylu adam arkadaşına dönerek, "Salak, seni anlamıyor. Çink, çong, ding, dong'u denesene!" dedi.

Bu sözlere üç adam da güldü.

Uzun boylu olanı Lee'yi gömleğinden yakalayarak, "Gel buraya Çinli!" dedi.

Ansızın, Saihung, alışveriş torbalarını yere koyarak, "Durun!" diye emretti.

"Kapat çeneni pislik! Seninle daha sonra ilgileneceğiz."

Saihung, kavgada rakibine yakın olmayı severdi. "Duymadım" diyerek, adamın hemen önüne geldi.

Uzun boylu adam, "Hey, tanrım!" diyerek hiddetle söylendi. "Bu bok kafa, başkalarının işine burun sokması gerektiğini bilmiyor!"

Lee'yi bırakarak, Saihung'u yakalamak için hamle yaptı. Adamın yolunu kesmek için elini kaldıran Saihung, bileğini düşmanının koluna dayadı. Rakibinin gücünü belirlemek için tek bir dokunuş, iyi bir dövüşçü için yeterliydi.

Adam, "Pek de cesurmuşsun" diye bağırdı.

Saihung hiçbir şey söylemedi. Tek yaptığı şey sürekli olarak; arkasına bakmaktı. Gözlerini kırpmıyordu ama yüz ifadesi değişmişti. Kendini çok istekli hissediyordu. Minicik kurbanına bakan yırtıcı bir hayvana benziyordu.

Adam tehdit edici tavırlarla, "Hey, dilsiz bok" diye devam etti. "Şimdi yüzünden o aptalca ifadeyi sileceğim senin."

Saihung güvenli bir ifadeyle, "Hiç sanmıyorum" diye yanıtladı onu.

Saihung, karşısındakinin harekete geçeceğini sezindiği anda öne doğru yaptığı hamleyle, uzun boylu adamın karın boşluğuna o kadar şiddetli bir darbe indirdi ki, adam adeta ikiye katlandı. Hemen ardından bir darbe de enseye geldi. Kaslı adam ileri doğru sendeledi, nefes almakta zorlanıyordu.

Diğerleri üzerine geldiklerinde Saihung, kendisine en yakın olan adamı bir kalkan olarak kullanmıştı. Afallayan zalim görünüşlü adamı kandırmak kolay olmuştu. Saihung, diğer arkadaşından yeterli yumruk ve sopa darbelerini alıncaya kadar adamın yere düşmesine izin vermedi.

Saihung şişman adamı, kalbine vurduğu bir darbe sonrasında, mesanesine attığı hızlı bir tekmeyle etkisiz hale getirdi. Kabaran bir heyecan ve güç dalgası Saihung'u sarıyordu. Zalim suratlı tekrar bir hamle yaptığında ona doğru yönelmiş, adamın yumruğunu bloke ederek, kaburgalarına sert bir tekme savurmuştu. Sonra adamın arkasına geçip dirseğini büktü. Rakibi, yere düştüğünde ol-

dukça tatminkâr bir gürültü çıkmasına rağmen, anında ayağa kalkmıştı.

Adam, "Seni öldüreceğim" diye haykırıyordu.

Saihung geriye doğru bir adım attı. "Dinle. Kalkmana ben izin verdim. Bu benim için bir ilk. Tekrar saldırsan seni hastanelik ederim"

"Seni bok çuvalı!"

64 Adam, Saihung'a kafa atmaya kalkıştı. Saihung yana çekilerek ön kolunu vücudunun ortasına getirerek, dirseğini adamın boynuna sardı ve onu tekrar buzla kaplı beton zemine doğru fırlattı. Attığı tekmeden gelen çatırtı sesi, kırılan kaburgaların habercisiydi.

Uzun boylu olanı eline bir sopa alıp havaya kaldırdı. Saihung aniden dönerek adamın koluna havadayken yapıştı ve diz çöktürerek onu durdurdu. Birbiri ardına gelen iki hızlı hareket adamın dişlerini dökmüş ve kanların fişkirmesine neden olmuştu.

Adam, Saihung'un üzerine düşerken nefes nefese kalmıştı. Normalde Saihung'un refleksleri, rakibi yere yapışmadan ona birçok darbe daha vurmaya gerektiriyordu. Bunun yerine isteksizce de olsa adamı tutarak düşmesine engel oldu.

Ani hareketler yapmakta uzman olan Saihung, üst düzeyde yeteneğinin öngördüğü biçimde adamı hırpalamak için birçok seçeneğe sahipti. Bir an için duraksadı. Adamın çenesini bulan kolunun üst kısmındaki kaslar, çenenin oldukça gevşemiş olduğuna işaret ediyordu. Kolu kan ve tükürük içinde kalmıştı. Adamın kafasının ağırlaştığını hissettiğinde oldukça şaşırılmıştı. İşte öldürmek üzere

olduğu adam tam oradaydı.

Kadınlar, çocuklar ve anavatanı için savaşmak ve bunun sonuçlarına katlanmak konusunda zevkle gönüllü olurdu. Savaşta kendisi ve rakipleri, ölümü olayın ayrılmaz bir parçası olarak kabullenirlerdi. Verdiği kavgalarda asaletin ve onurun izleri çok belli olurdu. Ama burada sözkonusu olan şey, yalnızca ırkçılık, bağnazlık ve ahmaklıktı. Saihung bu adamlardan öğreniyordu, onları öldürmek kendisine bir şey kazandırmayacaktı. Adamı kenara fırlatarak hâlâ titremekte olan, beti benzi atmış Lee'nin yanına geldi.

65

Saihung, "Olanlardan kimseye söz etmeyeceğiz değil mi?" dedi.

Lee boğuk bir sesle, "Hayır! Hayır!" diye karşılık vererek aynı fikirde olduğunu belirtti. "Umarım bu yaşayanlar bir son olur. Senin böyle dövüştüğünü bilmiyordum."

Saihung, "Unut bunu" dedi. "Yatmadan önce biraz antrenman yapmak sağlığa iyi gelir."

Saihung üç blok uzaklıktaki evine gidene kadar, Lee'ye eşlik etti. Giriştiği kavganın ateşi biraz düşmüş olsa da, kendisiyle olan yüzleşmesi hâlâ devam ediyordu. Bu tür bir kavgada kahramanlık veya prensiplere bağlılık diye bir şey sözkonusu değildi. Ne karşısındaki insanların fikrini değiştirebilmiş, ne de sorunu çözebilmiş değildi. Olan biten ilkel bir arzunun tezahürüydü. Ama yaşayanlardan pişmanlık duymaktan daha da kötüsü, Kutsal Kitapta, ve hatta politikada yeri olmayan bazı şeyleri yapmaya zorlanmış olmasıydı. Açıkçası Huashan'la ilgili bazı kararlar verilmişti ve o, bundan dolayı hoşnuttu. Us-

KELEBEĞİN RÜYASI

talar tüm kararlan almışlardı. Onlar, neyin doğru, neyin yanlış olduğunu bilirlerdi. Ama Çin'den ayrıldığından beri yaşamında daha önce hiç karşılaşmadığı olaylar karşısında kendisine ait kararlan almak ve bunları uygulamak durumunda kalmıştı.

. . .

^{6^} Saihung ertesi gün alışveriş yapmak üzere Çin Mahallesi'ne giderken parktan geçmişti. Parkta, o geceki kavgaya dair hiçbir belirti yoktu. Kalın elbiseler giydirdikleri çocuklarına eşlik eden birkaç anne, parkın insanların toplandığı bölümüne gidiyor, oradan da doğruca köprüye ulaşıyorlardı. İşyerlerinin yoğun olduğu parkın güney yönüne yürüyerek, küçük bir dikdörtgen bloğun kuzey ve güney cephesinde bulunan yerleşim yerlerine geldi. Birkaç bina Üçüncü Sokağa bakıyor, heybetli Grant Binasının yüksekliği yanında, cüce gibi kalıyorlardı. Güney yönüne bakan diğer az sayıdaki bina da yandaki sokakta dizilmiş, Monongahela Nehrine bakan manzaraları, otoyolun rampasıyla adeta gözlerden saklanmıştı.

'Çin' binası olarak tanımlanabilecek tek bina, Sakin Ahenkli Emek Örgütü'nün karargâhıydı. Burası kahverengi kum taşından yapılmış, sahte kiremit çatısı ve ahşap balkonları olan üç katlı, Kanton (Güney Çin) binalarının taklidi olan bir binaydı. Giriş katındaki Çin lokantası kendisini "Çin Mahallesi Hanı" olarak duyuruyordu. Bu ifadenin altına bir tek

"Mutfak" kelimesi eklenmişti.

Birkaç kapı aşağısında Bayan Lee'nin Yeni Ufuklar adlı dükkanı vardı. Dükkan, ondokuzuncu yüzyılda inşa edilmiş dört katlı, yaşlı bekar erkeklerin barınağı olarak

kullanılan tuğla bir binadaydı. Yeni Ufuklar, Çin malı to-fu, kuru gıda, şifalı otlar veya reçel almak istediğinde gi-debileceği tek yerdi. Bayan Lee, Çin'den ithal edilen seb-zeleri New York'tan getirtiyordu. Bunlar genellikle don-durulmuş veya tazeliğini az çok yitirmiş olsalar da, ben-zer lezzetlerin meraklıları için hâlâ tatmin edici sayılırdı. Sebzeler, müşteri çekmek için nakliye sırasında içine kon-dukları kutularda açık olarak dükkanın dışında sergilenir-di. Saihung, kahverengi iki torba alarak, içine bezelye ve kabak doldurmaya başladı.

Kasa, dükkanın ön bölümündeydi. Gri saçlı, uzun boylu ve zayıf bir adam olan Bay Lee kasada dururdu. Oldukça yavaş hareket eden, akli daima soyut düşünce-lerle dolu olan biriydi. Bir zamanlar bilim adamıydı ve hâlâ eskilere ait birtakım şeyleri erkeklerle tartışmaktan hoşlanırdı. Aynı zamanda kadınlarla, çocukları hakkında konuşmak da ona zevk verirdi. Doktor olan oğlu ve çok sevdiği evli kızı ile hep öğünür, gençlerin ne kadar iyi okuduklarından söz ederdi. Hâlâ iş hayatının, bir akade-misyen için uygun olmadığı şeklindeki romantik düşün-ceye sahipti. Bu düşünce doğrultusunda hayatma ne bir şey katabilmiş, ne de hayatmdan bir şey eksilmişti. Akıl-lı ve anlayışlı Bayan Lee, dükkana girer girmez Sai-hung'un alışverişini bitirmesini beklemeye başlamıştı. Kocasının her zaman olduğu gibi hata yapıp, müşteriden alması gerekenden daha az para alması olasılığı onu çok korkutuyordu.

Bayan Lee şişman, kumral bir kadımdı ve altm gibi bir gülümsemeye sahipti. Ya özellikle öyle görünmek için ya da sağlık sorunları yüzünden, ağzındaki bütün dişler al-tındı. Bu görünüşünü vurgulamak istercesine kıpkırmızı

bir ruj sürerdi. Saçları bakımlı ve dalgalıydı, hiç bozulmazdı. Arkadaşları saygılarını sunmak ve ne kadar sağlıklı görüldüğünü söylemek için onu her hafta ziyaret ederlerdi. O da arkadaşlarına, kendi üslubunun dışında bir karşı koymayla fazla kilolarından şikayet ederdi. Arkadaşlarının bu davranışının altında, bayan Lee'nin kısmetli ve mutlu bir yaşam süren biri olması yatardı. Bayan Lee mal sahibi, ana, yardımsever ve tabii ki mahallenin dedikocusuydu.

68

Pittsburgh'da hiç kahin olmasa da, bayan Lee'nin hemen hemen olan biten her şeyden haberi olurdu. Evlilikler, doğumlar, aşk maceraları, ölümler, gizli sırlar, hepsi onun dedikoduculuk tarihinin bir parçasıydı. Dükkanın yan bölümünde tropikal bir ağaçtan yapılmış sandalye üzerinde oturan yaşlı bir kadınla sürekli konuşurdu. Kış zamanı odun sobasında ısınırlardı. Yaz geldiğinde isteksiz tavırlarla kartal tüyünden yapılmış yelpazeyle serinlerlerdi. Muhabbetleri, toplumda yaşanan olayları yorumlamakla şekillenirdi.

Saihung alışveriş yaparken Bayan Lee ve dedikodu korosunun seslerini duyabiliyordu.

Saihung kadınlardan birinin diğerine, "Üniversiteli arkadaşları tarafından boğulan zavallı çocuğu duydunuz mu?" diye sorduğunu işitti.

Diğer kadın, "Evet, çocuk Beşinci Lee'nin oğluydu" diye yanıtladı. "Ne büyük bir facia! Çocuk mühendislik bursu kazanmıştı. Belli ki onu kıskandılar."

Bayan Lee, Saihung'un sebzelerini tartmaya ara verdi.

"Birinin polise haber vermesi gerekmiyor mu?"

Saihung, "Bir beyaza karşı Çinlinin sözünü kimse dik-kate almaz" dedi.

Bayan Lee, yapılı Saihung*a diğer insanların verdiği takma adla hitap ederek, "Doğru söylüyorsun Öküz Oğ-lan" dedi. "Ama bu durumu değiştirmiyor. Çocuk çok iyi bir gelecek vaad ediyordu. Şirketler okuldan mezun olur olmaz onu işe almak istiyorlardı. Düşünsene! Profesyonel olmuş bir Lee!"

Yaşlı kadınlardan biri açık açık, "Ama öldü" dedi. "Aptal çocuk! Pikniğe davet ettiklerinde çok da heyecanlı görünüyordu. Yüzme bilmeden onlarla tekneye binmek ne kadar büyük bir aptallık!"

69

Bayan Lee tekrar Saihung'un sebzelerine geri dönmüş-tü. "Facia! Facia!"

Saihung'un aldığı sebzeleri paketledi ve bakışlarını ona yöneltti.

"Sen de insanlara bu kadar güvenme" dedi.

Saihung onu, "Ben öyle bir tip değilim" diye yanıtladı.

Bayan Lee gülümseyerek, "A, evet hepimiz olanları duyduk."

"Ne demek istiyorsunuz? "

Bayan Lee kendisini takdir ettiğini belirten bir ifadeyle, "Hepimiz bulaşıkçı Sam'i nasıl savunduğunu duyduk" dedi.

Saihung kızarak, "Söz etmeye değmez" dedi.

Kadın hayretle, "Çok alçakgönüllüsün" derken, imalı tavırlarla koluna hafifçe vurdu. Saihung utanç içinde ora-

dan kaçtı. Bir erkeği yere serebilecek tek olay buydu işte. Aynı zamanda geveze bayan Lee'nin katlanması gereken diğer bir yönüydü.

Saihung, bulaşıkçıya içinden küfürler savurarak dükkandan ayrıldı. Herkes dövüş konusunda uzman olanlara birer kahraman gözüyle bakardı. Çocuklar böyle insanlara gıpta ederler, yaşlı insanlar onları bir amaç uğruna çarpışan şövalyeler olarak görürlerdi. Ama bizzat kendisi bunun kolay bir olay olmadığını çok iyi biliyordu. Yıllar boyunca birçok kez yaralanmış, bedeni aldığı darbeler yüzünden zarar görmüş, verdiği mücadele ruhunu yormuştu. Parkta yaşadığı kavgayı sazite indirgemek için çok büyük bedeller ödemişti.

70

Altıncı Cadde'deki köprüyü kullanarak geri döndü. Öğleden sonrası kararar hava, soğuk bir geceye dönüşmek üzereydi. Hava toz, kömür, duman, araba egzosu ve oldukça garip biçimde, Kuzey Sahili'nde yer alan Heinz 57 fabrikasından gelen ketçap kokusuyla yoğun bir haldeydi. Kar, demiryolu üzerinde parıldıyor, asfaltta ise kirli duruyordu. Paslı gövdeli sokak lambaları yanmamıştı.

Alacakaranlıkta durarak adliye binasının üzerindeki bronz plakada yazılı Vatana Sadakat Yemini'ni okudu. Anayasa, Bağımsızlık Bildirgesi, Vatana Sadakat Yemini ve Devrim ve Sivil Savaş tarihi, Amerika Birleşik Devletleri'ne göç etmesinde ona esin kaynağı olmuştu. Okyanusa uzanan sık ormanları, azametli bir ihtişama sahip uzak dağlar, farklı kabilelere mensup Kızılderilileri, filmlerde gördüğü gibi modern giyimliler yanında, sömürge kültürünü yansıtan giysileriyle insanları gözünde canlandırmıştı. Kavgayı ve boğulan çocuğu düşündüğünde, yeminin son satırı ona çok ironik gelmişti.

Amerika'ya gelmekle hata yapıp, yapmadığını merak ediyordu. Seslerden boğulan, çelik fabrikalarının dumanıyla kaplı vahşi, büyük bir şehirde yaşıyordu. Asfaltlı yollarda arabaların yanında yürüyor, izinsiz inşa edilmiş, elektrik kabloları ve galvanizli borularla çevrili, geometrik biçimli binalarda yaşıyordu. Şehrin hiçbir yerinde yeşim, ipekli cübbe, özel ince kağıtlara basılı kitaplar, hat tatlığa meraklı insan, mor bambu ağacından yapılmış flüt veya görkemli atlar bulma olanağı yoktu. Bütün bunları kalbinde veya içinde hapsedtikleriyle yaşıyor, bazen de tanıdıklarıyla paylaşıyordu.

71

Saihung Doğu Ohio sokağının aşağısındaki siyaha boyalı eski Roma devri tarzında inşa edilmiş kolonları ve kemeri olan binaya yürüyerek, ikinci kattaki odaya çıkan merdivenleri tırmandı. Burada vinil birkaç masa ve üzerinde yemek yiyecek tarzda yapılmış, iskemleli tezgah vardı. Tezgahın krom kenarları ve iskemlenin bacakları kararmıştı. Tamir edilen döşemenin üzerinde plastik bantlar görünüyordu. Antika bir saatin üzerinde sarı bir tabaka vardı, ucundaki elektrik kablosu bükülmüş ve çatlamıştı. Her zaman olduğu gibi etrafta hiç müşteri görünmüyordu.

Elli yaşlarında kısa boylu bir adam onu selamladı. Feng amca, bacakları üzerinde duran bir yangın musluğuna benziyordu. İnce ve dik bir boynu, kel başında kolaycılığa kaçan bir yüz ifadesi olan bir adamdı. Üzerinde beyaz aşçı kıyafetleri vardı. Kısa kollu giysisinden güçlü kolları, kesik ve yanıklarla dolu, tüylü, ince parmaklı yaralı elleri görünüyordu. Feng amca aslında bir akraba değildi. Sadece genç bir adama destek verecek yaşlı bir adamdı. Saihung kendisine tanıdık bir şeyleri anımsatan insanları

görmekten memnun oluyor ve Yeni Ufuklar 'daki gibi gevezelik eden kadınların yanında rahat edemiyordu.

"Hey, Öküz Oğlan! Dışarıyı çok soğuk!" dedi Feng amca.

Saihung, "Evet öyle" diye yanıtladı. Aynı anda, başkalarını selamlarken herkesçe bilinen şeyleri tekrarlamasının bir Çin adeti olup olmadığını merak etti.

Feng amca mutfağa geri dönerken, "İçeriye gir ve paltonu çıkar" dedi. Saihung ocaktan gelen cızırdama seslerini duyabiliyordu.

71

Eşyalarını geyik boynuzuna benzer metal bir askılığa astıktan sonra ev sahibinin peşinden gitti.

Feng, "Yaşlı Poon her zamanki gibi geç kaldı" diye homurdandı. "Asla zamanında gelmez. Ben de yöremize özgü en lezzetli yemeklerden hazırlamıştım. İşte burada. Gel de sebzeleri doğrayalım."

Saihung eline bir satır alarak, doğrama tezgahının üzerindeki tahtaya yöneldi. Hızlı bir biçimde havuçları, kevizleri, kabakları ve pazıları doğradı. Bu arada Feng amca üzerine sıçrayan ateşte yemekleri pişirmeye başlamıştı. Elinde tuttuğu spatula, demirin üzerinde seri bir ritimde inip kalkıyordu. Su, kızgın yağın üzerine döküldüğünde tavadaki sebzeler fişek gibi sesler çıkarıyordu. Feng için yağ, şarap ve soya, yemeklere lezzet veren ana malzemelerdi ve tam kıvamında kullandığı soslarla çok güzel tabaklar hazırlıyordu.

Yirmi dakika içinde, siyah bezelyelerle haşlanmış kedi balığı, kızarmış gevrek tavuk parçalan, sebzeli sotelenmiş istiridye, kendi yağıyla kavrulmuş etli sebzeli domuz ve

haşlanmış pilavdan oluşan bir ziyafet masasının başına kurulmuşlardı. Saihung domuz dışında her şeyi yiyordu. Bu durum Feng amca için her zaman şaka konusu olurdu.

"Domuz yemeyen bir adam! Çok anormal bir durum!"

Saihung, güzel kokulu, sulu yemeklerden tıka basa yerken sadece omuz silkmekle yetindi. Onun Taocu olduğundan kimsenin haberi yoktu. Niçin bazı şeylerin yasak edildiğini yalnız kendisi biliyordu.

Feng amca bir bardak Johnny Walker doldurdu. Her ikisi de, şimdiye kadar bunun bir formalite olduğunu öğrenmiş olsa da, ona beraber içmeyi teklif etti.

Saihung sonuçsuz kalacağını bilse de, "Beni sarhoş ediyor" dedi.

Feng gülererek, "Genç adam" dedi. "Tamam sorun yok. Zaten sadece biraz benim ve Yaşlı Poon'un içebileceği kadar var."

Basamaklardan bir ses geldiğini duydular.

Feng, "O piç gelmiş olmalı" dedi. Yüzü içtiği içkiden ötürü kızarmaya başlamıştı.

"İkiniz yemeğe bensiz mi oturdunuz?" diyen bir ses kapı ağzından böğürüyordu.

Feng, onun sitemine aynı şekilde karşılık vererek, aşçıya yapılmış bu hakareti "Sen zaten hiçbir zaman bizimle yiyemeyeceksin ki" şeklinde yanıtladı.

"Hah! Başka şeylere öncelik vermişimdir de ondan." Bisikletin duvara çarpma sesi duyulmuştu.

"Duvarları mahvetme!"

"Sakin ol, yoksa kalp krizi geçireceksin!"

KELEBEĞİN RÜYASI

Poon amca basamakları tırmanıyordu. Altmış beş yaşında, bembeyaz saçlı bir adam olmasma rağmen, dimdik duruşu ile hayat dolu bir adamdı. Hamallık yaparak geçiniyordu. Sanki tetikteymiş gibi iri ellerini genellikle yanında sarkıtırdı. Hayatının çoğunu denizcilik yaparak kazanmış, düğümler konusundaki uzmanlığı onu, Pittsburgh'daki Çinliler arasında en çok aranan adamlar arasına sokmuştu. Ne zaman birileri Çin'e bir sandık yollasa, sandığı Manila kenevirinden yapılmış halatla düğümlenerek ona düşerdi. Saihung bir defasında onu sırtında bir buhar kazanı taşıırken görmüştü. Halat, manivela veya sık sık yaptığı gibi kaslarıyla, kaldıramayacağı hiçbir şey yoktu.

74

Pantolonu düşmesin diye beline ip dolar, yaz kış aynı yünlü paltoyu giyerdi. İlginç bir dikimi olan uzun, iç kısmına birçok cep iliştirilmiş bir paltoydu bu. Ceplerinde bazen gazete, ip, hatta bozuk para bulunur, ama genellikle boş olurdu.

Masaya geldi ve paltosunu asarak kaslı vücudunu gözler önüne serdi. Kafası bir fil kadar büyüktü, cildi kararış, gergin ve parlaktı. Bu görüntüyle hiç de uyumlu olmayan küçük bir ağız ve geniş yüzünde çarpık duran, zarif, tel çerçevesi bir gözlüğü vardı.

Feng, "Niye geç kaldın?" diye söylendi.

Poon, İngilizce olarak, "Beni durdular" dedi.

Saihung, "Ne yaptılar da durdular?" diye sordu.

"Hayır, durdurmadılar da, meşgul ettiler. Yani yoluma çıktılar."

"Yani soydular mı demek istiyorsun?" Saihung merak içinde sormuştu.

Poon amca, Feng'e çok bilmiş bir ifadeyle bakarak "Evet! "diye kükredi. "Ne de olsa yaşlı ve sarı deriliyim. Bu Amerikan çocukları benim kolay bir hedef olduğumu düşünüyorlar."

Saihung gülümsedi. Poon amcanın eski bir kavgacı olduğunu biliyordu.

Saihung nazik bir biçimde, "Sonra ne oldu?" diye sordu.

"Bisikletime binerken beni durdurup paramı istedi. Elinde bıçak vardı."

Feng, "Aptal çocuk!" diye söylendi.

"Ben de kollarımı havaya kaldırdım. O aptal, bu şeyin içinde ne kadar cep varsa hepsini karıştırdı."

Poon amca konuşmasına dramatik bir ara verdi. İki arkadaşına paltosundaki olası cep sayısını tahmin etmeleri konusunda zaman kazandırmak ister gibi bir hali vardı.

"Cepleri karıştırması bitince deliye döndü. Ben de yumruğu yapıştırdım! Dişçinin teki sayemde zengin olacak." Poon amca sözlerini bitirip, mutfığa yönelmişti. Sonra mutfaktan örs büyüklüğünde bir yumruğun çıkarabileceği ses duyulmuş, bunu Feng amcanın neşeli kahkahası izlemişti.

Saihung ve Feng amca, Poon'un ocağı yaktığını duyduklarında yemeklerine geri döndüler. Onun, yemek konusunda kendine özgü tuhaflıkları vardı. Poon amca iri biftek gibi, Çin'de hiç bulunmayan şeyleri yemeyi severdi. Poon, üzerinden dumanlar çıkıncaya kadar tavayı ısıttı, hemen üzerine yağ dökerek içine büyük bir et parçası attı. İyiye ısınmış tavada eti hemen çevirdi, sonra bir da-

ha aynı işlemi tekrarladığında işi bitmişti.

Poon amca cızırdayan sıcak et, pirinç ve tavada yağdan geçirilmiş bir miktar sebzeyle masaya geldi. Tabığa biraz ketçap ve et sosu döktü ve hemen çatal, bıçağı saldırdı. Tabığına sıcak kan yayılmış, pilavı kırmızıya boyamıştı. Et, az pişmiş değil, sadece sıcak ve çığ'di.

Feng iğrenerek, "Barbar!" dedi.

"Sen viskiyi doldurmana bak yaşlı cimri!"

76 Feng, dediğine uydu ve bu sözleri, kendi bardağını doldurma fırsatı olarak da kullandı.

Poon amca, "Sana yetişmem lazım" diye yorumda bulundu.

Feng amca, "Meraklanma" diye karşılık verdi. "Öküz Oğlan'm payı da senin."

Poon, eti büyük bir iştahla yedi, yuttu. "Ah, etten mahrum kalmayacağımı bilsem tekrar Foshan'a geri dönmek isterdim" dedi, Poon amca.

Feng amca, "Foshan'ın yemekleri gibisini tatmamışsmdır Öküz Oğlan!" diye aynı fikirde olduğunu belirtti.

Saihung'un aklına, sandal ağacı odasındaki ziyafetler geldi. Evet, hakkını vermek gerekirse Kanton yemekleri çok lezzetliydi. İmparator Kinlong, sırf gezmek ve güney yemeklerini tatmak için kılık değiştirip oralara gitmemiş miydi?

Saihung imparatorndan söz edince Poon amca büyük bir şevkle, "Evet!" dedi.

"O zeki bir imparatordu. Aynı zamanda iyi bir dövüşçüydü!"

Feng, "Ama zalimdi" diye araya girdi. "Ne de olsa Shaolin'i yerle bir etmişti!"

Saihung, yaşlı sarhoş adam gibi kendisini duygu seline kaptırmıştı. Çin'in o debdebesi ve güzelliği neredeydi? Ustası, tapmağı, sınıf arkadaşları nerelerdeydi? Yüksek bir amaç uğruna çalıştığı hayatı, tarihle iç içe örülmüş doğal güzellikler içinde arayışlarını sürdürdüğü o hayatı neredeydi? Hem gerçek, hem de mitolojik efsaneler Çin'in her noktasma sinmişti. Belki bir arkadaşlığın, belki meşhur bir düellonun öyküsü, belki de Tanrı'nın yeryüzüne indiği yerin, âşıkların buluştukları mekanın, ejderhaların uyuduğu nehirlerin öyküsüydü bu.

77

Feng, "Ben artık yaşlandım" dedi. "Ama yapabiliydim, geri dönmek isterdim."

Poon amca ağırbaşlılıkla, "Ben dönmezdim" diye fikrini belirtti. "Çin'de daha da yoksul olurum."

Feng, "Kwan, sen geri döner miydin?" diye sordu.

"Bilmiyorum." Onlara tamamlaması gereken bir arayışı olduğunu nasıl söyleyebilirdi ki?

"Niye geri dönmüyorsun ki? Git, evlen."

Saihung gülümseyerek, "Evlenmek mi?" diye sordu. "Ben o tipte biri değilim."

"Her erkek evlenecek tiptedir." Feng gülüyordu.

Saihung, "Ama siz ikiniz de bekarsınız" diye çıkıştı.

KELEBEĞİN RÜYASI

Feng, "Bu ülkede evlenmenin kolay bir şey olduğunu mu sanıyorsun?" diye sordu.

Poon suratını asarak, "Fark etmez" dedi. "Çok yaşlı, çok yoksul ve çok çirkinim. Kişinin kendini kurtaracak en az bir özelliği olması gerek. Örneğin zenginsen, ne kadar yaşlı veya çirkin olursan ol, paranın gücüyle evlenebilirsin. Ya bizler? (burada konuşmasına İngilizce devam ederek) Dedikleri gibi, üç yumrukta işimiz bitti!"

Hepsi bu sözlere güldüler.

7g Feng, Saihung'a, "Sen de buraya hepimiz gibi zengin olmaya mı geldin?"

Saihung dürüstçe, "Amerika'nın farklı bir ülke olduğunu duymuştum" diye yanıtladı.

Poon biraz şaşkın bir halde, "Neresi farklıymış?" diye sordu.

"Anayasayı ve Bağımsızlık Bildirgesini okuduktan sonra burasının güzel bir ülke olduğunu düşünmüştüm."

Feng, "İdealist, aptal kitap kurdu sen de!" diye küçümsedi.

Poon amca bardağını sonuna kadar dikti. "Umarım bu fikirleri kafandan söküp atarsın."

Feng, "Sen sarhoşsun!" diye onu uyardı.

Poon, "Hayır, değilim" diye ısrar etti. "Neyse, zaten sarhoş olsam bile, bu, söylediklerimi değersiz mi kılacak?"

Feng, "İşte duygusal ve idealist Öküz Oğlan" diye araya girdi. "Niçin değişsin ki?"

Poon omuz silkerek, "Demek çok kitap okuyor" dedi. "Bense ona gerçek eğitimi vermeye çalışıyorum."

Feng, "Sen bilirsin" dedi. "Ben bulaşıkları yıkamaya gidiyorum."

Poon amca keyifsizce Siahung'a doğru döndü. Viski kokan nefesi bütün masayı kaplayacak kadar öne eğilerek, "Sana bir zamanlar bir Kafkasyalı adamın bana söylediklerini aktarayım" dedi. "On Çinli, bir zenci etmez!.. Siyahlara nasıl davrandıklarını biliyorsun. Gerisini sen düşün!"

79

Saihung yalnızca gülümseyerek, Poon'un bardağına biraz daha viski doldurdu. Belki de sarhoşluğun sonunda çirkinliğe dönüşmesi kaçınılmaz bir durumdu. Gecenin soğuşuna atılmadan tabağını alıp Feng'e yardım etmek üzere kalktı. Saihung, Poon'un sözlerinin önem verilmeyecek derecede ahlaksız olduğunu bilecek yaştıydı.

• • *

Saihung, Feng'in yaşadığı Foreland Sokağı 'ndan birkaç blok ötede doğu kanadında, eskimiş ahşap dubleks bir evde, amcası ve teyzesiyle beraber yaşıyordu. Burası iki katlı, tavanarasında odası olan, İç Savaş sonrasında inşa edilmiş ve sarı boyası bir daha hiç yenilenmemiş bir binaydı. Saihung kapıya doğru birkaç adım atıp, anahtarını neredeyse kullanılmaz bir hale gelmiş olan kilide soktu. Karanlık koridora girdiğinde yüzüne sıcak hava çarptı. Emekli insanlarla beraber yaşamının güzel tarafı da bu diye düşündü. Ev daima makul bir sıcaklıkta olurdu.

Üstündekileri çıkarıp astı ve olabildiğince sessiz yürümeye başladı. Teyzesi ve amcasının yatak odaları birinci

kattaydı. İlk katta, Bereket Tanrıçası Guan Yin'in küçük bir türbesinden başka bir şey yoktu. Ev ilk yapıldığında bir oda derinliğindeydi, bir bölümüne sonradan eklenmiş mutfağı vardı. Aslında evin arka bölümü de, özgün mimarisiyle ilgisi olmayan, farklı zamanlarda ihtiyacı üzerine yapılmış, bütünleyici birçok yapıdan oluşuyordu.

g₀ Mutfağa girdi, zeminin koridora göre daha eğimli olmasına alışmıştı. Teyzesi onu düşünerek mutfak masasının üzerindeki lambanın ışığını açık bırakmıştı. Saihung, san ışığın yarım açık vaziyetteki kapıyı aydınlattığı dar alana doğru yürüdü. Ev sahiplerinin, yaptıkları jest karşısında kabank gelecek elektrik faturasını düşünerek aralarında tartıştıklarını düşündü ve gülümsedi.

Mutfak, yapıştırılarak onanmaya çalışılmış birçok yerinin üzerine sarı boya atılmıştı. Büyük, beyaz mine ile kaplı bir ocak ve buzdolabı, kare şeklindeki mutfakta oldukça geniş bir yer kaplıyordu. Pembe ve yeşil renkte karolann üzerine, un, çay ve diğer başka malzemelerin bulunduğu kaplar yığılmıştı. Köşedeki döşemelik muşamba üzerindeki yüz litrelik cam bir kavanoz, pirinçle doluydu.

Saihung, kaynatmak üzere ocağa su koydu. Bu arada eski çelik çaydanlığın altındaki mavi ateş demetini izliyordu. İnsanları yataklanndan kaldıracak kadar ses çıkarmadan önce, çaydanlığı ateşten alması gerektiğini kendi kendine anımsattı.

Krom ayaklı formika masayı kendine doğru çekerken, bir zarf gözüne ilişti. Zarfın ince kağıdı üzerinde ustasının el yazısının yanısıra, başkası tarafından eğri büğrü harflerle yazılmış İngilizce adres görünüyordu. Zarfı açıp okumak için oturduğunda çok dikkatliydi: Mutfaktaki is-

Pittsburghlu Çinli

kemleler kromajlı borularla 'S' şeklinde, modern tarzda tasarımılanmış ve kırmızı vinil kontrplakla kaplanmıştı. Böyle aptalca şeylerin üzerinde oldum olası tehlikede hissedirdi kendisini.

Mektup oldukça kısaydı :

Dağdan ayrılıyorum.

Yardım etmek için geri dön.

Mektubun altında, Huashan başrahibinin resmi mühürü vardı.

Saihung mektubu masaya koydu. Ustasının elyazısı her zamanki gibi güzeldi ama mesajdan pek de etkilenmemişti. İlk tepkisi hemen gitmek yönündeydi. Sonra, niçin gideyim ki? diye düşünmeye başladı. Ne de olsa içinde hâlâ bir incinmişlik duygusu vardı. Onu çocukluğundan alıp yetiştirmişler ama yönlendirilmeye en çok ihtiyaç duyduğu dönemde başlarından savmışlardı. İçinde kıskançlıkla karışık bir kuşku vardı. Ustasının çömezleri ve diğer sınıf arkadaşları ölümsüzlüğün sırlarını öğrenirken, kendisinin bir Çin lokantasında masaları beklediğini düşünüyordu.

Mektubu tekrar okudu. Dünyanın öbür ucuna seyahat etmek kolay bir iş değildi. Ayrıca pahalıydı ve çok uzun süren bir yolculuk gerektiriyordu. Tekrar biraraya gelmek kendisini mutlu etmeyebilirdi de.

Saihung bahçeye açılan arka kapıyı açarak, karanlık giriş boyunca yürüdü. Komşuların köpeği hemen havlamaya başlamıştı bile. Yumuşak Ay ışığı aşınmış ahşap sundurmanın üzerine düşüyordu. Eve, melankoli dolu yıllar sinmişti sanki. Çatırdayan basamaklardan indi.

KELEBEĞİN RÜYASI

Gece soğuğu yakıcıydı. Cildi şok edici soğuktan, isteksizce büzülmüştü. Vücudu sıcaklığını korumak için çabalarlarken, yanaklarındaki kanın akışını hissedebiliyordu. Ayaklarının altındaki kar, her adım atışında çatırdıyarak ezilirken, ellerini cebine soktu.

3₂ Bahçe, dubleks eve gelişigüzel yapılan eklemeler sonrasında kalan küçük bir boşluğa sızdırılmıştı. Güneye bakan çimenler, yaz mevsiminde güneşten yanardı ama şimdi neredeyse bir metreya yakın karla kaplanmıştı. Alanın ortasında bir şeftali ağacı iskeleti vardı. Saihung şehre ilk taşındığında ekmişti onu. Fide olmanın ötesinde hâlâ çıplaktı, karlar içinde dimdik ama yapayalnız duruyordu.

Ağacın bir tek yaprağı bile yoktu. Dışarıdan bakıldığında canlı olduğunu söylemek bile zordu. Ölmüş, solmuş ve üşümüş görünüyordu. Tomurcuklanmamıştı, tek bir böcek bile çıplak dallarına konmuyordu. Kışı çıkarmabileceği oldukça kuşkuluydu. Belki bahar geldiğinde o hâlâ yaşamdan yoksun, terk edilmiş bir halde ayakta kalırdı. Tekrar filizlenmesi, bu botanik cesedin sabırlı olma yönünde yeterince bilinçlendiği anlamına gelecekti. Ağacın kışı çıkarması, onun yaşam desteği olan yapraklarının, ışığın ve sıcaklığın geri geleceğine dair bir öngörüsü olarak kabul edilmeliydi.

Geri dönmeli miyim acaba diye düşünüyordu. Belki de el değmemiş Çin'de olsa, bu konuda bir falciya danışır veya I-Ching'in çiçek falına bakardı. Ama şu anda bu tür desteklerden yoksundu. Çocukluğundan beri büyükleri kendisine ne öğrettilerse onu yapması gerekiyordu: Doğadaki düzeni okumalıydı. Bir ağaç, gücün bulunduğu yerde ayakta kalabilirdi. Dallarının o şekli almasının bir

nedeni vardı. Atmosferde, gücün bulunduğu noktalara uzanıyordu. Bunlara bakarak insan, ağacı "okuyabilirdi." Ağacın kişiye vereceği birçok ders, hatta nakledebileceği bir gücü vardı. Dalları elyazmasıydı. Ay ışığının loşluğunda durmuş, ölü gibi görünen ağaca bakıyordu. Kendi çaresizliğini, Huashan'dan koparılmasından dolayı yaşadığı kırgınlığı düşündü. Bütün bu çılgınlığın içinde bir yerlerde, restorandaki işi, uğradığı saldırı, yabancı bir ülkede yaşaması, onun için birer yanıt olmalıydılar. Ortada çabalarına ışık tutacak anahtar bir nedenin olduğuna inanıyordu.

Aklına, parktaki kavga geldi. Herkes gibi düşünmeye başlamadan önce, ne kadar süre geçeceğini merak ediyordu. İçmek, kumar oynamak, evlenmek, seni yere serecek biri ortaya çıkana dek, diğerlerini sopadan geçirmek... O, eğitimin, zenginliğin ve maneviliğin nihai amacına ulaşacak biçimde yetiştirilmişti. Ama bu durum, yaşamını huzurlu biçimde sürdüreceğinin garantisi olmuyordu. Felsefe öğrenme olanağını elde etmiş, etrafında kendisine yol gösteren insanlar olmuş, ilahi seslerin fısıltısını duyabilmişti. Şimdi ise bütün bunlar yaşanan sarsıntılarla silinip gitmişti.

Uzanıp, ağacın dallarına dokundu. Kendisi de her şeye, tide kadar küçükken başlamıştı. Ustası onu beslemeyip, budamasa ve ona özen göstermese, bulunduğu noktaya asla gelemezdi. Onu dünyaya yollayan, ustasıydı. Saihung buna içerledi. Ama o eski deyişi de anımsıyordu: "Fide, kendisinden daha büyük bir ağacın gölgesinde serpilemez."

İçeri girdiğinde yüzü ifadesizdi. Köpek tekrar havladı. Saihung ışıklan yakarak odasına çıkan basamakları tır-

KELEBEĞİN RÜYASI

mandı. Bir duş alıp, asker tıraşlı saçlarını yıkadı.

Uyumaya hazırlanırken, mektuba tekrar baktı. Çin' e dönmek bir kurtuluş olmayacaktı ama aldığı haberin peşine düşecekti. Kendisini böyle arayışlara yönlendiren ustasına karşı hâlâ az da olsa bir kızgınlık duyuyor olsa da, geri döneceğini biliyordu.

otuz iki

Huashan'm

Sonu

Saihung, Pittsburgh'dan San Fransisco'ya trenle gitti. Büyük Okyanusu, Amerikan Denizcilik İşletmelerinin *SS President Wilson* gemisiyle geçerek, Hawaii üzerinden Yokohama ve Hong Kong'a ulaştı. Guangdong'a yaptığı deniz yolculuğundan sonra, Jiangsi eyaleti üzerinden Hangzhou ve Xian kentlerinden geçerken birçok kez tren değiştirdi. Bu yolculuğu onu ülkenin yüzlerce kilometre içine atmıştı. Huashan'a ulaşmak için, Shaanxi eyaletini trenle neredeyse boylu boyunca katetmişti. 1954 yılının baharıydı. Yolculuğu yavaş ve zor geçmişti.

Bir ay boyunca, yolculuğuna anlam kazandıracak birçok mazeret üretti. Huashan'ı tekrar görebilecek, bütün o eski yerlerde ibadetini yapabilecek, Amerika'dan uzaklaşmış olacak ve belki de kutsal birkaç kitabı iyice okuyarak, el kitaplarında gizlenmiş bazı sırları ortaya çıkaracaktı. Ona yakışanı, bencilce olmayan sadakate karşılık vermektir. Sadakat ve görev bilincini kendine anımsattı. Geri dönüşünün sadece duygusallık, eskiye özlem veya sevgi görme beklentisi ile olmadığını umuyordu. Usta-öğrenci ilişkisinde bunlara yer yoktu.

Pittsburgh'dan, Huashan'daki tren istasyonuna ulaş-

KELEBEĞİN RÜYASI

ması dört haftadan fazla zamanını almıştı. Küçük istasyon oldukça kırık dökük, kirli ve içler acısı bir durumdaydı. Batı'daki istasyonlarla karşılaştırıldığında önemsiz bir bilet gişesi veya turnike gibi görünüyordu. Ama o istasyon, yolculuklarının başladığı ve sona erdiği tanıdık bir yere ait elle tutulur bir görüntüyü temsil ediyordu. Huashan, harap olmuş binaların ötesinde, oldukça geniş bir alanda yükseliyordu. Alçakta kalan bölümleri bulutların arkasına saklanmıştı; cennette, batmakta olan bir ada olabiliirdi.

Yaşayan kayalar. Tertemiz su. Esin verici bir şekilde göğe uzanan çam ağaçları. Görüş açısı ilk kez, Amerika'daki deneyimlerini de içine alacak şekilde genişlemişti. Çin'de göçmen olmanın getirdiği sorunlar, aile yaşamı düşüncesi, geceyanları kabadayılarla kavga etmeler yoktu. Yalnızca kayalar, sular, ağaçlar ve ışık vardı,

Huashan'ın zirvesine vardığında, dağın bile değişime uğradığını görüp bundan rahatsızlık duymuştu. Ortada çok az rahibin görünüyor olması olağanüstü bir durumdu. Kapılarda nöbet bekleyen kimse yoktu, kimse tarlaları sürmüyordu, sunakları ziyaret eden de yoktu. Dağ sırtı ürkütücü biçimde terk edilmiş, binalar ve kulübeler boşalmıştı. Lao-Tzu'nun öküzünün efsanevi toynak izleri keski darbeleriyle harap olmuştu. Askerler sadece iki hafta öncesinde dağı işgal etmişler, tören yapılmasını yasaklamışlar, türbelere karşı saygısızlık ederek, keşişleri oradan kovmuşlardı. Huashan, politik güçlerle veya top, tüfek namlularıyla incitilemeyecek bir durumda değildi.

Boş kalmış tapmaklar kullanılmamaktan ötürü şimdiden harap olmuş bir durumdaydı. Bazıları barbarlar tarafından yıkılmıştı. Bir zamanlar sandal ağacının güzel ko-

kularıyla dolu olan odalardan şimdi sidik kokuları yayılıyordu. Kanlı sunaklara bırakılan çiçekler ve taze meyveler solmuş, kurumuşlardı. Tanrılar parçalanmış, kurşunlara hedef olmuş veya çalınmışlardı. Kutsal şarkıların yankılandığı duvarlar şimdi iğrenç grafitilerle kaplıydı. İnce uzun kolonlarıyla, küçük tuğla bir bina olan Ölümsüz Lu Tungpin türbesi tahrip edilmişti. Kapılar parçalanmış, toz içinde kalmış, yerlere atılmıştı. Solgun mermerden yüzü ve ipek cübbesi ile gerçek boyutlardaki heykel yerinde yoktu. Kutsal anlamda adı konulmamış dağ tanrılarının taştan figürlerinin elle oyulmuş saçakları kırılmış, altın ve inci kaplı elbiseleri, müze kataloglarına girmek üzere çalınmıştı. ^

Saihung, din karşıtı şiddetli politik eleştirilerin yer aldığı, şanlı devrime katılmayı özendiren parçalanmış bir poster buldu. Değerli çerçevelere çöp muamelesi yapıлып, yerlere atılmıştı. Avluya kömürleşmiş mobilyalar bırakılmıştı.

Kendi gözleriyle görmemiş olsa, bu nadir ve olağanüstü kutsal yerin, dışarıdan gelen bir müdahaleyle neredeyse hiçbir iz bırakmadan silinip gittiğini asla kabul edemezdi. Huashan onun için hemen hemen bir ütopya sayılırdı. Askerlerin cennete saldırıp, onu dünyevi, incinebilir bir yer haline getirdiklerini görmek şok ediciydi. Tarihte küçücük bir yer alacak bu olay, adi bürokratlarca gizli tutulacak ve tarih kitaplarına konmayacaktı.

Saihung yorgunluktan bitmiş bir halde Bakire Yeşim Parkı'nı geçerek, ustasının tapınağına giden son dar vadiyi de geçti. Etrafı çevreleyen duvarlara geldiğinde, kapıların garip bir biçimde açık bırakıldığını gördü. Saihung, bronz tütsünün devrilmiş olduğu döküntü içindeki avlu-

ya girdi. Birkaç çift ayakkabı gördüğünde bu ona oldukça tuhaf gelmişti, ne olduğunu anlamak için biraz daha yaklaştı. İçeride üzerinde yazılar olan birçok kağıt tabaka buldu. Askerler kutsal kitapları parçalayarak ayakkabıların içine yerleştirmişler ve keşifleri en çok saygı duyduktan şeylerin üzerinde yürümeye zorlamışlardı.

88

Ustasının başına bir şey gelmediği umuduyla, ana odaya çıkan basamakları koşarak tırmandı. Büyük Usta birçok sıradışı şeyi gerçekleştirebilecek yetenekteydi ama Saihung silahlara karşı koymanın onun yetenekleri arasında olmadığını biliyordu. Çocukluğunun kutsal mekanına yapılmış saygısızlığı görmezlikten gelerek, terk edilmiş binanın içlerine doğru yürüdü ve ustasına seslendi. Büyük Usta, arkasında bekleyen iki çömezi ile birlikte sessizce ortaya çıktığında rahatlamıştı.

Ustası dik yürümeye çalışıyordu. Gümüş renkli saçları dümdüz taranmıştı, yüzünde sakin ve vakur bir ifade vardı. Hiçbir şey söylemeksizin, gözünü alan ışıktaki Saihung'a bakıyordu. Orta yaşlarına gelmiş, saçları grileşmiş çömezleri, solgun ve endişeli görünüyorlardı.

Saihung, taş zeminde diz çökerken, "Ustam, geri döndüm" dedi. Yanında getirdiği armağanları ona sunmak istediğinde yaşlı adam kayıtsız kalmıştı.

Ustası, uzun kollu cübbesiyle zarif bir hareket yaparak, "Bunlara artık ihtiyaç kalmadı" dedi. "Dünya değişti."

Saihung durduğu yerde biraz hareketlenerek, "Yaralanmadınız değil mi?" diye sordu. Yıllardan beri dizlerinin üzerine çökmemişti.

Huashan 'm Sonu

Ustası cesurca gülümseyerek, "Meraklanma" dedi. "Ben birçok hanedanın ve ülkenin çöküşüne tanıklık ettim."

Saihung, "Ama bu farklı. Bu bir yaşam biçimi. Bu Taoculuk" diyerek ona şiddetle karşı çıktı.

"Her şeyin bir zamanı vardır. Her devir, bir sonraki aşamaya yerini bırakmalıdır. Tao, yaratıcı ve merhametsizdir. Döngü edevam eder. Buna karşı konulamaz."

Saihung ayağa kalktı ve onları selamladı. Üzerlerindeki geleneksel cübbelerine baktı. Kendisinin Batılı kıyafetleri, kısa kesilmiş saçları ve ayağındaki spor ayakkabıyla şok edici zıtlıkta bir görünümü vardı. Ustası onun düşüncelerini okumakta oldukça hızlı davranmıştı.

Büyük Usta, "Sen bile değişmişsin" diye yorumda bulundu.

Saihung duygusal bir ifadeyle, "Ama manen değişmedim, Ustam!" dedi.

Usta, "Manen mi?" diyerek onu sorguluyordu, "Bunu hâlâ aydınlığa kavuşturman gerek."

Saihung sessizleşmişti.

Ustası, "Tao değişiyorsa, sen de değişeceksin." diyerek devam etti. "Bunu kabullenmelisin. Sana hep söyledim: Kaderin seni birçok uzak yolculuklara sürükleyecek."

"Keşke buraya dönebilseydim." Dönüşü, yaşanan bir katliam sonrasında bile olsa, onu yetiştiren, bir bilgeliği temsil eden adamla beraber olmaktan mutluydu.

"Tao burada yok artık. Taoculuk öldü."

Saihung afallamıştı.

"Tao ölümsüzdür." Büyük Usta'nın Saihung'a bakışlarında tarafsızlık vardı. "Ama, benim Taoculukla ilgili çalışmalarım yok edildi. Meditasyon yapmamı bile yasakladılar, bunun yerine ölmeyi tercih ederdim. Ama o kadar kolay teslim olmayacağım. Öleceksem de bu benim belirlediğim şekilde olacak. Benim için bu seçenek hâlâ var."

Saihung, "Ruhsal anlamda sonu geldi mi?"

90

Usta, "Bildığım kadarıyla, öyle" diye yanıtladı. "Ama Tao devam ediyor. Sen de izini sürmeye devam etmelisin."

Usta arkasını döndüğünde çömezleri de alışkanlıkla aynı şeyi yaparak onu izlediler.

Saihung yaşlı adamın bulunduğu yeri terk etmeden önce hep arkasını döndüğünü fark etti. Bir kereliğine de olsa Saihung bu garip âdete sempatiyle bakıyordu. Belli ki ustasının eski âdetlere olan düşkünlüğü ona belli bir rahatlık veriyordu. Saihung'un etrafı toparlaması konusunda aralarında sessiz bir anlaşma yapmışlardı.

Büyük Usta kapıdan çıkarken, "Kardeşlerinle beraber git" dedi. "Buradan ayrılıyoruz, hemen hazırlıklara başla."

Saihung iki çömez, Ormanı Kaplayan Sis ve Berrak Suyun Sesi'ne doğru döndü. Başlarını eğerek, birbirlerini büyük bir ciddiyetle selamladılar. Ama Büyük Usta gider gitmez, neşe içinde gülümseyerek ona samimiyet gösterdiler. Saihung bu durumu tuhaf bulmuştu. Belli ki çömezler ne zaman kendisini görseler, gülüyorlardı.

Berrak Suyun Sesi heyecanla, "Amerika nasıl bir yer?" diye sordu.

"Caddelerin altınla döşendiği, herkesin zengin ve mutlu olduğu doğru mu?"

Ormanı Kaplayan Sis, "Evet, doğru mu?" diye sordu. "Bazı batılıların oldukça vahşi olabildiklerini duymuştum. Tilki gibi gençlerini yerlermiş!"

Saihung kendisinden daha yaşlı olan biraderine şaşkınlıkla bakıyordu. Bir zamanlar ikisi de Saihung'a vasiyet ederlerken içlerinde en saf olanı kendisiydi. Şimdi ise durum tam tersiydi. Onlara ne söyleyebilirdi ki? San derili insanların hiç hoş görülmediği ve Çin'de olduğu gibi birçok çaresiz insanın bulunduğu bir ülkede yaşadığını onlara nasıl anlatabilirdi?

Saihung sakin bir ifadeyle, "Amerika, pek öyle bir yer değil" dedi. "Caddelerde altın yok. Birçok yer nasılsa, orası da öyle. Her yerde olduğu gibi orada da zengin ve yoksul insanlar var. Amerika Birleşik Devletleride diğer ülkelerden farklı değil."

İki çömez de kafası karışmıştı. Saihung ikisinin de, sinemalarda gösterilen haber filmlerini izlemediğini, hiç radyo dinlemediklerini, gazete okumadıklarını anladı. Gerçekten hayattan ellerini eteklerini çekmiş, masum ve saf insanlardı. Onların yanında kendisini lekelenmiş hissediyor, ama bir şekilde bu durumdan pişmanlık duymuyordu. Kendisini katılaştırmış olsa da dünyayı görmekten memnundu. Bu kadar masum olmak, güvensiz hissetmesine neden olabilirdi.

Saihung, "Size yaşadıklarımı anlatırım" dedi. "Ama

KELEBEĞİN RÜYASI

uzun yoldan geldim ve bütün dağ yolunu tırmandım."

Berrak Suyun Sesi, Saihung'un rica eden bakışları karşısında gözlerini yuvarladı." Seni hiç tok görmeyecek miyiz biz?"

Saihung şakayla, "Geri dönmek beni rahatlatıyor," dedi.

Ormanı Kaplayan Sis, "Haydi Küçük Kelebek" dedi. "Buharda pişmiş ekmeğimiz var."

Çömezlerle beraber bir şeyler atıştırdıktan sonra Saihung, ustasının odasına giderek yapılması gereken işlerin neler olduğunu anlamaya çalıştı. Kaba ve ufak hücrenin içine girdi. Beyaz sıvalı duvarlar, yumuşak ve kasvetli bir ışığı tozlu taş zemin üzerine yansıtıyorlardı. Askerlerden geriye kalan tek mobilya, meditasyon platformu ve bir yazı masasıydı. Her ikisi de dağdan aşağı taşınmak için oldukça büyüktü. Onları burada bırakmaları gerekcek, yanlarında yalnızca kişisel eşyaları götürebileceklerdi. Büyük Usta birkaç elbisesini, kitaplarını, cübbelerini, üzerinde dua ettiği kilimi ve kişisel tanrısının tahta heykelini istediğini ona söylemişti.

Saihung oradan ayrılarak, ustasının meditasyon barakasının istilaya nasıl karşı koyduğunu görmek üzere patikadan aşağı inmeye başladı. Küçük beyaz sıvalı bina hâlâ kayanın kenarında duruyordu. İçeri girerek tahrip olmuş bir masayı kaldırdı ve soğuk tuğla yatağın üzerine oturdu. İçeri dolan pislik yüzünden bastığı yerler pütür pütürdü. Ölü yapraklar köşelerde solmuş kalmışlardı. Etraf sessizdi. Rüzgarın fısıltısı bile duyulmuyordu.

Huashan'ın kişiliğinin sona erdiğini kabullenmenin ol-

dukça zor olduğunu düşünüyordu. Bir zamanlar dualarını yönelttiği tapınağın içine doğru baktı.

Üzerinde dua ettiği kilim ve meditasyonun piramit duruşu gibi formaliteler olmaksızın kendini tartmaya başladı. Askerlere karşı kendi gücünü kıyasladığında, erken davransaydı, bu eşyaların başkalarına kaptırılmasına karşı çıkardım diye düşündü. Hatta bu mücadeleden yenik ayrılmak bile, durumu sessizce kabullenmekten daha iyi olurdu. En azından olay kişiselleşir; daha çok, insanlarca dağa taşınmış teçhizatların, zanaatkârlarca yapılmış el işi malzemelerin, resimlerin, şiirlerin, şarkıların, elyazmalarının, kişisel çabaların ürünü olan şeylerin ve hatta bir zamanlar tanıdığı düşmana karşı yapılacak düellonun varlığında şekillenirdi.

93

Ama modernliğin, sonunda yutmayı başardığı Huashan, asıl değerlerini yitirmişti artık.

• • •

Ayrılacakları gün, hava soğuk ve açıktı. Kar atıştırtırken ağaçların mavi gölgelerinde küçük buz salkımları sallanıyordu. Rüzgar, solgun gökyüzünden hiç durmaksızın esiyor, uzakta kalan nehirler hafif sisin ardında kayboluyordu. Dördü, sakince manastırdan ayrılmışlardı. Hamallar, Büyük Usta'yı tahtırevanı üzerinde taşıyorlar, öğrencileri de onu yayan olarak izliyorlardı. Kimse onları kırık kapılan kapatırken görmemişti.

Saihung ve diğer iki çömez, içinde birkaç elbise ve eşyanın bulunduğu sırt çantalarını yüklenmişlerdi. Esas sorunları ustanın tahta sandığıydı. Saihung ve Berrak Suyun Sesi, sandığı kazıklarla bağlamışlar, aralarında taşıyorlardı. Huashan'a inmek demek, dikey granit kuleler-

den inmek demekti.

Saihung, Berrak Suyun Sesi'ne, "Önce sen" dedi. Çömez in alçalıp, oksitlenmiş zincirden kendini salmasını izledi.

Bir süre sonra çömez ona, "Sonraki bölümdeyim" dediğinde Saihung yavaşça sandığı ipinden tutarak alçalttı, sandık taşlara gürültüyle çarptığında ip, avuç içlerini kesmişti. Aklına Poon amca geldi, yaşlı adamın orada olup, ipleri düğümlemesini istedi.

94

Sandığın ağırlığıyla eğilmiş, kollan ve omuzlarına ağrı girmişti. Düşen ter damlalarını atmak için gözlerini kırıştınp yukarı doğru baktığında yalnızca mavi gökyüzünü gördü.

"Tamam!" İp aniden gevşemiş ve Saihung geriye doğru eğilerek ağırlıktan kurtulup, rahatlamıştı. Tahtirevan da yalnızca koyu bir profil olarak görünen ustasına göz attı.

Hamallann yanında duran Ormanı Kaplayan Sis, Saihung'u devam etmesi için dürtüyordu.

Saihung bohçasını bağladı ve kendisini zincirden kurtardı. Altında önemsiz bir nokta gibi görünen sandığa tırnaklarını geçirdi. Bundan sonra Ormanı Kaplayan Sis ve en sonunda da tahtirevanıyla beraber Büyük Usta indirilecekti. İpler üzerinde asılı kalmaktan veya dört hamalın kas gücünden kuşkusu varsa bile bunu belli etmedi. Saihung, ustasını dağın ilk kayalık bölgesinden aşağı indiren kırılğan tahta kutuyu endişeyle izliyordu. Tehlikenin en az olduğu yere ulaşıncaya kadar, aynı işlemi birçok kez tekrar etmeleri gerekecekti.

İnce buz tabakası işlerini daha da zorlaştınıyordu. Hem hamallar, hem de Saihung, karşılarında çıkabilecek ağaç, kaya çıkıntısı gibi şeylere karşı dikkatli olmalıydılar. Bazen, binlerce metre aşağıya çakılmamak için, kendilerini zincirlere ve demir kancalara bağlıyorlardı.

Bir zamanlar gezginlerin yemek yemek ve çay içmek için mola verdikleri kulübelere geldiklerinde öğle olmuştu. Dağ yolunu yarılacaklarında, hamalların kendilerine gelmeleri için buna benzer yerlerde mola veriyorlardı. Büyük Usta, Saihung'la beraber terasın kenarına yürüdü. Altlarında, Güney Zirvesinden doğan nehir akıyordu.

95

Büyük Usta şelaleyi göstererek, "Tao bu nehir gibidir" dedi. "Ama bunu yalnızca sürüklenmek olarak algılama."

Uzarak, suyu işaret etti. Altlarında akıntı, aşağıya doğru kabanyordu. Nehrin üzerinde, yüzyıllardır suyun önünü kesen kayalar görülüyordu. Nehir, kayaları aşır akmasına devam ediyor ve yönünü bozmuyordu. Büyük Usta, "Ya orada o kaya olmasaydı?" diye devam etti. "Böylece gidişat değişebilirdi. Ya suyun yoluna başka kayalar yerleştirmiş olsaydık ne olurdu? Gidişat yine değişirdi. Bazen birtakım şeylerin gidişatını, yalnızca bazı şeyleri yerinden oynatarak veya önüne engeller koyarak değiştirebiliriz. Bazen engelleri atlatmak için çevrelerinden dolaşır ve onlara uyum sağlarız."

Büyük Usta bu kez Saihung'a doğru uzanmıştı. Onu kutsadı. Saihung, dünyada kendisi için en kutsal kabul ettiği insana baktı ve bir an için, normalde kolay kolay duyulanmayan ustanın kendisine gülümsediğini hissetti. Bu, Huashan'da son kez beraber oldukları andı.

Tren istasyonunda beklerken, ustası bir kez olsun geri dönüp Huashan'a bakmamıştı. Bir sürü ahmak köylü, ördek, domuz ve kaba bir kondüktörle beraber trene binmişlerdi. Ustası sessizliğini hiç bozmamıştı.

6 Tren Pekin'e gidiyordu. Birçok yerde durmaları gerektiği için Pekin'e ulaşmaları günler sürmüştü. Dağın tepesinde dondurucu olan hava, şimdi ısınmaya başlamıştı. Ağaçlar mevsimlik yapraklarını sürmeye, köylüler de şimdiden tarlalarında çalışmaya başlamışlardı. Pekin dışındaki topraklar düzdü ve yetersiz ürün almıyordu. Savaşım izlerini görmek olasıydı, bombalanmış bazı binalar hâlâ o halde kalmış, bombaların açtığı çukurlar göletlere dönüşmüştü. Başkentten yaklaşık seksen kilometre uzakta tren den indiler ve istasyonda gözlüklü yaşlı bir adam ve onun hizmetkârları tarafından karşılandılar.

Zayıf adam büyük bir heyecanla, "Ustam! Ustam! Seni görmek ne kadar güzel" diyordu.

Büyük Usta, "Rica ederim, eski dostum. Konukseverliğini göstermeye devam etmen çok büyük bir nezaket" dedi.

Bay Chen varlıklı bir bilgindi, Nanjing Üniversitesi'nde profesörken emekli olmuştu. Yıllardır, Büyük Usta'nın hayranıydı. Pekin dışında bir villası vardı ve o an için şanslı sayılabilecek bir biçimde mülkü ve hizmetçileri olan bir adamdı. Büyük malikânesi, zirveye ulaşmış bir bilginin evi olduğunu belli ediyordu. Güneye bakan, yüksek bahçe duvarlı, çok özenle budanmış ağaçlan ve çiçekleri, oyulmuş saçakları, ince bir zevki yansıtan mimarisi ve kiremit çatısı olan bir evdi. Onları, çok büyük ve parlak bir havuzun bulunduğu, hemen taraçanın arkasında kalan misafir evine götürdü. Büyük Usta burada is-

tediği kadar kalabilecekti.

Gökyüzü donuk gri renge dönüşünceye kadar bulutlandı. Güneş ve gök tamamen kararmıştı. Sert kuzey rüzgarı kulübeleri doldurup, tomurcuklanan söğütleri sarsarken, nehirler ve göller üzerinde titrek dalgaların yayılmasına neden oluyordu.

Bir sonraki rüzgar dalgasıyla beraber birkaç iri yağmur damlası zirveye düşmeye başlamıştı. Büyük Usta ve iki çömezi etrafı çevrili bahçe yolunda yürürlerken cübbele-ri dağın zirvesine dikilmiş bayrak gibi titriyordu. Saihung sandığı taşırken bile paltosunu giymemişti, ama şimdi aniden bastıran kutup soğuğu yüzünü soldurmuş, paltosunu sırtına atmak durumunda kalmıştı.

97

Konukevi her ne kadar çok daha şatafatlı eşyalarla donatılmış olsa da, neredeyse Huashan kadar soğuktu. Sıvanmış duvarlar, donuk lavanta rengine boyanmış, sandal ağacı pencere kafesleri, sıcağa vurgu yapıyorlardı. Ağır, üzerinde ince işçilik olan tropikal ağaçtan yapılmış mobilyalar odanın çevresine yayılmıştı. Bilginin kendi yaptığı işçi resimleri duvarları süslüyordu. Saihung ve Berrak Suyun Sesi, Büyük Usta'nın sandığını ince halı üzerine bırakmışlardı. Sevgili dağlarını temsil eden tek şey oydu.

Yağmur, etkili bir sağanağa çevirmiş, saçaklar çözülerek, bir dere akıntısı haline gelmişti. Kulaklara sürekli vurgu yapan yağmur sesi, yüksek perdeden bir ıslığa dönüşmüştü. Bilginin bahçesindeki bitkiler, aldıkları darbelerle karşı koyamayıp bükülmeye başlamışlardı. Yapraklar ve tamamen açmamış tomurcuklar yere düşüyor, ümitsizce kirli su birikintilerine sürükleniyorlardı.

KELEBEĞİN RÜYASI

Saihung binanın giriş kapısı önündeki alana gelmiş, yağmur perdesini, damlalann düştüğü yerde açtıkları küçük yarıkları izliyordu. Su tertemiz demişti ustası. Kötü ruhu silip süpürür ve kötü ruh da, akıntıya karşı koyamazdı. Su bedeni yıkar, bedeni beslerdi. Su, bilgelik dolu mesajlarımı sonsuz bir biçimde bir hattat gibi işler, yazardı.

Saihung konukevine geri döndüğünde, ustasının da dikkatle bahçeye baktığını gördü. Pencerenin girintili, çinkıntılı kafesi, yüzüne bir dantelin belli, belirsiz gölgesi olarak yansıyordu.

Ustası mırıldanarak, "Sonu geldi" dedi. "O devirler bir daha geri gelmeyecek."

Saihung aynı fikirde olduğunu belirtircesine, "Artık bu tür bir büyü olmayacak" dedi.

O da dışarıya bakmak üzere pencereye dönmüştü.

Büyük Usta, "Büyü mü?" diye sordu. "Hayır. Artık bu dünyada büyüye yer olmayacak."

Saihung, "Büyü yeryüzünü nasıl terk etti?" diye merakını açığa vurdu.

"Tabii ki, insanların budalalığı yüzünden. Her yere evler, yüksek binalar dikmek için yarıştılar. El değmemiş yerlere, kilometrelerce elektrik kablosu çektiler. Yeryüzünün altını oyarak, mantıksızca işler yaptılar, tüneller açtılar. Gökyüzü uçakların şiddetine sahne oldu, okyanuslar artıklarla kirletildi. Neydi bu acelenin nedeni? Tek yaptıkları şey yeryüzünü boğmak oldu. Bu gezegenle ilgili yapılacak yararlı tek şeyin, onun kaynaklarını kullanmak olduğunu hiç düşündüler mi? Boşluk ve sürekli ol-

mayış fikrini idrak etmiş olsalardı, el değmemişliğin kendi yararlarına olduğunu anlardı.

"İnsan, doğaya kolayca uyum sağlayacak şekilde yaratılmıştır. Ormanlarda ve dağlarda, her an seni besleyip, güç verecek on bin güç vardır. Sonsuzluğun fısıltısı işitilebilir ve doğa, beş element sayesinde beslenir. Su, tahta, ateş, toprak ve maden, kendilerine özgü yörüngede dönerler. Gücümüzü, onlara uyum sağlayarak kazanırız.

"Ama insanlar tahtanın sadece bina inşa etmeye ve ateş yakmaya yaradığını düşünüyorlar. Onlara göre ateş, makineleri harekete geçirmek içindir. Yeryüzü, zenginliklerini tüketmek içindir. Madenler, yok edici aletleri yapmak içindir. Su, yalnızca uygarlığın dışkısını temizlemeye yarar. Onlar, yalnızca gördükleri şeyin var olduğunu düşünürler. Onlar, besinin, marketten satın aldıkları bir şey olduğunu sanırlar. Onlar yalnızca, hırs, açgözlülük, ve bencilliğe uyum sağlayacaklarını düşünürler. Önemiz şeyleri göğe çıkarırlar ama bir an durup düşünseler, bu dünyanın onlara katlanmak durumunda kaldığını anlayacaklar. Zamanları dolunca, dünya'da acımasızca onları yutacaktır.

"Bu gezegendeki tüm canlılar içinde yalnız insanlık belli bir nedenle yaratılmıştır. Hayvanlar hayatlarını, doğal kaderlerinden ayırmaksızın sürdürürler. İçgüdüleriyle yaşarlar.

"İnsanlar zekalarını, iç güdüsel şehvet ve açgözlülüklerinden uzaklaşmak için kullanmalı ve yüzlerini kutsallığın güneşine, tanrının ışığına çevirmelidirler. Kişi, Aydınlık Yol'a kavuştuğunda, bunun değerini bilip, saygı göstermelidir. Oysa insanlar kurnazlıklarıyla övünüyorlar ve açgözlülüklerini besliyorlar. Kutsal ışık altında gözlerine

gölge düşüyor ve gölgelere yapışıyorlar."

Büyük Usta, Saihung'a dönerek, "Bu senin Çin'deki son dersindi" dedi.

Saihung ciddiyet ve saygıyla başını eğdi.

"Hayatla başa çıkmayı öğrenmek önemlidir. Taocular, hayatı belirli şekillerde algırlar. Hayatla ilgili geliştirdiğimiz bir felsefe vardır. Ama bu felsefe her kültür için geçerli değildir."

"Batı dünyası Çin'den tamamiyle farklı."

100 "Biliyorum. Batı'dayken, Batı mantığını anlamaya çalışmalısın. Sadece Çinli mantığınla hareket etme. İçinde bulunduğun kültürle kendi bildiklerini harmanla. O kültürü anla. Her kültürde bunu yapabilirsin. Hareketlerini, içinde bulunduğun kültürün tarzına göre şekillendir."

"Tüm bunları anımsamak zor. Amerika'dayken bazen çatışmanın içine çekiliyorum. Her zaman sükunetimi koruyamıyorum. Siz bunun şeytanın işi olduğunu söylediniz şimdi de, bu mantıkla harmalanmam gerektiğini söylüyorsunuz. "

Büyük Usta, "Niçin bu kadar karmaşık olsun ki? "diye sordu. " *Yin* ve *yang** ve on binlerce şey, bölünmeyi ifade eder. Bölünme demek, ayrımcılık demektir. Ayrımcılık demek, uyumsuzluk demektir. Yalnızca olumluluğa sarılmamalısın. Hayatta olumsuzluğu da kabullenmeksin. Hayatın her iki yönünü de kabullenmeyenler, hiddet dolu olurlar. Hayat, iyi ve kötü arasında salınmaktır. Bırak bu salınımı yapsın. Her zaman için yaratıcılık ve yok etme, iyi ve kötü olacaktır. Hayat kendi tarzında ilerleme-

* Yang : Çin felsefesine göre yaşamın eril ilkesi. (Çev. n.)

ye devam ediyor. Kendini hayatla harmanlamaya çalış. Her zaman sadelikten yana ol."

"Bunu nasıl yapabilirim?"

Ustası, hafif bir serzenişle, "Nasıl bir yaşam tarzın olduğunu biliyorum" dedi. "Ama her ne kadar harmanlanman gerekse de, bunu kendine rağmen yapacağını unutmamalısın. Kaderinin arayışım sürdür. Artık danışabileceğin kâhin yok. Kişi, kendi kaderinin kehanetinde kendisi bulunmalı. Eşsiz olan budur. Tao'nun yalnızca dağ tepelerinde aranacağını kim söylemiş? Tao, değişim demektir. Her gün yeni insanlar doğuyor. Her gün insanlar ölüyor. İnsanlar ölmeseydi, hiçbir şey değişmezdi. Değişen, insanların kendisidir ve ilerleme böyle sağlanır. Geçmiş, bugün ve gelecek, hepsi birarada var olurlar. Hareketlilik, hayatta doğal kabul edilir. Soru, bu hareketlilik içinde senin yerinin neresi olduğudur?"

101

"Eğer bunu bilebilseydim..."

"Bunu sana söylemeyeceğim. Ben, sen değilim. Tanrının, senin içinde yaşıyor. Tanrının, senin öz'ündür. Kaderinin kaynağı da budur."

"Ama mezhebimizin öğretilerine vakıf olma olanağım yok artık."

"Sen korkuyorsun. Bu, çok yakışsız bir durum. Kendini korkuya kaptırırsan, sen de Tao'yu anlamayan, sıradan insanlar gibi olursun. Nefret ve öfke korkudan kaynaklanır. Bu tür duygularla sınırlanmış sıradan insanlar için aydınlanma, yalnız ölüm anında olacaktır. Sonra da gözleri ve ağızları şaşkınlıktan bir karışık açık kalacaktır. Harekete geçmek isteyecekler ama ölüm, onlar olayı idrak ettikleri anı hemen sonrasında gelecektir. Sen bunu

istememezsin. Sen aydınlanmanın, hâlâ bir şeyler yapma şansına sahipken gelmesini istersin. Korkuyu bir kenara at. Bir inanca sahip olmalısın."

"Ama şimdi aydınlanmayı nasıl arayabilirim?"

"Hayat bir demetten başka bir şey değildir. Bir anlık parıltıdır. Aydınlanmanı sağlayacak olabildiğince çok an'ı kullanmaya çalış, küçük şeylerin farkında olmalar, minik kavrayışlar... Hepsini toparla ve geliştir. Tao durağan değildir. Aydınlanma da öyle."

r o z

Ustası ona dikkatle bakıyordu. "İçinde seni yönlendiren bir ihtiras var. Bu da senin yetersiz olduğunu gösterir. Bazı sırlar, seni yönlendirir."

"Ama bunun ne olduğunu bilmiyorum."

"Tabii ki bilmiyorsun. Zaten bu yüzden sır ya. Kişinin hayatı bir yol haritasına indirgenmiş olsa, hayatın pek de bir değeri kalmazdı. Sen, sahip olduğun tüm karmaşa ve sırlarla beraber bir insansın. Kişisel kurtuluşun senin içinde. Fark etme yeteneğini geliştirmek için bunun şifresini çözmelisin. Kendini aldatılmış hissettiğini biliyorum. Ölümsüzlüğe kavuşmak istiyorsun. Ama bu ustalık, çok daha önemli olan *neden?* sorusunun yanında çok değer-siz kalıyor. Neden var olursun? Hatta var olduğunu söyleyebilir misin? Neden var olduğuna bir yanıt verebiliyorsan, amacını da bulmuşsun demektir. Benimle geçirdiğin zaman, sadece bir hazırlık. Hayatını, aydınlanma yolunda egzersiz olarak kullan. Maneviyat ve farkında olma duygusu kişisel şeylerdir. Farkında olma duygusunu kazanmak için tüm hayatın boyunca çalış. Bu duyguyu kazandıktan sonra onu her şeyden aziz tut, ona en büyük servetin olarak değer ver ve gizle. Onu kendine sakla. Bu-

nu bir kere idrak ettikten sonra, keşif veya garson olmanın önemi olmadığını anlayacaksınız. Bunlar birer kimlikten öte şeyler değildir."

Saihung, "Aklın rolüne yapışıp kalmanın, çok zarar verici olduğunu görüyorum" dedi.

Büyük Usta aynı fikirde olduğunu belirtirken, "Şimdiden bunu belli ölçülerde de olsa anladığımı görüyorum" dedi. "Bu farklı rollerin sabitlemiş kimliklerini reddediyorsun. Ama hâlâ yapıştığın son bir rol daha var. Ancak bu son rolü de arkanda bırakabildiğinde, Tao'yu ucundan da olsa yakaladığımı söyleyebileceksin."

103

"Ustam, dış dünyanın nasıl bir yer olduğunu bilmiyorsunuz. Yaşamak için kendime inanmalıyım." Bencilliklerin ülkesi Amerika'da yaşamak için uygun bir yol bulamıyor, benliğin sadeleştirilmesi ve kendine inancın arasındaki gerilim, onu endişelendiriyordu.

Ustası'nın sabrı taşıyor gibiydi. Saihung'dan uzaklaşarak, "Ne demek istiyorsun? Duygularına katılmamı mı bekliyorsun?"

"Sadece rehberliğinizden biraz daha yararlanabilseydim, geri dönmeme izin verseydiniz. Eminim, o zaman tüm o rolleri arkamda bırakabilirdim."

Ustası şiddetle, "Görevini tamamlayana kadar, bu olanaksız." diye karşı çıktı.

"Niçin siz ve çömezleriniz Amerika'ya gelmiyorsunuz? Sizlere maddi destekte bulunmak için gece, gündüz çalışırım. Yalnızca beni terk etmeyin yeter."

Ustası, "Aramızdaki bağ, mesafelerden etkileniyor mu?" diye sordu.

KELEBEĞİN RÜYASI

Saihung, "Daha fazla bilgi edinmediğim zaman, kendimi Tao'yu anlayabilecek kadar güçlü görmüyorum. Yolun yalnızca onuncu bölümündeyim." Söylediklerinde samimiydi.

"Ben başardım, sen de başarısın." Ustası bu sözleri söylerken dönüp ona bakmıştı. Gözlerinde sert bir ifade vardı. "Bunu senin açmdan kolaylaştıracağımı mı sanıyorsun? Benim ustalarım, bana bir kez olsun kolaylık sağlamadılar. Her şeyi kendi başıma başarmak zorunda kaldım. Artık teslimiyet göstermek için zamanın kalmadı. Dünya hızla karanlığa doğru yol alıyor, ama sen kendine olan bağlılığını sürdürmelisin. Git! Git ve dünyayı keşfet, onu yaşa. Ancak dünya'dan bezdiğinde yanıtı anlayabileceksin. O zamana kadar herkes gibi, çabalamak, acı çekmeli ve sebat etmelisin. Hayatta hiç kimse seni taşımayacaktır, bunu unutma!"

104

Saihung bir şey söylemeye cesaret edemedi. Pittsburgh'a dönmek için birçok şeyi feda edeceğini biliyordu. Ama ustasının emirlerini tartışamazdı. Ustası ve adamlarıyla beraber yaşamak fikrinden vazgeçti. Büyük Usta, hükümetin adamlarınca gözetim altındaydı ve onunla çok uzun süre beraber olmak, dikkatleri üzerine çekmek demekti.

Saihung binanın ön kapısına doğru yürüdü. Yağmurdan korunmak için hintkamışmdan yapılmış bir şemsiye açtı. Gökyüzünde bulutlar koyu ve yoğunlardı, hızla hareket ediyorlardı. Şemsiyeye düşen yağmur damlalarının sesi, binlerce davulun çıkardığı ses gibiydi. Kafasını kaldırdı. Bulutlar, okyanusun aynaları gibiydiler. Sanki bir tufana yakalanmış, bütün deniz üzerine boşalıyordu.

otuz ÜÇ

Söyleyecek

Şarkı Yok

Saihung, Çin'in taze anılarıyla beraber Amerika'ya döndü. Hâlâ, beyaz duvar sıvası üzerinde alacakaranlığın son gün ışıklarını; kavak ağaçlarının çivit gölgelerinin, harman yerindeki san tozlarla köşeler oluşturduğunu; mükemmel yeşillikte su kabaklarının hint kamışı bahçe kafeslerinin üzerinde sallandığını görebiliyordu. Kapı girişinde otururlarken, dinleyicisini hiç düşünmeden, sadece kendi zevki için telli bir çalgı çalan yaşlı adam görüntüsünü anımsıyordu. Uzaklardan gelen ateşin dumanının, kobalt mavisi gökyüzüne yükselmesini ve hatta samanlar ve ekilmiş tarlalar üzerinde yürüyüşünün anısını bile kalbinde yaşatıyordu. Bu görüntüler kafasında hâlâ canlıydı. Hatta verimsiz görünen tarlalar üzerinde bile kendisini canlı hissediyor, ağaçları, doğanın nefesi olan rüzgan, tarlalardaki küçük kurbağalan, kuşları, sinekleri ve bir yılanı yaşıyordu.

Çin'de zaman çok yavaş akardı. Orası nabzm acemice attığı, hiçbir şeyin aceleye getirilmediği bir yerdi. Gün, her yerde kendini aynı şekilde belli ederdi ama kendi kültüründe değişimin döngüsü, Amerika'ya göre iki kat daha hızlıydı. Saatler, altmış dakikanın iki misli hızda akar,

KELEBEĞİN RÜYASI

böylece insanlar tek bir gün ve geceyi, şiirsel adlarla andıkları oniki zaman dilimine ayırmış olurlardı. Aylar, Ay'ın döngüsünü izlerdi. Yılın, yirmi dört mevsimden oluştuğu kabul edilir ve insanlar sözkonusu zamanları dolu dolu yaşama beklentisi içinde olurlardı. Gelmekte Olan Yağmur, Büyük Sıcaklık, Hafif Kar, Baharın Başlangıcı... Hiçbir şey için acele edilmezdi, insanlar bazen çok acıkmışken veya sarı esen rüzgarın taşıdığı tozla örtülmüşken... evet, çok da çalışırlardı ama hayat en azından dürüst ve samimiydi. İnsanlar yeryüzü ile iyi ilişkiler kurarlardı, gezegenin çekirdeğinden gelen nazik yankılanmanın yavaş ritmine kulak kabartırlardı.

Pittsburgh'ta ise hayat daha hızlıydı. Yeryüzü asfalt ve betonla kaplanmış, çelik kazıklarla delinmişti. Ağaçlar ve doğa, boğulmakta olan asfalt üzerinde yerleri kesin olarak belirlenmiş deliklere sürgüne gönderilmiş, hayvanlar, hayvanat bahçelerinde farklı bölmelere ayrılmıştı. İnsanlar, otobüs ve arabalarla randevularına yetişmeye çalışıyorlar, günde sekiz saatlik sürekli bir koşuşturmanın içine giriyorlardı. Sekiz saat!.. Bir iş. Sayılar. Şiir olmaksızın, sadece sekiz. Saat sekizde iş'te ol, göz kamaştıran floresan ışığının, güçlendirilmiş havalandırmanın rüzgarı altında, kimyasal giysiler içinde sekiz saat çalış, olasılıkla asla nefes alma şansı olmamış, kumlu toprağın içindeki şefkatli kökleri hissetmemiş meyveleri, sebzeleri ye.

Evde olmak, bildik yemeklerin piştiği bir mutfakta olmak, anadilini konuşan yeni bir ailenin yanında olmak demek miydi? Siyah saçlı, yuvarlak yüzlü, kehribar tenli, gülüşü tanıdık gelen insanlarla beraber olmak mıydı? Tıpkı anavatanda olduğu gibi, anlaşılabilir kelime oyunlarına dayanan ahmakça, aptalca, masum şakalar yapmak

mıydı? Yemek, yemeğe benziyordu ama yalnızca sohbet etmek, çocukluk günlerine ait güzel ayrıntıları şekillendirmek, yaşlı insanların davranışlarını taklit etmek, dramatize etmek, çok eskiye dayanan ve kalımsal olarak insanlara geçen geleneksel davranış biçimlerini özel hareketlerle vurgulamak, hepsi insanı çıldırtan, anımsaması cennetlik, güzel kokulu, özel tatlardı.

Pittsburgh'da yaşayan Çinliler, farkında olmaksızın hâlâ 19. yüzyılda demiryolu yapımı için gelen atalarının gittiği yoldan gidiyorlar, altın madenlerinde çalışıp, tarımcılık ve balıkçılıkla uğraşıyorlardı. Bazıları zorla getirilmiş, diğerleri ise birkaç kuruş kazanma umuduyla kendi istekleriyle bu ülkeye gelmişlerdi. Yıllarca, yoksulluktan kurtulmak için çalışarak kendi servetlerini yapmışlardı. Bazıları zengin bir insan olarak ülkelerine geri dönme hayalini kurmuştu. Diğerleri karılarını ve ailesini yanına almak için çalışıyorlardı.

107

Hiç kimse anavatani ile, iş bulup, çalıştığı yer arasında ikileme düşmekten kurtulamazdı. Sevgiyi bulma güc-lüğü ve çok uzaklarda kalan değerler, her zaman sorun olurdu. Hepsi de, çok çalışmanın ve fedakârlık yapmanın bir gün rüyaları gerçeğe dönüştüreceği fikrine dayanıyor-du. Saihung da diğer göçmenler gibi aynı şeyi yaşıyordu. O da sadakatle, ustasına ve iki çömeze destek olmak için para yolluyordu. Saihung, o an için her ikisinin de başlı-ca gelir kaynağıydı. Saihung başkalarının aldığı bir kararla, okyanusun diğer tarafında kalan harika anılardan uzakta yaşamanın sıkıntısını çekiyordu.

Pazar sabahı uyandığında bile, çocukluğunun geçtiği kırları, büyükbabasının bahçesindeki mutlu anları düşünüyordu. Kalkıp arka bahçeye gitti. Etrafı, nehrin koku-

KELEBEĞİN RÜYASI

sunu taşıyan sıcak bir hava sarmıştı. Şeftali ağacı şimdi neredeyse tamamen yapraklanmıştı ve oldukça sağlıklı görünmesi onu mutlu ediyordu. O sırada bahçenin arka tarafında William amca, tel kapıyı çarpıp, garaja giden yol üzerinde yürümeye başladı.

108 William amca altmışlı yaşlarının sonuna gelmiş, heybetli bir adamdı. Yuvarlak bir kafası, grileşmeye başlayan saçları ve pürüzlü cildinde uzamış gümüşü sakalı vardı. Arabaya yardım etmesi için Saihung'u yanma çağırdı. Aslında kimseyi Buick'ine yaklaştırmazdı ama Saihung bir şekilde yaşlı adamı buna ikna etmişti. Yaşlı adam sahip oldukları arasında en çok değer verdiği şey olan arabasını sergilemekten çok hoşlanırdı. Her ne kadar Saihung'tan garaj kapısını kapatmasını istemiş olsa da, başka bir katılımcının da bu kraliyet töreninde hazır bulunmasını istediği açıktı. William amca dikkatle çamurlukları sildi ve beyaz yanaklı lastikleri kontrol etti. Her zaman şaşmaz bir sırayla yaptığı gibi, önce şapkasını hafifçe kaldırıp, radyatöre, sonra da yağa baktı. Hiçbirinde bir sorun olmadığını gördükten sonra, sürücü koltuğuna oturup, arabayı çalıştırdı.

Parlak yeşil renkte araba güneşe doğru hızlanırken, William amca arabayı evin önünde uzanan vadiye doğru sürdü. Saihung, eve dönüp, kapıyı kapattıktan sonra seslenerek her şeyin hazır olduğunu bildirirdi. Parlak ve renkli bir elbise giymiş olan Mabel teyze, piknik sepetini alarak evin önüne geldi.

Kısa bir zaman sonra William amca dönmüş ve kontağı kapatmıştı bile. Arabayı tekrar ısıtmadan önce her zaman yaptığı gibi kontağı açık bırakmanın benzin israfına yol açtığını söyledi. Mabel teyze, kendisini beklerken ara-

Söyleyecek Şarkı Yok

bayı çalıştırması için onu ne kadar çok zorlamış olsa da, amcası tam beş dakika süren ısınma süresi boyunca kendisini izlemeleri için onları bekletirdi.

Her zaman olduğu gibi ilk olarak, Schenley Park'ındaki süt ürünleri satan yere uğramışlardı.

Buna tepki gösteren Mabel teyze, "Yine mi? "diye hayretle sordu." Her zaman önce dondurma almamız şart sanki! Her pazar, hep aynı şey!"

İri kemikli, insanı ürkütecek derecede heybetli bir kadın olan Mabel teyze, şikayet etmekten hoşlanırdı. Onunla kırk yıldan fazla bir süredir evli olan William amca, erkeklerin klasik olarak uyguladığı bir yöntemi kendine adapte eder, Mabel teyzenin sözleri karşısında sessiz kalmayı tercih ederdi. Yanıt vermediği zaman (ki, Saihung'a sık sık bunun, uzun evliliğin sırrı olduğunu söylerdi) araba kullandığı süre boyunca bir tartışmaya meydan vermeyeceğini bilirdi. Bu anlarda Saihung da sessizliği bozmadı. Dondurmayı seviyordu.

Üçü de dondurmalarını dükkanda yediler. Mabel teyze şikayet etmesine rağmen dondurma yemekten pek kaçınmazdı. O ve Saihung sık sık farklı lezzetleri deneseler de en çok çilekli dondurmayı severdi. William amca tam anlamıyla sadık bir tüketiciydi ve her defasında iki top vanilyalı dondurma sipariş ederdi.

William amca önce garson, daha sonraları da birçok başarısız yerin sahibi olarak, neredeyse tüm hayatı boyunca restoranlarda çalışmıştı. Emekli olduktan sonra işlerin yoğun olduğu dönemlerde zaman zaman restoranlarda çalışmaya devam ediyordu. Kendi işini kurabileceğinde ısrar etse de, mizacı ve ödün vermekten kaçınan

karakter yapısıyla bunu gerçekleştirmesi zordu. Ailesine maddi açıdan destek verememesi, rüyalarının peşinden koşmasıyla, yoksulluğun pençesine düşmesi çok kolaydı.

110 Mabel teyze 1929 yılında yaşanan büyük ekonomik kriz sırasında Çin'e geri dönme fikrini ailede ortaya atan ilk kişiydi. Ama ekonomik kriz sonrası elde edebilecekleri avantajları değerlendirme konusunda akıllıca hareket etmeye karar veren de o oldu. İlerleyen yıllarda hayatını çamaşırcılık yaparak kazanmaya başladı ve sonunda Doğu Ohio sokağında kendi yerini açtı. Birikimleriyle, onların emekliliklerinde rahat ettirecek birçok mülk satın aldılar. William amca mülklerin idaresinden kendini uzak tutmuş ve Buick'iyile Kuzey Sahilini baştan başa dolaşmıştı.

Mabel teyze rahatladıktan sonra adeta bir genç kızın tavırlarına bürünmüştü. Hafta boyunca ev işleri, mülkleri ve William amcayla uğraşmaktan, ilgisini başka şeylere yöneltememişti ve endişeli görünüyordu. Bir zamanlar köylülerin sahip oldukları fiziksel güce sahip, sağlam bir kadındı ama yaşlandıkça yavaş yavaş kamburu çıkmaya başlamış ve gücünü kaybetmişti. Çamaşırcı kadının sürekli suya batıp, çıkan elleri, mafsalları ağrılarından bükülmüş ve bedeni, cesaretini kırarak şekilde eğilmişti. Sarihung, her türlü doğal bitkiden yapılmış romatizma ilaçlarıyla sık sık ona masaj yapıyordu ama yılların etkisini tersine çevirmek olanaksızdı. Yıllar boyu çok çalışmanın izleri, Mabel teyzenin buruşmuş yüzünde, her zaman bakımlı ama boyamayı reddettiği gri saçlarında ve bükülmüş omurgasında görülüyordu. Yalnızca pazar günleri dışarı çıktığında neşesi yerine geliyordu. Gülümsüyor, kahkahalar atıyor, yeşil ağaçlara derin derin, mutlu bir ifa-

Söylecek Şarkı Yok

deyle bakıyordu.

Panter Gölü, şehir parkında bulunan küçük bir göldü. Gölün uzak kısmında, George Westinghouse'a ait bir anıt bulunuyordu. Anıt, art-deko tarzında yarım dairesel şekilde yapılmış, altın rengine boyanmıştı; garip bir biçimde Çin'deki anıtlara benziyordu. Gölün çevresinde, yarım kabartma tarzında, simetri modasına uygun yapılmış, bir çocuk heykeli de vardı. Göl kenarı boyunca iri kayalar sıralanmıştı, Pekin ve Suzhou'daki bahçeler gibiydi. Altın renkli sazan balıkları suyun içinde isteksizce yüzüyorlardı. İrisler, salkım söğütler ve mor renkli tepeleriyle Çin manolyaları kıyayı süslüyordu. Ilık, bal renkli güneş ışığı, uzaktan bakıldığında küçük bir oyuğu andıran tepelerin üzerindeki çam ağaçlarını yıkıyordu. Banklar siyah granitten yapılmış, sade biçimde desteklerle zemine tutturulmuştu. Saihung'un bahçeyi düzenleyenlerin özellikle böylesine Doğu tarzında bir hava yakalamak isteyip, istemediklerini bilme olanağı yoktu ama onun yaşadığı nostaljiye çok uyuyordu.

Mabel teyze piknik sepetini açarak Saihung'a ve kocasına, evde yaptığı yemekleri verdi ve eski krom bir termostan çaylarını doldurdu. Mabel teyze servis yapmaktan zevk alıyor, yaptığı yemekleri iştahla yerlerken onları izlemeyi seviyordu. Ama yemek biter bitmez çimenliğin diğer bir köşesine gidiyor, yalnız başına oturup çiçekleri seyrediyordu. Saihung onun gözlerindeki dalgın bakışlardan, Çin'deki hayatına özlem duyduğunu biliyordu.

Saihung, granit bankın üzerinde oturmuş, yeşil söğütlerin üzerindeki gökyüzüne bakarken, Huashan'ın zirvesinde olduğu gibi serin esintiyi hissediyordu. Yuvarlak taşların üzerinde hızla akıp giden temiz suyun sesini du-

KELEBEĞİN RÜYASI

yuyor çamın, toprağın ve sandal ağacının ince, güzel kokusunu alıyordu. Orada mağrur tavırlı turnalar vardı ve ona kuşlara özgü kibirli bakışlarla dikkatle bakarlarken, maymunlar da sunaklardan meyveleri çalmaya çalışıyorlardı. Kendisine bilgiyi idrak etmesinde esin kaynağı olan ve doğada yaşama sanatını öğreten, yaşlı, nazik insanlar vardı. Saihung'a, meditasyon yoluyla kendisini tanımmasının yolunu açmışlardı. Ona hayatın kötü yönlerini yavaş yavaş öğretmişler ve dalgın uzaym baş döndürücü keşfini geliştirmekte yardımcı olmuşlardı.

112

Huashan, onun geleneklere bağlı değerlerinin tümünü temsil ediyordu. Dağda bulunan birçok dini, kutsal emanetleri anımsıyordu. Dua kapları, tespihler, yazıtlar... Kitaplar o kadar narindiler ki, sayfaları bambu cımbızla çevirmek zorunda kalıyorlardı. Huashan onun geçmişten kopmayan bağı, eskiye ait bir hayalimdi. Saihung süregelen bir neslin parçasıydı, yalnızca ustasıyla değil, yaşayan bir gelenekle de bağlantısını sürdürüyordu. Yaşadığı sürece bu içsel bağ devam edecekti ama o hâlâ çevresindeki kilise ve katedralleri; bir azizin elbisesinin parçası, Buda'nın dişi, yazıt gibi kutsal emanetlerin büyük bir bağlılıkla bir yerden bir yere taşındığına dair haberler duyduğunda kıskançlığına engel olamıyordu. Dünya üzerinde birçok insan güzelliklerine, kutsal emanetlerine sahip çıkıyordu. Onunsa, kendisinden ve eski vatanma ait anılarından başka hiçbir şeyi yoktu.

Gülümseyip, derin bir iç geçirdi. Manevi niteliklerin geliştirilmesinde maddi şeylerin önemli olmadığı anlatılmıştı kendisine. Ustalan kendisine sürekli öğrettikleri şeylerin bir uygulaması anlamında tapmakları, kutsal emanetleri, hatta kendi cübbelerini yakarlardı. Bunda

Söyleyecek Şarkı Yok

amaç, kişinin Tao'yu kendi içinde bulabileceğini göstermekti.

Maneviyatını korumakta kararlıydı. Bağımsız olabilmek için yeterli parayı kazanması gerektiği sonucuna varmıştı. Huashan yok olmuş olsa bile, onun mirasını hâlâ koruyabilirdi. Oturduğu bankın karşı tarafında ağır ağır gezinip, balıklara yem atan William amcaya baktı. Soluna döndü. Mabel teyze öğle güneşinin altında çok güzel görünüyordu. Çimenlere oturmuş, kollarını ve başını destek yaptığı dizlerinin üzerine dayamıştı. Mabel teyze ve William amca, yaşlı insanların sahip olabileceği en iyi hayatı yaşıyorlardı. Saihung'da bunu arzuladı. Ama bu hayatı isterken Buick arabayı ve bir eşi kastetmiyordu. Arayışının peşinde olmak, onu tamamlamak ve ustasma geri dönmek düşüncesindeydi.

• • •

Lotus Bahçesi adlı bir restoranda yeni bir işe başlamıştı. Burası Foreland Sokağı'ndan oldukça uzakta, iki nehrin arasında kalan bir yerdi. Güney Sahili'ne ve Brentwood'a gidecek otobüse binmek için kent merkezine giden birbuçuk kilometrelik yolu yürümesi gerekiyordu.

Restoran, güney Pennsylvania'dan Pittsburgh'a giden anayollardan biri olan işlek otoyolun üzerindeydi.

Bir otomobil tamirhanesi ve gözlük mağazası arasında konumlanmıştı ve geniş bir araba parkı vardı. Yan endüstrileşmiş bölgede bulunan diğer tüm binalar gibi, önceleri dikdörtgen kutu şeklinde inşa edilmiş, gri bir binanın içindeydi. Şimdi ise, çatının ilk haline eklenen Doğu tarzı kiremit bir çatısı ve pencere çerçevelerinde dayanıksız malzemedен yapılmış kafesleri olan bir yerdi. Hem sa-

çaklar, hem de çerçeveler parlak yeşile ve kırmızıya boyanmıştı. Lotus Bahçesi'nin sahibi görünüşte modern ve ilerici bir adamdı. Üzerinde restoranının adı bulunan ışıklandırılmış bir tabelada harfler, Çin alfabesi taklit edilerek yazılmıştı. Onun altında EFSANEVİ ÇİN YEMEKLERİ yazısı vardı.

114

Restoranın içi, sokakların parlak ışıkları yandıktan sonra bile oldukça loştu. Yalnızca ön kapıdan ve sokağa bakan iki pencereden biraz gün ışığı giriyordu. Hafif tıknaz bir adam onu karşılamaya geldi. Kibirli bir adamdı. Siyah saçlarını, ancak bir berberin yapabileceği gibi arkaya doğru, kusursuzca dümdüz taramıştı. Adam Saihung'dan daha uzun boyluydu ve atletik özelliklerini yitirmişe benzeyen bir vücuda sahipti. Patron Lee otuzlu yaşlarının sonuna yaklaşmıştı, Saihung'dan sadece birkaç yaş büyüktü. Kültürel anlamda ve mizaç bakımından, görüldüğünden oldukça farklıydı. Saihung'un tanıdığı ilk Amerikanlaşmış Çin'lilerden biriydi.

Patron Lee, Amerika'da büyümüş ve hayatının geri kalan kısmını Çin'de sürdürmek gibi bir düşüncesi olmamıştı. Akıllı ve hırslı bir iş adamıydı ama başarı onun için şehrin iyi bir semtinde ev sahibi olmak ve çocuklarına batı eğitimi vermek demektir. Amerikan Hava Kuvvetleri'nden emekli olmakla öğünür ve deri pilot montları giymekten hoşlanırdı. Uçan Kaplan'm ve onun Hava Kuvvetleri'ndeyken çekilmiş birkaç fotoğrafı, tezgahın arkasındaki duvarda asılıydı.

Restoran uzun ve dar bir salondan oluşuyordu. Yeşil vinil bölmeler duvar boyunca sıralanmıştı. Salonun ortasını kaplayan kare masalar köşegen biçiminde yerleştirilmiş ve beyaz örtülerle kaplanmıştı. Açık büfe yemeklerin

konulduğu birkaç geniş, yuvarlak masa daha vardı. Paslanmaz çelikten yapılmış dev çay muhafazası yanında, duvarlarda birkaç resmin ve yumuşak bir orkestra müziğinin duyulduğu tek bir hoparlör dışında pek başka bir şey yoktu.

Mutfak küçüktü, insanı çok etkileyen sanmtrak açık yeşile boyanmış duvarların rengi ancak yıllarca ovaladıktan sonra etkisini yitireceğe benziyordu. Saihung mutfakta dört büyük tava ve paslanmaz çelikten bir tezgah, lavabolar ve bulaşıkçılarının olduğunu gördü. Ekipmanlar, restoranın ihtiyacını karşılayacak gibi görünmüyordu ama Saihung, bu düşüncesini açığa vurmaktan kendini alıkoydu. En azından mutfak temizdi, bunu patron Lee'ye de söyledi. İşvereni ona, belediyenin, sahibi beyaz ırktan olmayan restoranları daha sık denetlediğini söyledi. Rüşvet, işin maliyetinin bir parçasıydı.

U 5

Patron Lee, Saihung'u başaşçı ile tanıştırdı ama Saihung, Çin Mahallesi'nde metresi olduğu yolunda dedikodulardan ötürü daha önceden onun hakkında bilgi sahibi olmuştu. Sigara tiryakisi aşçıya Şeytan Lee adını takmışlardı. Aksi tavırları ve sivri dili ile ün salmıştı. Bayan Lee'nin dükkanındaki kadın, onu tam bir şeytan olarak tanımlıyordu. Çarpık ağızlı, çirkin bir adamdı, yüzü ateşte çok kötü bir biçimde yanmıştı. Kimse olaya kaza gözüyle bakmıyordu. Herkes onu, tanrıların insanlara hizmet etmekle görevlendirdiği bir canavar olarak damgaladığını düşünüyordu. Şeytan Lee'nin en büyük sapkınlığı, havası yerinde değilse yemek pişirmeyi reddetmesiydi. Bu da genellikle restoranın en dolu olduğu zamanlara rastlardı. İstemeden de olsa Saihung'un elini sıktı ve sigarasından havaya iri bir duman üfledi.

KELEBEĞİN RÜYASI

Saat dörtte Saihung, beyaz pamuklu tişört, siyah pantolon ve papyondan oluşan üniformasını giydi. İki saat içinde salon hızla dolmuştu. Bütün iş sahipleri beyazdı ve çoğu zengin yakın çevreden geliyordu. Bazıları özel şoförü olan limuzinlerden inmişlerdi. Onları ince uzun yapılı, dalkavuk tavırları olan ve İri Duke adlı, ama adı görüntüsüyle bağdaşmayan başgarson karşılıyordu. Birçok müşterinin servisinden memnun kaldığı garson vardı ve Duke'e, tercih ettikleri masalarda oturmak istediklerini söylerlerdi. Çoğunlukla en çok ısmarlanan yemekler yumurtalı *foo young*, *chow mein*, domuz pırzola *suey*, *wonton* çorbası, tatlı ve ekşi domuz, tavada *moo goo gai*, yumurta ezmesi ve kızarmış az etli domuz pırzolası idi. Kendilerini Çin yemeği konusunda uzman olarak görenler ise fırında kızartılmış ve sosa batırılmış yarım ördek ısmarlarlardı. Çocuklar genellikle, "Amerikan" mönüsünden sipariş verirler ve jumbo karides, kızarmış domuz sandviçi veya tavuk soslu sandviç isterlerdi.

Gençler, ev yapımı yemeklerin garip uyarlamalarını sevmekle kalmaz, kendilerine özel iki garson isterlerdi. Lee Shi, büyük, sivri kafalı, yağlı saçlı, kırık burunlu ve normalde kaba bir tarzı olan garsondu. Tek çocuğunun ölümünün verdiği acıyla yaşıyordu. Bir köy kutlaması sırasında seken kurşun çocuğa isabet etmişti. Lee sürekli olarak bu kaza hakkında düşünüyordu ve geleceğe dair tüm inancını yitirmişti. Müşterilere ve ^lisanlara karşı çok sertti, yalnızca çocuklara gülümsüyor veya terslikle de olsa onları önemseydiğini belli ediyordu.

Orada çalışanlar arasında en yaşlı olanı ve Antika Lee diye çağrılan adam, Lee'nin suç ortağıydı. Kimse adamın gerçek yaşını bilmiyordu. Saçlarını boyar, (Şeytan Lee

Söyleyecek Şarkı Yok

onu hep siyah ayakkabı boyası kullanmakla suçlardı!) ve arkaya tarardı. Yanlan, kulaklarının üst kısmında itici bir biçimde toplardı. Terlediğinde, kenarlarından uzun bir tutam yüzüne düşer, o da kafasını savurarak saçını geri atmaya bayılırdı. Sanki boynu yokmuş gibi görünüyordu, omuzlan eğik gezerdi. Çocuklann sevdiği, ama yetişkinlerin anlamadığı şakalar yapmaktan zevk alırdı. Zaten yetişkinlere karşı nazik de değildi.

Saihung sorumlu olduğu masalara elinden geldiğince iyi servis yapmaya çalışıyordu. Şimdiden deneyimli sayılacak bir garson olarak, aldığı siparişleri hazırlaması için Şeytan Lee'ye oldukça hızlı bir biçimde iletliyordu. Restoranın gürültüsü kulaklan sağır edecek cinstendi. İş adanılan konuşuyor, bebekler ağlıyor ve garsonlar siparişlerini alıp, iletirlerken seslerini esirgemiyorlardı. Saihung'un çift kanatlı kapıyı her itiş, davulun sesine, porselen tabakların çelik tezgah üzerinde kayması da gong çınlamasına benziyordu. Şeytan Lee, sigarasını mengene gibi sıkıştırılmış dudaklan arasında tutarken, dört büyük tavada cızırdayan yemeklerin sesi geliyor, demir spatulası bir lokomotifin pistonu gibi hareket ediyordu. Aşçı, tavayı her kaldırışında sarı bir ateş havalandırmaya doğru hareketleniyor, pişen sosların üzerinden buhar fışkırırken, güzel kokular mutfağa yayılıyordu. Mutfak düzeni insanı çıldırtabilirdi, Şeytan Lee siparişlerin alınması için bağınyor, garsonlar temiz tabak alabilmek için feryat ediyorlardı.

Mutfağın köşesindeki iki bulaşıkçı, gözü dönmüş biçimde çalışıyorlardı. Bu iki siyahi kadın gün boyunca yerleri silmek, masalan kurmak, malzeme almak ve onları akşam kalabalığına hazırlamak gibi ağır işleri üstlenmiş-

KELEBEĞİN RÜYASI

lerdi. Kadınlar aldıkları malzemeleri, ördek ve tavukların ön pişirilmelerinin yapıldığı ilave ocakların bulunduğu zemin katına taşırlar, sebzelerin kabuklarını soyup, keşerler, hatta fasulye filizleriyle bile ilgilenirlerdi. Çoğu akşam, sıcak su hazır ederek, ağır tabakları ve kaplan buhara tutarlardı.

Bessi zayıf, iri gözlü ve tamamıyla kendine özgü tavırları olan bir kızdı. Yeni bir odaya girmiş, etrafı araştıran fare gibi, her gün işe adeta ağır ve ihtiyatlı adımlarla gelirdi. Kimseyle konuşmaz, işini hatasız yapar ve paydos zamanı aceleyle ayrılırdı. Aynı işi yapan diğer kız ise tam tersi karakterdeydi. Kızın takma adı Şanslı'ydı. Rahatlıkla yüz altmış kilo gelirdi. Fıçı gibi bacaklarıyla kısa adımlar atardı. Kalçası ve bedeni o kadar iriydi ki, kapılardan yan geçebiliyordu. Tabakları kaldırma gibi bir yolculuğa çıktığında nefes nefese kalıyor ve kirli tabak yığınına, lavabonun yakınında, hemen ulaşabileceği kadar bir mesafede tutuyordu. Şanslı'nın Saihung'a özel bir ilgisi vardı. Mutfak aşırı sıcakken, hatta büyük bir karmaşa yaşanırken bile, o karambolde en yüksek sesiyle gospel* söylerdi. Belki de Saihung'un oradaki en genç eleman olması nedeniyle sürekli ona göz kırpar ve "Tann'ya inanmak için asla geç kalmadın" anımsatmasını yapardı.

* „*

Hep Saihung'un sorumlu olduğu bölümden masa isteyen bir iş adamı, kazınmış kafasıyla, iri ve kilolu bir adamdı. Her hafta restorana esmer ve sessiz kansıyla beraber gelirdi. Adam düzenli olarak yumurta ezmesi, az

* Gospel müziği: ABD'de, Siyah müziğinin kilise dinsel törenlerinden ve *spiritüel*ve blues şarkılarından türeyen biçimi. (Yay. n.)

yumurtalı çorba, tatlı ve acı domuz eti ve tavada kızarmış pilav'dan oluşan yemekleri ismarlardı. Şeytan Lee de hiç sektirmeden siparişi hep yanlış alırdı.

Bir gece aynı şeyler yine yaşandıktan sonra Saihung adamla sohbet etmeye başladı. Saihung karşısındakini tartmak ve onun hakkında fikir yürütmek alışkanlığından vazgeçmemişti. Bir seksen boyundaki bu ağır siklerin bir dövüşçü olduğuna hiç kuşku yoktu. Bu, yürüyüşünden, oturduğu yeri dolduruşundan, hatta sipariş verirkenki hırçın tavırlarından anlaşılıyordu. Saihung adamı bir yerlerde gördüğüne emindi.

119

O gece Saihung sıradan bir ses tonuyla, "Senin kim olduğunu biliyorum" dedi. Geç olmuştu ve Saihung çalışmaktan yorgun düşmüştü. Müşeriyi nerde gördüğünü anımsadığında ise nezaket kurallarını unutmuştu.

Adamın karısı, masanın diğer tarafından endişeli gözlerle bakıyordu. Adam da duyduklarından hoşnut olmamıştı.

"Peki benim kim olduğumu sanıyorsun?"

"Sen Yarasa Adamsın." Yarasa Adam, televizyondaki maskeli güreşçiydi. Saihung ve diğer çalışanlar bazı cumartesi sabahlan yerler temizlenirken televizyonda onu izlerlerdi.

Yarasa Adam, "Nereden biliyormuşsun bunu bakalım?" dedi. "Gerçek kimliğimi kimsenin bilmemesi gerekiyor."

"Bunu bilmek o kadar da zor değil."

"Öyle mi? Senin bu kadar zeki olduğumu bilmiyordum."

KELEBEĞİN RÜYASI

Saihung, "Bilmediğin çok şey var" diye yanıtladı adamı. Ama anında söylediklerinden pişman olmuştu. Gün oldukça zorlu geçmiş, Şeytan Lee'yle tartışmışlardı.

Yarasa Adam, "Seni çelimsiz herifi" diye gürlledi. "O kadar zekiysen, nasıl oluyor da siparişimi doğru getiremiyorsun? "

Saihung elindeki tepsiyi öfkeyle yere attı. Restoranda herkes susmuştu. Saihung birçok insanın kendisine bakmasından ani bir rahatsızlık duymuştu. Duke ve Patron Lee aceleyle yanlarına geldiler.

n o

Duke sinirli bir şekilde, "Bir sorun mu var?" diye sordu. Yarasa Adam, Saihung'tan biraz uzundu. Duke, gülünç bir biçimde aralarında cüce gibi kalmıştı.

Yarasa Adam, "Bu, onunla benim aramda!" diye bağırdı.

Saihung, "Ne zaman istersen" diye yanıt verdi.

Yarasa Adam, "Sen mi?" diye böğürdü. "Sen ne yapabilirsin ki?"

"Demin dediğim gibi, bilmediğin çok şey var."

Patron Lee Çince, "Salon kavgaya etme!" diye onu uyardı. "İşimi mahvedeceksin."

Yarasa Adamın karısı, "Edgar, tatlım lütfen kavgaya etme" dedi.

Saihung, "Edgar mı?" derken gülmekten kendini alamıyordu.

Yarasa Adam Edgar, "Hey; hareketlerine dikkat et!" diye gürlledi.

Söyleyecek Şarla Yok

Saihung, "Bak, uzun bir gün geçirdim" dedi. Filmlerdeki repliği anımsamaya çalışıyordu. "Ya giriş, ya da sıvış."

Yarasa Adam, "Seni serseri!" diye haykırdı. "Seni anmda yere sererim!"

Saihung ellerini yanında sallarken, "Haydi! Haydi!" diye bağırdı.

Yarasa Adam, Saihung'a doğru bir hamle yaptı. Saihung, kendisinden hem daha uzun, hem de daha iri olan ve herkesi şöyle bir duraksatacak adam karşısında oldukça pervasızdı. Saihung, hırsını, kavgalarda denemeyi çok severdi.

Yana doğru çekilerek Yarasa Adamın karın boşluğuna avuç içiyle vurdu ama bu darbe adamın enerjisini almaya yetmişti. Müşterinin midesini dağıtmak iyi olmayacaktı ama biraz eğlenmenin de bir zararı yoktu. Yapılı adam, biraz önce elektrik şokuna uğramış gibiydi, parmak uçlarında doğrulmaya çalıştı. Saihung hızlı davranarak adamı koltuk altlarından kavradı ve onu yere savurdu.

Yarasa Adam yerde yuvarlanırken Saihung da mükemmel bir taklayla ona eşlik etmiş, neye uğradığını şaşırmış adamın durduğu yerin hemen yanında bitivermişti. Saihung ani bir dirsek darbesiyle Yarasa Adamı bayıltmadan önce kısa bir an duraksayarak, afallayan adama zaffer dolu bir ifadeyle bakmıştı.

Duke, "Çok üzgünüm! Çok üzgünüm!" diyerek diğer müşterilerden özür diliyordu.

Patron Lee, "Hey!" diye haykırdı. "Bütün müşterileri kaçtıracaksın! Çabuk! Kendine getir şu adamı!"

KELEBEĞİN RÜYASI

Saihung söyleneni yaptı. Aldığı eğitimde öğrendiği tek şey yalnızca bir adamı yere sermek değildi. İnsanların tekrar kendine gelmelerini sağlamayı ve onları iyileştirmeyi de öğrenmişti. Belli bir güç harcayarak Yarasa Adamı doğrulttu. Adam çok ağırdı ve kafası Saihung'un elini büyük bir bowling topu gibi dolduruyordu. Saihung, adamın boynuna masaj yaptı ve sırtına sertçe bir tokat attı. Yarasa Adam bu darbeye kendine geldi. Saihung, adamın oturduğu küçük bölme kadar yürümesine yardım etti. Karısının konuşamayacak kadar endişeli olduğunu görüyordu.

m

Patron Lee, "Çok özür dilerim" dedi. "Bir daha tekrarlanmayacak."

Yarasa Adam, nefes nefese, "Boş ver" dedi ve Saihung'a dönerek, "Nasıl yaptın bunu?"

"Göster bana, göster!" diye inledi.

O anda Antika Lee, yalpalayarak Yarasa Adamın siparişini masaya getirdi. Yemeği yine yanlış gelmişti ama Yarasa Adam buna bir tepki göstermedi.

Restoran çalışanları Saihung'a, kendilerini adıyla çağıran ve sürekli gelen müşterilerden söz etmişlerdi. Hepsinin de ayrı bir öyküsü vardı. Ama hiçbirini dayak yemekten hoşlanan bir müşteriden söz etmemişti.

Saihung için için gülüyordu, yaşadığı heyecan her zaman bir iç gözlem yapmasını sağlardı. İlimli bir ruh haliyle, kavganın gereksiz olduğunu düşündü. Belki onun yaşındaki bir insan için bu tür gösteriler hoşgörülebilirdi ama bu yolla kimliğini az da olsa açığa vurduğunu görmeye başlamıştı. Huashan'dan ayrılmadan kısa bir süre

Söyleyecek Şarkı Yok

önce ustası için yapmaya gayret gösterdiği meditasyonları anımsadı. Egosunu ortadan kaldırmak durumunda olduğunu düşündü. Bunu başarabilmek için çok çalışması gerekecekti.

Çok çalışmak... Lotus Bahçesi'ndeyken ve Pittsburgh'daki Kanton göçmenleri arasında geçirdiği yıllar boyunca yalnızca işinde değil, eğitimiyle de ilgili çok çalışmıştı. İş arkadaşlarının sebatkâr zihniyeti ile mezhebini kendisinden beklediği sebatkârlık arasında çok ilgi çeken bir paralellik görmeye başlamıştı. Göçmenlerin tek bir prensibi varsa o da,

113

'mücadele' sözcüğüyle ifade edilir ama bu sözcük de olayı açıklamakta yetersiz kalırdı. Bu anlamı çağrıştıracak, 'çok çalışma' ve 'acıya katlanma' sözcüklerini de buna eklemek mümkündü. Tüm bu sözcüklerin belirtmek istediği şey, kişi 'mücadele' etmeyi biliyorsa, o zaman hayatta başarılı olacığıydı. Bu durum hem göçmenler, hem de dinine bağlı olanlar için geçerliydi.

Başarıya ulaşmıcaya dek, mücadele etmek, acı çekmek, çok çalışmak...

Kutsal olanla, dünyevi yaşam arasındaki bu yaygın prensibi gördüğü andan itibaren Saihung, Çin toplumu içinde kendisini çok daha rahat hissetmeye başladı. Ne de olsa, hedeflerindeki farklılık dışında, hepsi de sonunda hiçbir ödül vaat etmeyen gelecek kavgası veriyorlardı. Restoran, çalışanları ile bir şekilde, manastın andırıyordu ve restorandan ayrılmak, bayram günlerinde manastırdan ayrılmak kadar eğlenceliydi. .

KELEBEĞİN RÜYASI

Sonbaharın sonlarında Saihung, ender yakaladıkları fırsatlarda kırlarda gezintiye çıkıyor, amcasına ve teyzesine eşlik ediyordu. Bir gün, William amca kolay kolay arıza yapmayan Buick arabasıyla göl üzerinde çok güzel bir yere götürmüştü onları. İri Bayan Lee ve ailesi ve teyzesinin arkadaşları Jean ve Henry Chan de onlara katılmıştı. Sahil boyunca akçağağaçlar, yalnızca çok ender bulunan ipek kumaşların, kan kırmızısı rengine bürünmüşlerdi. Kadınlar yanlarında, çay ve bira dışında, evde yaptıkları yemekleri getirmişlerdi. Yemekler yendikçe insanlar daha da neşeleniyorlardı ama Saihung oldukça sessiz ve düşünceliydi. Teyzesi isterse yalnız dolaşabileceğini söyledi ona. Onun içinde bulunduğu ruh halini ve yalnızlığa verdiği önemi biliyordu.

114

Saihung izin isteyerek su kenarına indi ve bir kayak kiraladı. İnce kürekleri kavrayarak, çekme ve itmenin belli bir ritmini yakalayınca dek, küreği deneme anlamında birkaç kere suya batırıp çıkardı. Küreklerin palası mavimsi yeşil suda düzenli sürtünmeler yapıyor, kayığının ön bölümü pürüzsüz gölün üzerinde kayıyordu.

Tüm bedeniyle kendini kürek çekmeye vermişti. Bacakları sağlamlaşmış, düzenli hareketler sonucunda gerilmişti. Karın kasları kasılmıştı ve her hareket edişinde hafifçe titriyordu. Sırt kasları çekilirken, ince suda kendisini deniyor ve kollan, pompalanan kandan dolayı hoşnut oluyordu.

Nefes alıp vermesinin belli bir ritme kavuştuğunu fark etti. Kürek çekmek, en azından fiziksel görünüş itibarı ile kendisine öğretilen *gigong* kadar iyiydi. Ciğerlerini temiz, tatlı havayla doldurmuş, bedenindeki sinirleri ve kan damarları canlanmıştı. Anlaşılması güç teknikleri kim ne

yapsındı ki? Kürek çekmek ona hâlâ sağlık ve deneyim kazandırıyordu.

Su sakin ve durgundu. Kayığın üzerine düşmekte olan keten tohumlarına baktı. Kısa bir süreliğine soyut kavramlar donuk bir şekilde titreşmişler sonra da hiçlikte yavaş yavaş kaybolmuşlardı. Tıpkı Tao'da, değerli taşın yüzeyinin, tekrar kendi derinliğine çekilmek üzere yüzeye çıkmasında olduğu gibi, kayığın suda bıraktığı iz de sabitti ama hiçbir zaman da aynı olmuyordu. Geldiği varoluştan, geriye, tekrar varoluşuna dönüyordu.

Kısa bir süre sonra bedeninin, kayığın hareketine uyum sağladığı hissine kapılmıştı. Suyun yönlendirmesi, gölün dalgalanması ile aynı ritmi tutturmuştu. Ustasının, hayatın bir salınım olduğuna dair sözlerini anımsadı. Dünyada yaratıcılık ve yok etme vardı. Hareket vardı. O anda yaptığı gibi hayatla harmanlanmalıydı.

125

Kürek çekmek çok basit bir işti. Mesele sadece küreklerle asılmaktı ve böylece mükemmel Taoculuğa da asılıyordu. Kürekleri çekmeye devam etti. Çekti, çekti...

İçini huzur kaplamıştı. "Sükunete nüfuz et." Bu üç sözcük Taoculukta en kutsal mantralardan biriydi. Kürek çekmesinin, sessizce bu mantrayı tekrarladığını fark etmeye başladı. Kürekleri tekrar tekrar dalıp, çıkıyordu. Nüfuz ediyor ve çıkıyorlardı. Nüfuz ediyor ve çıkıyor...

Uzun süredir meditasyon yapmamıştı. Lotus Bahçe-si'nde çalışırken ve yaşarken, nasıl yapabiliirdi ki? Ama şimdi beklenmedik bir şekilde, meditasyonun o tanıdık aşamasına yuvarlanmaktaydı. Gölde kürek çekme deneyimi bir şekilde, ona içsel yansıma olarak geri dönüyordu. Dış dünyayı algılamıyor ve kendini, içsel bakışa yönelmiş

KELEBEĞİN RÜYASI

bir halde buluyordu. Gözleri etrafı algılasa da, zihni yalnızca yüreğini görüyordu. Zinni durmuş, ruhu mükemmel güzellikte ve saflıkta ortaya çıkmıştı.

Ruhu bozulmamıştı ve parlıyordu, kıyıya ulaşır kayığı çekti. Ağaçlık alana doğru yürümeye başladı. Saihung ormanları hep sevmişti. Belki de, önceki yaşamında bir orman sakiniydim diye düşündü. Ne olursa olsun, ayaklarının altında bozulmamış toprağı hissetmek ona büyük bir rahatlık veriyor ve etrafını çevreleyen ağaçlar, kendisine güven duygusu aşıyordu.

Amerika'ya ilk geldiğinde ne kadar saf olduğunu düşündü. O zamanlar Iroquois ve Sioux Kızılderililerini, avcıları ve kovboyları görmeyi umuyordu. Suya kavuşmak için eğilmiş ağaçları düşünüyordu. Amerika'nın, geçmişinden çok uzaklaşmış bir ülke olduğunu nereden bilebilirdi ki? Çin'de evrim geçirmiş hiçbir şey bir kenara atılmazdı. İnsanlar aslında, atalarının yaşadıkları gibi yaşarlardı. Amerika'nın geçmişi iki yüzyıldan bile daha kısaydı. Çin'de, Kolomb'un keşfinden çok daha önceleri, aile kan bağları, birlikler, restoranlar, çiftçilik yöntemleri ve sanat okulları vardı. Burada birçok şeyin çok hızlı biçimde ve tamamen değiştiğini bilemezdi.

Orman sessizdi. Güneş ışığı, ağaç dallarına bölük pörçük ve yumuşakça düşüyor, kuşlar duraksayarak, yüksek perdeden şakıyorlardı. Onları dinlerken aniden çok özel bir şarkıyı anımsadı. Bu eğlence amaçlı bestelenmiş bir şarkı değil, mistik bir kutsal ayrıntının sarkışıydı. Mistik tarihle ilgilenen insanlara hitap ediyordu. Kişi belirli bir yere gidip bu şarkıyı söylediğinde, o yerin muhafızları şarkı söyleyen kişiye, oranın geçmişteki halini göstermek zorundaydılar. Zaman delinip geçilecek -zaten zaman,

birbirine sıkı sıkı sarılmış dairesel bir tabakaydı- ve bir dönemin güzelliği ortaya çıkacaktı. Bu, suyu geriye doğru akıtmak gibi bir şeydi ama şarkı da tam bunu gerçekleştireliyordu.

Saihung bunu Çin'de kullanmıştı. Tarih onun için, yalnızca kitaplarda okunacak bir olgu değil, birçok şeyi görmeyi sağlayan, doğrudan yaşanan bir deneyimdi. Tarihte şairleri, savaşçıları, Bambu Korusunun Yedi Bilge Kişisi'ni görmüştü. Tüm bunları, şu anda ağaçları gördüğü kadar net görmüştü. Zamanın, her iki yönde aktığını düşünüyordu. Şarkıyı söylemeye karar verdi. Bu yere ait doğal dünyayı öğrenmekle başlayabilir, yumuşakça esen rüzgan ve eski zamanlara ait suyu içinde eritebilirdi. Burada Tao'yu yeniden bulabilirdi.

112

Oturarak bir süre ne yapacağını tasarladı, kutsallığa yüzünü çevirerek, içsel temizlenmesini yaptı. Sonra ayağa kalkarak, sözlere eşlik eden jestler ve hareketlerle şarkıyı söyledi. Rüzgar durmuştu. Kuşlar şakıyordu. Hatta ağaçlar bile şarkısına karşılık vermek üzere titreştiler.

Umutla bekledi. Hiçbir şey olmamıştı.

Yaptıklarını tekrar gözden geçirdi. Şarkı söylemeyeli uzun bir süre olmuştu ama şarkının melodisi kolay kolay unutulacak gibi değildi. Şarkıyı tekrar okudu. Hâlâ bir yanıt yoktu.

Üçüncü denemesinde şarkının Çin dışında işe yaramadığını anlamıştı.

Cesareti kırılmış ve üzgün bir halde, kayığına geri döndü. Piknik yerine doğru kürek çekerken, kayak gezisinin, sadece bir kayak gezisi olarak kaldığını anladı.

otuz dört

Bariş

Çocuğu

Saihung, 1963 yılında Çin'e geri döndü. Gönüllerinde yaşattıkları anavatana geri döneceğini duyan birçok insan ona kırmızı bohçalar içinde uğur parası vermişlerdi. Bayan Lee, Feng amca, Poon amca, Antika Lee, hatta Şeytan Lee bile onu boş göndermemişlerdi. Saihung, Huashan'dan ayrılırken bile bu kadar destek ve dostluk görmemişti.

129

Yolculuğa Wang Ziping'den gelen talep üzerine çıkıyordu. Komünist hükümetin bir yandaşı olarak kendisini sürekli izlemişlerdi. Mao Zedong, halkının sağlık düzeyini daha iyi bir seviyeye getirmek için dövüş sanatlarından yararlanmayı istediğinde Wang, sanatını sergilemek üzere davet edilen ustalar arasındaydı.

Wang Ziping, Başbakan Zhou Enlai'nin Burma'ya yaptığı diplomatik ziyaret sırasında ona eşlik etmişti. Saihung'un, Çin'in, dövüş sanatlarını uluslararası ilişkilerde bir araç olarak kullanmakta öncülük etmesinin, Zhou'nun uzman olduğu diplomatik sezgisine borçlu olduğuna hiç kuşkusu yoktu. Zhou'nun, ideolojik nedenlerle tasfiye edilen birçok klasik şeye karşı gizliden gizliye sempati beslediğinden kuşku duyuyordu. Ama mizacı gereği Zhou,

KELEBEĞİN RÜYASI

kendisine saldınlđığında kimsenin amacma hizmet etmezdi. Onun yerine, insanları ve fikirleri kendi istediği şekilde yeniden canlandıracağı an'a kadar sabırla beklerdi. Güdülerini gizler, kimseye sadakat göstermez, öne sürdüğü esasların uygulanabilirliği olanaksız hale gelinceye kadar, insanların, üzerinde tahmin yürütmelerini sağlardı.

Saihung, Zhou'nun, batıda daha sonraları *wushu* adıyla tanınacak dövüş sanatlarına karşı uyanan bu yeni ilginin arkasındaki kişi olduğunu seziyordu. Olay başbakanın himayesindeydi, onun manipölasyonlarının tüm izlerini taşıyordu: Başbakan, düşmanlarının bile alkış tutacağı stratejileri severdi. Halk sağlığını daha iyi bir seviyeye getirmek, kimsenin karşı çıkamayacağı soylu bir idealdi.

Saihung, Pekin'e geldiğinde ustası ile yüzleşecek kadar çok iyi hazırlanmıştı. Ama karşısında eskiye oranla etkiliciliğini kaybetmiş Wang Ziping'i bulunca oldukça şaşırmıştı. Adam oldukça tedbirli, hatta sessiz bir yapıya bürünmüştü. Seksenüç yaşında olduğu doğruydu ama hâlâ kendisinin dörtte bir yaşında olanlar kadar dinç ve kuvvetliydi. Saçları tamamen beyazlaşmış olsa da, gözlerindeki vahşet hâlâ donuklaşmamıştı. Wang, Saihung 'u resmî bir şekilde selamladı. Hatta ters davrandığı bile söylenebilirdi. Gözlerini, asker yeşili Mao elbisesi içindeki küçük adama yöneltti. Saihung, komünist kadroların hiçbir şeyi gözden kaçırmadıklarını anlıyordu.

Saihung, ustası ile başbaşa kalacak zaman bulamamıştı. Onun yerine, kendisi gibi geri dönen öğrencilerle beraber, provalara ve gösterinin ön hazırlıklarına konsantre olmuştu. Gösteri için çağrılanların çoğunu Wang Ziping eğitmesine rağmen, kimse birbirini tanımıyordu. Orada bulunanların çoğu aldıkları talimatla Çin dışından ülkelerine geri dönmüşlerdi. Bireysellikleri ile öğrenen bu

dövüş sanatçıları, 1950'li yılların başından beri Çin dışında yaşıyorlardı.

Sürekli gözlem altında tutulan dövüş sanatçıları, işlerini gizlilik içinde öğrenmişlerdi.

Kısıtlamalardan hoşlanmaz ama ustalarının hatınna buna katlanırlardı. Provalar Wang'ın, soluk yeşil duvarları ve içeri parlak ve yoğun bir ışığın girmesini sağlayan yüksek pencereleri olan eski bir jimnastik salonu olan okulunda yapıyordu. Salonda aynalar, kum torbalan, hedef alıştırmasında kullanılan tahta mankenler, tırmanma halatları ve akrobatik malzemeler vardı. Havada, içerde çalışan insanlardan değil de, binanın kendi malzemesinden kaynaklanan, küflü ve ağır fark edilir bir koku vardı. Wang'ın sıkı kontrolü altında günde sekiz saat çalışıyorlardı. Her hareket birçok kez tekrar ediliyordu. Eğer mükemmeliyet tanrıları kızdırıyorsa, Wang onları çılgınca öfkelenmeye kararlıydı.

Gösterinin yapılacağı gece stadyum tam kapasite ile dolmuştu. Mao Zedong, Zhou Enlai, Zhu Deh ve diğer yöneticiler özel bir locada oturuyorlardı. Saihung onlara kuşkuyla baktı. Bu insanlar bir zamanlar dövüş sanatını 'feodal bir gelenek' olarak ilan etmişlerdi. Şimdi ise, halk sağlığına yönelik bir amaç için ve gösteri sanatı olarak diğer ülkelerde sergilemenin yararlı olacağını düşünüyorlardı.

Seyirciler, eski dövüş sanatçılarını çılgınca bir alkışla karşıladılar. Göstericiler arasında hareketlerini maymunlardan esinlenerek alan Maymun Usta vardı. Maymun Usta, dört metre uzunluğunda süvari mızrakla dövüşen Sıçan'la eşleşmişti. Wang Ziping, mızrak ve iri bıçağı karşı karşıya getirerek, kendisine ait ölümcül yetenekleri bu dövüşte sergilemek istemişti.

KELEBEĞİN RÜYASI

Sıra Saihung'a geldiğinde, Saihung mavi pamuklu tişört, beyaz pamuklu pantolon ve yerli malı bir tenis ayakkabısıyla seyircilerin karşısına çıktı. Belinde, sıkıca bağlanmış bir kuşak vardı. Diğer iki öğrencinin başarıyla uyguladıkları seri hareketlerden sonra, o da çift topuz, çift hançerle, İmparator Qianlong'u öldürme girişiminde bulunan bir kadından miras kalmış bir stil olan, Yüzen Ejderha Kılıç Stilini sergiledi. Seyirciler onun her hareketine büyük alkışla karşılık verdiler. Saihung, gölge boksu hareketlerini, aktörlük deneyimini de kullanarak yüz ifadeleri ile desteklemişti.

Sonunda sıra, tek başına yapacağı son gösteriye gelmişti. Eline bir mızrak alarak, coşkulu kalabalığa baktı. Wang, gösteriler sırasında hiçbir öğrencisine tek kelime bile söylememişti, bu da onun gösterilerini takdir ettiğini anlamına geliyordu. Hükümetin ileri gelenleri de memnun kalmış gibiydiler.

Mızrağı, genç bir fidanın tahtasından yapılmıştı. Gittikçe incelen dört santimetrelik dipçik kısmı ve saplandığında hafifçe esneyen bir yapısı vardı. Ucu keskindi ve halka kısmında, her harekette dikkat çekici bir şekilde sallanan, at yelesinden kırmızı, uzun bir püskülü vardı. Püskül yalnızca süs işlevi görmüyordu. Dövüş esnasında düşmanın mızrağın ucuna konsantre olmasını engelliyor, ayrıca başka silahlara karşı da şaşırtmak amaçlı kullanılabilirdi. Bu tür mızraklara Kanlı Mızrak adı verilmişti çünkü mızrağı taşıyan savaşçı, savaşa önce beyaz püskülle başlar, sonra püskül düşmanın kanıyla kırmızıya boyanırdı.

"Kırmızı Mızrak, Kwan Saihung". Adı anons edildiğinde silahını sıkıca kavradı ve stadyumun ortasına doğru yürüdü. Seyircilerin coşkun alkışlarının yatışması için

birkaç saniye bekledi. Mızrak yerde, dümdüz duruyordu. Dipçik kısmının beyaz tahtası birden ona bir kitap sırtını anımsatmıştı. Yavaşça nefes alırken, sol elini başının üzerine doğru kaldırdı. Mızrağı her iki eliyle kavradığı anda büyük bir güçle havaya kaldırdı. Bir adamın tam olarak nasıl dövüşmesi gerektiğini gösteren bir gösterinin içine atmıştı kendisini. Saihung, sanki etrafı birçok düşmanla çevrelenmiş gibi düşman darbelerini önlüyor, onların hamlelerinden kaçıyor, mızrağını saplıyor ve bir balerin gibi hamle yaparak, düşmanlarına saldırıyordu. Seyircilerin, kendisinin gerçekten görünmeyen düşmanlarla savaştığına inanmasını istiyordu. Zhou bile gösterisine alkış tutmuştu. Başbakanın kendisini anımsayıp, anımsamadığını merak etti.

133

Saihung'dan önce gösteri yapan diğer okullar, mızrak gösterilerinin ön hazırlıklarına başlamışlardı. Silahsız Saihung, altmışlı yaşlara gelmiş olan, tıknaz, güçlü, asker tıraşlı Wang Shangai okulunun yöneticisiyle yüz yüze geldi. Adamın elinde iki gerçek hançer vardı.

Wang, "Saldır! " diye bağırdı. Saihung beş saniye içinde rakibinin silahlarını elinden almıştı. Bir: Adam saldırmış, İki: Saihung hamleden kurtulmuş, Üç: Tek eliyle adamın sırtına darbesini vurmuş, Dört: İki hançeri birbirine tokuşturmuş, Beş: İlk pozisyonunu almıştı. Seyirciler Saihung'u alkışlıyorlardı.

Wang, "Çok yavaş!" diye bağırdı. Gösteri sırasında her şeyin mükemmel olmasını isteyen Wang, zaman zaman dövüşü kaybetme noktasına gelen ve kendi namına leke sürülmesine yol açabilecek öğrencilerine müdahale ediyordu. Saihung'un yerini alarak, "Üç saniye yeterli olmalı!" dedi.

KELEBEĞİN RÜYASI

Hançerli adam tekrar saldırdı. Bir: Adam hamlesini yaptığında, Wang ona doğru hızla hareketlenmiş, İki: Her iki eliyle o kadar hızlı darbeler indirmişti ki, iki hançer de yere düşmüş, Üç: Wang, ilk pozisyonunu almıştı. Seyircilerden, takdirlerini belirten büyük bir alkış kopmuşken, bu gürültü ve bağırışlar arasında Mao da, Wang'ı coşkulu bir biçimde alkışlıyordu.

Gösteriler devam ederken Saihung ağırbaşlılığını korumuştü. Bir zamanlar istediği tek şey, dövüş sanatçısı olmaktı. Yetişkinliğe eriştikten sonra eski İmparatorluk şövalyelerini görmüş ve onların kahramanlıklarına öykünmüştü. Ama yaşanan yenilikler ve patlayan İkinci Dünya Savaşı, savaşçı kavramını tamamen değiştirmişti. Silahlar ve ordular, yetenek ve cesarettten daha önemli olmuştu. Eski günlerdeki dövüş sanatçıları yoktu artık. Kendini bu işe kaptıranlar, yalnızca romantik hayallerin peşinde koşan insanlardı. Geriye yalnızca, bu özel mirası korumaya çalışan Wang veya Shanghai'lı hoca gibi adamlar kalmıştı.

Şimdi ise Mao ve hükümeti bu eski sanatı canlandırmaya çalışıyordu. Dövüşçülerin gizli tuttukları sanat, şimdi gün ışığına çıkmış ve politik amaçlara hizmet etmek için kullanılmaya başlanmıştı. Tabii ki bu onun aldığı bir karar değildi. Wang işbirliği yapmaya karar vermiş ve Saihung, ustasının talimatına uyarak, Çin'e geri dönmüştü. Ama kendi sanatını hiçbir koşul altında meraklı gözler için açığa çıkarmayacaktı. Kendisine her zaman, yeteneklerini mümkün olan son ana kadar gizli tutması gerektiği öğretilmişti. O zamandan sonra prensip, dürüstlük, disiplin ve bireyselliği temsil eden dövüş sanatları, bir gösteri sanatına ve spora dönüşecekti. Çok aziz tuttukları miras, boşa harcanıyordu.

otuz beş

İsimsizh'âm

Küçük

Adası

Gösterilerden iki gün sonra Saihung, trenle batıya gitti. Kırsal kesimi baştan başa katederken, yeni Çin'in başarılarına tanık oluyordu. Fabrikalarda, tarlalarda biraz daha fazla makineleşme... Ülke, endüstrileşmenin eşindeydi. Bu durum ekonomik, askeri ve ticari dengeler açısından iyiye işaretledi. Eski aristokrat sınıfınca sindirilmiş insanların, gelişme kaydetme şansına sahip olduklarını görebiliyordu. Ama eski sosyal düzenin geride kalması, çok değer verdiği eskilere ait kültürün de yavaş yavaş yok olmasma neden oluyordu. İmparatorluk sarayları şimdi müze olmuşlardı. Şanslı olan bilginler, devletin arşivlerinde iş olanağı buluyorlar, diğerleri tarlalarda çalışıyorlardı. Huashan'da hükümetin başka bölgelerden turistlerle ilgilenmeleri için getirttiği birkaç rahip ve rahibe vardı. (Saihung'un zamanında Huashan'da hiçbir zaman kadınlar görevlendirilmemişti.)

Saihung, iki gün süren yolculuktan sonra şafak vakti trenden inmişti. İstasyondan göle kadar yürüdü. Kayıkçıyı beklerken suyun kenarında durmuş, ileride su üstünde cüce gibi kalmış insanlara bakıyordu. Uzakta kalan tepelerin ve dağların gri ve mavi profilleri, bulutlarla kararmış

gökyüzünde zorlukla seçiliyordu.

Gölün karşısında, taç biçiminde, esrarengiz bir ada vardı. Uzaktan adanın başka hiçbir ayrıntısı görünmüyor, yalnızca nokta şeklinde kayalar ve sakin suyun üzerindeki ağaçlar fark edilebiliyordu. Saihung, ustasının orada olduğunu biliyor, hatta onun yetenek dolu varlığını sezinliyordu. Ama gördüğü kadarıyla göl çevresinde başka hayatlar da hüküm sürüyordu.

130 Ayakta beklerken bir grup kırlangıç donuk suya doğru hareketlenip daldılar ve akrobatik ustalıklarını gösterip, suda döndüler. Saihung onların bir gece yolculuğundan dönüp dönmediklerini merak etti. Yoksa bu doğan güneşi selamlamak üzere havada yapılan bir dans mıydı? Kılıç gibi kanatlarıyla, gözün ve zihnin algılaması için birkaç saniyeye ihtiyaç duyacağı bir hızda uçtular, kendilerine özgü patika üzerinde aniden kayboldular.

Saihung, dalgaların itici gücüyle, kumların üzerinin yumuşakça örtülmesine kulak kabarttı. Huashan'da sakin dağlar kesin bir sükuneti temsil ederlerdi. Hareketler, canlı oyuklarında, yer altındaki akıntılarda gizlenirdi. Bu göl ise hâlâ, sükunetin ve hareketliliğin, bütünleşmiş görüntüsüne sahipti. Sakin yüzeyi, meditasyondaki zihin gibiydi. Issızlık olduğu sürece, Tao'nun gelme şansı olacaktı.

Kayıkcı geldi. Biraz pazarlıktan sonra Saihung'u adaya götürmeyi kabul etti. Eşyalarını yüklerken ona yardımcı oldu ve Saihung'a "tüccar mısınız" diye sordu. Saihung bu soru karşısında güldü ve akrabalarını ziyaret edeceğini söyledi. Eve dönüşünü biraz abartmış bir gezgine benziyordu. Yanında düzinelerce armağan getirmiş

ve bunda özellikle aşırıya kaçmıştı: Çiçek, meyve, kozalak şeklinde beyaz ekmek, fıstık, sebze turşusu, kurutulmuş tofu, şehriye... Armağanlar neredeyse tüm kayığı doldurmuştu.

Küçük rıhtımda, söğüt ağacının menekşe gölgesinde bekleyen iki çömezi gördüğünde mutlu olmuştu. Hâlâ uzun halka şeklinde saçları ve Taocu cübbeleri vardı. Onları başıyla selamladı ve yanında getirdiği hediyeleri hızla kucaklarına doldurdu. Bir an için kendini garip hissetmişti, hatta utandığını bile söyleyebilirdi.

Berrak Suyun Sesi, Saihung'u el, kol hareketleriyle geleneksel biçimde selamladı ve kıkırdarak karşıladı. Saihung ne yapacağını bilmez bir halde ayakta duruyordu.

"37

Çömez, Saihung'un Amerikan elbiselerine işaret ederek, "Garip görünüyorsun" dedi.

Ormanı Kaplayan Sis abartılı bir korumacılıkla, "Onu tedirgin etme" dedi, "O, bir dünya gezgini."

Saihung kendini rahatsız hissediyor, nasıl davranacağını kestiremiyordu. O, hâlâ Pittsburgh'dan gelen adam ise, ellerini sıkması gerekirdi ama bu Çin geleneklerine yabancı bir hareketti. Hâlâ bir keşiş ise başını eğmesi ve onlara özgü geleneksel selamlamayı yapması gerekirdi. Eğer hâlâ kendisini çocuk olarak görüyorlarsa da ikisine de hadlerini bildirmeliydi.

Saihung, savunmaya geçerek, "Bu moda" dedi. "Buna uymak zorundayım." Arkadaşlarını, köylü budalalar olarak görmeye başlamıştı.

"Bir Taocu, görünümüne dikkat etmelidir!" Ormanı Kaplayan Sis, bu sözleri söylerken kahkahalarla gülüyor-

KELEBEĞİN RÜYASI

du. Neredeyse kafasındaki topuz açılacaktı. "Gerçek bir ilerleme kaydettiğini görebiliyorum."

Saihung çok sinirlenmişti. Tam kavga çıkarmaya hazırlanırken, üç adam da ustalarının tepenin üzerinde durduğunu fark ettiler. Utanarak birbirlerine baktılar ve Saihung'un eşyalarını yüklenerek, tepeyi tırmanmaya başladılar.

Ada, kentte birkaç apartmanın kapladığı alandan daha ufaktı, söğüt ve çam ağaçlarıyla bezeliydi. Göl kıyısına egemen olan manzarası, görüş alanına birkaç dağ sırasını da sığdırmıştı. Büyük Usta ve çömezleri hükümet tarafından buraya sürgüne gönderilmişlerdi.

İbadet etmek isteyenlerin, aydınlanmak isteyen öğrencilerin adaya gelmesi yasaktı.

Bu barınağı, Zhou Enlai'nin bizzat kendisinin ayarladığı dedikodusu vardı, ama sığınak aynı zamanda bir hapishaneydi. Büyük Usta öldürülme riski alınmayacak kadar ünlüydü, hükümet yine de onun, kitleleri peşinden sürükleyecek bir din hareketinin başı olmayacağından emin olmak istiyordu. Her ne kadar hayattan elini eteğini çekmiş olsa da, popülerliğinden korkulacak kadar tanınıyordu. Yaşlı adamı bilinmeyen bir türbede izole etmek, çok daha iyi olacaktı.

Tapınak, ada üzerindeki tek yapıydı ve yuvarlak bir tepenin zirvesinde konumlanmıştı.

Birçok geleneksel türbede olduğu gibi, yüzünü güneye yöneltmişti. Yapının büyük bölümü harabe halindeydi veya yıpranmıştı. Kalan alan ise oldukça ufaktı, yalnızca bir salon ve ona eşlik eden birkaç küçük odacık vardı.

Tuğla duvarlar beyaza sıvanmıştı, çatısı kül grisi renkte topraktandı. Bir zamanlar boyalı olan saçakları, şimdilerde yağmur ve rüzgarın etkisiyle yıpranmış ve boyalan tamamen dökülmüş, yosun ve çimen, çatlakları doldurmayaya başlamıştı. Tapınakların kapılarının üst eşiklerinde genelde adlarının yazılı olduğu metal bir plaka olurdu ama bu tapınağınla kayıptı.

Çömezler Saihung'u kafes dekorasyonlu kapıdan içeri alarak, yolu gösterdiler. İçeride her yere toz ve toprak sinmişti, sanki tapınak içinde kayaların parçalara ayrıldığı bir çalışma yapılmış gibiydi. Çamur renkli kapıların tahtaları, üzerinden geçilmişçesine yatay çatlaklarla doluydu. Etrafta ne bir heykel, ne sunak, ne de dini bir dekoratif malzeme görünmüyordu.

139

Büyük Usta salonun girişinde ayaktaydı. Onun hemen tanıdık gelen siması, on yıldır Amerika'da yaşayan Saihung için şimdi bir hayaleti andırıyordu. Saihung, koyu cübbeli hocasının önünde saygıyla eğildi. Birbirlerine birkaç söz söylediler ama aralarında, biraraya gelmelerinden ötürü mutlu olduklarına dair bir konuşma geçmemişti.

Büyük Usta, getirdiği armağanları kastederek, "Bu kadar cömert olman çok büyük incelik," dedi.

Saihung, ustasının sesini tekrar duymanın, kendisini bu kadar çok heyecanlandıracağını düşünmemişti. "Geri dönmekten şeref duyuyorum" diye sakince yanıtladı ustasını.

"Gördüğün gibi yaşam koşullarımız oldukça yoksullaştı."

"Sizin zenginliğiniz her yerde aynıdır, Ustam."

KELEBEĞİN RÜYASI

"Bunun bana ve sadakatle yanımdan ayrılmayanlara yetmediği aşikâr."

Saihung, "Abartıyorsunuz" dedi. "Biz hayat boyu sizin öğrencileriniz olarak kalacağız."

Büyük Usta, "Hayat bir rüyadan başka bir şey değil ki" diye fısıldadı.

Saihung, "Evet, hem de hızla geçip, giden cinsten" diye yanıtladı.

140 "İşte bu yüzden size öğretmek istediğim tek prensip, sürekli olmayışı idrak etmenizdir. Faniliği düşünün ve anlayın."

Büyük Usta çömezlerine işaret ederek, "Uzun yoldan geldi. Hadi hep beraber oturup, yemek yiyelim."

Tapınağın tozlu yemekhanesinin ortasında, eski bir tahta masaya oturdular. Çömezler yemek pişirme işini üstlenmişlerdi. Aslında görgü kuralları, en gençleri olan Saihung'un bu işi yapmasını gerektirirdi ama o şimdi konuktu ve Büyük Usta onunla konuşmaya başlamıştı.

Saihung ustasının ruh halinin iyi olduğunu görebiliyordu.

Ustası ciddi bir tavırla, "Taoculuğun şimdilerde uygulanma olanağı yok" dedi. "Dış dünyadaki hayatını sürdür ama aynı zamanda Taoculuğu en saf haliyle içinde yaşatmaya devam et."

Saihung sert sıra üzerinde otururken anladığını belirtir tavırlarla başını salladı.

Ustası, "Taoculuğun seni kurtaracağını düşünme" diye devam etti. "Kendi kendini kurtarmalısın. Taoculuk,

hayatının bir parçasıdır ama hayat kendi başına gelişim göstermez. Herkes etkin biçimde hayatın peşine düşmelidir. Aynı yolla, Taoculuğun pasif insana bir yararı olmayacağını söyleyebilirim. Ne hayat, ne de idrak etme duygusu, çaba gösterilmeksizin kazanılamaz."

Saihung söze girerek, "Bu çift taraflı bir çaba ama" dedi. "Hayatta kalmalı ve Tao'yu izlemeliyim."

Ustası, "Geçmişte zaman yavaş akardı" dedi. "O zamanlar çok daha az baskı, çok daha az rekabet vardı. Ama şimdilerde Batı'da yaşadığın hayat oldukça farklı. Onunla başa baş mücadele etmelisin ama bunu yaparken özüne bulaşmamaksın. Tao'nun yolunda yürü. Beş elementi koru ve kendine bağlamaya çalış. Kendini olayların akışına bırak."

'4'

Saihung ustasının fincanına çay koyarken, "Dengeyi sürdürmek zor olabilir" dedi. Ustasını dinleme fırsatı bulduğundan ötürü minnettarlık duyuyordu.

Büyük Usta, "Modernlik ve eski olan arasındaki farkı anlamıyorsan, dediğin geçerli olabilir" diye yanıt verdi. "Modernlik, yin ve yang'ın beraberliğini bilmez. Yalnızca olumlu olanı ister ve olumsuzluğu bir kenara iter. Kötülüğün, iyilikle beraber geldiğinin farkında değildir. Sürekli ilerleme çabası içinde yüzünü teknolojiye döner ve gelişimini hızlandırır. Ne yazık ki, ilerlemesi büyüdükçe, olumsuzluğun da o hızla geldiğin idrak edemez. Modernliğin yanında olanlar için, etkinlik ve uygulanabilirlik hayatın zirvesidir."

"Ya eski tarz için?"

"Eskinin takipçisi olan zihniyet, yamru yumru bir ağaç

KELEBEĞİN RÜYASI

gibidir. Çirkindir. Kimse onu kesip, tahta olarak kullanmayı düşünmez ama yine de gölgesinden yararlanılabilir. Hem iyiyi, hem de kötüyü temsil eder. Böylece hayatta ve güçlü kalmayı başarır, kendine yeter."

Saihung bir an düşünüp, "Sürekli olarak, yalnızca olumluluk için çaba harcamak, yok etmeyi de beraberinde getirir" dedi.

Hocası, "Çok doğru" dedi. "Modern insan bunu anlayamaz. Eğer Taoculuk modern batının değerleriyle benimsenmiş olsaydı, bu felsefenin sonu olurdu. Taoculuk ^{x 4 2} belirli bir yerde gelişim göstermiş ve onu idrak etmiş insanlarca uygulanmıştır. Çok derin anlamları vardır, sayısız kültürel kökten beslenir. Kişinin Taocu olması için, günlerini, yıllarını Çin'de geçirmesi gerekir."

Saihung, "Öyleyse Taoculuk Çin'de kalacak öyle mi?" diye sordu.

"Hayır. Burada bile yaşaması sözkonusu değil. Modern mimari, tıp ve teknoloji büyük bir şevkle benimseiyor. Günümüzde, radyo, televizyon, saat, kamera var. İlerleme var. Gelişim var. Çin, yalnızca olumluluğu özendiren, olumsuzluğu yok sayarak, gittikçe Batı'ya benziyor. Çin, bu kadar çok şeyi özümseyemez. İleride hastalıklar, rahatsızlıklar ve zihinsel dengesizlikler ortaya çıkacak ve onlar doğuştan sahip oldukları bilgeliklerini yüzüstü bırakacaklar."

Çömezler yemeklerle beraber döndüler. Saihung masadaki yemeklerin neredeyse tamamının kendi getirdiklerinden ibaret olduğunu görüyordu. Ekmek, taze sebze ve birkaç çeşit fasulye yemeği vardı. Bu durumun bir neza-

ket gereği mi, yoksa zorunluluktan mı kaynakladığını merak etti.

Ustası, sanki çevrede olan biteni görecektanrılar varmış gibi, yemekleri kutsadı, tabakları tutup kaldırdı. Yemeklerini sessiz bir biçimde yediler. Saihung, ustasının alışkanlık haline getirdiği gibi yine çok az yediğini fark etti. Sessiz geçen yemeğin sonlarına doğru ustası Saihung'a daha fazla yemesi için bir işarette bulundu.

Büyük Usta, "Kişi dış dünyada yaşarken, keşişlerin tarzında yemek yememeli," diyerek yorumda bulundu. "Sana güç verecek, destek olacak şeyler neyse onları yapmalısın. Toplum hayatı manastır hayatına benzemez. Yoluna çıkacak talepler ve baskılardan kaçıp sığınacağın bir barınak yoktur. Enerjin ve gücün olması gerekir. Taoculuk pasif olmak anlamına gelmez. Yani gereken her koşulda hayatla doğrudan mücadele içinde bulunmalısın."

*43

Saihung, "Ne önerirsiniz?" diye sordu. Canayakın davranmaya çalışıyordu ama aradan geçen uzun zaman sonrasında kendisini ev yemekleriyle tıka basa doldurmayaya ihtiyacı yoktu.

"Taoculuğun perhiz uygulamasında iki kural vardır: ılımlılık ve çeşitlilik." Büyük Usta Saihung'un iştahından pek bir şey kaybetmemiş olduğunu gözlemlemişti. "İlk kural ılımlılıktır. Ne aşın, ne de az yiyeceksin. Oruç tutmakta aşınıya kaçmayacak, aynı zamanda herhangi bir yemeğe de yüklenmeyeceksin. Her öğününde ölçülü miktarda et, sebze, nişasta ve içecek olmalı. Toksin içerdiğini düşündüğümüz domuz, ördek, yabanıl kuş eti ve kabuklu deniz ürünlerinden uzak durmalısın.

"Çeşitlilikten kastımız, kişinin öğününün mevsimlere göre değişiklik göstermesidir. Kışın kuzu ve dana eti gibi, böbreklere yararlı, kan yapıcı yemekler yemelisin. Yazın ferahlık veren meyveler, sebzeler, kavun, karpuz perhizinin önde gelen yemekleri olmalı. Öğününün kapsamı ne olursa olsun, her defasında biri kırmızı, biri yeşil ve biri sarı olmak üzere en az üç çeşit sebze bulunmalı. Yemeğine tek bir malzemeden çok fazla koymamalı, onun yerine yemek çeşitliliğine yer vermelisin. Eskilerin yöntemini izlersen, zorluklarla başedebilecek yeterli güce sahip olursun.

144

"Yemek, enerjinin başlıca kaynağıdır. Yani yemeği sınırlamak, aptallıktır. Kontrollü olmak yapılacak en akıllı harekettir, bu da enerjiye gerektiği kadarıyla sahip olmayı, en önemli unsur haline getirir. Kişinin *Ch'i'si*,* beden ve ruh için hayati bir güçtür, *Ch* 'i, yemeklerin özenle seçilmiş özleriyle şekillenir. Yediğin yemeklerin, senin bilincini kontrol etmekte kullanılabileceğini söyleyecek kadar ileri bile gidebiliriz."

Saihung, ustasının anlaşılması zor metafizik kavramlarını, en somut perhiz önerileriyle birleştirip, açıklamasını hayranlıkla izlemiştir. Bu, ustası için bütünün bir parçasıydı sadece.

Çömezler tabakları kaldırırlarken, tekrar sessizliğe hüründüler. Saihung onlara yardımcı olmakta ısrar etti. Ustası yemek salonunda oturmaya devam ediyordu. Saihung salona döndüğünde, kendisine uzun yıllardır akıl hocalığı yapan adama baktı. Büyük Usta, sırtı dönük, dimdik oturuyordu. Hareketsizdi, meditasyon yapmıyor-

* Ch'i: Çin felsefesinde canlılığın, uyum ve ahengin kaynağı olarak ifade edilen terim. Sözlük anlamı, "nefes", "gaz" ya da "esir"dir. (Yay.n.)

İsimsizliğin Küçük Adası

du, yalnızca sessizliğe bürünmüştü. İnce beyaz saçı, başının tepesinde halka biçiminde toplanmış ve tutturulmuştu. Koyu renk cübbesi içinde kaybolmuş, neredeyse şekilsiz görünüyordu.

Fanilik öğretisini gerçek anlamıyla idrak etmiş biri olsaydı, hiçbir duyguya sahip olmaması gerekirdi. O an geçerli olan duygulan yüksek bir kata ulaşmadığı anlamına geliyorsa, o zaman bunu zaman içinde kabullenecekti. Ustasının bile yanında arkadaşlan olmaksızın yaşayamayacağı yolunda keskin bir gözlem yapmıştı. Hem o, hem de ustası, aralarında var olan kısmi duygusal bağdan yarar sağlamayı sürdürüyorlardı. İlginç olan, ustası ve onun soyundan gelenler, özgürlüğü onun yaşadığı içsel karmaşadan bulmasının güvencesiydiler. Ustaları onun için, bir zamanlar Huashan'ın dik, sarp kayalandaki yarıları tırmanırken kullandığı zincir gibiydi. İç içe geçmiş halkalar, o özgürlüğe kavuşuncaya dek, hayatın tehlikelerinde ona kılavuzluk yapıyorlardı. O zincir olmasa, hiç kuşku yok ki kaybolurdu.

145

Saihung, çömezlerin geri dönüp, ustaya eşlik ettiklerini gördü. Yine kendisini onlarla kıyasladı. Şefkat ve zallimlik, hassasiyet ve kurnazlık, inanç ve ahlaki hor görmenin çıldirtıcı bileşkesi olmasa, onlara benzeyebilirdi. Samimi ve dürüst bir marangoz olan Berrak Suyun Sesi'ne baktığında onun gibi olabilirdim diye düşündü. Berrak Suyun Sesi çok temiz kalpli bir adamdı. Saihung da onun gibi keşiş olarak kalsaydı, huzuru ve sükuneti bulabilirdi. Ama çok karmaşık ve hırslı bir yapısı olduğunu biliyordu.

Saihung, kendisini Ormanı Kaplayan Sis'le karşılaştırdı. Saihung, hırslı bir yapıya sahip olmasaydım, nasıl

davranılması konusunda zeki, derin bir entelektüelliğe sahip, mükemmel bir müzisyen olan Ormanı Kaplayan Sis'e benzerdim diye düşündü. Farklı bir hayatın peşinden koşmuş olsaydım, ressam veya şair olmak isterdim diye içinden geçirdi.

Saihung, kendi politik ayak oyunları ile kıyaslanabilecek bir şey olup olmadığını merak ederken, gözlerinin birden ustası üzerinde odaklandığını fark ederek şaşırıldı. Saihung, tapınakların kötü hükümet kadrolarınca politik olarak kullanıldığı kadar, iktidar sahibi olmak isteyenlerin ayak oyunlarına açık olduğunu da kendi kendine açıkça itiraf etti. Bir keresinde, Büyük Usta'nın yaşça büyük öğrencilerinden biri bile, ustasının yerini gasp etmeye kalkışmıştı. Saihung, Büyük Usta'nın da entrika yapabilmek konusunda oldukça yetenekli olduğunu biliyordu.

Durduğu yerden, kendisine çocukluğundan beri rehberlik eden üç adama bakarken, kendini biraz daha iyi anlıyordu. Kişiliğinin gelişiminde etkili olan şeyin biraz farklı dengelendiğini görüyordu. Politika ve entrikaların, belli bir yere gelme hırslarının ve gücünün, Tao hiyerarşisi içinde başa çıkılabilecek şeyler olduğunu da görüyordu. Ama ister kader olsun, ister kendi azimli yapısından kaynaklansın, farklı bir yola sapmıştı.

Ustasının ve sınıf arkadaşlarının pek de soylu sayılabilecek bir yola saptıklarını da görmeyi reddetmişti. Kendisinin hayatta birçok benzer aşamalardan geçtiğini, aynı yetenekleri kullandığını ve aynı tuzaklarla yüz yüze geldiğini hissediyordu. Koşullar ve çevre farklıydı, hepsi o kadar. Pittsburgh'da, sokaktaki kavgaya karışmasaydı, başka bir yerde aynı şeyi yaşayacaktı. Belki de Huashan'ı işgal eden askerlere karşı bile yaşanabilirdi bu durum.

Hükümet içinde entrikalara karışmasaydı, o zaman belki de tapınak içi liderliği ele geçirme konusunda benzer bir çabaya girişecekti. Gittiği her yerde mucizeyi ve güzelliği bulma konusunda eğitilmeseydi, belki de dağbaşında bunları öğrenme şansı olacaktı.

Ustası, manastırda kalmış olsaydı karşılaşacağı aynı ikilemlerle başetmesi için onu uzak diyarlara yollamıştı. Tek fark, içinde daha çok tuzak olan, kendisini de hayrete düşürecek seçimler yapmak zorunda kalacağı, daha büyük bir alanın ortasına atılmış olmasıydı. Belki de adı asla, 'Ebedi Dünyaya Kaçış', Kwan Saihung olmamalıydı. Belki de adı, kaderini bulma yolunda onu bir gezgin olmaya zorluyordu.

147

• • •

Saihung, o gece adadan ayrıldı ve birkaç gün sonra, yanında daha çok malzemeyle geri döndü. Adada yalnızca kısa süreli kalabiliyordu. Hükümetin adamlarının kendisini düzenli olarak izlediklerini biliyor ve kuşku çekmek istemiyordu.

Saihung tekrar biraraya geldiklerinde elinde olmadan, "Ustam, sizinle kalmama izin verin" diye ısrar etti. Adadan uzakta geçirdiği akşamlarda, ustasının kendisinin hizmetine ihtiyaç duyduğunu biliyordu ve Saihung da ustasının talimatlarına gereksinim duyuyordu. Ama Büyük Usta onu yine reddetti.

Nazik bir ifadeyle, "Hayır, kalamazsın" dedi. "Hükümet senin gibi genç bir adamı adada kalmama asla izin vermez. Çömezler ve ben yaşlandık, kimse için bir tehdit oluşturmuyoruz. Ama sen gençsin, potansiyel bir gücün var."

"Tek isteğim, geri dönmek."

Büyük Usta, "Her şeyden haberleri var" dedi. "Her yerde hükümetin ajanları var."

"Bunun hiçbir önemi yok ki."

Ustası, "Hâlâ çok bireysel düşünüyorsun ve öfkenden de bir şey kaybetmemişsin" dedi. "Çin sana göre bir yer değil."

148 Saihung, "Amerika da bana göre değil" diye yanıtladı. Pittsburgh'daki koşulları düşündü bir an. Mütevazı çevresi ne şiişsel, ne de manevi anlamda bir zenginliği ifade etmiyordu. O, adayı istiyordu.

Büyük Usta, tapınağın önüne doğru yürüdüğünde Saihung da onu izledi. Saihung, daha iri yapılı olmasına rağmen, ince ve zarif filozoftan biraz daha kısaydı. Ustası, bir ruh narinliğinde ve zerafetinde yürürken, cübbesi de arkasından sürükleniyordu. Günlük giysiler içindeki Saihung öylesine yürürken, yaşlı adamı arkasından izlediği, şeker çaldığı, şimdi yeryüzünden kaybolup, gitmiş bilge adamla isteksizce yaptığı buluşmalanna ait gençlik günlerini anımsadı.

Güneş, tozlu ve kırık kafeslerden içeri yumuşak ışıklar gönderiyordu. Kağıttan pencereler birçok kez yamanmıştı. Çömezlerden biri köşede, binayı adam etme yolunda şansını deniyor, yeni yamalar yapmaya çalışıyordu.

Usta kapıyı açtığında, içeriye taze hava ve ışık doldu. Hafif bir esinti çıkmış, yere düşen erik çiçekleri, gri salon zemini üzerinde hafifçe girdaba kapılmış gibi dönüyorlardı. Sahile doğru yürümeye başladılar. Ayaklarının altında ki çakıl taşlarının ezilirken çıkardığı sesleri duyuyorlardı.

Ustası, "Sen çok hırslı ve çok enerjik bir adamsın" dedi. "Bu niteliklerinin üzerinde çalışıp, seni nereye yönlendireceğini öğrenmelisin. Henüz boşluğu tamamlama uygulamasına geçemezsin. Hayatın sana sunacaklarını tam olarak yaşamadığın için, henüz faniliği fiilen uygulayamazsın. İlerle ve bütün gücünle çabala. Yöntemlerinin yararsızlığını gördüğünde, kaderinin anahtarını da bulmuş olacaksın. Kaderini dolu dolu yaşadığında, o zaman tatmin olacaksın. Tatmin olduğunda da, ruhun huzura kavuşacak. Sükuneti idrak ettiğinde, sen de huzura kavuşacaksın. Sükunet ve geri dönüş vardır. Yalnızca geri dönüşlerde, boşluğu bulabilirsin."

149

"Ustam, öğrenmem gereken daha çok şey var," dedi Saihung. Ustası ile yüz yüze gelmişlerdi ve ona olabildiğince samimi gözükme istiyordu. "Bilmediğim çok şey var. Lütfen bana daha çok şey öğretin."

Büyük Usta, "Bunun için zaman yok" dedi. Gözlerini uzaklardaki ufuğa dikmişti. Dizel tekneler nehri baştan başa katediyorlardı. "Senin yerin, başka diyarlarda, kadehin, Çin sınırlarının ötesinde bir yerlerde."

"Ama Taoculuk Çin'e ait. Tao'yu başka yerlerde nasıl arayabilirim ki?"

"Bu güçlüğü kendi başına halletmelisin. Sana verebileceğim tek şey iki kelimelik bir öğüttür." Öğüdünü sözlerle dökmeden önce, Saihung'a dönerek birkaç saniye duraksadı ve,

"Sebat et!" dedi.

Saihung kafasını kaldırıp ustasına baktı. Gözleri berak, basiret sahibi bir adamın gözleriydi. Gün ışığı, saçları

KELEBEĞİN RÜYASI

nı ve sakalını, ışıktan yapılmış teller gibi gösteriyordu. Ustasının kendisini nasıl reddettiğini merak etti. Batı'da yaşanmış on yıl, her koşulda yeterli olmalıydı. Verdiği öğütten nefret ediyordu. Sebat etmek, 'dayanmak' anlamına geliyordu. Uzun yıllar garson olarak çalışmış, doğru dürüst bir kimliğe sahip olamamıştı ve her şeyin nedeni o korkunç öğüttü.

"Ustam..."

Ustası uzaklardaki bir bota gözünü dikerek, "Daha fazla konuşma" dedi. "Uzun süre uzaklarda yaşadın ama henüz kaderine bir yön vermedin. Daha öncede söyledim gibi, yanıtını bekliyorum."

"Ama ancak hayatımı sürdürmeyi başarabildim."

Büyük Usta öfkeli bir sesle, "Yanıt!" diye ısrar etti.

"Ya... yanıtım yok!"

Büyük Usta ona arkasını döndü Yüzünde sert, neredeyse soğuk bir ifade vardı.

"Öyleyse sebat etmelisin."

Büyük Usta kafasını kaldırdı. "Yakınımızda bir tekne var. Sanırım bizi izliyorlar. Gitsen iyi olur."

Saihung adadan ayrılırken oldukça isteksiz görünüyordu. Hayatta en çok vedalaşmaktan nefret ederdi. Geçmişte ona akıl hocalığı yapan farklı ustalar, eğitim sürelerinin sonunda kendisinden ayrılmak için çeşitli numaralara başvurmuşlardı. Hatta içlerinden biri Saihung'u uykusunda kutsamış, Saihung'un takdis duasını alır almaz onu terk etmişti. Saihung Büyük Usta'yla yüz yüze geldiğinde, ayrılığın verdiği benzer acıyı yine hissetti.

İsimsizliğin Küçük Adası

"Ustam" dedi. "Benimle birlikte gelin. Çalışırım, size destek olurum."

Ustası, "Senin kendine destek olmaya ihtiyacın var. Ben, Çin'den ayrılamam. Benim beş organım, kutsal beş dağdır. Nehirler damarlarımda dolaşan kan; hava, ciğerlerimdeki nefestir. Yabancı diyarlarda kendimi toparlayamam. Kaderim neyse, onu doğduğum topraklarda yaşamalıyım. Senin durumun farklı. Sen belirli bir amaç için arayışlarını sürdürmelisin. Seni burada, adada bekleyeceğim. Şimdi git artık."

Saihung dizlerinin üzerine çökerek, "Ustam" dedi. Artık daha fazla yalvarmanın bir yararı olmadığını farkındaydı. "Lütfen kendinize dikkat edin."

Ustası hiçbir şey söylemedi. Saihung'u kutsadıktan sonra ona el salladı. Kısa bir süre Saihung'a bakıp, tapınağına geri döndü.

» » *

Saihung, ustasından ayrıldıktan sonra, yeni uygarlık onu hemen kucaklamıştı. Burada insanın dikkatini dağıtan yüzlerce şey vardı. Yeni alışkanlıklar, yüzler ve davranışlardan bazıları ilginçti. Gümrükten geçmek gibileri ise can sıkıcıydı. Bazıları da korku vericiydi, tıpkı ilk kez uçağa binerken olduğu gibi. Amerika'ya uçarken, ustası ve iki çömezi onun gözünde neredeyse hayali kahramanlar gibiydi. Kimsenin isimsiz bir adada yaşayan filozof hakkında en küçük bir bilgisi yoktu. Hükümet, yakında onların varlığını kabul etmekten de vazgeçecekti. Taocular ise, hiçbir zaman politika dünyası ile işbirliği yapmayacaklardı. Herkes onlardan sakınacak, yok varsayılacaklardı.

KELEBEĞİN RÜYASI

Merak edenler ise onları asla bulamayacaklardı. Sahihung tabii ki, kimseyi o adaya yönlendirmeyecekti, Taucular da kendilerini açığa çıkarmayacaklardı. İsimsizlikten, bilinmemekten hoşlanıyorlardı. Hoşlanmadıkları şey, modern dünya ve o dünyanın insanların kendi yaşam standartlarını geliştirmekten başka hiçbir şey düşünmemeleriydi. Kendilerini açığa çıkarmak, onları kirletmekten ve manevi başarıya ulaşma şanslarını azaltmaktan başka bir işe yaramayacaktı.

otuz altı

Altın

Eldivenler

Icindeki yalnızlık duygusuyla Amerika'ya geri döndü. Kendini, en çok değer verdiği şeylerin dikkate bile alınmadığı bir dünyada buldu. Belki bir değişikliğe ihtiyacı vardı. Pittsburgh'ta huzur bulduğu kadar, orada kendisi için bir geleceğin olmadığını da seziyordu. Başka bir yer denemeliydi. Artık yaşlanıyordu ve hayatı ile ilgili daha muhafazakâr kararlar alması gerektiğini hissediyordu. William amca ve Mabel teyzeye borcunu ödemişti, şimdi maddi açıdan özgür olmalıydı. Günlük egzersiz programını tekrar uygulayabilmek için yeterli para kazanmakta kararlıydı, belki kendisine bir okul bile bulabilirdi. Bunu başarabilmek, uzun yıllar çalışmak ve para biriktirmeyi gerektirse de, kendini buna hazır hissediyordu.

William amcanın kardeşinin yanında çalışmak üzere New York'a gitti. Lenny amca, saçları dökülmekte olan, yıpranmış ekose gömlek giyme meraklısı, hırkasının düğmelerini hep yanlış ilikleyen, kendi kuyusunu kazmakta olan bir adamdı. Büyük puro içmeyi, bağıra çağıra konuşmayı, sahip olduğu paradan ve mülklerden söz etmeye bayılırdı. Yüzünde koyu lekeler vardı ve genelde doğru dürüst tıraş olmazdı. Bütün bunlara rağmen Lenny amca

kendine, zeki görünümlü kızıl saçlı bir metres bulacak kadar cazibeyi bir yerlerden toparlamıştı.

154

Pittsburgh'ta kendisini destekleyenlerin tersine Lenny amca, Saihung'a karşı hiç ayrıcalık göstermiyor, ona diğer çalışanlarına davrandığı gibi davranıyordu. Bu da onun günde on saat çalışması ve vergi hariç günde onbeş dolar kazanması, sosyal güvencesi olması, yemeğe para vermemesi, depoda masa üzerinde yatabileceği bir yere ve garajda hortumdan gelen soğuk suyla duş alma olanağına sahip olması demekti. Saihung orada geçirdiği zaman süresince birçok kitap okumuş, yastık niyetine kullandığı kitaplardan hiç olmasa o şekilde bir yarar görmüştü.

İlk yapması gereken şeyin İngilizcesini iletmesi olduğuna karar vermişti. Okuduğunu anlamak onun için sorun değildi, bunu oldukça çabuk öğrenmişti, ama ko-nuşmak bambaşka bir olaydı.

Bulduğu çözüm her gün sinemaya gitmek olmuştu, bu çabalarını soğuk sütlü içeceklerle ödüllendiriyordu. New York'taki bazı sinemalar altı filmi bir dolar karşılığında gösteriyorlardı. Karanlık salonlarda oturur, yanından geçen ayaşlar ve dırdırcı çiftler arasında büyük bir gayretle filmde duyduğu konuşmaları tekrarlardı.

"Benim adım Bond. James Bond."

"Silahına sarıl, kovboy!"

"Hepsi bu kadar çocuklar!"

Sonraki çabası, Amerikan toplumunun yapısını keşfetmeye yönelikti. Çin'de Konfüçyüs düzeni, toplum içinde, babadan oğula, kocadan karıya, çocuklardan yaşlılara, herkesin belirli bir yeri olmasını öngörürdü. Yaşlılar siyah

ve koyu lacivert, gençler ise canlı renklerde giysiler giyerlerdi. Yaşlı insanların belirli yerlerde yürümeleri gerekirken, gençlerin daha serbest olmaları ve enerjilerini boşaltmalarına izin verilirdi. Yaptığı gözlemlerden sonra Saihung, Amerika'da yaşlı ve genç ayrımı yapılmadığı sonucuna varmaktan oldukça şaşkıındı.

Kendini toplumla bütünleştirmenin bir yolunu bulamayınca, daha aşına bir sığmak arayışına girdi. Canal Caddesi'ndeki spor salonunda ağırlık kaldırmaya ve boks yapmaya başladı. Spor salonunun bulunduğu bina, Küçük İtalya ve Çin Mahallesi sınırında kalan sokağın kuzey tarafına düşüyordu. O günlerde iki etnik grubun, birbirlerinin mahallelerinde hoş karşılanmadıkları düşünülse de, Saihung kuzey Çinliydi. Sima olarak New York'ta yaygın olarak bulunan Kanton Çinlilerinden farklıydı ve insanların kendisinin hangi ırktan olduğunu pek anlamamaları onun için bir avantajdı.

155

Spor salonu üst kattaydı. Sıcak ve rutubetli yaz günlerinde pencereleri açık bırakırlar, içeriye sokaklardan taşan trafik, korna ve bağırış sesleri dolardı. Çatı araşma benzer salonun ortasında iki küçük ring vardı. Halatlar ve üzerlerindeki düğümler siyah bantla kaplanmıştı. Buna benzer onarım izi taşıyan birçok bant, tavandan sarkan yumruk torbalarının üzerinde de fazlasıyla vardı. Siyah bantlar, ünlü boksörlerin posterlerini duvara tutturmak için de kullanılmıştı. Joe Louis, Jack Dempsey ve Rocky Graziano gibi adamlar yüzleri ve yumruklarıyla, terleyen boksörlere koruyucu melekler gibi tepeden bakıyorlardı.

Saihung bir haftadır salona devam ediyor, Çin'deki spor salonlarında bulunan torbalardan farklı olan deri

torbalarla deneme amaçlı çalışıyordu. Ona antrenörlük yapan kimse yoktu. Diğer boksörleri taklit ederek bazı hareketler öğrenmişti. İri, ağır sıklet, biçimsiz suratlı et yığını bir adam ona yaklaştı.

"Ne yapıyorsun sen?" Adamın üzerinde 'Barry' kelimesi işlenmiş bir mayo vardı.

Saihung, "Hiç, sadece takılıyorum" diye yanıt verdi.

Barry, "Ya, aynen öyle görünüyor" derken, Saihung'a alaylı bakışlar fırlatıyordu.

156 Adam Saihung'dan en az on kilo daha ağır ve onbeş santimetre kadar daha uzundu. Saihung tedirgin olmuştu.

Saihung kaba bir tonda, "Sana ne?" dedi.

"Senden hoşlanmıyorum."

"Ne olmuş yani? Ben de senden hoşlanmıyorum."

"Niye etrafta aptalca dolaşmaktan vazgeçip, ringte gerçek bir erkek gibi dövüşmüyorsun?"

Saihung adamın önerisini hiç tereddütsüz kabul etti. Ellerine yarım kilo ağırlığındaki büyük eldivenleri geçirip, kafasına kask taktılar. Barry'de aynı hazırlıkları yapmıştı. Ring'e çıktıklarında, salondakiler'de onları seyretmek için ringin etrafına toplanmıştı.

Barry birkaç kez vahşice hamlelerle Saihung'un yüzüne isabetli yumruklar attı. Saihung ne yapması gerektiğini bilmiyordu. Ellerinde o iri eldivenler varken, bildiği tekniklerin hiçbirini uygulayamazdı, ayrıca hiç ayak oyununu bilmiyordu.

Ümitsizce gelen yumrukları savunmaya çalışıyor, olabildiğince bloke etmeye çalışıyordu.

Barry, "Hey Tanrım, çok garip dövüşüyorsun" dedi. Saihung'un vücuduna birkaç kombine yumruk attıktan sonra, güçlü bir aparkart indirmişti. Saihung geri çekilirken, Barry onu ringin iplerine doğru itti.

Saihung karşı hamle girişiminde bulundu ama çok yavaş hareket eden yumrukları rakibinin üzerinde pek de etkili olmuşa benzemiyordu. Barry onunla alay ederken, karın bölgesine güçlü bir yumruk savurdu.

157

Barry, şaşkına dönmüş Saihung'a tepeden bakarken, "Baksana serseri! Çinli misin nesin bilmiyorum ama, defolup git bu salondan" dedi.

Saihung, yassılaştırmış burnu, dağılmış siyah saçları ve çarpılmış mavi gözleriyle, yüzü gözü şişmiş bir halde ona bakıyordu. İçinde henüz tam olgunlaşmamış bir nefret dalgası yayılmıştı ama bu, onu harekete geçirmedi. Kendisine işkence eden adamın ringten inişini çaresizce izledi.

Dövüşü izleyenler kendi işlerine dönmüşler, kimse ona yardımcı olmamıştı. Oturacak bir yer bulduğunda, gözlerine düşen terler arasında bir grup gri saçlı adam fark etti. Bu yaşlı adamlar, emekli olmuş ustalardı, gece, gündüz salona gelip otururlardı. Yüzlerinde geçmişin bıraktığı kötü izleri taşıyan bu hırpalanmış boksörler, boks dünyası içinde kalarak, arkadaşlığı ve tutkuyu paylaşmaya devam ediyorlardı. Karnabahara benzeyen kulakları ve kırık burunlarıyla oldukça garip bir görüntüleri vardı. Gösterişçi değildiler, buldukları yeri hak etmişlerdi. Yaşlan, elli ile altmışlı yılların sonuna gelmiş bu eski bok-

sörler, torunları olacak yaştaki kibirli adamlarla ringte karşılaşmakta asla tereddüt etmezler, hatta gençleri, sahip oldukları üstün içgüdüleri ve korkunç yumruklarıyla ciddi şekilde hırpalarlardı.

158 Ertesi gün Saihung onların yanına giderek, kendisine boks öğretmelerini istemişti. Bu adamlar iş ringe çıkmaya gelince çok iyi bir gözlemci ve bilge kişi oluyorlardı. İnsanın ağzından çıkan sözlere değil, yalnızca hareketlerine, bedeninin gücüne, savunma ve hücum sanatında ne kadar zeki olduklarına bakıyorlardı. Saihung onlara bol bol yemek ve içki ısmarlayarak rüşvet veriyordu.

Saihung öğrendiklerinden oldukça hoşnut kalmıştı. Kendini bu çalışmaya adayabilirdi. Koşmak, ağırlık torbası ve hız torbasında çalışmak, kondüsyon depolamak, gölge boks ve beden eğitimi hepsi bu çalışmanın birer parçasıydı. Ama bütün bu sade çalışmaların sonrasında, sınırsız bir dünya önüne seriliyordu. Yumruk attığımda, hedefini tutturmaya çalıştığımda, rakibine bakıp, ona sezdirmeden her yaklaşmasında boks, hayatın köklerine inmek anlamına geliyordu.

Boks, şiddet olarak damgalanamazdı. Önemli Olan hareket etmek, saldırmak, rakibinin hareketlerine karşılık vermektir. Maç sonunda bir kişinin galip ilan edilmesi, kaybeden tarafın çabalarını değersiz kılmıyordu. Yaşanan acı, herhangi bir insanın duyabileceği acıdan farklıydı; boksör için, hayatın kabul edilebilir bir parçasıydı. Boksörler çok büyük acı içinde kıvranırlarken, hatta ayaklarının üzerinde zar zor durup, hemen hemen bilinçsizce yumruk savururken bile devam edebilme yeteneğine sahiptiler. O, rakibini şiddetle cezalandırırken, rakibi de karşılığında aynı şeyi yapıyordu. Bunun dışında başka çağrışım-

lara, benzetmelere, entelektüel yaklaşımlara prim vermeye gerek yoktu. Bedenin ve beynin basit faaliyetlerinin sonucuydu olup biten. Başka bir şey değil.

Boks yapmak, fiziksel ve duygusal açılardan onu üst seviyeye taşımıştı. Öğrenmenin, günlük antrenmanm, kırk kiloluk deri kum torbasını tek bir yumrukla bükme yeteneğinin peşine takılmanın ötesinde boks, yarışma heyecanını tatmak demektir. Kendine karşı dürüst davranıldıktan sonra, kazanmak veya kaybetmekten söz etmek aptallık olurdu. Giriştiği kavgada kendini deniyor, yeteneğinin ve bilimsel çalışmanın karşılığını alıyordu. Kafasına ve vücuduna aldığı her yumruk, aslında egosunu sessizliğe iten darbeler oluyordu.

159

Sadece kendisine olan inancı, bilgisine olan güveni, sürekli olarak kendisini hırpalayan ve bir anlık dikkatsizliğinde onu cezalandıran insan karşısındaki devam etme gücü, kararlılığı; onun ringteki yaşam mücadelesinde önem taşıyan ve dövüşmeyi kendisi açısından cazip kılan unsurlardı. Onu vazgeçmekten alıkoyan, acıdan kaçmayı emreden içgüdülerinden uzaklaşmasını sağlayan şey iradesiydi.

Ne ringte dövüşürken, ne de salonda çalışırken iradesini sorgulamıyordu. Ama dışarıda, kandan, terden, kan tükürürken gırlağmdan gelen acı çığlıktan ve kaburgalarının arasındaki yanmadan uzak kaldığında bazen, onu bir sonraki raunda çıkmasını sağlayan gücü sorguladığı oluyordu. Sözkonusu iradenin, onun manevi tamamlayıcılığının karşısında bir engel olduğu da kesindi. Kendine bağımlı olmayı sürdürdükçe, bunun hayati boşluğunu fark edemeyecekti. Aynı zamanda boşluğun, kişiliğin sıradan koşullardaki görünüşünün derinliklerinde kendine tama-

men bir yol açmadıkça, fark edilemeyeceğini de biliyordu. Dövüşmeye devam etmeye karar vermişti. Kendi sınırlarını zorlamadıkça, hiçbir şeyi aşamayacaktı. Ve boks, vahşice, şiddetle ve inkâr edilemez biçimde onu sınırlarını zorlamaya itiyordu.

!60 Saihung'un İtalyan antrenörü Gus ve Alman antrenörü Alex, onun kısa bir süre içinde ring için hazır olacağına ve Altın Eldivenler turnuvasında dövüşebileceğine karar vermişlerdi. Turnuva, etnik grupların boksörlerini destekledikleri ve bazı boksörlerin taraftarlarının oluşturduğu bir kalabalık önünde, üç raundluk maçlar şeklinde oynanıyordu. Saihung'un maçına hiç kimse gelmemişti. O, tanınmayan, adı anons edildiğinde kazara birkaç ayşın alkışladığı yalnız bir şampiyondur. Hatta adı bile gerçek değildi. Gus açıkça, 'Kimse bir Çinlinin maçıma gelmez' demişti. "Seni Frank Kahn olarak tanıtacağız. Hiç olmazsa İrlandalılar seni desteklerler."

Bu durumun Saihung açısından bir önemi yoktu. Ringin ortasında, elleri sıkıca sarılmış deri eldivenleriyle, hemen hemen çıplak bir halde duruyordu. Gözlerini rakibi olan iri İtalyan boksöre dikmiş ve gardım almış bir şekilde sabırsızlıkla bekliyordu. Onu Frank Kahn olarak anons ettiklerinde, durduğu yerde daireler çiziyordu. Seyirciler arasında birkaç İrlandalı görünüyordu. Sonra rakibinin adı anons edildiğinde salonda alkışlar ve çığlıklar yükseldi. Hakemin talimatlarını dinlemek için yaklaştılar, eldivenlerini tokuşturdular ve tekrar ayrıldılar. Gong sesi duyulmuştu.

Saihung ortaya gelir gelmez, anında acı veren birkaç sol yumruk ve deneme mahiyetinde sağ aparkart aldı. İçinden küfürler savurdu. Tekme atamaz, akrobatik hare-

ketler yapamazdı. Gücünü sağ ayağına vermiş bir halde, sadece yumruklarını konuşturabileceğini biliyordu. Aldığı yumruklara birkaç kombine yumrukla karşılık verdi. Eldivenlerinin teması ile adamın kaslarını, nefesinin sıcaklığını hissedebiliyor, aşağılamalarını duyabiliyordu.

Vücuduna bir yumruk aldı ve nefesinin bir an için kendisini terk ettiğini hissetti. Acı duyuyordu. Kalabalıktan bağırışlar yükseldi. Öfkesi içinden fişkırmaya başladı. Geri çekilmenin gereği yoktu, bir plan yapacak durumda da değildi. Yalnızca dövüşü idrak ediyordu.

Saihung ters gardlı bir boksördü. İki sağ yumruk savurduktan sonra, sıkı bir sol yumruk vurdu. Rakibi yumruğu savuşturmuştu. Bu kez böbreklerine çalışmaya başladığında, bir inleme sesi duydu. Ama sonraki birkaç yumruğu adamın eldivenlerinde erimiş ve rakibi kendisini aniden zor duruma sokan birkaç hızlı darbe ile karşı atağa geçmişti.

Saihung yana kaçarak, buna direkt bir yumrukla yanıt verdiğinde rakibi, karanlık salonda, terden bir duş almış oldu. Ama bu yeterli değildi. Adam dönerek öfkeyle bel hizasına bir yumruk attı.

Seyirciler çığlık, çığlığa bağırıyorlardı. Her iki boksörün köşesinden hakaretler, talimatlar yağıyordu. Saihung'un iki antrenörü de ona sesleniyor, ataklarını tazelenmesini ve rakibinin belli bir yerine çalışmasını söylüyorlardı. O da, antrenörlerine bağırıyordu. Konsantre olmayıydı. Köşesinden gelen talimatları algılayıp, yumruklarına aktarmayı başardığında rakibi on sıkı darbe almıştı bile. Yumruğunu savurup, kenara kaçıyor, sonra tekrar vuruyor ve bu yolla bir strateji şekillendirmeye çalışıyordu.

KELEBEĞİN RÜYASI

Nefes alması hızlanmıştı. Rakibine üst üste vurmasına rağmen adam hâlâ ümitsizce ve vahşice üzerine geliyordu.

Raund sona ermiş ve köşesine gelmişti. Yüzünü silip, su verdiler. Alex ona doğru eğilip, ağır aksanıyla, talimatla karışık birtakım müstehcen şeyler söyledi. Saihung yalnızca başını sallıyordu. Sahip olduğu en küçük bilgi kırıntısını bile kullanmaya karar vermişti.

Gong tekrar çaldığında ortaya fırladı. Ellerini yüzüne doğru kaldırmış, kafasını koruyordu. Boksörler kafaya vurmaya çok severler, rakibinin kafasına yeteri kadar vurduklarında, rakibin yere düşeceğini düşünürlerdi. Saihung sonraki hamlesinin farklı ve daha sistematik olmasına karar verdi.

Rakibinin üst bölgesine vurur gibi yaptığında adam ellerini yukarı kaldırdı. Saihung o anda karın boşluğuna çok güçlü bir direkt çıkardı. Saihung, ağır torbaları bük-müştü, şimdi de adamın vücudunu büküyordu. Bu hamlesini iki yumruk daha takip ettiğinde adamın topuklarının yerden kesildiğini gördü. Boksörlerin zorlukla nefes aldıkları o tanıdık hırıltıyı duydu, yüzünün kanla kaplandığını gördü. Rakibi, vücudunun kontrolünü elinde tutmak için çabalıyordu. Acıyı hissetmişti ama bu bir şey değildi. Ama bir an karşılık vermekte zaaf içine düşüp, atak yapmanın çağrısına yanıt verememek, adamın yüzüne çaresiz bir bakış olarak yansımıştı.

Saihung birkaç seri kombine yumruk daha attı. Rakibinin ön koluna vurduğu darbeler, kalp bölgesinin savunmasız kalmasına ve onun soluna doğru çalışmasına olanak vermişti. Saihung için kaburgalar sadece kırılan bir

kafesti ve oraya vurduğu sert bir darbe, kalbi sarsmaya yetmişti. Adamın yüzü daha da kırmızılaşmış, gözleri yularından fırlamıştı. Rakibi nefes almaya çalışırken Saihung, memenin sol üst kısmına doğru acı veren bir darbe savurdu. Bu darbe, adamın nefesini kesmişti. Yumuşak bir sağ, nakavt için gerekli son vuruş öncesinde adamın başının doğru pozisyonu almasını sağlamıştı. Kurbanının ağır bedenini, ring zeminine düşerken seyretti.

Gus, "Ne halt ettiğini bilmiyorum" dedi, "ama işe yaradığı kesin." Saihung ringten inerken bu sözlere ancak nefes nefese bir halde başını sallayarak yanıt verebildi. Eldivenlerini çıkardılar ve ellerindeki bağları kestiler. ^3

Duşlara doğru yürürken, "İyi iş çıkardın" diyen bir ses duydu.

Başka bir ses de ona, "Senin yüzünden para kaybettim, hıyar herif" diyordu. Ama hiçbirine aldırmadı. Başka zaman olsa, bu tür sözlerin altında kalmazdı. Şimdi çok yorgundu.

Duşun altına girdi, su, sıcak iğneler olarak vücuduna batarken, rakibinin, üzerine sinen kokusunu atmayı umuyordu. Sabunlanmadan önce yüzünü suya doğru çevirerek, şişmiş gözlerinden ve boynundan aşağı akmasına izin verdi. Ertesi gün yaralann kendisini göstereceği yerleri iyice ovaladı.

Saihung düşün altında dururken, ilk maçını kazanmaktan mutlu olduğunu hissetti. Boksun hem iyi yönlerini, hem de çekincelerini görebiliyordu. Boks Çin'in çeşitli dövüş sanatlarındaki bir eksikliği ve o kültürle yeterince bütünleşememişti. Ama saf yumruk gücünü geliştiren antrenmanlardan elde edilen kazanımlar inkâr edile-

KELEBEĞİN RÜYASI

mezdi ve boks aslında her şeyden öte sert ve hızlı darbe vurma yeteneğine dayanan bir spordur. Boksta sistemlerin üstünlüğü tartışması yoktu. Önemli olan, boksörün kendisini bu işe ne kadar adanmış, ne kadar disiplinli ve yetenekli olduğuydu.

!6₄ Batı dünyasındaki boks maçlarıyla, düellolar arasındaki fark onu hayrete düşürüyordu. Buradaki dövüşler halka açıktı. Düellolar ise değildi. New York'taki seyirci gençlerden ve yaşlı ilerlemiş, hayal kırıklığına uğramış yetişkinlerden oluşuyordu. Çin'deki seyirci ise tamamen boksörlerden ibaretti. Orada maçlar, etrafi çeviren ipler olmaksızın düz bir platformda yapılırdı. Yöneticiler dövüşün yapıldığı zeminde, okul hocaları ise localarda otururlardı. Büyük ustalar ise en üst katta yer alırlardı. Hakemler savaş dünyasının en iyileriydi. Genellikle ellili yaşlarda olan bu adamlar buldukları yeri, demokratik geleneklerle değil, dövüşerek hak ederlerdi. Maçları izler ve kazananı onlar belirlerdi.

Maçı yöneten hakem her zaman ringte olurdu ve her an için araya girme hakkına sahipti. Deneyimlerine dayanarak, yapılan faulleri önceden kestirebilirlerdi. Saihung birçok kez, dövüşçünün hamlesini yapmak üzereyken, kendinden yaşlı bir hakem tarafından durdurulduğuna tanık olmuştu. En azından bir defasında, rakibinin yapmadığını, hakemin pençesinin yaptığını ve adamın yaralanmasına yol açtığını görmüştü.

Kadın veya erkek dövüşçülerden birinin pes etmesi veya yere düşmesiyle karşı taraf galip ilan edilirdi. (Dövüş dünyasında erkek ve kadınlar birbirleriyle eşit koşullarda dövüşebilirlerdi.) Bu dövüşlerde raunt yoktu, dövüş kesilmeksizin sürerdi. Amerika'daki maçların tersine bağırış,

Altın Eldivenler

çağırış olmaz, maç sırasında kimse sağda solda dolaşmazdı. Ustalar maçı, sükunet ve sessizlik içinde izlerlerdi. Aynı şekilde sonuç açıklandığında da, sessizlikle karşılanırdı. Asla bir alkış olmaz, dövüşçüleri cesaretlendirecek veya onları aşağılayacak sözler söylenmezdi.

İster Çin'de, ister Amerika'da olsun boks, temel ve önceliği olan bir olgu, kemik ve güç sunağının üzerindeki ilkel bilincin ayiniydi.

• • •

Saihung, kavgacılığını üst düzeye seviyeye taşıdıkça günlük hayatta da daha çok vesveseli oluyordu. 1964 yılının yazı geldiğinde, artık depoda yaşayıp, sürekli pirinç, birkaç çeşit sebze ve Lenny amcanın artıklarını yemeye tahammülü kalmamıştı. İş bulma kurumuna başvurup, Queens'teki bir restorana aşçı olarak işe girmiş, aynı zamanda Boverly'de* Eldridge ve Broome Caddesi'nde evi olan kuzeninin yanına taşınmıştı.

Bina, beş katlı tuğladan yapılmış, kötü bir yapıydı. Yunan-Roma tarzında inşa edilmiş, garip eğimli kemer altı yolu ve küçük pencereci, çelikten yapılmış yıpranmış bir kapısı vardı. Zemin kattan itibaren yükselen dar basamaklar, zigzaglar çizerek, çatıya kadar uzanıyordu. Duvarlar büyük bir zevksizlik örneği olarak ten rengine, antre ise koyu kahverengine boyanmıştı. Bütün kapılar dayanıklı metalden yapılmıştı. Gece veya gündüz hangi saatte olursa olsun, hiçbir zaman açık bir kapı olmaz, kasvetli koridorlarda duvar boyalarını soyan telaş içindeki hamamböcekleri dışında kimse dolaşmaz, ama her nasıl

* Boverly : New York'ta, o zamanlar kalitesiz eğlence yerleri ve otellerle dolu, uzun ve geniş cadde. (Çev.n.)

sa, binada gürültüden geçilmezdi. Tartışan insanların, ağlayan çocukların, yüksek sesle çalan Latin müziğinin ve sevişen insanların sesi eksik olmazdı.

!66 Dairesi,. kare şeklinde ufacık bir odaydı. Odanın iki penceresi ve üzerinde erkek iç çamaşırı desenlerine benzeyen desenleri olan kabarmış muşambadan döşemesi vardı. Kahve ve san renkteki duvar kağıtlan yer yer parçalanmış ve altındaki sıvalar çatlamıştı. Banyo en iyi günlerini, Saihung dogmadan önceki yıllarda yaşamışa benziyordu. Karoların arası sıvadan çok siyah küfle doluydu ve musluklar çok aşınmıştı. Mutfak ana kapının bulunduğu duvarın karşısına konumlanmış, açık, basit bir yerdi ve içinde lavabo, ocak ve buzdolabı vardı. Tavanın ortasından aşağı çıplak bir ampul sarkıyordu.

Hava bunaltıcı derecede sıcaktı. Saihung pencereyi açmayı denedi ama kımıldamıyordu.

Genç bir adam olan kuzeni Wing, "Sakın açma" dedi. Adı, 'Sonsuz Güzellik' anlamına geliyordu ama Wing, bir sopa kadar düz ve inceydi.

"Niçin?"

"Açarsan içeri Porto Rikolular ve Kübalılar girer."

Saihung pencereden dışarı baktı. Aşağıda, yandaki yıpranmış binanın çöp kutularının durduğu, iki binayı birbirine bağlayan geçidi gördü. Demirden yapılmış ve yılanmış yangın merdivenleri, boya ve pas tabakası ile kaplıydı. Karşıdaki pencerelerin üzerindeki dekoratif kemerler, bir zamanlar bina sahiplerinin binalarıyla gurur duydukları ima ediyordu. Birçok pencerenin camı pislik içindeydi, üzerindeki kir tabakası camı donuklaştırmış

ve içeriği göstermeyecek şekilde karartmıştı. Bazılarının önündeki saksılara bitki ekilmiş, birkaç pencereye de, kuruması için çamaşırlar asılmıştı. Etrafa, bacalardan ve televizyon antenlerinden yayılan turuncu renkte ışık egemendi. Sokaktaki diyaloglar hiç değişmiyordu, her konuşma muhakkak bir çığlıkla, bağışla, küfürle veya silah sesi ile noktalamıyordu.

Saihung döndü ve etrafına bakındı. Kapının üzerinde beş kilit ve zeminde, çelikten, ilave bir sürgü vardı. Oda içinde çok az mobilya görünüyordu, bir masa, birkaç tahta iskemle ve üzeri temiz ama yıpranmış havluyla örtülü, ranza altına sığacak büyüklükte birkaç eşya sandığı vardı. Vİng, katlanmış portatif askerî karyolayı işaret ederek, "Üzerinde uyuyabileceğimiz tek şey bu" dedi. Gün içinde katlayıp kaldırıyoruz."

x 6,7

Sandıklardan birinin başına giderek içinden otuz santimetre uzunluğunda çelik bir çubuk çıkardı. "Dışarıya çıktığında bunu yanına al. Gazete kağıdına sararsm. İhtiyacın olacak."

Saihung başını sallayıp, soğuk mavi metali eline aldı. Köşede dükkanların önünde, domino oynayan gürültücü sokak kabadayılarının gözlerini üzerine diktiklerini fark etmişti. Ellerindeki bir tabanca olsa tabii ki çok daha memnun olurdu. Metal çubuğu elinin içinde çevirdi. Hayatta kalmak en önemli şeydi.

Kuzeni, "Ben işe gidiyorum" dedi. "Oda arkadaşımız sabahtan önce eve dönmeyecek."

Saihung onun yemek tasını alıp, çelik çubuğunu gazeteye sarmasını izledi. Kuzeni kapıdan çıkarken arkasından hemen kilitlemesi gereğini anımsattı. Saihung söyle-

nenleri yaptı, çelik sürgüyü, madeni yuvasına soktu.

Gömleğini çıkarttı, üzerine bir fanila ve şort giydi. O kadar çok terliyordu ki, giysileri üzerine yapışıyordu. Nefes almak pek de hoş karşılanmayan bir gereklilikti. Mutfaka giderek bir bardağı çalkalayıp, içine çaydanlıktan kaynamış su doldurdu.

*68 Küçük mutfakta oturuyordu. Zemin sinir bozucu bir biçimde eğimliydi ve masanın düz durması için, ayaklarının altına peçete ve kibrit kutuları sıkıştırılmıştı. Köşelerde tozlu fare kapanları, yayları atmış bir şekilde yatıyordu. Kasvetli yeşil renkte bir elektrikli havalandırma aletini yüzüne doğru çevirdi ama pervanesinden sıcak havadan başka bir şey gelmiyordu. Her ne kadar dağ başında bir tapınakta yaşamış ve yokluk ortamına yabancı olmasa da, bu mezbele farklıydı.

Saatlerce oturup, geleceği düşündü. Bir zamanlar dağ pınarlarının yanında derin düşüncelere dalmışken birbirine kavuşturduğu ellerine baktı. İnce, uzun parmakları bir zamanlar sazın tellerini bağrına basardı. Şimdi ise, yemek pişirirken üzerine sıçrayan kaynamış yağlardan dolayı pürüzlenmişlerdi. Sıcaklığın etkisiyle ve dört tavayı sürekli tutmaktan avuç içleri nasırlaşmıştı. Kalem tutmaya alışmış elleri şimdi metallere haşır neşirdi. Bu, spatula olmasa, metroların demir parmaklıkları oluyordu.

Plastik masanın üzerindeki kromdan bir termosaya yansıyan görüntüsüne baktı. Yaşlanmış görünüyordu. Huas-han'dayken çok daha genç, taze ve umut dolu olurdu. Parlak gümüşteki yansıması, kırk yaşlarında, donuk hatları olan, bezmiş ve biraz alaycı bir adamın görüntüsüydü. Her ne kadar onu tanımayanlar, olduğundan çok da-

ha genç gösterdiğini söyleseler de, kendisi gerçeği biliyordu. Taşdığı izleri, yaşadığı hayal kırıklıklarının neredeyse görünmez hatlarını o görüyordu.

Dışarıya çıkmaya karar verdi. Yanmış siva ve eriyen asfalt kokularıyla dolu bu harabede oturmağın bir anlamı yoktu. Giysilerini değiştirmek üzere sandığına yöneldi. Sandığı açtığında içinde Jean teyzeden gelmiş bir mektup gördü. Teyzesi Pittsburgh'tan, San Fransisco'ya taşınmıştı. Mektupta, arkadaş canlısı insanların bulunduğu bir kentten söz ediyor, yaşadığı yerde önemli bir Çin nüfusunun bulunduğunu belirterek, onu ağırlamaktan çok memnun olacaklarını yazıyordu. Saihung onun bu kıskırtıcı önerisi üzerinde düşündü ama gerçekler kafasına dank etmişti. Yalnızca kenti görmek için bile kalkıp gidecek parası yoktu. Sabırlı olmak, çok çalışmalı, para biriktirmeli ve manevi amacına ulaşmak için kendisine yeni bir hayat kurmalıydı. Onun hedefi buydu.

Saihung sandıktaki kitapları kenara iterek, eline bir giysi bohçası aldı. Özel deri kılıfları içindeki iki uzun bıçağı çıkarıp, kolunun ön bölümüne kayışla tutturdu. Bıçakların bir kaplanın azı dişinin hatlarına benzer şekilde hafif eğimleri vardı. Metali, kusursuz çelik alaşımdandı, bıçağı uzun gösteren üzerindeki kan olukları derin ve parlaktı. Üzerinde asitle iyice yakılmış damgası, ışığı ince, uzun yansıtıyor, mükemmel darbelerin habercisi oluyordu. Bunları kullanmayan yıllar olmuştu ama yaşam burada kuzenin dediğı kadar zorsa, korunmaya ihtiyacı olacaktı.

Kapıdaki sürgüyü yuvasından çıkardı ve dar basamaklardan inip, binanın önüne çıktı. Hava biraz serindi, güneş uzun bir süre önce batmıştı. Caddede rüzgarlık giymiş

ve elinde gazete taşıyan tek insan oydu. Üstlerinde yalnız atlet bulunan Güney Amerikalı gençler, bina önlerindeki basamaklarda oturmuş, zaman öldürüyorlardı. Gençler İspanyolca konuşuyorlar, Saihung da onları anlamıyordu. Bazıları ona soğuk gözlerle bakıyor, küstah tavırlarla başlarını çevirip, dudak bükerek, ona küçümseyen, imalı bakışlar atarlarken, konga ve nefesli çalgıların hakim olduğu, yüksek sesli bir müzik dinliyorlardı. O da gençleri süzdü, hiçbirine pabuç bırakmak niyetinde değildi.

170 Çevresindeki binalara bakındı. Eski tuğladan, Viktorya dönemi tarzında yapılmış binalar, aralarında çok az boşluk bırakılarak, yan yana dikilmişti. Binaların cephe-leri is, yağmur ve araba egzozları yüzünden aşınmıştı. Kolonlar ve kemerler ise binaların yaşma ve yıpranmış halleriyle kıyaslandığında, şaşılacak derecede bozulmamış görünüyordu. Pencereler dikdörtgen şeklinde ve donuk bir görünüme sahiptiler. Çatılarda uzun bacalar ve su tanklarının yanısıra, paslanmış tel yığınları vardı. Caddeye tamamen siyah ve koyu sarı renk egemendi, kırmızı tuğlalar kararmış, kaba san sokak lambaları, her bloğa soluk ışıklar gönderiyorlardı. Kuzeye doğru yürüdü. Üçgenlerle taçlandırılmış Chrysler binası, akik taşı gökyüzü altında kor haline gelmiş minik bir nokta gibi duruyordu.

Kaldığı apartmanın birkaç blok ötesinde bir sinema vardı. Bir dolar karşılığında üç film seyredilebiliyordu. Saihung buna karşı koyamadı. Belki yaşadığı sıkıntılardan uzaklaşır, İngilizcesine katkıda bulunurdu. Sinemadan içeri girdi.

Perdeden yansıyan titrek mavi ışık altında yolunu buldu. Seyircilerin yansı uykuya dalmıştı. Uyuyanlardan ba-

zılan yaşlı, bazdan da sarhoştı. Diğerleri, karanlıkta, boğucu sıcakta kendilerine bir mağara, sığınak arayan karanlan dumanlı esrarkeşlerdi. Salonda, çocukları bağıra çağırarak koridorlarda koşan ve insanlara çarpan aileler de vardı. Yan bölümde kendine bir yer buldu ve arkaya eğilmiş koltuklardan birine oturdu.

O gece sadece korku filmleri izledi. Aradan geçen yedi saate yakın bir süre sonunda anımsadığı tek şey, bataklıklarda büyüyen canavarların Tokyo'yu ayaklarının altında çiğnemeleri ve uzaydan gelen yaratıkların insanları işyerlerinin binalanından dışarı fırlatmalanydı. Film-lerin, İngilizcesine bir yararı olmadı, ne de olsa ortada çılgınlıklar ve patlamalar dışında pek bir şey yoktu. Saat geceyarısına yaklaşıyordu ve sabah işe gidecekti. Gecenin karanlığına geri döndüğünde dışarıda hâlâ birtakım adamlar dolaşüyor, gülüşüyor ve onu izliyorlardı.

171

Ertesi gün bile dışarıya her çıktığında etraf karanlık görünüyordu. Güneş doğmadan işten ayrılmış ve Queens'teki metro istasyonunun yeraltı mezanına inerken gece olmuştu. Geçit dumanlıydı ve hava rutubetliydi. Platformda, gelecek bir sonraki treni tereddütle beklerken, etrafta ondan başka kimse yoktu. Dümdüz uzanan koridora gözlerini dikip, birbirinden belli aralıklarla dikilmiş, ahenk içinde uzaklaşan sütunları sayarken ve yaklaşmakta olan trenin metalik sesine kulak kabartmışken, aradan uzun dakikalar geçmişti.

Bir süre sonra gülüşmeler ve bağışmalar duydu. Turnikelerin üzerlerinden atlayan insanların sesiydi bu. Bir grup Kübalı genç ona doğru yaklaşıyordu.

Bir an kendisinden para isteyeceklerini düşündü. Ama

KELEBEĞİN RÜYASI

niyetleri o değildi. Tek istedikleri şeyin onu dövmenin zevkini tatmak olduğu açıkça belliydi. İçlerinden beş genç, tehditler savurarak Saihung'un çevresini sardılar. Bir tanesi Saihung'u kışkırtmak için elini yüzüne doğru salladı. Kendi dillerinde konuşarak, birbirlerini dürtüyorlar ama hiçbiri kurbanı yönelmiyordu.

Saihung hızla adamları inceledi. Adamlar gözüne tıknaz görünmüşlerdi ama aralarından birkaçı ağırlık çalışmış adamların vücuduna sahipti.

¹⁷² Sustalı bıçağın açılma sesi duyulduğunda Saihung, gazete kağıdını yırtıp attı.

Adamlardan biri eline yapışmıştı. Saihung hemen metal çubuğu saldırganın bileğine indirdi ve bileği parçaladı. Sonra etrafında dönerek gençlerden birini kulağından yakaladı. Metal çubuğu gence doğru savurdu ve onu yaraladı. Arkasından saldıran iri adamlardan birinin hamlesini boşa çıkardı. Bu tehlikeli durumdan kurtulan Saihung ileri doğru öfkeyle atıldı ve saldırganın yüzüne pençesini geçirerek, kan gelinceye kadar kuvvetle sıktı ve kendisine karşı koymaya çalışan kurbanını ileri doğru bir hamleyle rayların üzerine fırlattı. Ayakları tekrar beton zemine bastığında, elindeki çubuğun alt kısmıyla, bıçaklı adamın boğazına çok sert bir darbe indirdi. Saihung ileriye doğru sendeleyeni adamın bileklerinden kavradı ve keskin bir hamleyle bükerek, sustalı bıçağı elinden düşürdü.

İçlerinden en irisi Saihung'a bir çelme taktı ama Saihung düşmedi. Bıçak kullanan adamın bileğini bırakmadan, diğer elindeki çubukla, kendisini çelmeleyen adamın kafasına hızla vurdu ve kanın ıslaklığını ellerinde hissetti.

Etrafta sadece bir kişi kalmıştı, onun da bileklerinden

kavrayıp bütün gücüyle büktü. Adam acı içinde, canhıraş bir sesle bağırdı. Saihung elindeki metal çubuğu dirseğine dayayarak, onu hızla yere çarptığında büyük bir gürültü çıkmıştı. Attığı tekmeden gelen çatırtı sesi, kırılan çenenin habercisiydi.

Diğerleri oradan sıvışmışlardı. Metal vagonlar raylar üzerinde görününceye kadar bir yirmi dakika daha geçmişti. Saihung trene binmekten memnundu, içeri girip inleyen ve sallanan vagona kendine bir yer buldu.

Evinin yakınlarındaki istasyonda indikten sonra, uzun boylu bir adam onu takip etmeye başladı. Yine kavga etmesi gerekebilirdi. Caddenin ilerisine doğru adımlarını hızlandırıp, yolunun üzerinde hiç kıpırdamadan yatan, kendilerinden geçmiş birkaç sarhoşun üstünden atladi. İstasyonda yaşadığı kavganın öfkesi henüz yatışmamıştı ama tekrar kavgaya karışmak istemiyordu. Elinin ayarının kaçmasından korkuyordu. Bunlar, yemeğe ihtiyacı olan çaresizler değil, insanlara acı çektirmekten zevk alan insanlardı.

*73

Eldridge'in köşesini dönüp, durdu. İnanılmaz irilikte bir zenci yolunu kesmişti. Adam tropikal renklerde kısa kollu bir gömlek giyyordu. Terden parıldayan cildi ve kirden, kahverengi olmuş çarpık dişleri vardı. Saihung döndü. Metro istasyonundaki gölge hemen arkasında bitivermişti. Saihung, cepten çıkan zincirin parlaklığını fark etti. Daha önce gördüğü, gevezelik eden İspanyollar şimdi ortada yoktu, yalnızca içine düştüğün tuzağın tehdit ediciliği vardı.

Saihung, elindeki çubukla saldırdı ama gölge çubuğu kavramıştı bile. Adam bir hayalet gibi Saihung'un üzeri-

KELEBEĞİN RÜYASI

ne kapaklandı ve yumruğunu onun çenesine doğru savurdu. Saihung yumruğu karşılayarak, adamın parmaklarından birini yakaladı ve kuvvetle geriye doğru büktü. Ardından kolunu bükerek, dönen omuzuna sert bir darbe indirdi ve adamın kolunu omzundan çıkardı.

174 Saihung bir ses duyduğunda kafasını zamanında eğerek güçlü bir yumruktan kurtulmuştu. Ama kafasını korumasına rağmen, demir halkalar tam sırtında patladı. Yeni bir darbeden sakınmak için tekrar başını eğerek, döndü ve tekrar üzerine gelmekte olan zinciri elinin tersiyle karşıladı. Saihung fırlıdak gibi dönerek, adama iyice yaklaştı ve boğazına kan ve dış yollayacak sertlikte bir vuruş yaptı.

Adamlar öfke içinde sendeliyorlardı. Birkaç adım geriledi. Onu mahvedeceğine dair yeminler savurarak, yana kaçmasına neden olacak birkaç bıçak hamlesi yaptılar. Sonunda başka bir seçeneği kalmamış gibi görünüyordu. Sırtını apartmanın kapısına vererek, koluna tutturduğu hançerlerden birini çıkardı. Çeliğin yarım ay şekli, gecede akkor gibi görünüyordu. Adamlar duraksadı.

Saihung, "Hadi! Hadi!" diye bağırıyordu." Gelin de işinizi hemen burada halledeyim!

Adamlar dönüp, hızla oradan uzaklaştılar. Saihung kilidi açıp, aceleyle binadan içeri girdi. Basamakların altında biri olup olmadığını kontrol ettikten sonra, odasma çıktı. İçeride kimse yoktu, yalnızca boğucu bir sıcak vardı. Kirli pencereleri kontrol etti. Kapalıydılar.

otuz yedi

Feragat

Çin Mahallesi'nin güney sınırında bir park vardı. Saihung New York'a ilk adım attığı günden beri bu parka gelmeyi alışkanlık haline getirmişti ve sabah erken saatlerde spor yapmak için parka uğramaya devam ediyordu. Henüz etraf karanlıkken gelir ve genelde güneş doğmadan da ayrılırdı. Park'ın sınırını çizen, haç şeklinde eski Roma tarzında inşa edilmiş, dans salonu ile tribün arasında yer alan granit bir bina vardı. Saihung Çin'deki binalara benzeyen bu yapıdan hoşlanıyordu.

Parkta spor yapan başka adamlar da vardı. Birçok farklı tarzda çalışmaktan hoşlanıyorlar, ustalıkla idare ettikleri sopa ve kılıçları kullanıyorlardı. Hatta bazıları *gi-ong* biliyor ve Saihung onların, konsantre olurken ve derin nefes alırken ki yalnızca simalarına tanık oluyordu.

Ağustos ayıydı ve hava çok sıcaktı. Karanlık yaz sabahlarında bile sıcaklığı teninde hissedebiliyordu. Bina'nın üst katlarının siyah gölgesi altında kesin bir hareket-sizlik ve sükunet içinde durdu. Alt karın boşluğunda bir noktaya konsantre oldu, *dan tiari* düşünüyordu. Klasik Tai-chi öğretisine göre bu an, evrenin önde geliş olgusunu hükümsüz kılmaya paralel bir an'dı, *wu wei*'ydi, hiç-

likti. Düşünceleri kafasından boşalttı.

Evrenin ilk anının, yani zaman ve enerjinin ve öz'ün, hepsinin birden hareketliliğe kavuştuğu o ilk anın, düşüncelerle tetiklendiğine, harekete geçtiğine dair bir inanç vardı. O da aynı şekilde başlamaya karar verdi. Bu iradeydi. Onsuz hiçbir hareket olmazdı. Nefes aldı ve nefesi, vücudun ıssızlığı boyunca yayılırken ki parlaklığına benzer ilk ışıklarında olduğu gibi, *dan tiari mm* içindeki solunumla ilgili enerjiyi canlandırdı.

76 Kollarını kaldırdı. Enerji hızla sırtına yayılıyor ve ellerinde, karıncalanma duygusu yaratarak dışarıya çıkıyordu. Parmakları kanla dolmuştu. Soluk, kan ve bilinç, hepsi evren sanki tek bir sonsuzluk noktasından genişlemeye başlamışçasına, vücudunun merkezinden akıyordu. Kollarını indirip, dizlerini büktü ve enerji tekrar, ayaklarının altına doğru alçalarak *dan tian'ma* çöktü. Yükseldi, alçaldı; yayılıp, tekrar eski halini aldı. Her iki kolunun hareketinde, yin'i, yang'dan ayırt edebiliyordu. Tüm bunlar Tai Chi Chuan'ın ilk hareketleri sırasında ortaya çıkıyordu. Bunun için bir söyleve veya felsefi spekülasyona gerek yoktu; yaparak öğrenilen bir şeydi. Bilinçli zihnin kavramayacağı bir noktada öğreniliyordu.

Kollarını hareket ettirmeye ve birçok farklı şekillerde tutmaya başladı. Dışarıdan bakıldığında pozisyonu, dövüş sanatlarındaki stillere oldukça benziyordu. Ne de olsa ayak hareketleri ve vuruşlar, Tai Chi yaratılmadan önce zaten vardı ve çok iyi biliniyordu. Bu, zirvesine son yüzyılda ulaşan, genç bir savaş sanatıydı ve diğer stillerle benzerlik göstermesi doğaldı. Ama içsel bir bakışla, çok farklı olduğu söylenebilirdi.

Diğer stillerin, dıştan bakıldığında kendilerini hemen belli eden bir tarzları vardı. Bu, Saihung gibi dövüşçülerin, stilin özelliklerini gözlemlemelerini ve hatta dövüş sırasında bile kendilerine adapte edebilme nedeninin bir parçasıydı. Ama Tai Chi'nin değerini, ancak onu uygulayan insan anlayabilirdi. Birçok özelliği, kendi hareketlerinin içindeki gizemli düzenlemelerde yatıyor, yavaş olma niteliği, sağlıklı kan dolaşımını cesaretlendiriyor, duruşlar doğru yapıldığı sürece, derin nefes alma, otomatik bir hale geliyordu. Tai Chi'de saklı olan giz, yalnızca onu uygulayanların bildiği bir şeydi: Kişi karşılaştığı zorlukları, bedeninin belli seviyelerinde tutabiliyorsa, enerjinin beden içindeki dolaşımını da özel bir yolla sağlanabiliyordu.

Bedendeki seviyelerden kasıt, düz bir sırt, yuvarlatılmış omuzlar, yukarı doğru eğimli leğen kuşağı kemikleri, dik tutulan kafa, birbirine sıkıca yapışmış ayaklar ve gevşemiş bir bedendi. Bu hareketlerin basit uyumu, bedenin kapılarını açıyor ve kişi, kötü beslenme veya düzensiz hayat tarzıyla beden yollarını tıkamışsa, enerjinin kendiliğinden hareket etmesini sağlıyordu. İlk pozisyondaki düşünce, hareketliliğe sevk etmektir. Geri kalan hareketler baştan başa kendi akışını düzenliyorlardı. Sıradan bir insanın bunu dışarıdan görebilmesi olanaksızdı ama bu disiplini uygulayan kişi içinden bu hareketi hissediyor ve hayatın gücünün mükemmelliğinin keyfini çıkarıyordu. Bedenin gevşemesi ve kendini bırakmasıyla, her şeye sahip olmak olanağı vardı. Tenin altındaki hareketi hissetmek, harika bir olaydı.

Tai Chi uygulaması, hayatın bizzat kendisinin heyecan verici duygusunu yaşamaktı. Bu yalnızca kanın akışı değildi. Bu yalnızca sınırların kanncalanması da değildi. Bu

açıkça, suyun kabarması gibi, gücün bütün bedene akmasıydı. Sözkonusu güç, duyguları tazelemekle kalmıyor, onları alarma geçirip, yeniliyor, ayrıca bilinçle iletişim içine giriyordu.

173 Onu yaşayan bir insan yapma niteliği, prizden gelen elektrik enerjisi gibi basit bir enerji değildi. Çok daha ustaca, çok daha karmaşıktı. Bu enerji düşüncelerine karşılık veriyor ve düşünceleri sayesinde engellenebiliyordu. İşte tam da bu nedenle meditasyon diye bir şey vardı. Kişi düşüncelerine ne kadar çok odaklanırsa, bu gücün niteliğini o kadar kolay algılıyor ve içeriğindeki özelliklerden kendisi için bir şeyler öğrenebiliyordu.

Enerji bir kere akmaya başladığında, kanallar yıkanıyor, organlar düzenli çalışmaya başlıyor ve sinir sisteminin kanalları temizleniyordu. Bilinç, evreni düzenli bir hareketliliğe sevk ediyordu. Tai Chi'deki hareketlilik ise tersini yapıyor, bireyin bilincini etkileyebiliyordu. Bedenin her iki tarafı da hareketleniyor, gözler elleri takip ediyor, omurgası sürekli olarak çalışıyor ve uyanlıyordu. Beynin her iki yanının aynı anda açılması kaçınılmaz oluyordu. Tüm bunlar, yüz'den biraz fazla sayıda pozisyonun yumuşak hareketleri sayesinde gerçekleşiyordu.

Saihung başka dövüş sanatlarının da uygulayıcı olmuş, yaşadığı çevrede hayatını kurtarmak konusunda güvenebileceği başka silah tekniklerini de incelemişti. Her sabah, daha güneş doğmadan önce, etrafın sessiz, sakin olduğu zamanlarda parka gidiyordu. İş hayatında, emirleri uygulayan, iş'in gereği yemek pişirmekte olan bir bedendi. Ringte, taktıkları kask nedeniyle, yüzünü bile tam göremediği rakiplerine karşı kavga veren bir dövüşçüydü. Sokaklarda, kimsenin dilini bilmediği, hedef adamdı. Yal-

nızca isimsiz karanlıklarda kendisinin kim olduğunu içten hissedebiliyordu.

. . .

Boksa başladıktan iki yıl sonra, salonda yaptıkları maçta Saihung'u döven boksör Barry, yine ortaya çıktı. Bir kez daha, torbalarla yaptığı çalışmayı izleyerek ona kim olduğunu sordu. O, Saihung'u unutmuş, ama Saihung onu unutmamıştı. Kendisine doğru yürüyen, şişmiş suratlı adama baktı.

Barry saldırgan bir ifadeyle, "Ne yapıyorsun sen?" diye sordu. ^

Saihung umursamaz bir tonda, "Sadece takılıyorum" diye yanıt verdi. Bu konuşmaların daha önceden provası yapılmış her zamanki konuşmalar olup olmadığını merak etti.

"Ya, aynen öyle görünüyor."

Saihung bu töreni kısa kesmeye karar verdi. "Senden hoşlanmıyorum. Ya ringe çık, ya da gözümün önünden kaybol."

Barry, tehdit edici bir tavırla Saihung'a doğru eğilerek, "Serseri! Suratımı dağıtacağım senin!" diye bağırdı.

Saihung Gus'a baktı. Saçları kırılmış antrenörü başıyla, onayladığını belirten bir hareket yaptı.

Saihung, "Tamam" diye bağırdı. "Bir kiloluk eldivenlerden istiyorum."

Barry bunun ne anlama geldiğini biliyordu. Bir kiloluk eldivenlerin içinde, yumuşatıcı dolgu yoku. Bir an için te-reddüt etse de, gururuna yenik düştü. "Peki budala. Bu

senin cenazen."

"Seni piç!" Saihung'un yüzü öfkeden kıpkırmızı olmuştu. "Mezarının üzerine işeyeceğim senin!"

Saihung Gus'ın yanına giderek, ellerine sargı çektirdi, eldivenlerini giydi ve kaskını taktı.

Gus, "Çılgına döndüğünü biliyorum" derken, sanki her şeyi sağlam kazığa bağlamak istiyordu. "Ama başını hep dik tut tamam mı?"

180 Saihung hiçbir yanıt vermedi, sadece başını sallamakla yetindi. Soluk tenli Barry'den gözünü ayırmıyordu. Gus, iplerden birini aşağı doğru çekerek Saihung'u yavaşça ringe doğru itti.

Barry sabırsızlıkla ona bakıyordu. Saihung uzun kollarının ve kilosunun ona güven aşıladığını görebiliyordu. Barry bir manyak gibi sırttı.

Gong çaldığında salondaki diğer adamlar tezahürata başladılar. İlk karşılaşmalarında herkes dövüşü sessizce izlemişti, o zamanlar kimse Saihung'u tanımıyordu. Ama bu kez ona destek olan arkadaşları vardı. Barry, sert yumruklar çıkararak, hırsıyla saldırdı. Tedbirsizce dövüşüyor, daha ilk raundda, deneme yumruklarına başvurmadan bütün gücünü harcıyordu. Saihung bu yumruklara yanıt veriyor ve Barry'nin kollarına güçlü darbeler indiriyordu. Bu darbeler Barry'nin gardım düşürmeye yetecek kadar sertti. Saihung, Barry'nin yüzünde beliren ani şaşkınlığa büyük bir zevkle tanık olmuştu. İki yıldır ağır kum torbalıyla çalışmak, Saihung'un yumruklarına yeni bir güç kazandırmıştı.

Barry, Saihung'u yumruklarıyla iplere doğru sıkıştır-

maya çalıştı ama Saihung yana kaçmış ve Barry'nin yüzüne birkaç yumruk sallamıştı. Adamın yüzünün şiştiğini gördü. Barry tekrar saldırarak, Saihung'u yaralayacak bir vuruş yapmak istedi ama Saihung bu hamleyi, adamın yüzünü bulan kıvrak bir yumrukla cezalandırdı. Bu darbeyi, Barry'nin çenesini yerinden oynatan direkt bir yumruk izledi.

İkinci raund başladığında Barry, biraz daha dikkatli davranıyor ve Saihung'un etrafında daireler çiziyordu. Saihung birkaç sert sol yumruk almış ama bunlara Barry'nin yüzünde açılmalara neden olan birkaç darbeye karşılık vermişti. Saihung üst üste isabetli ağır yumruklar vurdukça, eldivenleri kanla sıvanmaya başlamıştı. Parmaklarının boğumlarında, çıplak tene ve kemiklere attığı yumrukların sert etkisini hissediyordu. İnsanlar ring kenarından bağırırken Barry, yüksek sesle küfürler etmeye başlamış ve o anda, neredeyse Saihung'un ciğerlerini bulan güçlü bir aparkat çıkartmıştı.

&

Saihung adamı iterek, öfkeyle ona baktı. Saihung'un güveni tamamen yerine gelmişti ve bir an için Barry ve o, ayak parmakları üzerinde yavaşça hareket etmeye başlamışlardı. Saihung Barry'nin kendisine baktığına emin olduktan sonra bir sağ yumruk çıkardı ve tekrar sağıyla aldatıcı bir yumruk daha atıp, soluyla gardım düşürdü. Barry oltaya gelmişti, ona bir sağ yumruk atmaya çalıştı ama Saihung yana kaçarak bu hamleyi savuşturdu. Barry daha yumruğunu geri çekmeden ona doğru bir hamle yaptı ve toparlayabildiği tüm gücüyle, en etkili olan sol yumruğunu vurdu. Barry yere kapaklanmış, çenesi ve burnu, garip bir hal almıştı.

Saihung yerdeki adamın başında aynı saldırgan ifadey-

KELEBEĞİN RÜYASI

le bekliyordu. Açık saçık sözler söyleyip suratına bir tokat attı. "Kim kimin suratını dağıtacakmış ha? "Kanlar içindeki hareketsiz yüze doğru bağıyordu. Gus koşup, onu sürükleyerek adamın yanından uzaklaştırdı. Ring, insanlarla dolmuştu.

Gus fısıldayarak, "Kafayı yemeye başladın" dedi. Saihung buna, yine küfürlü sözlerle yanıt verdi. Gus omuz silkti. "Senle, sakinleştikten sonra konuşuruz."

*2 Soyunma odasında asılı çıplak ampulün ışığı altında yalnız otururken aradan kısa bir süre geçmişti. Saihung, dövüşün yansımalarını hissetmeye ve Gus'ın söylediklerini tartmaya başladı. İlk kez, yoldan sapıp, sapmadığını düşünüyordu.

• • •

Saihung, Pittsburgh'ta yaşayan teyzesi ve amcasıyla düzenli olarak haberleşiyordu. 1968 yılının sonlarına doğru, evlerinin kamulaştırıldığını bildiren bir mektup yazmışlardı. Evin arsası üzerinden otoyol geçecekti. Taşınmaktan başka çareleri yoktu.

Aynı çamaşırhanede çalışan Mabel teyze ve Jean teyze aralarında mektuplaşıyorlardı. Mabel teyze San Francisco'ya taşınmak istiyor, en azından kışları Pittsburgh'ta olduğu gibi, mafsal iltihabını azdırmayacak bir yere gitmek istiyordu. William amca sürpriz biçimde şehirden taşınmak istememişti. Kırk yıldır o şehirdeydi ve oldukça bağlanmıştı.

William amca yaşlılıktan korkardı. Mektuplarında düzenli olarak Saihung'tan, yaşlı insanlara yardımcı olması için geri dönmesini rica ederdi. Saihung onlara yardım et-

meye karşı değildi ama yeniden oraya taşınmayı da istemiyordu. Aslında o da ciddi ciddi San Fransisco'ya gitmeyi düşünüyordu. Hayatının sonuna dek New York'ta yaşayamazdı. Bütün gün ayakta durup, yemek pişirmekten, damarlarında varis oluşmaya başlamıştı. Ayrıca o sokak serserilerinden birinin bir gün silahla karşısına çıkma ihtimalleri vardı ve gittikçe vahşete varan tavrının nerede duracağını merak eder hale gelmişti.

Altın Eldivenler boksörü olarak son maçlarını Madison Square Garden'da yapacaktı. Burada maç yapması, belli bir noktaya geldiğini gösteriyordu. Ama nakavtla kazandığı bir maçtan sonra soyunma odasında otururken, değiştiği gerçeğini kabullendi. Amacından sapıyordu. Bir adamı ne zaman yere sereceğine karar verebilecek kadar çok boks yapmıştı. Kınlan kaburgaların sesini duymaktan zevk almaya başlamıştı. Birkaç maçtan sonra, yaşadığı zafer sarhoşluğunun, diğer tüm önceliklerini bir kenara attığını görüyordu.

Gus odaya girdi.

"Hey Frankie Kahn! Harikaydın! Profesyonel olmayı hiç düşündün mü?"

Saihung, hiç düşünmeden, "Hayır" diye yanıt verdi. "Bu işi bırakıyorum."

"Sen neden söz ettiğini sanıyorsun? Böyle çekip gidemezsin!"

"Ne istersem onu yaparım!"

"Peki, sakın ol tamam mı? Bu çok eski bir problemdir. Şu anda yaşadıklarını yaşamış birçok boksör gördüm ben. Bu maç sonrası bezginliğidir. Birkaç gün dinlen son-

ra tekrar gelirsin. Ve geldiğinde evlat, seninle bazı insanların ilgilendiğini göreceksin."

"Ben duş almaya gidiyorum. Söylediklerini tekrar düşünürüm."

Gus, "Tabii, tabii" dedi. "Geri döneceksin."

Saihung, hiç düşünmeden, "Ya!" dedi. Ama bu soyunma odasına yalnızca eşyalarını toplamak için geri geleceğini biliyordu.

184 O gece rıhtıma yürüdü. Kollarındaki hançerleri çıkardı. Onları hiç kullanmamış bile olsa, birçok kişinin gözünü korkutmuştu. Hançerleri üzerinde taşımının, belayı davet ettiğine dair batıl inanca sahipti.

Öğrendiği dövüş prensipleri, erdemi, cömertliği, ve dürüstlüğü vurgulardı. Ancak eşit koşullara sahip olan iki insan düello edebilirdi. Bazen yalnızca saygı kazanmak için dövüşürlerdi. Her savaşçı yenilgiye uğrayabilirdi. Ne kadar büyük olursa olsun herkesin kaybedeceği bir nokta vardı. Belki de kendisine yapılan düello çağrısını kabul eden bir dövüşçü, kaybedeceğini bile bile bu çağrıya olumlu yanıt verirdi. Ama savaş dünyasında kişinin yiğit olması yeterliydi. Kaybetmek, onun şerefinden ödün verdiği anlamına gelmezdi.

Saihung yaptığı dövüşlerde şereften söz etmenin olanaksız olduğunu hissediyordu. Rakiplerini onurlandırmıyor, onlar da kendisine saygı duymuyorlardı. Uzun yıllar boyunca, bu tür kavgaların içinde bulunsun diye eğitilmemişti o. Dövüş sanatları, disiplin ve şeref içindi, terlemek, bağırarak, kan dökmek ve kıyım yapmak için değil...

Feragat

Haçerleri tersine çevirdi. Yarım ayın görüntüsü, bıçaklarda yankı buluyordu adeta. En iyi metalden özel olarak yapıldıklarını ve zamanında ne kadar işine yaradıklarını anımsayıp, son bir kez elinde kavradı. Silahların gücü vardı. Silahların ruhu vardı. Ama güç ve diğer ruhlar, bir erkeğin üzerinde söz sahibi olabiliyorlardı. Dövüşmekten vazgeçmek istiyordu. Zaten şimdiden New York'u terk etmek üzere biletini almıştı. Saihung haçerleri atabildiği kadar uzağa, nehre fırlattı.

otuz sekiz

Kurtuluşun

Kapısı

18,

Saihung, Mabel Teyze ve William amca, San Fransisco'ya giden trene bindiler. Kendileri kente yerleştikten sonra, eşyalarının büyük bir bölümü de taşmacaktı. Bu sorun, Pittsburgh'tan tanıdıkları, orta yaşlı, canayakın Jean teyze'nin yardımlarıyla halledilmişti. Teyzesi ve amcası, Nob Hill'in doğusunda, küçük bir daireye taşındılar. Saihung'da, Stockton Caddesi üzerinde, bir kasap dükkanının üstünde tek kişilik bir oda buldu.

Genelde sisli olan San Fransisco'daki ilk günleri, sıradışı biçimde güneşli ve sıcak geçmişti. Yeni kenti keşfetmek amacıyla sokakları arşınıyor, Çin Mahallesi'nden, North Beach'e doğru yürüyüp, Coit Tower'a tırmanıyordu. Körfez çevresi, şehrin özellikle onun gözünde sessiz, sakin görünmesini sağlıyordu. Telegraph Hill ve Russian Hill'e ilk tırmandığında, uzaklarda uzanan sükunet dolu, engin körfezin berrak maviliğini görmüştü. İyi karşılandığı duygusuna kapıldı.

İnsanlar, Pennsylvania ve New York'takilere kıyasla, daha arkadaş canlısı, samimi ve daha az gergin görünüyorlardı. Her ne kadar ırkçılığın burada da yaşandığına

KELEBEĞİN RÜYASI

yakında tanık olacaksa da, hem bunu görmesi biraz zaman alacak, hem de daha önce yaşadıkları kadar vahşice olmadığını anlayacaktı. Belki de bunun nedeni, şehrin nüfusunun o kadar yoğun olmamasıydı. Hyde Caddesi'nin tepesine yürüyüp, aşağıda kalan rıhtımlara baktı ve etrafta çok fazla insanın bulunmadığını gördü. Kaldırımların bir geçit düzenleniyormuşçasına kalabalık olduğu Çin'le kıyaslandığında veya her saatte insan kaynayan New York sokaklarını düşündüğünde, San Fransisco neredeyse mahrem görünüyordu.

jg8

Bir parka gidip, tenis kortlarının yanından geçti ve beton basamaklardan aşağı indi. Bulunduğu yerden tepe üstüne, tepeler görüyordu, hatta suyun ötesinde bile, ufukta yatan bir ejderhanın omurgası gibi, daha da çok tepe vardı. Az sayıda insanın oturup, pazar gazetelerini okudukları yeni boyanmış yeşil bankları geride bıraktı. Daha aşağıya indiğinde, Golden Gate Köprüsü manzarasma egemen boş bir bank buldu.

Havada, çam ağaçlarından gelen hafif kokuyla karışık, tuz kokusu hissediliyordu. Oturduğu yerden Marin burununu, Büyük Okyanus'a açılan boğazları ve kuzeydeki bayırlarda evlerin bulunduğu dört sokaklık, birbirinden ayırt edilmesi zor arazileri görebiliyordu. Huashan'dan ayrıldığından beri, kendisini böyle iyi hissetme şansma ilk kez sahip oluyordu. Yakın geçmişinin çok uzaklarda kaldığını düşündü.

Hoşgeldin partisine davetli olduğunu anımsayınca dek, hayatından memnun bir biçimde uzun saatler boyunca orada oturdu. Saihung tepeden aşağı yürüyüp, teyzesi ile amcasının Jackson caddesindeki dairesine geldi. Kapıyı çaldı, teyzesinin mavi bir palto ve peçeli bir şap-

ka ile onu karşıladığını görünce yüzünde bir gülümseme belirdi.

"Teyzeciğim, dışarısı oldukça sıcak" dedi.

Teyzesi gülererek, "Yetmişine gel de görelim bakalım" dedi. "O zaman sen de paltosuz oturamayacaksın."

Teyzesi yavaş adımlarla basamaklardan aşağı indi. Saihung kadının daha da zayıfladığını ve kamburunun daha çok çıkmış olduğunu fark etti.

William amca arkalarından kapıyı kilitledi. Kahverengi çizgili bir elbise giymiş, bej rengi bir şapka takmıştı. 189

"Öküz oğlan! İki yaşlı insana eşlik etmen ne güzel."

Mabel teyze, "Gençlerin, yaşlılarla beraber olması pek de doğal bir şey sayılmaz" dedi.

William amca, "Evet" diyerek, aynı fikirde olduğunu belirtti. "Senin için çok yavaş sayılmayız, değil mi?"

Saihung, "Benim için bunun önemi yok" dedi. "Hepimiz bu kentte yeniyiz. Niye birbirimize destek olmayalım ki? Ne de olsa akraba sayılırız."

Teyzesi, "Çok naziksin" dedi.

Saihung, "Yerleşmekte güçlük çektiniz mi?" diye sordu.

"Birçok arkadaş edindim. Jean bana kenti gezdiriyor ve beni iş arkadaşlarıyla tanıştırtıyor. Amcan ise daha çok ailesiyle beraber olmaktan hoşlanıyor."

Saihung amcasına dönerek, "Peki sen buraları sevdim mi?" diye sordu.

KELEBEĞİN RÜYASI

William amca terslenerek, "İdare eder" dedi. "Ama Buick'imi özleyeceğim."

Karısı onu küçümseyerek, "Aman unut şu şeyi artık" dedi. "İkiniz de sağda solda gezmek için çok yaşlandınız zaten."

William amca ısrarla karısını duymazlıktan gelerek, "Ve dondurma" diye devam etti.

"Buralarda dondurma satan yer göremedim."

Saihung, "Herhalde birkaç tane vardır" dedi.

Amcası, "Nerede?" diye ısrar etti.

"Bilmiyorum... Eminim ki bir tane bulabiliriz."

Amcası, onun söylediklerine sonunda hak verircesine, "Evet" dedi. "Önümüzdeki pazar gününden önce bir tane bulmalıyız."

Mabel teyze, "Ondan bir şey istemekten vazgeç" dedi. "Öküz oğlanın kendi hayatı var. Ayrıca önünde güzel bir sofraya kurulmuşken, nasıl olur da dondurmadan söz edebiliyorsun?"

William amca başını salladı ve Saihung'a doğru eğildi.

Fısıldıyarak, "Seni kıskanıyorum" dedi. "Evlenmemekle akıllılık ediyorsun."

Mabel teyze kızmış gibi yaparak, "Seni duydum!" dedi. William amca gülmeye başlamıştı, karısı da ona katılmakta gecikmedi.

Yemek, alçakgönüllü bir ziyafete dönüşmüştü. Teyzesi fırında ördek, tütsülenmiş morina balığı, brokolili sığırti ve kabuklu deniz ürünleri hazırlamıştı. Masada, Sa-

ihung'un karşısında oturan Jean teyze, ellili yaşlarda, kısa boylu, şişmanca bir kadındı. Alnında ve ağız çevresinde kırışıklıklar vardı. Kısık ve birbirine yakın gözleri, ileriye doğru baktığında bile onun hafifçe şaşkınlığı gibi görünmesine yol açıyordu. Saçlarını siyaha boyatmıştı, saçına sıkığı sprey, kafasında bir başlık varmış hissini uyandırıyor. Boynunda, süslü altın ve yeşim kolye asılıydı. Çin'in geleneksel yüksek yakalı ipek cübbesi *cheongsam* giymiş ama üstüne bir hırka atmıştı. Saihung, rahat olmak işte bu kadar önemli bir şeydi diye düşündü.

Kocasını Henry Chan, sarkık yüzlü, iri bir adamdı. Çökmüş gözlerinin altında, iri, şişkin torbalar vardı ve iri pularlar, ince dudaklarında eksik olmazdı. Önünde dolu bir brendi şişesi duruyor, ondan başka bir şey içmiyordu. Yemek masasındaki konuşmaların, gizli esprilerin içermesi gerektiğini düşünse de, hiç gülmez, masanın ortasına iri dumaneler savurmaktan hoşlanırdı.

"Hey!" diye seslendi. Saihung'a bağıyordu. Bu, tipik Henry seslenişiydi.

Saihung ona doğru baktı.

"Hoşlandın mı buralardan? 'Henry amca, pek Çince konuşmazdı. İngilizcesinde oldukça ağır bir aksan vardı. Saihung onun hangi dili konuşmaktan hoşlandığını merak etti.

"Beğendim, gayet güzel" dedi. Üzerine gelen dumana rağmen kibar olmaya zorluyordu kendisini.

"Hey! Jean teyzen seni buralara getirtmek için bir sürü zahmete girmiş." Purosunu kül tablasının üzerine bastırıyordu.

"Evet, biliyorum. Eksik olmasın."

"Tamam. Hey! Biraz daha yesene. Bunlar pahalı yemekler, biliyorsun." Henry, coşkulu biçimde masayı işaret ederek, kenarları kırmızılaşmış gözlerle Saihung'a baktı.

Saihung, sinirlerine hakim olmaya çalışıyordu. Amcasının sözlerinin onda iştah bırakmadığı gayet açıktı.

Henry amca aynı şevkle, "Bunları nasıl satın alabildiğimi biliyor musun sen?"

191 diye sordu. "Çok çalıştım, para biriktirdim ve yatırım yaptım. Tanrı aşkına kendine bir bak. Senin de bir şeyler yapma zamanı geldi. Paranı sakın kadınlara yedirme."

Saihung ne söyleyeceğini bilemiyordu.

"Hey! Biliyorum, genç adam. Bütün gençler bu yollardan geçiyor. Ama herkesten biraz önde olmak için para biriktirmelisin. Anladın mı?" Henry elini, Saihung'a doğru sallarken, küçük parmağındaki süslü yeşim yüzük parıltılar saçıyordu.

Saihung, olabildiğince ağırbaşlı davranmaya çalışarak, "Evet, anladım" dedi.

"Paranı Grant ve Jackson bankasına yatır, en iyi faizi onlar veriyor." Sözüünü tamamladıktan sonra bakışlarını bardağındaki içkisine yöneltti.

Saihung hiçbir yanıt vermemiştir. Henry birdenbire kafasını kaldırarak, kederli gözlerini şaşkınlıkla açtı.

Bağırarak, "Tanrı aşkına! Paranı kadınlarla, sağda solda yediğini söyleme bana" dedi.

Kurtuluşun Kapısı

Hayır öyle yapmamış, yarımında getirmişti.

Amcası ilk kez Çince konuşuyordu. "Seni köylü aptal! Budala olma. Sen faiz nedir bilir misin ki?"

Saihung tabii ki faiz nedir biliyordu. Ama finans işlerinin Amerika'da nasıl yürüdüğü konusunda fikri yoktu. Duyduğu utanç yüzünden yanıt vermekten kaçındı.

Amcası, "Paranın büyümesini istiyorsan, yatırım yapmalısın" diye açıkladı. "Mesela beni örnek alalım. Yakında büyük bir restoran açmak üzere bir anlaşma yapacağım. Bütün yatırımcılar biraraya geliyor ve hepimiz güzel kârlar elde edeceğiz. Hey, sen de bunu yapabilirsin."

Saihung, "İşin bu bölümüne yabancıyım" dedi.

"Güzelliği de burada zaten. Diğer insanlar çalışırken sen de bu deneyimden yararlanıyorsun. Bir daha düşün. Böyle bir fırsat kovala."

Jean teyze, "Henry "diyerek araya girdi. "Sürekli paradan söz etmekten vazgeç artık."

Son yemeklerini de bitirdiklerinde Saihung, iki amcasının da kendisini sohbetten uzak tutacak kadar sıradan buldukları için onlara müteşekkirdi. Sonunda Henry amca sallanarak ayağa kalktı ve "Hey! Eğlenmenize bakın. Ben bara gidiyorum" dedi.

Ertesi gün Saihung Çin Mahallesi'ndeki iş bulma kurumuna giderek, birçok farklı iş için başvuruda bulunduğu yalnızca aşçılık, garsonluk, çamaşırcılık ve ev işleri için eleman arandığını gördü. En iyi bildiği iş olan restoran işine devam etmek istiyordu. İlk girdiği iş, Broadway'deki üstsüz kadınların çalıştığı barların karşı soka-

ğında bulunan dondurmacı dükkanıydı. Şehir içindeki erkekler kulübünde garson olarak daha iyi bir iş buluncaya kadar birkaç ay geçmesi gerekti. Yine günde sekiz saat çalışıyordu ama en azından bu yolla, çok az maaş veren Çinli işverenlerden uzak kalmıştı. Burada kazandığı paradan biriktirerek, Batı Yakası'nda kazandıklarının üzerine koymaya devam etti. San Fransisco'ya geldikten bir yıl sonra, bir ev almaya yetecek kadar nakit para toparlamıştı. Ama ev almak istemiyordu. Amacı ustasmı, onunla beraber yaşamaya ikna etmeye yetecek kadar çok para biriktirmektir. Henry amcasıyı anımsadı.

194

Amcasına sokakta rastladığında ona, "Restoran işi nasıl gidiyor?" diye sordu.

Henry, "İyi" dedi. "Sattım bile." Sonuna gelmiş purosunu yakmaya çalışıyordu.

"Ne kadar çabuk?"

"Üç ortak vardı. Her birimiz otuzar bin dolar para yaptık." Purosundan üflediği dumanın Stockton Caddesinde sürüklenmesini izledi.

Saihung usulca, "Benim de yatırım yapacak kadar param var" dedi.

Amcası, "Ne kadar?" diye sorarken, ona dönüp bakmadı bile.

"Senin restorandan kazandığın kadar bir para."

Amcası, "Bir ev satın al ve evlen" diye öğüt verdi ona.

"Yatırım yapmayı tercih ederim."

"Benimle mi? Unut bunu. Ben akrabalarımın iş yap-

Kurtuluşun Kapısı

mam." Bitmekte olan purosuna sıkılmış bir ifadeyle bakıyordu.

"Ama ben güvенеbileceğim hiç kimseyi tanımıyorum."

Amcası tarafsız davrandığını belli edercesine, "Belki birilerini bulabilirim. Başka bir fırsat çıkarsa seni ararım. Senin her şeyin altından kalkabilecek adamlara ihtiyacın var. Restoran için izinleri kimin aldığını biliyor musun? Belediyede tanıdığın var mı? Bu iş çok uğraş gerektiren bir iş."

Saihung'un amcasının söylediği hiçbir şeyden haberi yoktu. Zaten o yüzden yardıma gereksinim duyuyordu. "Beni arar mısın?"

"Evet, Jean'de telefon numaran var değil mi?"

Saihung başını salladı. Sonunda Henry amca, bir restorana yatırım yapmakta ona yardımcı olacaktı.

• • •

William amca San Fransisco'ya taşındıktan iki yıl sonra öldü. Saihung, Mabel teyzeye yardımcı olmak için elinden geleni yapmış ve amcasının cenaze töreniyle bizzat kendisi ilgilenmişti. Aradan bir yıl geçtikten sonra Saihung bir gün otel odasına geri döndüğünde teyzesinin hasta olduğu haberini aldı ve hemen hastaneye koştu.

Hastanenin içi karanlıktı, dar ve mor renge boyanmış koridorları hafif bir ışıkla aydınlatılmıştı. İç içe geçen beyaz bir şapka takmış olan lastik yüzlü bir hemşire ona ilgisizce bakarak, "Ziyaret yasak" diye terslendi.

Saihung sabırlı olmaya çalışarak, "Saat daha on olmadı" diye yanıtladı. "Ben hasta yakınımım."

KELEBEĞİN RÜYASI

"Ne olmuş yani?"

Saihung tehditkâr bir tavırla üzerine yürüyerek, "Onu görmek istiyorum. Hemen!"

Kadın hafifçe yerinden zıplayarak uysalca, "İsim?" dedi.

"Mabel Yee."

"402 numaralı oda. Beş dakikanız var."

Koşarak merdivenleri tırmandı. Her adımında tahta basamaklar çatırdıyordu. Hava çok sıcaktı, burnuna hastane kokusu geliyordu.

Tek kişilik odaların kapısı koyu kırmızıya boyanmıştı. Kapıların üzerlerinde hastaların çizelgelerinin konulduğu ahşap kutucuklar vardı. Koridorlarda, iyileşme sürecine girmiş hastalar yürüyüşlerinde mola versinler diye konulmuş benzeyen, içi doldurulmuş iskemleler vardı. Koridor loştu, tavandan çıplak bir ampul sarkıyordu. Teyzesinin odasını buldu ve içeri girdiğinde siyahlar giymiş bir adamın başucunda beklediğini gördü.

Saihung, "Sen de kimsin?" diye sordu.

Gri saçlı adam arkasını döndü. Yüzünden sağlık fişkıranı uzun boylu, mavi gözlü bir adamdı. Saihung adamın boynundaki beyaz yakalığı fark etti. Rahibin elinde tespih ve İncil vardı.

"Teyzenize yardım etmeye geldim."

Teyzesi, "Öküz oğlan..." diye fısıldadı. "Gönder onu buradan."

Saihung rahibe, "Gitmenizi istiyorum" dedi. "Lütfen oda-

yı terk edin."

"Yaşadığınız üzüntüyü anlıyorum. Ama Tanrı'nın sözlerini duymak onu rahatlatacaktır."

Saihung kaba davranmaktan sakınıyordu. "Teyzemin kendine ait dini inançları vardır."

"Tanrı tektir."

Saihung, rahibi kolundan tutarak, "Havamda değilim" dedi. Adamı dışarıya çıkararak, kapıyı arkasından sıkıca kapattı.

Odanın perdelerini çekti ve teyzesinin yanına oturdu. Kadının yatağı yükseltilmişti. Teyzesinin üzerinde soluk renkli bir gecelik vardı, gergin beyaz çarşaflar üzerinde çok küçük görünüyordu ve hareketsizdi. Bir lamba yatağın üzerine sarı bir ışık yayıyordu. Eski bir porselen vazo içindeki çiçekler, sıcak yüzünden daha şimdiden solmaya başlamıştı.

Teyzesinin saçları, gümüşten küçük dalgalar halinde başını çevresine yayılmıştı. Mabel teyzenin yüzü daha da kırışmış gibiydi, gözleri, solgun cildinde tamamen batmış mücevherler gibiydi. Dudakları kurumuştü ve renksizdi.

Bir çocuk gibi açıksözlülükle, "Ruh nereye gitti?" diye sordu.

Saihung, bilim adamı havalarında nutuk çekmek niyetinde değildi.

"Huzura kavuşacaksın. Tanrılar seni yanına alacaklar. Yeniden doğacaksın."

Teyzesi, "Cenneti hayal etmek çok zor" diye mırıldandı. "Çin'i anımsamaktan bile daha zor."

KELEBEĞİN RÜYASI

"Teyzeciğim, yoruluyorsan konuşma."

"Bütün bir gün burada yattım. Konuşmak istiyorum. Tek düşündüğüm şey evim ve elli yıldır görmediğim köyüm. Bunu böylesine canlı hayal etmek ne kadar tuhaf. Sence ruhum oraya geri döner mi?"

"Sen gidersen, o da gider."

"A, Evet... ben gidersem, o da gider."

Koridordan bir ses duyuldu. "Ziyaret saati sona erdi!"

Saihung yavaşça, "Gitmem gerek teyze "dedi. "Sabah yine geleceğim."

Teyzesi, "Evet, yine gel" diye yanıt verdi. "Bana *sutra*'lar* oku ki, ben de öbür dünyada yolumu şaşırırmayım."

Saihung şilteleri düzeltirken, "Burada olacağım" diye söz verdi.

Sisli sokaklara geri döndüğünde, teyzesiyle yaptığı konuşmaları düşündü. Eski kutsal kitaplarda yazanların dışında, tanrıların var olduğuna dair, hatta ruhun yeni bir bedene gireceğine dair hiçbir garanti yoktu. Ama o, ruhun ölüm sonrası, nereye gitmek isterse oraya gidebileceğine inanıyordu. Ölümün aşılabileceğini anlayacak kadar insan zekasma saygı duyuyordu.

Mabel teyze yeterince kararlıysa, gerçekten de köyüne geri dönebilirdi. Dualarında yeterince inançlıysa, cenneti önüne serebilirdi.

Ertesi gün yanmda *sutralar* kitabıyla teyzesine gitti.

* Hinduizm'de ve Budizm'de kutsal içerikli kompozisyonlar. (Yay. n.)

Ama teyzesi onu duyacak halde değildi. Uzun bir süre dua ederek yanmda kaldı. Tapmaktan ayrıldığından beri ilk kez gerçekten dua ediyordu. Çocukluğundan beri kendisine, dindar bir insanın okuduğu duaların, ölmekte olan ve en zor anlarını yaşayan kişinin ruhuna yol gösterebileceği öğretilmişti. Teyzesine diğer tarafta eşlik etme kararlılığıyla, büyük bir içtenlikle dualarını tekrar tekrar fısıldadı. Kadının bir daha uyanıp, Saihung'u görme şansı hiç olmayacaktı.

Ara sıra çarşafların inip kalkmasından, kadının hafif hafif nefes aldığıny anlabiliyordu. Nefes almak hayatın en temel göstergesiydi ama nefes, yavaş yavaş onu terk ediyordu. Ona hayat verecek kadar havayı içine çekemiyordu, bunu yapacak gücü kalmamıştı.

199

Saihung, teyzesinin ellerine baktı. Büzülmüş ve boğum boğum olmuş kökler, temiz beyaz kumaşın üzerinde yatıyordu. Yıllardır, mafsal iltihabı sonucunda, kadma acı çektirerek çarpılmışlar, bükülmüşler ve kıvınlmışlardı. Kadının elleri, Saihung'un yaptığı masajlara rağmen düzelmemişti. Yaptığı iş, onu sakat bırakmıştı. Ama o benekli ellerde, yemek yaparkenki özeni, giysilerini katlar-ken ki sabrı görüyordu.

Ruhunun ölüm yolculuğunun güvenli olması için elinden gelen her şeyi yapmakta kararlıydı, bütün gün boyunca dua etti. Tek bir şeye konsantre olarak, duaları tekrarlardı, kalbinden gelen en samimi duygulan ona yolladı. Kaderin önüne geçilmezdi ama en azından onun son yolculuğunu elinden geldiğince kolaylaştırmak istiyordu.

Mabel teyze ertesi sabah uykusunda öldü. Jean teyze

KELEBEĞİN RÜYASI

ve Henry amca hastaneye gelerek, yapılması gereken işlerin yükünü hafiflettiler. Cenazede, Mabel teyzenin San Fransisco'da tanıştığı birçok yaşlı kadın arkadaşı ve onlara eşlik eden gençler vardı. Onu kocasının yanına, körfeze bakan çimenli tepeciğe gömdüler. Tütsüler yakılırken, mumlar mezarın üzerinde parlak ışıklar saçarak yanıyor, kutsal sözlerin yazılı olduğu bayraklar, rüzgarda sallanıyordu. Taocu keşişler, teyzesinin ruhu için şarkılar eşliğinde dualar söylediler.

10 C Genç bir adam olarak küreklerin tabutun üzerini toprakla kapatmasını izledi. Mabel teyze nerelerdeydi? Aldığı bütün eğitime, yaptığı onca meditasyona rağmen onun nereye gittiğini göremiyordu. Henry amca Saihung'u teselli etmek için elini omzuna koyduğunda, törpü gibi sesiyle, "Bu kadar üzülme evlat" dedi. "Çok daha iyi bir dünyada şimdi o."

Saihung sessizce ona baktı. Bunlar söylenecek en aptalca sözlerdi ama sadece başını sallamakla yetindi.

"Hey! Yas tutman sona erdikten sonra beni ve Jean teyzeni görmeye gel, tamam mı? Bakarsın restoranı kutlamak için uygun bir zamandır."

Saihung, "Şu andan bundan söz etmek, hiç de saygılı bir davranış değil" dedi.

"Yanlış anlama. Mabel'in bunu göremeyecek olmasının çok üzücü olduğunu söylemek istedim." Henry amca gözlerini yuvarladı.

Saihung, "Bir ay içinde uğrarım" dedi. "Yas'tan sonra."

"Tamam. O zamana kadar kendine iyi bak."

Kurtuluşun Kapısı

Saihung odasına geri döndüğünde, yatağının kenarına oturdu ve teyzesini düşünmeye başladı. Onu görebilse, onun iyi olduğunu bilebilse, ne güzel olurdu diye düşündü. Meditasyonu, Mabel teyzenin varlığına dair hiçbir ipucu vermemişti. Mabel teyze gitmişti.

Çin'de olsa, bir büyücü bulur ve ona, öteki dünyada teyzesinin ruhuna rehberlik etmesi için altın verirdi ama vatanında değildi ve hükümet her türlü büyücülüğü yasaklamıştı. İlk kez Amerika'da, bunun bir işe yaramayacağı düşünüyordu.

Yas tutma süreci sonrasında Jean teyze ve Henry amca'yı görmeye gitti. Aslında yas tutma süresi geleneklere göre üç yıla kadar uzayabilirdi. Saihung onun yerine bir ay süren gece ibadetlerini yerine getirdi. Modern hayatta insanı mutlu eden şeyler de oluyordu. Henry amca ona telefonda restoran için izinlerin hazır olduğunu ve dekorasyon işlerinin başladığını haber verdi. Saihung, Clement Caddesi'ndeki göz alıcı vitrini görebiliyordu Bütün parasını buraya yatırmakla en doğrusunu yapmıştı. Geleceğini garanti altına almıştı.

Henry amca ve Jean teyzenin evleri Çin Mahallesi'nden bir saatlik yürüyüş mesafesindeydi. Marina bölgesinde, iki katlı İtalyan evlerine benzer bir evdi. Saihung, binanın ön cephesinden evin içine yönelen güneş ışığı ve temiz havadan çok hoşnut olmuştu. Burası kesinlikle Çin mahallesinden daha iyiydi. Beyaza sıvalı binanın basamaklarını tırmanarak zili çaldı. Kapıyı açan olmadı. Tekrar çaldı. Saihung omuzunu silkti. Bir not bırakıp, uygun olduğunda başka bir zaman geri gelecekti.

Ayrılmak için geriye döndüğünde ev sahibesi başını

KELEBEĞİN RÜYASI

kapıdan dışarı uzattı. Kadın, doğal kaşlarını yolmuş ve daha büyük göstereceğini diye boyanmış, iri bir Çinliydi.

Hiç çekinmeden, "Çok fazla gürültü yapıyorsun" diye söylendi.

"Özür dilerim, Chan'leri görmeye gelmiştim."

"Geç kaldım. Onlar taşındı." Kapıyı kapatmaya hazırlanıyordu.

Saihung uzanarak ona engel oldu. Kalbi hızla atmaya başlamıştı. "Taşındılar mı?"

"Evet, iki gün oldu. Salon evlerini kiralamayı düşünme. Şimdiden talimleri var."

Elini tokmaktan çekinceye kadar ona dik dik baktı.

"Ama nereye taşındılar? Bir adres bıraktılar mı?"

"Hayır, zaten beni ilgilendirmez." Kapıyı Saihung'un yüzüne çarpmıştı.

Saihung az daha merdivenlerden yuvarlanacaktı. Kendine çok kızılıyordu. Yurtdışında kaldığı bunca yıl boyunca her zaman çok dikkatli davranmıştı. Evden ayrılırken çok üzgündü. Özgürlük umutlarının neredeyse tükendiğini düşündü.

Oteline geri döndüğünde mektuplarını aldı, her an dağılacakmış gibi duran uzun basamakları tırmanarak odasına geldi ve yüzü asık bir biçimde gıcırdayan yatağa oturdu. Gerçekten de, cüzdanındaki para hariç, hiçbir şeyi kalmamıştı. Maaşını almasına daha iki hafta vardı ve garson olarak çalışmak çok az para getiriyordu.

Saihung, yirmi yıla yakın bir süredir bu ülkede yaş-

yordu. Hiçbir zaman uyum sağlamadan geçen yirmi yıl; ustasmdan, geçmişinden ve ülkesinden onu yabancılaştıran yirmi yıl... Ona sevimli görünmeye çalışarak, hayatını çalmaya çalışan insanlarla geçen yirmi yıl.

Alacakaranlık olmuştu. Tepelerin zirvelerinden turuncu bir ışık geliyor ve yakınlardaki katedralin canlan çalışıyordu. Saihung, odasının içinde şuursuzca ve ümitsizce etrafa bakmıyordu. Kapana kısılmıştı. Odanın daha önceki sahibi tarafından sigara dumanıyla karartılmış kahverengi ve yeşil duvar kağıtları, odayı daha da küçük gösteriyordu. Işık hafifti, daha güçlü bir ampul, sigortalı artırabilirdi; mor gölgeler ayaklarının önünde yıkıyor gibiydiler. Soluk gri dış kapıyı hep kapalı tutardı. Böylece içeriye daha az gürültü giriyor, fareleri odadan uzak tutuyordu.

103

Ümitsizce, gelen mektupları kanştırırken, mektuplarından birinin üzerinde ustasının el yazısını tanımış ve yüzü aydınlanmıştı. Ustasına hep yazmaya devam etmiş, kendisini kurtaracağını umduğu adamdan yol göstermesini, akıl vermesini ümit etmişti. Eskimiş masasının üzerindeki kaz boynu şeklindeki lambayı yakarak, huşu içinde zarfı açtı. Katlanmış beyaz kağıdı açtığımda, inançla kaleme alınmış iki kelime gördü.

"Sebat et."

Saihung öfke içinde kağıdı parçaladı.

Yatağının kenarına oturarak, meditasyon yapmaya çalıştı. Hiçbir şey olmuyordu. Tek hissettiği şey içini yakıp kavuran intikam duygusuydu. Bundan kaçış yoktu. Zaten çok uzun bir süredir çok şeye katlanmıştı.

Saihung çok çaba göstermesine rağmen dolandırıcıları hiçbir zaman bulamadı. Olaydan sonraki birkaç yıl boyunca büyük bir sabırla, Amerika'nın batısında onların izini sürmeye çalışmıştı. Ama onlar Saihung'dan hep bir adım ileride olmuşlar, sonunda ülkeyi terk etmişlerdi. Duyduğu nefret, bir zaman sonra yerini çaresizliğe bırakmış ve arayışlarının hiçbir yarar getirmeyeceğini anlamıştı. Tam manasıyla her şeyini kaybetmişti. Parası yalnızca konserve yemeye yetiyor, bazen de bir kap pirinç alabiliyordu.

204 O günlerde kapıldığı ümitsizlik duygusuna rağmen, meditasyonlarının derinleşmiş olduğunu görmek onu şaşırtıyordu. Hiçbir şeyi yoktu. Dışarıya çıkamıyor, mutluluğu bulamıyordu. Bilinçli düşüncelerinde sükuneti yakalamak için can atıyordu. Hayatını kazanmalı, düşmanlarıyla savaşmak, sorunlarıyla yüzleşmeliydi. Bu süre içinde onu tahrik eden şeylerin ne olduğunu, ihtiraslarını, gerçek niteliklerini, sahip olduğu özelliklerin bulunduğu mahzeni keşfetti. Zihnini tüm bunlardan tamamen temizleyebildiğinde, hiç kuşku yok ki, büyük huzurun tadını çıkarabilecekti. Daha önceki yıllarda bu tür bir sükunete ulaşmıştı. Aynı huzura yeniden kavuşmak istiyordu.

Meditasyon yaparken düşüncelerden ve arzulardan uzak kalıyor, büyük bir mutluluk hissediyordu. Daha sık meditasyon yapmaya başladı. Meditasyon yapmadığı zamanlar onun için işkence haline geliyordu. Manevi egzersizler, alışkanlık yaratıyordu. Bunları düşünürken bütün kutsal adamları nazik ve kibar olarak nitelemenin, bir yalandan ibaret olduğunu fark etti. Bu adamlar tanıdığı, en günü gününe uymaz, en öfkeli adamlardı. Çin'deki münzevilerden, Himalayalar'daki filozoflara kadar hepsi de,

ilahi konumlarından dolayı yıpranmışlar ve öfkeliydiler. Günlük hayatta yaşadığı acıların, meditasyon ihtiyacını arttıracaklarını hiç düşünemezdi.

Boş olmak istiyordu. Yani, Tai Chi çalışırken sahip olduğu enerji ve benzeri yollarla beslendiği enerjiyi, iç gözlemi güçlendirmek için de kullanabilirdi. Taocular için kişinin kendi yüreğine bakması bile, çok büyük enerjiyi gerektiriyordu. Sıradan bir insan, uzun bir araştırma yapmak için yeterli dayanıklılığa sahip olamazdı. Bunun ötesinde, zihnin, sıradan bir insanın farkına bile varamayacağı, birçok farklı boyutu vardı.

105

En egoist, kaba saba adamdan, en kutsal adama kadar herkes, öz'den söz ederdi. Ama onun hedefi, yaşadığı acının farkında olan parçası, yani öz'e boyun eğdirmekti. Ustası mektuplarında ona, öz'ün ilk etapta var olmadığından söz etmişti. Peki öyleyse neden Saihung'un başı belaya giriyordu? Ne de olsa zorluk, yalnızca hayal ediliyordu. Ortada acı çekecek gerçek öz yoktu. Ama nasıl var olmayan biri olabiliyor ve kolay anlaşılır gerçek dışılığının farkında olabiliyordu?

Kaynağa geri dön. Taocuların görüldüğü kadarıyla sürekli tekrar ettikleri şey buydu. Peki bu Kaynak neydi? Tamamıyla bir boşluk düzlemi olmalıydı. Günler boyu buna konsantre olmaya başlamıştı. Garson olmak ikinci planda geliyordu. Odasının dışındaki kimliği ne olursa olsun bu durum, zihninde yaşadıklarıyla hiçbir zaman kıyaslanamazdı. Çin Mahallesi'ndeki bu oda, onun meditasyon hücresi haline gelmiş, yaşadığı her olayı, öncelikle onlann asla gerçekten somut olarak var olmadıkları bütünün bir parçası olduğunu fark ederek, çözmeye başladığı bir yer olmuştu.

Aylar boyunca meditasyona devam etti. Bilinçliliğin engin düzleminde, kimliğinin solduğunu fark etti. Her şeyi yapmıştı. Çin-Japon Savaşını ve devrimi yaşamıştı. Tâocu, politikacı, dövüş sanatları uzmanı, garson olmuştu. Şimdi de tüm bunların yalnızca birer kimlik olduğunu fark ediyordu. Bu kimlikler onu tanımlamak yerine, kişiliğinin bazı yönlerini yıpratmıştı. Ruhunu, bedenine döndürebilmek, onu geri çekmek için yalnızca ufacak bir şey, bir iplik kalmıştı.

206

Saihung, genç yaşlardan beri en yüce başarılarından birinin, kişinin bedenini terk etmesi olduğunu öğrenmişti. Bunu gerçekleştirmeye çalışan kişi, kendini hayata bağlayan şeylerden kurtarabiliyorsa ve doğru uygulamayı biliyorsa, ruhunu bedeninden sonsuza dek atabilirdi. Saihung bunu yapmak istiyordu. Kendini bu noktaya oldukça yakın hissediyordu. Bunun için biraz daha gayret harcamak gerekecekti, sonrasında yaşadığı dertlerden ve mutsuzluktan kendini sıyrabilecekti. Başarılı olduğu takdirde fiziksel bedeni görünüşte ölecek ama ruhu, canlı, bilinçli ve ölümsüz olacaktı. Ama ortada bir tehlike vardı. Ne de olsa evren ve tüm boyut sınırsız genişlikte, sonsuz bir karmaşaydı. Ruh, bedenden özgür kılmanın muhteşem başarısının yanında, başka birçok gerçek ve birçok aldatıcı yer vardı; kırılabilir ruh kolayca kaybedilebilirdi.

Ustasına ihtiyacı vardı. Her ne kadar yetenek ve uygunluk aşamasına ulaşmış olsa da, doğru kapıdan geçebilmesi için ustasının 'diğer tarafta' olup, ona rehberlik etmesi gerekiyordu. Ustasına yazdığı mektupta karşılaştığı tüm belaları anlattı, başardıklarından söz ederek, kendisine son fazileti bahşetmesi için ona yalvardı. Büyük bir

umutla her yaptığı meditasyonda, kendisine gerçek kapının işaret edileceği son muhteşem anı beklemeye başladı.

Büyük Usta'dan ilk kez fazla beklemeden bir yanıt almıştı." Oradan ayrılmanı yasaklıyorum. Kaderini henüz tayin etmedin, onun tamamlanmasını bekle. Birçok şey için üzüldün ve pişmanlık duydun. Bunlardan herhangi biri, gerçek hayatta çözüme kavuşmadıkça seni tekrar yeryüzüne geri itecektir. Kalbindeki karışıklığı çözmelisin." Büyük Usta bütün bu sözlerinin yanısıra Saihung'un yazım hatalarını ve elyazısını da eleştiriyordu.

Saihung mektuba hemen yanıt verdi. "Bu dünyada bana hitap edecek hiçbir şey yok. Kapıyı ve arkasındaki dünyayı görebiliyorum. Siz beni kutsasanız da, kütsamsanız da ben bu kapıdan geçeceğim."

107

Ustasmm bu mektuba yanıtı kısa ve sert oldu. "Hayır" demişti, kısaca. "Sana engel olurum."

Saihung son gelen mektubu da büyük bir öfkeyle parçaladı. Dünyaya gelmiş en zalim yaşlı adama lanetler yağdırıyordu. Ustasma çok içerlemişti, onun için kolay tabii, diye düşünüyordu. Büyük Usta hiç kuşkusuz ki evrende istediği her yere gidebilirdi. Zaman, boşluk ve bilinç onun için engel oluşturmazdı. Muhtemelen tanrılarla at oynatıyordu. Ama iş, gücünü kullanmaya, genç öğrencisinin perişanlığını ortadan kaldırmaya gelince, cimrileşiyor ve gaddarlaşıyordu.

Cehenneme kadar yolu var! Saihung ne olursa olsun dünyayı terk edecekti. Büyük Usta'nın kendisini durdurabileceğinden kuşkuluydu. Büyük Usta Saihung'u, ruhunun yolunu tıkamakla, dünyadan çıkışma engel olmakla tehdit etmişti. Bu çok büyük bir güç gösterisi olurdu, Sa-

ihung ustasının buna muktedir olamayacağı kanısına vardı. Bunun sadece psikolojik bir tehdit olduğuna karar verdi.

Kırk gün içinde, bedenini terk etmeye oldukça yaklaşmıştı. Haftada dört gün meditasyon yapabilmek için işten ayrılmıştı. Yalnızca bedenini ayakta tutacak kadar az yemek yiyordu. Kısa bir zaman sonra hiç yemek yemeye gereksinim duymayacağı ve dışarı çıkmasına gerek kalmayacak bir aşamaya geçecekti. Mutluluk aşamasında yüzüyordu, öbür dünyaya giden yolu yarılamıştı.

²⁰⁸ Dokuz gün sonra, işlem tamamlanmış olacaktı. Meditasyon yapmaya devam etti.

Kırk sekizinci günün akşamı ruhu, bedeninden yükseldi. Canlıydı. Parlıyordu. Saftı. Ortada bir öz'ün olduğundan kim kuşku duyabilirdi ki?

Gökyüzüne yükselmekte olan parlak bir yıldızdı o. Saf enerji, saf bir varlıktı. Karanlık otel odasında, sanki meditasyonunu suda yapıyormuşçasına yüzüyor gibiydi. Hiç hareketsiz durarak, bedeninden aşağı baktı. Gördüğüm şey gerçekten ben miyim diye merak ediyordu. İşte tam orada oturmuş, bir yansıtıcı kullanmaksızın kendisini görmenin olanaksız olduğu bir ortamda bedenine bakıyordu. Görünen şey yüzeye çıkan bilinç ise, orada oturan her ne ise kendisi olamazdı. Bedenin öz olmadığı sonucuna vardı.

İçindeki göz kamaştıran ışık varlığını sürdürüyordu. Duvarlar hiçliğe gömülmüşlerdi. Sadece maddenin bir parçasıydılar. Saihung o anda saf bilinci yaşıyordu, maddi düzlemde hiçbir şey kendisini engelleyemezdi. Hepsi çözülmüştü.

Kurtuluşun Kapısı

Karanlıktaydı. Saihung titreme hissetti ve bir renk girdabının içine fırlatıldı. Renkler boyanmış ipekten daha canlı, parçalanmış binlerce prizma tayf mm kırılmasından daha parlaktı. Bu girdabın içinden büyük bir kuvvetle uçtu. Biraz yol aldıktan sonra, sınırsız bir boşluğa uzanan açıklığa geldi. Orada, erimiş gökkuşakları okyanusunun karşısında, kurtuluşun kapısını gördü.

Mutlak sükunet içinde yüzüyordu; tüm ruhu, yaşadığı keyifli deneyimden, kutsallığın, sıcak karşılamanın ve huzurun ihtişamından dolayı titriyordu. O, nur'du, ışığı emiyor, yaklaştıkça daha da parlak hale geliyordu. Sonsuz bir ağırbaşlılık duygusuna sarmalanmıştı. İnsani sefil duygularla ve soyutluğunun zalimliğiyle ilişkili olan her şeyle arasında mesafe vardı. Sonsuzluğun akıntısına kapılmanın hassas heyecanını idrak ediyordu. Tao'yla beraberdi.

209

Saihung boşluğa uzanan bu açıklık üzerinde düşündü. Buradan geçmeyi ve insan dünyasını geride bırakmayı çok istiyordu. Diğer tarafta, geniş bir dünya, cennet vardı. Hiç de insan dünyasına benzemiyordu. Bir kent, bir yer değildi, maddi bir şey de değildi. İnsanların fizik kullarlarının etkisinde yaşadığı deneyimlerden biri bile değildi. Yine de Saihung kendini, karşı konulamaz bir biçimde bu durumun cazibesine kaptırmıştı. Hiç pişmanlık duymadan, hiç tereddüt etmeden kendini bırakmıştı. Şimdi, bütün bu insanlığa ait deliliği sonsuz kadar geride bırakacaktı!

İleri doğru, uzağa, hiç ummadığı kadar uzağa atıldı. Pervasızca ileri daldı. Konsantrasyonunu zorluyor, mutlak zirvesinde tutmaya devam ediyordu. Bedenine ilişti- len gümüş bir iplik, ki bu yeryüzü ile tam anlamıyla ya-

şam bağıydı, esnemeye ve incelmeye, kendi ihtişamı içinde yavaş yavaş yok olmaya başlamıştı. Saihung'un büyük • arzusu zaptedilmez boyutlardaydı. Kapıya doğru uçtu.

Aniden, elektrogitar telinin titreşimi onu yörüngesinden kopardı. Acı hissediyordu. Gümüş kordon'un* karın boşluğuna bağlandığı yer, burkulup koptu ve Saihung boşluğun içine kıvrıldı. Ses tekrar duyulmuş, onu şiddetle tekrar bedeninin içine çekmişti. Bu o kadar çabuk olmuştu ki, neredeyse duyduğu büyük acı yüzünden çığlık atacaktı. Gözlerini açtı. Tekrar odasındaydı. Komşuları radyonun sesini açmışlardı. Çalan rock müziği duvarlarda öylesine yüksek sesle patlıyordu ki, duvarlar sallanıyordu.

Bütün kontrolü kaybetmişti. Odasından hızla dışarı çıktı, gözleri kötü ruhların etkisindeymişçesine kamaşmıştı. Komşusunun kapısını parçalayarak odadan içeri girdi, bütün gücüyle korkudan şaşkına dönmüş adamın yakasına yapıştı. Adam dehşet içinde, pantolonuna kaçırılmıştı.

"Öldürecek beni!" Komşusunun gözleri korkudan yerinden fırlamıştı, Saihung adamın gergin boynunun, pençesi altında titrediğini hissediyordu. Adamın sakinleşmesini sağlamak için biraz daha sıktı. Tel çerçeveli gözlükler yere yuvarlanmıştı.

Odaya giren başka bir adam, Saihung'u ayırmaya çalışıyordu. Sonunda onu koridora sürükleyebilmek için altı kişi gerekmişti. Adamlara direnmedi, yaptığı işin an-

* Gümüş kordon: Okültizmde ve teozofide; ruhu, göbek noktasından fiziksel bedene bağladığı kabul edilen ve maddeden daha ince titreşimsel bir yapıya sahip bağ. (Yay. n.)

Kurtuluşun Kapısı

lamsızlığını fark etmeye başlamıştı.

Eski bir asker olan binanın iri kıyım yöneticisi, ona binadan taşınmasını söyledi. Kapıları parçalayan manyaklarla işi yoktu. Saihung buna aldırmadı. O gün meditasyonunun kırk dokuzuncu günüydü. Akşama kadar gitmiş olacaktı.

Odasına geri dönüp, oturdu. Etraf korkutucu derecede sessizdi. Hiç kuşku yoktu; dünyayı tek etmesi gerekiyordu. Ama sükunetin özel aşamasına girmeyi çabaladığında, bunun olanaksız olduğunu anladı. Kendini kaybetmekle, aynı zamanda bedenini terk etmesini sağlayacak uygun ve nazik ayrılma noktasını da kaybetmişti. Meditasyonun getirdiği duygular, yaşadığı her şey, yok olup gitmişti.

otuz dokuz

Sebat

Etmek

21

Saihung'u bedenini terk etmekten alıkoyan tek şey radyo idi.

Kendine başka bir bakımsız otelde oda bulmuş, bir alkollü içkiler satan bir dükkanda çalışmaya başlamıştı. Tekrar denemek istiyordu. Ama bu kez yaşadığı çevre konusunda daha dikkatli olacaktı. Saihung, meditasyonunu hiçbir şekilde bölmeyecek kutsal bir yer bulması gerektiği sonucuna vardı.

Bunun için en ideali bir tapınak veya inziva yeri idi. Saihung'un Japonya'daki Zen tapınağının rahibi olan bir arkadaşı vardı. Keşişe mektup yazarak, dürüstçe bedenini terk etme konusundaki niyetini açığa vurdu. Bu istek uygundu ama kutsal insanların hepsi, dünyayı gönüllü olarak terk etmeye inanmıyorlardı. Bir yanıt almak onu çok rahatlatmıştı. Keşiş isteğini onaylamıştı.

Dünyayı terk etme olasılığı tekrar gündeme gelmişti. Saihung, uzun yürüyüşlere çıkıp, her şeyi tekrar tekrar düşünüyordu. Güneşin berrak ışıklarından zevk alıyordu, kendini Telegraph Hill'in zirvesine çıkarken buldu. Ora-

KELEBEĞİN RÜYASI

dan, Filbert Caddesi'nin basamaklarını tırmandı. Bulunduğu yer Huashan'a çok uzak olsa da, işte yine bir dağı tırmanıyordu.

Coit Tower'ın çevresinden dolanan yolda yürüdü. Civarında birkaç turist ve âşık çiftler vardı. Çocuklar, çalılıkların içinde oynuyorlardı. Bulunduğu yerden kentin manzarasına egemendi; Golden Gate Köprüsü, titrek ışıkların yansıdığı körfez... Ay, şimdiden mavi gökyüzünün üstünde, soluk beyaz bir yuvarlak olarak kendini göstermişti bile. Bir çift güvercin, Saihung'un üzerinden uçup, meyve vermekte olan yeşil çalılıkların dalına kondular ve kafalarını hafifçe hareket ettirerek ona dikkatle bakmaya başladılar. İtiraf etmeliydi ki, hayat eskisinden daha kötü değildi ama onun için cazibesini yitirmişti.

Saihung cebinden mektubu çıkararak, tekrar okudu. Evet, karar vermişti, tekrar yola koyulma şansına sahipti. Bir kez tapmağın sükunetine kavuştuktan sonra, artık uygun bilince erişebilecekti. Ne, garip koşullar altında olmaya zorlanacak, ne de gürültücü komşular tarafından rahatsız edilmeyecekti. Yolculuğu için yeterli parayı biriktirmeye karar verdi. Tapmağa bağışta bulunacak ve geriye Büyük Usta ve iki çömezine yetecek kadar para bırakacaktı. Dünyayı terk ederken gözü arkada kalmayacaktı.

Kendisine verilen araştırma görevini tamamlamadığını düşündü ama ustasının sorduğu sorunun yanıtına yaklaşmamıştı. Yanıtın ne olduğu konusunda hâlâ bir fikri yoktu, belki de kelimelerle ifade edilecek bir şey değildi. Bunun en etkili ve doğru açıklaması, hayatı olabilirdi. Çok çabalamış ama her defasında yoldan çıkmıştı. Dünyayı gezmiş, zenginliği, yoksulluğu, bilgeliği ve cehaleti

tanımıştı. Sağlığı için kılı kırk yarmış ve bunun ona dövüş sanatlarında, düellolarda, Altın Eldiven maçlarında ve sokak kavgalarında çok yaran dokunmuştu. Hayatta yükselebilmek için kendisini kozasma hapsetmişti

O, Taocu Kelebek'ti. Bu isim, hayatını en mükemmel biçimde anlatıyordu. Belki Büyük Usta ona bu ismi verirken, geleceği okumuştur. Belki de Kelebek, kendisini ikinci doğuşa hazırlamıştı. Her iki şekilde de asil bir kaderi olacaktı.

Ustasma bunları anlatacaktı. Bu sözlerin, ruhuna rehberlik etmesi için yeterli derecede kabul görecektir sözler olmasını diledi. Ne de olsa o, ilk olmayacaktı. Büyük Usta, onüç sınıf arkadaşından sekizi için bu öncülüğü yapmıştı. Saihung'u reddetmek adil bir davranış olmazdı. Saihung, ustasıyla Çin'de buluşamazsa, onu öbür dünyada bekleyecekti.

215

Derin derin iç geçirdi. Feragat etme ve kurtuluş, sadece dünyadan bezmişler içindi. Gençken dünya, gözüne çok heyecan verici görünüyordu. Politik değişimler ve hızla teknolojiye kayan toplum, düş kırıklığıyla aynı zamanda kesişmişti. İlerlemeyi lanetlemek için gerçek bir neden yoktu. Bundan zevk alabilen ve yararlanan insanlar için harika bir olaydı. Bunda yanlış olan bir şey yoktu. Ama bu durum kendine yabancılaşmasını hızlandırmıştı. Yüzyıllar boyunca edebiyat, dünya üzerindeki kırmızı toza dikkat çekmişti. Kırmızı toz onu yeterince boğmuştu zaten. Şimdi bu tozu üzerinden silkelemeye hazırды.

Duyduğu bir ses düşüncelerini böldü.

"Hey! Merhaba! N'aber?"

KELEBEĞİN RÜYASI

Saihung kafasını kaldırdı, şaşırmıştı. Mektubu hemen cebine attı.

"Beni anımsadın mı? Adım Steve. Hani çalıştığın dükkana gelirdim."

"Tamam, anımsadım seni" diye yanıtladı, Saihung. İnce yapılı, uzun boylu yakışıklı Avrupalıya baktı. Steve'in omuzlarına kadar gelen saçları, siyah kenarlı havacı gözlüğü vardı. Ben Davis marka pantolon ve basketbol ayakkabıları giymişti. Tişörtünde barış sembolü vardı. Saihung onu yirmili yaşlarındayken tanımıştı, ya da o zamanlar içki alabilmek için sahte kimlik kullanıyordu.

Steve sormadan bankta yanma oturdu. Saihung bu durumdan rahatsız olmuştu ama bunu belli etmedi.

Steve, "Adın ne?" diye sordu.

"Kwan."

"Çok iyi. Savaş Tanrısı gibi değil mi?" Steve'in ses tonunda abartılmış bir yumuşaklık vardı.

Saihung fazla yüz vermeden, "Sayılır" diye yanıtladı onu.

"Tamamdır. Hey, Kwan bir fırt ister misin?" Steve kibrit kutusundan, özenle sarılmış esrarlı sigarayı çıkardı. Saihung onu reddetti.

"Gerçekten iyidir. Reçine dolu. Bununla gerçekten uçabilirsin. Belki bir şeyler görme fırsatın olur, ne dersin?"

Saihung yalnızca hafif bir gülümsemeyle karşılık verdi. Bu tür konuşmalara filmlerde hiç rastlamamıştı. Onu kaba olmaktan uzak tutan tek şey, Steve'in garip konuşma-

sına duyduğu meraklı.

Steve, "Evet, buraya sık sık gelmekten hoşlanıyorum" diye devam etti. "Kafamı toplamama yardımcı oluyor. Bilirsin işte, yükseklere uçmak gibi." Steve eğilerek arzuyla ufuğa baktı.

"Evet... Tamamdır" Saihung, çocuğun konuşmasını taklit ediyordu.

"Peki, şimdi uçmak istiyor musun?"

"Hayır, alerjim var." Saihung'un bahanesi hafif kaçmıştı.

217

"Tamam. Hey, ben biraz yürüyüp geri geleceğim. Bir yerlere ayrılma tamam mı Kwan?"

Saihung hiç tereddüt etmeden, "Tamam" dedi. Böylesine masum bir ricayı geri çeviremezdi.

Steve'in okalıptüs ağacının dibinden yürümesini seyretti. Ne yazık diye düşündü. İçgüdüsel olarak Steve'in bedenini incelemişti. Kesinlikle bir tehdit değildi ama oldukça sağlıklıydı. Keşke kendine iyi baksa, potansiyelinin farkına varabilseydi diye düşündü Saihung. Onun geçmişini merak etti ve aklına, Avrupalı bir metresi olan, Çin aristokratlarından bir adam geldi. Çocuklarının Çinliler gibi düşünmelerini, ama güç ve güzelliklerini Avrupalılardan almalarını arzuluyorlardı. Süper çocuklar yetiştirmenin, aristokrat sınıfı içindeki yerlerini pekiştireceğine inanıyorlardı. Saihung buna benzer durumdaki bazı ailelerin çocuklarını tanımış ve büyüme çağındaki bu çocukların her iki kültür tarafından dışlanmalarını üzüntüyle izlemişti. Steve'in böyle garip bir deneyin sonucu olmadığı ortadaydı ama Saihung aynı dışlanmışlık sorununu onun

da yaşadığını sezinliyordu.

"Hey, beklediğin için sağol dostum." Steve kızarmış gözlerle geri dönmüştü.

Saihung'un artık kalkması ve Japonya yolculuğu için hazırlanması gerekiyordu. Zaten onu niye beklediğini de bilmiyordu.

Saihung, "Daha iyi mi hissediyorsun şimdi?" diye sordu. Uzun uzadıya öğüt verecek halde değildi.

118 Steve, "Süper!" dedikten sonra, kendini aşırı derecede zinde hissetmenin tadına varmak için bir an duraladı.

"Great Star sinemasında oynayan filmi gördün mü? Oğlum var ya, bu filmler bir harika!"

Saihung güldü. Dövüş sanatıyla ilgili filmler, onun tanıdığı yüce dünyanın solgun birer hayaliydiler.

Steve büyük bir şevkle, "*Ölümün Beş Parmağım* izledim diye devam etti. "Birkaç hareket öğrenmeye çalışıyorum. Bak böyle mesela!"

Steve, büyük bir ciddiyetle birkaç yumruk ve tekme hareketi yaptı.

"Ya buna ne dersin Kwan? Gerçek gibi görünüyor değil mi?"

"Bilmem..." Saihung gülümsedi, aynı zamanda diplomatik davranmaya çalışıyordu.

"Belki de duruş pek iyi olmamıştır."

"O bölüm yakın çekimdi, iyi göremedim!"

Saihung kakhahalarla gülerken, kendisini ayağa kaldı-

ran şeyin ne olduğunu bilmiyordu. Belki de Steve'in masumiyetiydi. Etrafta birilerinin olup olmadığını kontrol ettikten sonra, İz Kaybettiren Boks stilinden kısa birkaç hareket yaptı.

"Vay be! Vay be! Hey Kwan muhteşem bir şey bu! Bana da öğretsene!"

Yapmaması gereken bir şeyi yapmaktan ötürü pişmanlık duyuyordu. "Ben hiçbir şey bilmiyorum ki."

"Biliyorsun, biliyorsun."

Saihung kararsız kalmıştı. Bildiklerini açık etmemesi gerekiyordu. Ama çocuk da çok samimi ve istekliydi. Saihung, "Niye bir okula yazılmıyorsun?" diye sordu.

119

Steve sessizleşmişti. "Bilmem ki... parasızlık... uyumsuzluk... bilirsin işte."

Saihung'un içinde Steve'e karşı bir sempati uyanmıştı. Bir an durakladı. Ortada teklifi niye yaptığını açıklayacak mantıklı bir neden yoktu ama hiç düşünmeden, "Yarın birkaç boş saatim var. Burada buluşalım mı?"

Önerisinin karşılığında güzel ve minnettarlık dolu bir gülümseme ile ödüllendirildi. "Sanırım dizlerimin üzerinde çökmeliyim, ne dersin?"

Saihung telaşla, "Salon öyle bir şey yapma" dedi. "Sadece beraber çalışacağız. Bildiklerimizi değiş tokuş edeceğiz. Belki senin de bana gösterebileceğin bir şeyler vardır."

Steve, kuşkuyla, "Ben hiçbir şey bilmiyorum" dedi. "Ama bu senin bana bir şeyler göstermeyeceğin anlamına gelmiyor değil mi?"

KELEBEĞİN RÜYASI

Saihung sabırla, "Tabii ki öyle değil "dedi. "Ama sana kendimle ilgili bir şeyler anlatayım. Böylece kimse hayal kırıklığına uğramaz. Kabul mü?"

Steve tamam anlamında başını salladı.

Saihung, "Ben bir gezginim" dedi. "Sana hayal bile edemeyeceğin şeyler gösterebilirim ama bu benim mistik bir varlık olduğum anlamına gelmez. Ben sıradan bir adamım. Bunu unutma tamam mı?"

Steve büyük bir şevkle, "Bu benim için yeterli" dedi.

no "Tamam. Yarın görüşürüz." Tepeden aşağı yürümeye başladı.

Steve arkasından, "Teşekkürler ahbap" diye seslendi.

Çin'den ayrıldığından beri Saihung hiç kimseye dövüş sanatını öğretmemişti. Öğrencisi olması hoşuna giderdi ama neredeyse otuz yıldır kimseye bir şey öğretmediğini anımsadı. Tek istediği kurtuluştı. Bu da hiçbir şeye bağlanmamayı gerektiriyordu. Öğrencisi olması büyük bir sorumluluğu da beraberinde getiriyordu.

Taocular geleneksel olarak, öğrencileriyle tesadüf eseri karşılaşırlardı. Saihung'un bile Tao öğretisi ile karşılaşması bir tesadüf sonucu olmuştu. Taoculann bilgeliğinin, başka insanlara öğretmek üzerinde şekillendiğine dair birçok farklı öykü anlatılırdı. Taoculann nasıl hissettiklerine dair bir öyküyü ise hiç duymamıştı.

Taocular, ihtiyaç içindeki bir insanla tanıştıkları zaman, bildiklerini bencillikten uzak bir sevecenlikle paylaşırlar, koşullar düzeldikten sonra da ortadan kaybolurlardı. Taocu hiçbir şeye bağlanmazdı. Dünyevi şeylerle ve

insanî duygularıyla ilgilenmezlerdi, gerçek bir Taocu gezgini asla, bir şeyin takipçisi olmaz veya kendini sürekliliğin saltanatına bırakmazdı. Tahminen çekip gidecek ve bütün olan biteni unutacaktı. Sonuçta, onun için gerçek bile sayılmazdı.

Steve'e hocalık yapmaya başladıktan sonra, ustasma yazarak onun tavsiyelerini almak istedi. Bedenini terk etmeli miydi? Yoksa kalıp, çocuğa öğretmeye devam mı etmeliydi? Steve asla bir Taocu olmayacaktı ve Saihung ne yapması gerektiği konusunda kararsızdı.

Büyük Usta'nın yanıtı oldukça düşünceli ve nazikti. Saihung'un iyi bir hoca olacağını hissediyordu.. Saihung bu yorumu garip karşıladı. Hoca olacak kadar sabırlı bir insan olmadığını düşünüyordu.

121

Büyük Usta ona, "Bedenini terk etme zamanın gelmedi" diye anımsatmıştı. "Ölüm önceden takdir edilmiştir ve bizler bunu değiştirenleyiz. Hiç kimse, hiçbir olay, seni öğretmen için zorlamıyor. Ama başkalarına yardım etmek soylu bir davranıştır."

"Senin kişiliğin buna uygun. Öğrencilerini korku tınazsın. Öğretmek senin nihai kaderin değil ama durup düşünürsen, her şeyi tamamlamadığının farkına varacaksın. Hayatını geride bırakmaya çalışmadan önce, onu tamamla."

Saihung ustasının sözleri üzerine kafa yordu. Hayatı geride bırakmak en önemli kaygısıydı ve bunun tek yolu ölümdü. Ama soru, ölümün nasıl olacağıydı. Herkesin farklı yolları var diye düşündü. Bazıları uykusunda, bazıları kazalar sonunda ölüyordu. Bazıları bir amaç için ölüyor, diğerleri ise ağlaya sızlaya ölüyordu. Son dünyeye-

KELEBEĞİN RÜYASI

vi işinin bilinç dolu olmasını ve bedenini en güzel şekilde terk etmeyi istiyordu.

Çözüm hâlâ ölümdü. Büyük Usta'nın yasaklarını çiğner ve boşluğa erişebilmek için acele ederse, kapıya ulaşamayacağını biliyordu. İntihar etmesi gerekeceğini kendi kendine itiraf etti. Bu da büyük bir hata olacak ve ruhunu idrak etme koşuluyla, yeniden doğup, hayata gönderilmekle cezalandırılacaktı.

112

Saihung oturup meditasyona başladı. Kendi kendine, hayatı terk etmeye çalışmayacağını, herhangi bir şeyi başarma peşinde olmayacağını telkin etti. Parmaklarını birbirine değdirdi, başparmağını, avuç içlerini birleştirdi ve parmaklarını üst üste getirerek, daire oluşturdu. Gözleri hemen hemen kapalı gibiydi ve birkaç metre önünde, yere odaklanmıştı. Yavaş yavaş düşüncelerini nefesi üzerine yöneltti, nefesinin yavaş ve derin bir döngü içine girmesini sağladı. Nefes alışı ve verişleri uzadıkça, zihni de dinginleşiyordu.

Yıllar önce ustası ona "var olduğunu söyleyebilir misin?" diye sormuştu. Tekrar bu soru üzerinde düşündü. Dövüşürken, savaşırken onun için aracılık eden, ona sığınak olmuş bedeni, şimdi terk etmek istediği bir şey haline gelmişti. Bedenden yükselen ruhu görmüştü. Bu deneyim onu, bedeninin gerçek öz olmadığını sonucuna götürmüştü. Uçmaya başladığında bedeni de ölecekti. Hemen çürümeye başlayacak, sonra suya, kimyasallara, zerrelere ayrışacaktı. Tabii sonrasında öz, yükselen bir astral beden'olabilirdi. Ama bu ruhun, bilinci ve iradesi olacaktı. Hem fiziksel halini görebilmiş, hem de yolculuğa çıkma-

* Astral beden: Okültizmde ve teozofide; fizik bedenden daha seyyal (ince / akışkan) maddelerden oluştuğu kabul edilen beden. (Yay. n.)

yı başarmıştı. Varlık içinde ortaya çıkan öz*ün bir aklı vardı veya daha kesin bir ifadeyle aklın kendisiydi.

Kendi kendine, "Benim aklım nerede?" diye sordu. Bilincinin kaynağı neredeydi?

Bekledi. Bir yanıt yoktu.

Tekrar, akıl nerede diye sordu.

Yanıt yoktu.

İçinde titrek bir ışığın varlığını hissetti. Ruh. Akıl ve ruh tekti ve aynı şeydi. Sadece beynin aklı değil, evrensel Tek bir varlıktan kaynaklanan, hayatın küçük kabarcığının gücü, yani çok daha yüce bir akıldır sözkonusu olan.

Sonunda, parlaklığın, hayatının tüm aşamalarının kabuk değiştirmesiyle yok olduğunu; kozmik ve her şeye kadir birliğin uzaktaki ufacık yansıması olan öz'ün, parlayan okyanus üzerindeki bir çiy damlasından ibaret olduğunu biliyordu. Var olduğunu söyleyebilir miydi? Hayır. Bireysellik kavramının bir yanığı olduğunu anlaması ilk değildi. Kendisinin her şeyin bir parçası olduğunu, her şeyin de kendisinin bir parçası olduğunu anlaması ilk değildi. Ayrılık, yalnızca bir hayaldi.

• • •

Ertesi gün Steve ile biraraya geldiğinde, paylaşmanın ne kadar büyük bir zevk olduğunu ve uzun bir zamandır bu basit zevkten mahrum kaldığını fark etti. Çin'den ayrıldığından beri, tek başına hayatla mücadele etmiş ve bu durum onun espri anlayışını yok edip, öfkeli bir insan olmasına yol açmıştı.

KELEBEĞİN RÜYASI

Saihung, Wang Ziping'den öğrendiği ilk hareketleri Steve'in tekrar etmesini izliyordu. İşyerlerinin ve onun arkasındaki rıhtımlarının eşliğinde, körfezi kuş bakışı gören yeşil çayırların üstünde Steve, çeşitli duruş pozisyonlarını ve yumruk hareketlerini biraraya getirmeye çalışıyordu. Saihung, Steve'in önünde uzun bir yol olduğunu düşündü. Bu genç adamın Saihung'un refleks ve içgüdüyle yaptığı hareketleri yapabilmesi için yıllarca çalışması gerekecekti. Ama bu sorun değildi. Öğrencisini izlemek, emeklemeye çalışan bir bebeği izlemek gibiydi. Hâlâ içten içe onu mutlu eden, neşelendiren bir şeyler vardı demek.

114

Steve yana doğru hareketlenerek bir hamle yaptı ve her iki kolunu da bir değirmen gibi hızla hareket ettirdi. Yumruklarını, biri önde, biri arkada olmak üzere aynı seviyeye getirdi.

Steve, "Böyle mi?" diye sordu.

Saihung hiçbir şey söylemeden öğrencisinin yanına geldi ve Steve'in ellerini biraz daha yukarı kaldırdı. Böyle basit bir soru sorduğu için kendisinin bambu kamışla nasıl kırbaçlandığını anımsamıştı.

Steve gayet büyük bir şevkle ve titizlikle çalışıyordu, hareketlerin ikinci bölümüne geçmişti. Bir anda durdu.

Endişeli bir tavırla, "Sonraki bölümü anımsamıyorum" dedi. Görüldüğü kadarıyla soru sormaktan çekiniyordu. Saihung ona, kendisinin de aynı soruları hocalarına sormaktan korktuğunu söylemek istemedi. O anda öğrencisine, kendisine davranıldığı gibi davranmamaya karar verdi.

Saihung, kürek çekermiş gibi bir hareketle öne doğru eğilerek, "Böyle yapacaksın" dedi. Kendi eksenini etrafında hızla dönerek hızla yumruğunu ileri uzattı, sıçrayarak havada dönerken tekmesini savurdu ve yere indiğinde, birkaç bileşik hareketle hamlesini tamamladı.

Steve mutlu bir biçimde gülümsüyordu.

Saihung onu dürterek, "Beraber yapalım" dedi. Steve elinden geldiğince onu taklit etmeye çalıştı. Genç adam nefessiz kalıncaya dek, aynı hareketleri defalarca tekrarladılar.

225

Steve yorgunluktan iki büklüm olmuş, ellerini dizine dayamıştı. "Sanırım biraz formsuzum."

"Dayanıklılığın yok. Sigara ve alkol, dayanıklılığı yok eder." Saihung vaaz vermemeye çalışıyordu. Kendisini hâlâ öğrenci yerine koyuyordu. Hangi davranışların Steve'i gücendireceğini anlıyor, azarladığı takdirde kafasının karışacağını çok iyi biliyordu.

Steve, burnunun üzerinde kayan gözlüklerini düzelterek, Saihung'a döndü. "Sen içki dükkanında çalışmıyor muydun?"

"O bir iş. Hayatımı kazanmak için yapıyorum. Ama ben ne sigara, ne de içki içmem, kadınlarla zamanımı boşa harcamam."

Steve, Saihung'a inanmadığını belli eden bakışlarla, "Hiç mi?" diye sordu. "Bu, kendine karşı biraz gaddarlık olmuyor mu dostum?"

Saihung hiç tereddütsüz, "Hayır" diye yanıt verdi. "Benim zamanımda böyle yaşayan birçok adam vardı.

KELEBEĞİN RÜYASI

Önümde hep iyi örnekler oldu. Benim de bu yoldan gitmem için bana esin kaynağı oldular. Çitmem gereken yolu gösterdiler ben de o yoldan ayrılmayı hiçbir zaman düşünmedim. Benim Çin'de yaşayan bir ustam var. Doğru yoldan gitmem için bana rehberlik ediyor. Yediklerime, temizliğime dikkat ediyorum, antrenmanlarımı aksatmıyorum. Hepsi bu. Dövüş sanatı, benim için yalnızca bir hobi."

Steve doğrularak, "Pek de fena bir hobi değilmiş. Peki bunun dışında ne yaparsın?"

"Meditasyon. Meditasyon ve felsefe, dövüşmekten daha önemlidir."

"Seni dövüşürken görmeyi çok isterdim."

Saihung Steve'e bakarak, "Hayır istemezsin" dedi. "Dövüşmenin hoş bir yanı yok. Bu bir film veya opera değil. Ve ben de seni asla dövüşürken görmek istemiyorum."

Steve somurtarak, "Öyleyse niye bütün bunları öğreniyorum ki?"

Saihung, "Bu bir disiplin aracıdır" diye yanıt verdi. "Dövüş sanatlarını öğrenmek sağlığma olumlu katkılar yapar ve hayatta yapacağın herhangi bir şey için seni disipline eder. Dövüş sanatlarının her türlü gereğini yerine getirmek, kişiliğini şekillendirir ve kaderinin hayatta önüne çıkardığı her şeyle yüzleşebilmen için sana güç verir."

"Nasıl yapar bunları?"

"Disiplini sağladığın takdirde, hayatta her şeyi yapma ve olmak istediğin şeyi olma özgürlüğüne sahip olursun."

Böylece varlığından asla kuşku duymayacağın harika bir yolda yürüyebilirsin. Bu boks dünyası değildir, bu deneyim dünyasıdır. Hayat, en iyi hocadır ve ben seni dövüşmemen için eğitiyorum, bunu gerçek bir hocadan öğrenmen için çabalıyorum."

"Söylediklerini tam olarak anladığımdan emin değilim ama kulağa hoş geliyor. Bana yardım edecek misin?"

"Tabii, edeceğim. Ama senin de gayret göstermen gerek."

Steve başını sallayarak, "Gösteririm" dedi.

"Tamam. İşimize dönelim."

Gökyüzü, batan güneşle alevlenene kadar çalıştılar.

Saihung, "Bugünlük bu kadar" dedi.

"Yarın yine gelecek misin?"

"Tabii, geleceğim." Saihung, içten içe yeni bir yükümlülük altına girdiğini hissediyordu.

"Yanımda bir arkadaş getirebilir miyim?"

Saihung kuşkuyla, "Bilmiyorum" dedi. Olaylar onun için fazlasıyla hızlı geliyordu.

Steve Saihung'a yalvaran bakışlarla, "Lütfen" dedi. "O da öğrenmek istiyor."

Saihung titiz davranmaya çalışıyordu. "Bakarız."

"Harika! Yarm aynı saatte, tamam mı?"

"Evet, aynı saatte."

Saihung ince, uzun çocuğun, halinden memnun bir halde tepeden aşağı hızlı adımlarla yürümesini izledi.

KELEBEĞİN RÜYASI

Steve'e söylediklerinden ötürü kendi kendine gülüyordu. Kendisi de bir zamanlar aynı çaresiz görünümünden kurtulmak ihtiyacı hissetmemiş miydi? Bir öğrenciye sahip olduğunda hayat, kasvetli ve yalnız gözüküyordu gözüne. Daha da önemlisi, ilk kez bu aşkı tatmakta olan birinle, her zaman kalbinde yaşattığı sanatı paylaşıyor olmak çok heyecan vericiydi. Bu yenilik, kendisini toparlaması için bir fırsat olmuştu.

228 Siahung banka oturarak güneşin batışını seyretti. Turuncu küreyi gri-mavi ufukta yavaşça alçalırken gördü, mor gölgelerin çizgi çizgi duran bulutların içine sinmesini izledi. Ateşten top, kısa bir süre sonra Büyük Okyanus'un içine girdi. İçinde bir ahenk duygusunun yükseldiğini hissetti, kaybettiği sabrı geri kazanıyordu. Ustasını tatmin edecek yanıtı aramaya devam edecek ve bunu yaparken aynı zamanda hayatının anlamını da bulacaktı. Acele etmekten vazgeçti. Önünde yeterli zaman vardı. Arayışını sürdürürken, bu çocuğa ve belki de başkalarına, hayatın muhteşem sırlarını gösterecekti. Onlara engin dünyaya açılan yolu gösterecekti.

Sonsoz

Çin Mahallesi'ndeki kalabalık caddede durmuş, Bay Kwan'ı bekliyordum. Bay Kwan, küçük, kasvetli bir otelde kalıyordu. Daha iyi koşullarda yaşamak için maddi durumu elverişli değildi. Soluk pembe renge sıvanmış binaya doğru bakıp, donuk pencereleri gördüğümde, hangi odada kaldığını, beni görüp göremediğini merak ettim. Birkaç öğrenciden oluşan sınıfa ders vermeden önce, ona bazı ayak işlerinde yardım etmek için gelmiştim. Buluşma saatimiz önceden belirlenmiş olmasa rağmen geç kalmıştı ama ona tekrar telefon etmedim, odasına da çıkmadım.

229

Bay Kwan'ın öğrettiği birçok sanatın adı kitaplarda, "ortadan kalkmış" veya "efsanevi" başlıklarıyla geçiyordu. Çin dövüş sanatları ve Taoculukla ilgili önceki araştırmalarımın, Sekiz Trigram Ayası ve Yılan Boksı gibi boks stillerini; Sekiz Brokar Parçası ve Kas Değişim Klasiği ve Beş Hayvan Oyunu gibi sağlık egzersizlerini; Meditasyona Dayalı Sekiz Ruh Meridyeni ve Mikrokozmos Yörünge gibi meditasyon tekniklerini duymuştum ve yıllardır bunları öğrenmek istiyordum.

Ünlü Song hanedanının generali Yueh Fei hakkında

bir kitap okumuştum, şimdi de onun boks stilini bilen birini tanıyordum. Bir klasik olan *Water Margin deki* kahramanları okumuştum, şimdi de onların o garip silahlarını kullanmayı bilen birini tanıyordum. Ünlü bir Taocu stratejist olan Zhu Geliang hakkında anlatılanları dinlemiştim, şimdi de benzer bir felsefeyi bilen birini tanıyordum. Bilimde ve askerlikte ileri olmak, İmparatorluk döneminde, Çin'in klasik idealleriydi. Bay Kwan bunun en iyi temsilcisiydi ve tarihte yeniden canlandırılması gereken eski sanatlar, onun kişiliğinde vücut buluyordu.

130

İtiraf etmem gerekirse dövüş sanatlarına olan sevgim biraz romantik, hatta idealisttir. Cömertlik, şeref, şövalyeler ve kahramanlar yüzünden Çin edebiyatının bağımlısı olmuştum. Bu öykülerin çoğunda, hayaletler, cinler, kötü ruhlar, büyücüler ve Taocular gibi doğüstü unsurlar vardı. Taocular genellikle yüce yetenekleri olan, sihirli sanatlar bilen ve dünyamızı bir hayal olarak gösterebilen diğer dünyevi algılamalara sahip kişiler olarak bilinirdi. Taoculuk, Chuang Tzu ve Lao-Tzu karakterleri gibi, birçok kez edebiyata konu olmuştu. Bir Taocu, bilgeliği, uyumsuzluğu ve kahramanlığı reddedişi temsil eder. Genellikle insanların hayatlarına tam da onların ihtiyacı oldukları zamanlarda girerler. Sözkonusu bu kültürel geçmişten haberdar biri olarak kendimi bir Taocuyla tanışmaya hazırlamıştım.

Bay Kwan beni eğitmeye, bedenini, öncelikle zihne ve ruha uyum sağlayan bir araç olarak ortaya çıktığını anlatan basit bir önerme ile başlamıştı. Onunla beraber beden eğitimi, bedenini esnetilmesine yönelik egzersizleri ve farklı boks stillerini öğrendim. Nefesini eğitilmesi gerekiyordu, böylece ben de, bedenini fiziksel enerjisine doğru-

dan akan birçok farklı nefes alma hareketini (*qigong*), öğrendim. Felsefesini karşılıklı konuşma şeklinde aktardım, sadece ona refakat ettim ve onun gerçek hayat deneyimlerinden yararlandım, yaşadığı olaylar karşısındaki tepkilerini öğrenerek bundan sonuçlar çıkardım. Benim tamamen hazır olduğuma dair inancı yerine gelene kadar, bana meditasyon öğretmeyecekti. (Bu da yıllar sürecekti.)

Onun metafizik söylemleri yalnızca aydınlatıcı değil, aynı zamanda tartışmalarla çürütülemeyecek kadar gerçektir. Çin kültürü hakkındaki derin bilgisi göz kamaştırıyordu. Büyükannemin bile bilmediği şeyleri biliyordu, hatta birçok yönden ondan daha gelenekçi ve muhafazakârdı. Ne zaman önüne çarpıcı bir bilgi koysa ya da gösterdikleriyle beni şaşkına uğratsa, bütün kuşkularımı da ortadan kaldırıyordu. Yetenek her zaman kendini belli ediyordu. İnsanın yeteneği altetmesi söz konusu olamazdı.

Z 31

Onun Amerika'daki hayatını öğrendiğimde, bazı tavizler vermek durumunda kaldığını ve kaçınılmaz hatalar yaptığını gördüm. Belki bazı insanlar onun 'manevi' bir yönünün bile olmadığını söyleyeceklerdir. Bu insanlar onun sokaklarda kavgalara karıştığını, aşçı ve garson olarak çalışıp, diğer birçok göçmen gibi varlığını değerlessiz bir şey gibi bir kenara attığını söyleyebilirler, onun kutsal bir insan tanımına uymadığı şeklindeki önyargılara sahip olabilirler. Ama iyi talih ve kuşkulardan anındırılmışlık, mücadeleden uzak kalma, nadiren hayatın en derin sorularıyla yüzleşmiş insanların başına gelir. Acı çekmeksizin yaşanan manevilik, aykırılık ikilemine asla düşmemiş deneyimler, hiçbir zaman güçlü, gerçek ve dürüst olamazlar.

Bu tür doğruluk ve dürüstlük ifade eden şeyler hiç şüphesiz ki Bay Kwan'ın önem verdiği şeylerdi. Kendisini özel bir insan olarak görmediğinin özellikle altını çizmişti. Bay Kwan tek sırrının, ustasının yolundan gitmeyi sürdürmek, sağlığına dikkat etmek, hayatını idrak etme çabasını sürdürmek, kendisi için yabancı olan insanlara yardım etmek ve bunu yaparken o insanları kendine bağlamamaya özen göstermek olduğunu anlattı. Onun Taoculuğu makul ölçülerdeydi, duygularına mağlup olmuyordu, uygulanabilir, çok çalışmaya dayanan ve disiplinli bir sistemdi. Dini nedenlerden ötürü evlenmemeyi savunuyor; alkolden, uyuşturucudan, bazı hayvanların etinden, insanlar hakkında kötü düşünmekten ve dünyevi şeylere aşırı bağlılıktan kaçınıyordu. Onun için yalnızca günlük egzersizleri, disiplini, ağır başlılığı ve anlayışı vardı.

132

Onu örnek almak, öğrencisi olabilmek çok ciddi fedakârlıklar gerektiriyordu. Onu terk eden öğrencilerin sayısını duyduğumda bu durum benim için sürpriz olmamıştı, gidenler, kalanlardan düzinelerce daha fazlaydı. Onlar eğlenceyi, sürdürdükleri ilişkileri bir kenara koymayı, kariyer hedeflerinden vazgeçmeyi reddetmişler ve fedakârlık yapmaktan kaçınmışlardı. Bay Kwan, bu insanların kendilerini kalmaya ve öğrenmeye hazırlamamaları durumunda, onların gitmesini istemekten başka yapacak bir şeyi olmadığını bana anlattı. Bir ara ben de bunun üzücü bir durum olduğunu düşünürdüm ama yıllar süren eğitimimden sonra ona hak verdim.

Her ne kadar daima tedrici ve gönüllü de olsa ben de kendimce fedakârlıklarda bulunmuştum. Bunlardan biri, içki içmekten -ki çok severdim- vazgeçmekti. *Çigong* öğ-

renmeye başladığımda, Bay Kwan beni durmam konusunda uyarıştı. Beden bir kez arındırıldıktan sonra, artık onun için kötü olan şeyleri reddediyordu. Bu öğüde içten içe gülmüşüm o zamanlar. Kim bütün bu kızgınlığın ve nefes nefese kalmanın ortasında, nefesine hakim olmanın olumlu bir katkısı olabileceğini düşünürdü ki? Bekleyip görecektim. Tatlı ve diğer güzel yemekleri tatma tutkum da, daima talihsiz bir eğilim olarak kalmaya mahkumdu.

Çok önceleri, içki içmekten eskisi kadar uzak kalamadığımı ve daha da kötüsü, bundan zevk alamadığımı görmüşüm. Bu durumun psikolojik olabileceğini düşünüyordum. Yaşadığım bir kriz beni karar vermeye zorlayın - caya dek, inatla değişmeyi reddettim.

Bay Kwan uzun bir yolculuğa çıkmıştı. Ben de yeni bir eve taşınmışım ve ertesi gün büyük bir parti verecektim. Tam da o günlerde beni uykumdan acı içinde uyandıracak kadar şiddetli bir biçimde hastalandım. Tabii partiyi iptal edebilirdim ama böyle utanç verici bir duruma düşmek istemiyordum. Yine de yüksek ateşle tuvaletin önünde dizlerimin üzerine çökmüş, kusmayı beklerken, zamanında iyileşebilme olanağının olmadığını görüyordum. Mide bulantısından, kusmaktan nefret ediyordum. Hastalığımdan Bay Kwan'ı sorumlu tutuyordum.

Batıl inançların etkisinde, "Bana bunu senin yaptığını biliyorum" demiştim. "Veya en azından başkalarına yaptırıyorsun. Peki, tamam. Bir anlaşma yapalım. Partiye kadar iyileşmemi sağla, ben de içkiyi bırakayım."

Ertesi gün iyileşmişim ve bu ben de büyük bir hayal kırıldığı yaratmıştı. Verdiğim sözü tutmaya karar verdim,

bunun için çok iyi bir mazeretim de vardı ve o gece bütün arkadaşlarım şok olmuştu.

234 Bir kere bu fedakârlığı yaptıktan sonra, diğer konular-
da fedakârlık yapmak da kolay olmuştu. Yavaş yavaş öğ-
rendiklerimi hayata geçiriyordum. Tabii ki birçok hata
yaptım ama sebat etmeyi de bildim. Bay Kwan daima di-
siplininin üzerinde dururdu. Yaptığım fedakârlıklar; di-
siplinin, özgürlükle aynı şey olduğunu görmemi sağladı.
Yalnızca kendini inkâr etmenin hakiki bir değeri yoktu
ama disiplin ve kendini kontrol, kişinin bir hedefe kilit-
lenmesine ve bunu gerçekleştirmek için gerekli şeyleri
yapmasını sağlıyordu. Bay KwanTa olan ilişkiye değer
veriyordum ve Çin Mahallesi'nde cadde üzerinde komik
duruma düşmüş bir halde onu beklemek de bunun bir
parçasıydı.

Bay Kwan sonunda merdivenlerden inerken ben de
gözlüklerimi çıkardım. Antrenman giysileri içindeydi ve
koşu ayakkabıları giymişti. Geniş, dikdörtgen ve kızarmış
bir yüzü vardı. Büyük ve parlayan gözleri daima beni çar-
pardı. Karşı sokağa geçince, onun kötü bir gününde ol-
duğunu görmek, beni çok üzmüştü.

Onu saygı dolu bir biçimde selamladım.

Doğrudan konuya girerek, "Bu insanların sağda solda
kime çarptıklarından haberleri yok" dedi.

Ne olmuştu acaba? Bir belaya mı bulaşmıştı. Bunu
sormak pek kibar bir davranış olmazdı.

Sözlerime dikkat ederek, "Bir sorunuz mu var?" di-
ye sordum.

Bay Kwan, "Boş ver" dedi. "Herhalde kendi varlığı

için otlakçılık yapmak durumunda olan tek kişi benim. Ama seninle konuşmam lazım" dedi.

Çok şaşırılmışım. Bu kadar doğrudan konuştuğu çok nadir görülmüştü.

"Bu ülkede her şeyimi elimden aldılar, ayrımcılık yaptılar. Birçok şeyi kaybettim. Ama sana, elinden alamayacakları bir şey vermek istiyorum."

"Nedir, Süu? "Çok değerli bir şey olmamasını ümit ediyordum. Elimdeki şeyleri kaybetme gibi bir sakarlığım vardı. Belki de bir kasa kiralamam gerekecekti.

"Manevi bir miras. Bir gün baban sana miras bıraktığında, bu senin maddi mirasın olacak. Ama ustan senin manevi baban sayılır. Onun mirası da manevidir. Bu insanın içinde olan ve ustadan öğrencisine geçen bir şeydir. Bunu senden alamazlar ve sahip olabileceğin en yüce armağandır. "

Önerisine inanamıyordum." Elimden geleni yapacağım, Sifu" dedim, hemen.

"İyi. Haydi alışverişe çıkalım."

Arabama bindik. Benden bir vaatte bulunmamı istemişti. Ben de yerine getirmiştım. Kendi kendime, hayatımda yeni bir sayfa açmam gerektiğini söylüyordum.

Arabayı çalıştırmadan önce, "Sifu?" diye sordum.

"Evet?"

"Sormak istediğim tek bir şey var."

"Peki."

"İçkiyi bırakmam için bir şey yaptın mı?"

Normalde duyguların belli etmeyen bir insan olan Bay Kwan, kıkırdamaktan kıpkırmızı olmuştu.

236 Kendini toparladıktan sonra, "Bilsem bile, sana büyü yapmazdım" dedi. "Sen hemen hemen forma girmiş, genç bir adamsın. Hayatta nasıl kararlar alman gerektiğini biliyorsun. Sana büyü yapmam doğru olmazdı çünkü o zaman neyi niçin yaptığını anlayamazdın. Ben sadece sana öneriler getirip, bunlara uymayı umut edebilirim. Çocuk olsaydın durum farklı olurdu. Bir çocuk yanlış yaptığında, büyükleri onu cezalandırır. Ben de aynı şekilde davransaydım sen yalnızca buna gücünirdin.

"Benim, seninle işbirliği içinde olmaya ihtiyacım var. Çaba göstermelisin. Senin içine bir şeyler akıtmaya çalışmıyorum. Bunları sen kendin yaratıyorsun. Ben bir heykeltıraş gibiyim. Heykeltıraşlar biraz oradan alıp, buraya eklerler ama ellerindeki malzemenin doğal yapısını değiştiremezler. "

Ben de heykellerini kendi tarzında şekillendiren bir heykeltıraş olmuşum ve bu benim öğrenme sürecime derinlik kazandıran bir başlangıçtı. Kişinin, ustasının lütfü olmaksızın bir şeyler öğrenemeyeceği yolunda bir söz vardı. Bu doğrudu. Kitaplarda yazan uygulamaları izlemem olasıydı ama bunlar bana öğretilene dek hayata geçirebilmem söz konusu olmayacaktı; uygulamada kitaplarda yazılı olmayan birçok ayrıntıyla karşılaşılıyordu. Sanının "doğrudan geçiş" dedikleri şey bu olsa gerek. Bu, mistik veya doğaüstü bir şey değildi. Bu bilginin nesilden nesile güvenli ve güçlü bir şekilde aktanmasıydı, öğrenmenin hayatiyetiydi.

Bazı şeyler en iyi biçimde kendiliğinden öğreniliyordu.

Mesela, Bay Kwan bana yin ve yang'ı öğretirken bunu yaşadığımı anımsıyorum. Arabamı park etmiş, içinde otururken, evrenin temel ikiliği üzerine tartışıyorduk. Bulduğumuz yer her ne kadar bu tür bir konuşma için uygun olmasa da derin bir tartışmaya dalmıştık. Bay Kwan, "Yin, hareket halindeki arabalara ve koşuşturan insanlara benzer" demişti. "Yang ise telefon direkleri gibidir."

Kafam karışmıştı. Bir an için o ana kadar, okuduklarımdan yin ve yang hakkında öğrendiklerimi düşündüm. Bay Kwan'ı böylesine garip bir söyleme iten şeyin nasıl bir deneyim sonucunda oluştuğunu merak etmiştim.

^7

Yin ve yang hakkında tek bildiğim şey, yang'ın, aydınlanma, sertlik, ateş, hareket gibi olumlu bir şey olduğuydu. Yin ise, karanlık, yumuşaklık, su, hareketsizlikti; olumsuzluktu. Klasik tanımlama içinde beni arabalara ve telefon direklerine yönlendirecek hiçbir şey yoktu. Onu gerçekten anlamamıştım ve ondan daha açıklayıcı olmasını rica ettim.

Bay Kwan, "Yin, hırsı, zorlamayı, hareketi temsil eder" dedi. " Dişil 'dır ve berekettir. Yang yapısı gereği çok güçlüdür ama o haliyle harekete geçemez, motivasyonu yoktur. Yani durağandır, yin olmaksızın hareket edemez. Yin de, yang olmadığı sürece ne bir yönelime ne de bir şekle sahip olabilir."

"Yin, hareket, yang da hareketsizlik midir?" diye sordum. "Kitaplarda yazanın tam tersini söylüyorsunuz."

Kuru bir sesle, "İşte bu yüzden kitaplardan öğrenilen bilgi yetersiz kalır" dedi. "Ben bu dersi, beraber seyahat ettiğim iki Taocudan almıştım. Onlar bana hayat derslerinin, bir adamın sözlerinden çok daha üstün olduğunu

KELEBEĞİN RÜYASI

anlattılar. Ustalarımaya göre hayat, tek gerçek sınıftır ve deneyim güvenilebilecek tek kutsal metindir."

Bay Kwan en çok gerçek hayat deneyimlerini severdi. Tao her yerdeydi. ğretisi, herhangi bir anda insanın karşısına çıkabilirdi. Teori önemliydi ama kitap, kişinin yanlış anlamalarını, bir hocanın yaptığı gibi etkileyici bir biçimde dzeltemezdi. Bu herhangi bir yerde, herhangi bir anda olabilirdi, hatta sinemada bir film izledikten sonra bile...

^{23^} Bay Kwan, *La Nuit de Varennes* (Varennas'daki O Gece) filmini izledikten sonra, "Kazanova mükemmelen bir Taocu" demişti. Ben yine hayretler içinde kalmıştım. Nasıl olur da Bay Kwan gibi manastırda büyümüş, meditasyonu, disiplini ve evlenmemeyi bir hayat tarzı olarak savunan bir insan, Kazanova'nın mükemmelen bir Taocu olduğunu sylerde?

Ona, "Emin misiniz?" diye sordum. "O zevk düşkünü, kadınları ayartan bir adam."

Bay Kwan sabırla, "Ama onun sezgileri var" dedi. "Kendi doğasının bilincinde ve kaderinin çizdiği yoldan gitmekte hiç tereddüt etmiyor. O zgr düşünen, iyi eğitimli bir adam. Bu yüzden onun mükemmelen bir Taocu olduğunu söylüyorum."

Bay Kwan'ın pragmatizmi bazen öğrettiklerinin askeri mantık düzeyinde olduğuna işaret ediyordu. Bir gün bir otobüste kapkacılık olayı yaşanmıştı. O akşam Bay Kwan sınıfa geldiğinde çok düşünceliydi. Bizleri, sınıfta bir otobüsün içindeymişiz gibi oturtmuştu ve bizler, otobüste yaşanabilecek herhangi bir saldırıda kendimizi nasıl savunabileceğimiz üzerinde saatlerce tatbikatlar yap-

miştık. Hatta kadınlara ayrı teknikler anlatmış, bir para çantasını nasıl silaha dönüştürebileceklerini göstermişti. Sonunda onun New York deneyimleri sonucu geliştirdiği stratejileri öğrenmiştık. Bu onun New York'ta yaşamış olduğunu duyduğumuz ilk andı. Hâlâ kullanmakta olduğumuz ve aslında çok daha şiirsel olan, orijinali, "Buda'ya Tapan Kızıl Çocuk" adlı tekniğe bizler, "New York Metrosu" takma adını vermiştık.

• • •

Büyük Usta ve iki çömezi Ormanı Kaplayan Sis ve Berak Suyun Sesi, günümüzde, Çin'in kuzeybatısındaki ada tapmağın tek sakinleri olarak, belirsizlik içinde yaşamayı sürdürüyorlar. Büyük Usta'nın onüç öğrencisinden beşi hâlâ hayatta.

²³⁹

Du Yueshen, 1945 yılında Şanghay'a geri döndü ve 1949 yılında eski Şanghay'ı yeniden canlandıran Komünistler, yönetimi ele geçirinceye dek orada yaşadı. Daha sonra Hong Kong'a kaçtı ve 16 Ağustos 1951 yılında burada öldü. Cenazesi, en sonunda Tayvan'da bir mezara defnedildi.

Kızıl Muhafızlar, Huashan'ı yerle bir etmişlerdi, keşişler öldürülmüş, tapınaklar yakılmış, kutsal topraklara saygısızlık edilmişti. Kutsal emanetler ve kutsal kitaplar yakılmıştı, bunlar arasında *Yedi Bambu Tablet*in günümüze kalan en eski kopyalarından biri de vardı. Bu kitabın orijinali hâlâ Maoshan'da olabilir ama burası korkunç ve uzak durulması gereken bir yer ve burada sorun çıkarabilecek, oldukça güçlü büyücü keşişler var. Sonradan yapılan açıklamalar, Kitaba ait diğer uyarlamaların, birçok parçalara bölündüğünü gösteriyor.

KELEBEĞİN RÜYASI

Bay Kwan'ın mücadelesi ve arayışı sürüyor. Çin'de hayatını sürdüren ustası, onun eve dönmesini reddediyor çünkü Bay Kwan'ın hâlâ bir yanıtı yok. Görevi ne olursa olsun, dünyevi algılardan, aydınlanmadan ve amacın tamamlanmasından çok uzakta bir görev bu. Ben okuyucuyu, Bay Kwan'ın kaderinin üzerinde tahmin yürütmeye davet etmiyorum. Daha çok okuyucunun kendisi hakkında düşünmesini arzuluyorum. Hepimiz hayatımızın çizdiği yolda yürümeli, kişisel bulmacalarımızı çözmeliyiz. Bay Kwan gibi bir insan, hiç eksilmeyen bir kararlılıkla sebat edebiliyorsa, öyleyse hepimiz, en yüce amacımıza ulaşmak için günlük hayatın önemsiz ve değersiz detaylarını bir kenara atabiliriz.

Taoculuğun bütün özel yöntemleri birbirleriyle bağlantılı çünkü hepsi o amacı aydınlatmaya ve ona ulaşmaya yardım ediyor. Bir Taocu herkes gibi acı çekmeye ve talihsiz bir hayat yaşamaya dayanmalı. Tek fark, Taocular birçok yeteneğe ve hayatın belirsizliğini yok edecek kaynaklara inanıyorlar. Kimse önceden hangi koşullarla karşı karşıya kalacağını bilmiyor. Ama bu koşullar ne olursa olsun Taocular amaçlarına ulaşmak için gerekli araçları elde etmeyi umuyorlar.

* . .

Bir Taocu Ustanın Gizli Yaşamım, Bay Kwan'a destek olmak ve onun geleneklerini onurlandırmak, eskiye ait, onun çok değer verdiği şeyleri ebedileştirmek amacıyla yazdım. Onun sisteminin hâlâ yaşıyor olması ve hayatiyetini sürdürmesi, eski Taoculuğun değerini azaltmaz. Bunu daha çok o ulu ağacın büyüüp gelişen bir tohumu olarak görmek gerekir. Ağacın filiz vermesi ve olgunlaş-

Sonsöz

ması gerek, böylece Bay Kwan'ın vaat ettiği manevi mirasın bana geçmesini sağlayacak.

Bay Kwan şimdilerde, dünyada iz sürmekten bezmiş bir halde emekliye ayrıldı, herkesin içinde düşüncelerinin savunuculuğunu yapmakta isteksiz davranıyor. Hayatının son aşaması için inzivaya çekildi. Ama ben kendimi çok şanslı hissediyorum. Hayatta bana yol gösterecek ve destek olacak bir şeye sahibim. Bu mirasa çok değer veriyorum ve ustaların bu kavramların sulandırılması yerine niçin ölmeyi tercih ettiklerini de sonunda anlıyorum. Bana izin verildiği sürece, her zaman yeniden doğmakta olan güzelliklere ve günümüzde hâlâ önemini koruyan ağırbaşlılığa saygımı eksik etmeyerek, yolumda yürümeye devam edeceğim.